GLORIA VICTIS

1956

AZ 1956-OS MAGYAR SZABADSÁGHARC KÖLTŐI VISSZHANGJA A NAGYVILÁGBAN

THE RESPONSE OF POETS THROUGHOUT THE WORLD TO THE HUNGARIAN FIGHT FOR FREEDOM OF 1956

L'ÉCHO POÉTIQUE DE LA RÉVOLUTION DE 1956 DANS LE MONDE ENTIER

DAS DICHTERISCHE WELTECHO DES UNGARISCHEN FREIHEITSKAMPFES VON 1956

ANTOLOGÍA POÉTICA DEL ECO MUNDIAL DE LA LUCHA HÚNGARIA DE 1956 POR LA LIBERTAD

Mikes International

Hága, Hollandia

2006.

Kiadó

'Stichting MIKES INTERNATIONAL' alapítvány, Hága, Hollandia.

Számlaszám: Postbank rek.nr. 7528240

Cégbejegyzés: Stichtingenregister: S 41158447 Kamer van Koophandel en Fabrieken Den Haag

Terjesztés

A könyv a következő Internet-címről tölthető le: ***http://www.federatio.org/mikes_bibl.html***

Aki az email-levelezési listánkon kíván szerepelni, kérjük küldjön egy emailt a következő címre:

mikes_int@federatio.org

A kiadó nem rendelkezik anyagi forrásokkal. Többek áldozatos munkájából és adományaiból tartja fenn magát. Adományokat szívesen fogadunk.

Cím

A szerkesztőség, illetve a kiadó elérhető a következő címeken:

Email: mikes_int@federatio.org

Levelezési cím: P.O. Box 10249, 2501 HE, Den Haag, Hollandia

Publisher

Foundation 'Stichting MIKES INTERNATIONAL', established in The Hague, Holland.

Account: Postbank rek.nr. 7528240

Registered: Stichtingenregister: S 41158447 Kamer van Koophandel en Fabrieken Den Haag

Distribution

The book can be downloaded from the following Internet-address: ***http://www.federatio.org/mikes_bibl.html***

If you wish to subscribe to the email mailing list, please send an email to the following address:

mikes_int@federatio.org

The publisher has no financial sources. It is supported by many in the form of voluntary work and gifts. We kindly appreciate your gifts.

Address

The Editors and the Publisher can be contacted at the following addresses:

Email: mikes_int@federatio.org

Postal address: P.O. Box 10249, 2501 HE, Den Haag, Holland

ISSN 1570-0070 **ISBN-10: 90-8501-088-8** **NUR 306**

ISBN-13: 978-90-8501-088-3

© Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006, All Rights Reserved

A KIADÓ ELŐSZAVA

Ezzel a versantológiával — GLORIA VICTIS 1956 — folytatjuk az 1956-os Forradalom és Szabadságharc 50. évfordulója alkalmából elindított sorozatunkat. E kötet eredetileg a NEMZETŐR gondozásában jelent meg Münchenben 1966-ban.

A Bibliotheca Mikes International könyvkiadásunk keretében az alábbi kötet jelent meg eddig az *1956-os Forradalom és Szabadságharc* sorozatban:

- **Tanulmányok a magyar forradalomról** (szerk. Borbándi Gyula & Molnár József)
- **SULYOK, Vince**: Egy ősz örök emléke ~ Saját versek és fordításomban külföldi költők versei, melyek az 1956-os magyar forradalommal kapcsolatosan íródtak ~
- **IGNOTUS, Pál**: Börtönnaplóm — Emlékiratok a halottak házából

Hága (Hollandia), 2006. július 18.

MIKES INTERNATIONAL

_____

PUBLISHER'S PREFACE

Today we continue our series that commemorates the Hungarian Revolution and Independence War of 1956. This volume, entitled GLORIA VICTIS 1956 — was originally published by the NEMZETŐR publishing house in Munich in 1966.

Other titles published within the Western Hungarian Literature series:

- **Essays on the Hungarian Revolution,** (Ed.: BORBÁNDI, Gyula & MOLNÁR, József) (in Hungarian)
- **SULYOK, Vince** : An Autumn's Eternal Memory (in Hungarian)
- **IGNOTUS, Pál**: My Prison Diary (in Hungarian)

The Hague (Holland), July 18, 2006

MIKES INTERNATIONAL

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

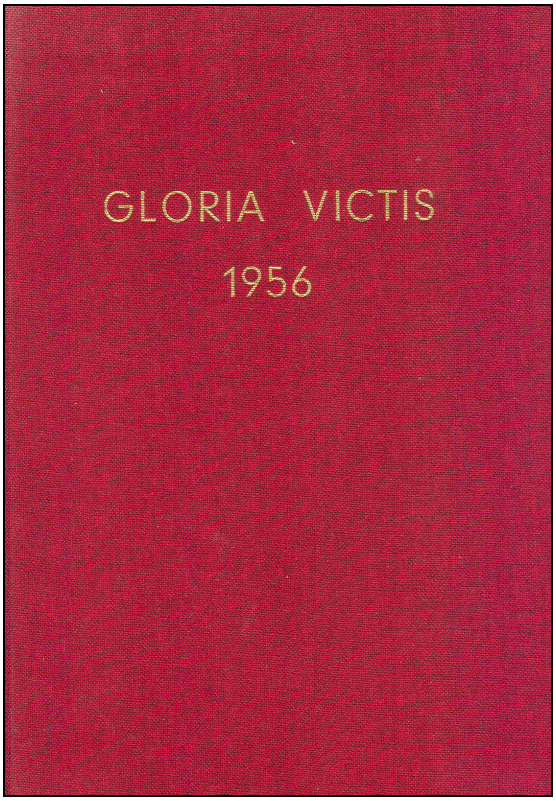

E kötet a NEMZETŐR kiadásában jelent meg 1966-ban, Münchenben.

A verseket összegyűjtötte és az antológiát szerkesztette: Tollas Tibor.

A könyvet
az Amerikai és Kanadai Magyar Szabadságharcos Szövetség,
az Amerikai Magyar Református Egyesület,
a Kanadai Magyar Szövetség,
a Magyar Cserkész Szövetség
és más patronáló magyar szervezetek és személyek adományai tették lehetővé.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

TARTALOM CONTENTS

A Kiadó előszava ..... *III*
Publisher's preface ..... *III*
ALBERT CAMUS *2*
A MAGYAROK VÉRE **3**
THE BLOOD OF THE HUNGARIANS **3**
LE SANG DES HONGROIS **4**
DAS BLUT DER UNGARN **5**
SANGRE HÚNGARA **6**
EURÓPA (Europe) *7*
NORVÉGIA — NORGE (Norway) **9**
SVÉDORSZÁG — SVERIGE (Sweden) **18**
DÁNIA — DANMARK (Denmark) **24**
FINNORSZÁG — SUOMI (Finland) **31**
NÉMETORSZÁG — DEUTSCHLAND (Germany) **33**
AUSZTRIA — ÖSTERREICH (Austria) **41**
SVÁJC — SCHWEIZ (Switzerland) **44**
EGYESÜLT KIRÁLYSÁG — UNITED KINGDOM **45**
HOLLANDIA — NEDERLAND (Holland) **47**
BELGIUM — BELGIQUE (Belgium) **49**
FRANCIAORSZÁG — FRANCE (France) **51**
OLASZORSZÁG — ITALIA (Italy) **68**
SPANYOLORSZÁG — ESPAÑA (Spain) **76**
PORTUGÁLIA — PORTUGAL (Portugal) **81**
GÖRÖGORSZÁG — ELLAS (Greece) **83**
ÉSZAK-AMERIKA (North America) *84*
EGYESÜLT ÁLLAMOK — UNITED STATES (USA) **85**
KANADA — CANADA **111**
DÉL-AMERIKA (South America) *112*
BRAZILIA — BRASIL **113**
URUGUAY — URUGUAY **114**
ARGENTINA — ARGENTINA **120**
CHILE — CHILE **123**
HONDURAS — HONDURAS **125**
SALVADOR — EL SALVADOR **126**
MARTINIQUE — MARTINIQUE **127**

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

AUSZTRÁLIA (Australia) *128*
AUSZTRÁLIA — AUSTRALIA **129**
ÁZSIA (Asia) *130*
MALÁJZIA — MALAYSIA **131**
VIETNÁM — VIETNAM **132**
THAJFÖLD — THAILAND **133**
NEMZETI KÍNA — CHINA **134**
TÖRÖKORSZÁG — TÜRKIYE (Turkey) **137**
AFRIKA (Africa) *142*
ALGÉRIA — ALGÉRIE (Algeria) **143**
NIGÉRIA — NIGERIA **144**
KENYA — KENYA **147**
A VASFÜGGÖNY MÖGÖTTI KÖLTŐK VISSZHANGJA (The response of poets from behind the iron curtain) *148*
ÉSZTORSZÁG — EESTI (Estonia) **150**
LETTORSZÁG — LATVIJA (Latvia) **152**
LENGYELORSZÁG — POLSKA (Poland) **153**
CSEHORSZÁG — ČESKO (Czech) **158**
SZLOVÁKIA — SLOVENSKO (Slovak) **159**
ROMÁNIA — ROMÂNIA (Romania) **161**
JUGOSZLÁVIA — JUGOSLAVIJA (Yugoslavia) **163**
BULGÁRIA — BALGARIA (Bulgaria) **165**
KOZÁKOK — KASAKIJA (Cossack) **166**
UKRAJNA — UKRAJINA (Ukraine) **167**
OROSZORSZÁG — ROSSIJA (Russia) **168**
Függelék (Appendix) *172*
Biográfia (Biographical notes) *178*
Zárószó *188*
Postscript *189*
Postface *190*
Schlußwort *191*
Epilogo *192*
Patronáló szervezetek és személyek (Sponsors) *193*

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Oskar Kokoschka (Austria): „L'Enfant de Bethléem 1956" [*]

L'ENFANT DE BETHLÉEM 1956

Kokoschka hatte stets einen Zug zum Humanum. Niemals zögerte er sein Können einer humanitären Aktion zur verfügung zu stellen.

Diese Lithographie entstand unter dem Eindruck des ungarischen Aufstandes 1956. — Lithographie, 53.5x44 cm.

John Russell

Kokoschka sohasem nélkülözte a humánus vonásokat. Tehetségét és tudását készséggel állította emberbaráti akciók szolgálatába.

Ez a litográfia az 1956-os magyar szabadságharc hatására készült. — Litográfia, 53.5x44 cm.

[*] *Kokoschka e művét, melyet az 1956-os magyar forradalom hatására készített, közlésre e kötetnek ajándékozott.*

Oscar Kokoschka's piece of art (The Child of Bethlehem), a drawing inspired by the Hungarian Revolution of 1956, is reproduced here with the kind permission of the artist.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ALBERT CAMUS

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

A MAGYAROK VÉRE

Nem tartozom azok közé, akik azt kívánják, hogy a magyar nép újra fegyvert fogjon, bevesse magát egy eltiprásra ítélt felkelésbe, — a nyugati világ szemeláttára, amely nem takarékoskodnék sem tapssal sem keresztényi könnyel, hanem hazamenne, felvenné házipapucsát, mint a futball szurkolók a vasárnapi kupamérkőzés után.

Túlsok a halott már a stadionban, s az ember csak saját vérével gavalléroskodhat. A magyar vér oly nagy értéke Európának és a szabadságnak, hogy óvnunk kell minden cseppjét.

Azok közé sem tartozom, akik úgy hiszik, alkalmazkodni kell, ha átmenetileg is, bele kell törődni a rémuralomba. Ez a rémuralom szocialistának nevezi magát, nem több jogon, mint ahogyan az inkvizíció hóhérai kereszténynek mondták magukat.

A szabadság mai évfordulóján szívemből kívánom, hogy a magyar nép néma ellenállása megmaradjon, erősödjön és a mindenünnen támadó kiáltásaink visszhangjával elérje a nemzetközi közvélemény egyhangú bojkottját az elnyomókkal szemben.

És ha ez a közvélemény nagyon is erőtlen és önző ahhoz, hogy igazságot szolgáltasson egy vértanú népnek, ha a mi hangunk túlságosan gyenge, kívánom, hogy a magyar ellenállás megmaradjon addig a pillanatig, amíg keleten az ellenforradalmi állam mindenütt összeomlik ellentmondásainak és hazugságainak súlya alatt.

A legázolt, bilincsbe vert Magyarország többet tett a szabadságért és igazságért, mint bármelyik nép a világon az elmúlt húsz esztendőben. Ahhoz, hogy ezt a történelmi leckét megértse a fülét betömő, szemét eltakaró nyugati társadalom, sok magyar vérnek kellett elhullnia — s ez a vérfolyam most már alvad az emlékezetben.

A magáramaradt Európában, csak úgy maradhatunk hívek Magyarországhoz, ha soha és sehol el nem áruljuk, amiért a magyar harcosok életüket adták, és soha, sehol, — még közvetve sem — igazoljuk a gyilkosokat.

Nehéz minekünk méltónak lenni ennyi áldozatra. De meg kell kísérelnünk, feledve vitáinkat, revideálva tévedéseinket, megsokszorozva erőfeszítéseinket, szolidaritásunkat egy végre egyesülő Európában. Hisszük, hogy valami bontakozik a világban, párhuzamosan az ellentmondás és halál erőivel, amelyek elhomályosítják a történelmet, — bontakozik az élet és meggyőzés ereje, az emberi felemelkedés hatalmas mozgalma, melyet kultúrának nevezünk, s amely a szabad alkotás és szabad munka terméke.

A magyar munkások és értelmiségiek, akik mellett annyi tehetetlen bánattal állunk ma, tudják mindezt, s ők azok, akik mindennek mélyebb értelmét velünk megértették. Ezért, ha szerencsétlenségükben osztoztunk, — miénk a reményük is. Nyomorságuk, láncaik és száműzöttségük ellenére királyi örökséget hagytak ránk, melyet ki kell érdemelnünk: a szabadságot, amelyet ők nem nyertek el, de egyetlen nap alatt visszaadtak nekünk!

THE BLOOD OF THE HUNGARIANS

I am not one of those who wish to see the people of Hungary take up arms again in a rising certain to be crushed, under the eyes of the nations of the world, who would spare them neither applause nor pious tears, but who would go back at once to their slippers by the fireside like a football crowd on a Sunday evening after a cup final.

There are already too many dead on the field, and we cannot be generous with any but our own blood. The blood of Hungary has re-emerged too precious to Europe and to freedom for us not to be jealous of it to the last drop.

But I am not one of those who think that there can be a compromise, even one made with resignation, even provisional, with a regime of terror which has as much right to call itself socialist as the executioners of the Inquisition had to call themselves Christians.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

And on this anniversary of liberty, I hope with all my heart that the silent resistance of the people of Hungary will endure, will grow stronger, and, reinforced by all the voices which we can raise on their behalf, will induce unanimous international opinion to boycott their oppressors.

And if world opinion is too feeble or egoistical to do justice to a martyred people, and if our voices also are too weak, I hope that Hungary's resistance will endure until the counterrevolutionary State collapses everywhere in the East under the weight of its lies and contradictions,

Hungary conquered and in chains has done more for freedom and justice than any people for twenty years. But for this lesson to get through and convince those in the West who shut their eyes and ears, it was necessary, and it can be no comfort to us, for the people of Hungary to shed so much blood which is already drying in our memories.

In Europe's isolation today, we have only one way of being true to Hungary, and that is never to betray, among ourselves and everywhere, what the Hungarian heroes died for, never to condone, among ourselves and everywhere, even indirectly, those who killed them.

It would indeed be difficult for us to be worthy of such sacrifices. But we can try to be so, in uniting Europe at last, in forgetting our quarrels, in correcting our own errors, in increasing our creativeness, and our solidarity. We have faith that there is on the march in the world, parallel with the forces of oppression and death which are darkening our history, a force of conviction and life, an immense movement of emancipation which is culture and which is born of freedom to create and of freedom to work.

Those Hungarian workers and intellectuals, beside whom we stand today with such impotent sorrow, understood this and have made us the better understand it. That is why, if their distress is ours, their hope is ours also. In spite of their misery, their chains, their exile, they have left us a glorious heritage which we must deserve: freedom, which they did not choose, but which in one single day they gave back to us.

LE SANG DES HONGROIS

Je ne suis pas de ceux qui souhaitent que le peuple hongrois prenne, à nouveau les armes dans une insurrection vouée à l'écrasement, sous les yeux d'une société internationale qui ne lui ménagera ni applaudissements, ni larmes vertueuses, mais qui retournera ensuite à ses pantoufles comme font les sportifs de gradins, le dimanche soir, après un match de coupe.

Il y a déjà trop de morts dans le stade et nous ne pouvons être généreux que de notre propre sang. Le sang hongrois s'est relevé trop précieux à l'Europe et à la liberté pour que nous n'en soyons pas avares jusqu'à la moindre goutte.

Mais je ne suis pas de ceux qui pensent qu'il peut y avoir un accommodement, même résigné, même provisoire, avec un régime de terreur qui a autant de droit à s'appeler socialiste que les bourreaux de l'Inquisition en avaient à s'appeler chrétiens.

Et, dans ce jour anniversaire de la liberté, je souhaite de toutes mes forces que la résistance muette du peuple hongrois se maintienne, se renforce, et répercutée par toutes les voix que nous pourrons lui donner, obtienne de l'opinion internationale unanime le boycott de ses oppresseurs.

Et si cette opinion est trop veule ou égoïste pour rendre justice à un peuple martyr, si nos voix aussi sont trop faibles, je souhaite que la résistance hongroise se maintienne encore jusqu'à ce que l'Etat contre-révolutionnaire s'écroule partout à l'est sous le poids de ses mensonges et de ses contradictions.

La Hongrie vaincue et enchaînée a plus fait pour la liberté et la justice qu'aucun peuple depuis vingt ans. Mais, pour que cette leçon atteigne et persuade en Occident ceux qui se bouchaient les oreilles et les yeux, il a fallu et nous ne pourrons nous en consoler, que le peuple hongrois versât à flots un sang qui sèche delà dans les mémoires.

Dans la solitude où se trouve aujourd'hui l'Europe, nous n'avons qu'un moyen (d'être fidèles à la Hongrie), et qui est de ne jamais trahir, chez nous et ailleurs, ce pour quoi les combattants hongrois sont morts, de ne jamais justifier, chez nous et ailleurs, fût-ce indirectement, ce qui les a tués.

Nous aurons bien du mal à être dignes de tant de sacrifices. Mais nous devons l'essayer, dans une Europe enfin unie, en oubliant nos querelles, en faisant justice de nos propres fautes, en multipliant nos créations et notre solidarité.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Notre fois est qu'il y a en marche dans le monde, parallèlement à la force de contrainte et de mort qui obscurcit l'histoire, une force de persuasion et de vie, un immense mouvement d'émancipation qui s'appelle la culture et qui se fait en même temps par la création libre et le travail libre.

Ces ouvriers et ces intellectuels hongrois, auprès desquels nous nous tenons aujourd'hui avec tant de chagrin impuissant, ont compris cela et nous l'ont fait mieux comprendre. C'est pourquoi si leur malheur est le nôtre, leur espoir nous appartient aussi. Malgré leur misère, leurs chaînes, leur exil, ils nous ont laissé un royal héritage que nous avons à mériter: la liberté, qu'ils n'ont pas seulement choisie, mais qu'en un seul jour ils nous ont rendue!

DAS BLUT DER UNGARN

Ich gehöre nicht zu denen, die da wünschen, das ungarische Volk möchte von neuem und in einem zum Scheitern verurteilten Aufstand zu den Waffen greifen — unter den Augen einer internationalen Gesellschaft, die mit ihrem Beifall, ihren tugendhaft vergossenen Tränen nicht geizen, aber auch alsbald wieder Schlafrock und Pantoffeln anziehen würde: wie der sonntägliche Zuschauer nach dem Fußballspiel.

Nein, schon zu viele Tote liegen in der Arena. Verschwenden aber sollten wir nur unser eigenes Blut. Denn wir wissen, was das ungarische Blut für Europa und für die Freiheit wert ist und wollen jeden Tropfen hüten und schonen.

Und doch zähle ich nicht zu denen, die da meinen, sich anpassen, sich mit der Schreckensherrschaft, wäre es auch nur vorübergehend und indirekt abfinden zu müssen. Diese Herrschaft hat so wenig Recht, sich sozialistisch zu nennen, wie die Henkersknechte der Inquisition sich christlich nennen durften.

Am heutigen Jahrestag der Freiheit wünsche ich mit ganzer Seele, daß der stumme Widerstand des ungarischen Volkes fortdauern und an Kraft gewinnen möge, um, vereint mit dem Widerhall all der Stimmen, mit denen wir ihn unterstützen können, von der internationalen öffentlichen Meinung den Boykott der Unterdrücker zu erwirken.

Und wenn diese öffentliche Meinung in ihrem Egoismus zu feige ist und wenn unsere Stimmen zu schwach sind, um einem Märtyrervolk zu seinem Recht zu verhelfen, so wünsche ich dem ungarischen Widerstand die Kraft, auszuharren bis zu der Stunde, da die gegenrevolutionäre Herrschaft im ganzen Osten unter der Last ihrer Lüge und ihres inneren Widerspruchs zusammenbricht.

Besiegt und in Fesseln geschlagen, hat Ungarn mehr für Freiheit und Recht geleistet als irgend eine andere Nation während der letzten zwanzig Jahre. Um aber den Westen, der sich so lange Augen und Ohren verstopft hatte, die geschichtliche Lektion zu lehren, mußte das ungarische Volk Ströme seines Bluts vergießen.

In der Vereinsamung, in die Europa heute geraten ist, gibt es nur eines, den Ungarn die Treue zu halten: nie und nirgends in der Welt die Werte zu verraten, für die die ungarischen Kämpfer gefallen sind, und auch nie und nirgends, wäre es auch nur indirekt, das gelten zu lassen, was sie gemordet hat.

Sich solcher Opfer würdig zu erweisen, fällt nicht leicht. Aber wir müssen es versuchen, müssen in einem endlich vereinigten Europa unsere Anstrengungen vervielfältigen, müssen unsere Streitereien vergessen und unsere Irrtümer beseitigen. Wir glauben, daß sich gegen die Mächte des Zwanges und des Todes, die die Geschichte verdunkeln, in der Welt eine Kraft entfaltet, Kraft des Lebens und der Überzeugungen, eine machtvolle Bewegung der Befreiung, die sich Kultur nennt und die Frucht freien Schaffens und Handelns ist.

Die ungarischen Arbeiter und geistig Schaffenden, denen wir heute in der Ohnmacht unserer Trauer nahe sind, wissen dies; denn sie selber sind es, die uns den tieferen Sinn dieses Glaubens verstehen lehrten. Wenn ihr Unglück, ihre Armut die unseren sind, so ist es auch ihre Hoffnung. In all ihrer Not, Knechtung und Verbannung haben sie uns ein königliches Erbe anvertraut; aber wir müssen es erst verdienen: die Freiheit nämlich, die sie nicht nur gewählt, sondern auch an einem einzigen Tage für uns alle zurückgewonnen haben.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

SANGRE HÚNGARA

No soy de los que desean que el pueblo húngaro vuelva a empuñar las armas y se precipite a una insurrección condenada al aplastamiento ante la mirada de una sociedad internacional que no le escatimaría aplausos ni lágrimas, pero que luego se calzaría otra vez sus zapatillas como los „hinchas" el domingo por la noche, después de un partido de copa.

Ya hay demasiados muertos en el estadio y no podemos ser generosos sino con nuestra propia sangre. La sangre húngara ha demostrado ser demasiado preciosa para Europa y para su libertad, hemos de ser avaros con cada gota suya.

Pero tampoco soy de aquellos que pueden o quieren conformarse, aunque sea resignada o provisionalmente, con un régimen de terror, que no tiene más derechos a llamarse socialista que los verdugos de la Inquisición a llamarse cristianos.

En este aniversario de la lucha por la libertad deseo con todas mis fuerzas que la resistencia silenciosa del pueblo húngaro se conserve, se vigorice y, clamando con nuestras voces, obtenga de la opinión pública internacional el unánime boicot de los opresores.

Y si esta opinión es demasiado endeble y egoísta como para hacer justicia a un pueblo mártir, si nuestras voces resultan demasiado débiles, deseo que la resistencia húngara se mantenga hasta que el Estado contrarrevolucionario se derrumbe en todo el Este bajo el peso de sus propias mentiras y contradicciones.

La Hungría vencida, encadenada, ha hecho más por la libertad y por la justicia que cualquier otra nación en los últimos veinte años. Pero para que esta lección llegase y convenciera en Occidente a aquellos que se tapaban los ojos y los oídos fue necesario, — y nunca podremos consolarnos de ellos —, que el pueblo húngaro derramara su sangre, una sangre que ha empezado ya a secarse en el recuerdo.

En la actual soledad de Europa no tenemos más que un medio de permanecer fieles a Hungría: no traicionar nunca, ni en nosotros mismos ni en los demás, aquello por lo que los combatientes húngaros murieron, y no justificar nunca, ni siquiera indirectamente, lo que les mató.

No será fácil mostrarnos dignos de tanto sacrificio. Mas hemos de intentarlo en una Europa unida al fin, olvidando nuestras querellas, enmendando nuestras faltas, multiplicando nuestros esfuerzos y nuestra solidaridad.

Creemos que paralelamente a las fuerzas de opresión y muerte que oscurecen la Historia hay en marcha en el mundo una fuerza de persuasión y vida, un inmenso movimiento de emancipación que se llama Cultura y surge de la creación y del trabajo libre.

Los trabajadores e intelectuales húngaros, que hoy nos tienen a su lado con tanto dolor impotente, lo han comprendido así y nos lo han hecho comprender. Por eso su desgracia es nuestra, y su esperanza, también. A pesar de sus sufrimientos, sus cadenas y su exilio, nos han dejado una herencia regia que hemos de merecer: la libertad, que ellos no han „escogido", sino que nos han entregado en un solo día.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

EURÓPA

(EUROPE)

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Tore Juliussen (Norvégia): Sebesült szabadságharcos

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

NORVÉGIA — NORGE (Norway)

ARNULF ØVERLAND

UNGARN 1956

Glemmer vi Ungarn, hvordan kan vi da kreve
rett til å leve,
og hvem skal selvfolgelig slåss
nettop for oss?
Hvem satte grenser
mellem de folk som kan trampes ned, og som ingen enser,
og dem som skal verges for hver en pris?
— hvoriblandt Norge, naturligvis?

Ennu engang har vit sett et folk forblø.
Ennu engang vil vi rope:
Det skal ikke kjempe forgjeves, det skal ikke dø!
Ord, bare tillærte ord,
mens kampene raser,
bare torvtalerfraser,
prat som vi skammer oss over, og ingen tror!

Enda kan ingen tie.
Alle de vise menn,
samvittighetsvaskeriet
FN
vedtar resolusjoner
i stadig skarpere toner.
— Gjøre noget? Hvad kan vi gjøre,
når russerne ikke vil høre?

Kan vi da ikke bare ta det med ro?
Jo!
La endelig være
med pratet om menneskets rett og ære!
Hold op med å skrive
om «ærefrykten for livet»!
Vi står allikevel sammen.
— Om hvad?
Skrekken og skammen!

Skyer i drift
dekker det nattlige himmelfeste.
Hvem tyder stjernenes skrift?
Hvem blir den neste?

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

MAGYARORSZÁG 1956-BAN

Ha elfeledjük Magyarországot, marad-e
jogunk élni,
s ki fog küzdeni majd
éppen miértünk?
Ki húzott választóvonalat
a népek közé, hogy egyeseket észrevétlenül eltiporhatnak,
míg másokat minden áron meg kell védeni?
— köztük Norvégiát is, természetesen?

Megint láttunk elvérezni egy népet.
Ismét kiabálhatjuk:
Nem küzdöttek hiába, nem pusztulhatnak el!
Szó, megszokott szó csak,
mialatt dúl a harc,
piaci fecsegés csak,
szégyelni való szóbeszéd, amiben senki sem hisz!
Még senki sem hallgathat.
A kezeit mosó
ENSZ-ben
mindmegannyian a bölcsek
határozatokat hoznak
egyre élesebb hangnemben.
— De tenni valamit? Ugyan már mit tehetnénk,
ha nem hallgatnak ránk az oroszok?

Hát ne nyugodjunk ebbe bele?
Dehogyne!
Hagyjuk végre
a fecsegést az emberi jogról és becsületről!
Ne irkáljunk
az „élet tiszteletéről"!
Eggyek maradunk mégis.
— Hogy miben?
A rémületben és a szégyenben!

Vonuló felhők
borítják az éjszakai mennyboltot.
Kit mutatnak a csillagok?
A következő majd ki lesz?

Norvégból fordította: Sulyok Vince

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

CLAES GILL

GLORIA VICTIS!

Gloria Victis! — Glem dem aldri!
Glem aldri de falne
som roper til oss med død i sin munn
at liv, langt eller kort, i dødens stund
veies på vektskålen opp med seiershåpets svimle sekund.

Gloria Victis! — Glem dem aldri!
Glem aldri de levende,
de som med døden i sind, må trosse sitt nederlag
leve, synge for sine barn, streve fra dag til dag,
håpende intet — intet uten sitt hjertes siste slag.

GLORIA VICTIS!

Gloria Victis! Emlékezzetek
az elesettekre,
kik hűlt ajakkal ma is hírdetik:
a győzelemnek végső percekig
őrzött reménye életüknél mégis több nekik.

Gloria Victis! Emlékezzetek,
kik élni megmaradtak,
a halállal is dacolva, mivel
a gyermeküknek holnap enni kell
s szívük halk dobbanásán kívül semmi, semmi jel.

Fordította: Tollas Tibor

FINN BJØRNSETH

DE UNGE DØDE

Stille,
stille,
la mørket tale
om de unge menn som reiste
til en annen synlighet.

Ikke stemmene,
men regnet
mot lønnebladene i høstnatten.
Hør!
De bøyer seg
og slipper dråpene
i grasiøse komplimenter
til en menuett
for cemballo og strykere.

A FIATAL HALOTTAK

Hallga,
hallga,
hagyd szólani a homályt
a fiatal emberekről
akik messze mentek.

Nem a hangjuk ez itt,
csak a csöndes eső
juharfák lombjain az őszi éjben.
Hallgasd! A levelek
lágyan lehajolnak
s hullatják a vízcsöppeket
kecses bókolással
csemballóra s hegedűkre
írott menüettre.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Ikke navnene,
men en og annen stjerne
som ennå våkner over takene i øst
der morgenlysets myke pensel
lar et første strøk av mørk sinober
varsle gjensynet på randen
av vår arme tro.

Stille,
stille,
når deres sanger
kommer vandrende med vinden
inn til byen.

Nem a neveik,
csak egy-egy csillag
tetők fölött virrasztva keleten,
hol a hajnal lágy ecsetje
sötét cinóber-csíkkal fölkeni
szegény reménykedésünk első jeleit
a sötétlő ég peremén.

Hallga,
hallga,
dalaik zúgnak
a város fölött
a szélben.

Norvégból fordította: Sulyok Vince

JAN-MAGNUS BRUHEIM

BALLERINA

Eg dansar for deg. Og tegjer.
Nå dansar eg togni.
Høyrer du kva ho segjer?

Ser du mitt kal til å kalle?
Eg dansar for alle
umælande folk på jord,
at dei ikkje går under i myrkret
— utan eit ord.

Eg dansar for deg. Eg dansar
eit hjarte som lengtar mot morgon.
Ei sjel som talmast
i katakomber av tvang.

Ein mann i galgen.
Ei fødande kvinne.
Eit barn millom kvite bleier,
med morgongryet i augo.
Eg dansar dei fumlande
barnefingrar
som leitar seg fram
til sitt moderbryst.

Eg dansar eg dansar.
Eg kan ikkje tala
du vil ikkje høyre
du vil ikkje skjøne.
For ordi er skjemde
av lygn og svik,
og sulka av mordar-munn.

BALERINA

Táncolok néked. S hallgatok.
Hangtalanul táncolok.
Érted, mit mond ez néked?

Érted, hogy sorsom a hívás?
Táncolok én, lám,
a földön minden népnek,
hogy ne pusztuljanak el
egészen némán.

Táncolok néked. Szívnek,
mely holnapba vágyik.
Léleknek, kit katakomba
kényszerűsége kínoz.

Férfinak akasztófán.
Szülő nőnek.
Fehér takarók közt hiajnal-
szemű gyermeknek.
Táncolok az anyamellet
tapogatva-kutatva
kereső gyermek-ujjaknak.

Táncolok, táncolok.
Beszélni nem tudok,
hallani te nem akarsz,
érteni te nem akarsz.
A szavak gyilkos-szájtól,
hazugságtól,
piszkosak, szennyesek.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Dei misbrukte ord
ber bøddelklæde.
Eg kan ikkje tala,
sanningi tegjer —
Men sjå mine tegn
og fylg mine spor.

Hóhérruhát hordanak
a bemocskolt szavak.
Szólani nem tudok,
az igazság hallgat —
Nézzed hát jeleim,
s járj nyomdokomban.

Eg berre dansar ...

Egyre táncolok én...

Ei stjernetandrande
vinternatt.
Marsj erande fangår
med hender lekkja i hop.
Hender skapt
til å ta, til å gjeva.
Tagalle rop ...
Eg dansar at lekkjene løysest.
Eg dansar ein draum
um å leva — leva!

Csillagoktól szikrázó
téli éjjelnek.
Kezüknél fogva egybe
láncolt, vonuló foglyoknak.
Kezek, teremtve arra,
hogy adjanak, elvegyenek.
Néma sikoltások most . . .
Táncolok, hogy a láncot
megoldjam. Táncolom,
hogy élni kell — élni!

For alle som svelt og frys
for alle dei kuva og trøytte
for alle dei såra og drepne
for alle dei pinte i fangelegret,
står eg ein blenk på scena
dirrande — still,
med hjarte held minne-andakt.
Eg sver i mot bøddelandlet
at villare elden skal loga
hjå fangane nede i kjellarmyrkret
så lenge dei veit i sitt hjarte
at makt utan rett, er vanmakt.

Azoknak, kik fáznak, éheznek,
kik fáradtak és görnyedtek,
kiket megsebeztek, megöltek,
kiket fogságban kínoztak,
reszketve, szótlan
egyszerre megállók a színen,
emlékező szívvel.
Esküszöm a hóhérszellem ellen,
arra, hogy a börtönsötétben
remény tüze ég a rabokban,
amíg csak tudják szívükkel, hogy
hatalom jog nélkül — bitorlás.

Ubendige skal dei
ein morgon sprengje
blodige slaveband!
Eg dansar for mine brør i natti —
Eg dansar min gud og mitt land.

A meg-nem-törtek széjjel
zúzzák egy hajnalon véres
rab-kötelékeiket!
Testvéreimnek az éjben —
hazámnak a tánc, s az égnek.

Norvégból fordította: Sulyok Vince

HALVOR J. SANDSDALEN

UNGARSK VOGGEVISE

Det er så godt
at kvelden kjem med skuggar
at vinden røyver
busk og stive strå,
så sov då bån
din far er langt her frå.

MAGYAR BÖLCSŐDAL

Oly szép,
ahogy árnyaival jön az este,
ahogy a szél simogatja
a bokrokat és füveket,
aludj csak, gyermek,
apácskád messze van.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

No lyser ingen lampe
uti hagen
og ingen fugl
lyfter tredd sin veng,
og alle spor er vekk
i våte graset ...
så sov mitt bån
du treng kje skjelve leng.

Og enno er
det vegar gjennom skogan'
og mørke båtar
venter ved ei vik,
så sov i ro
du må kje kava slik.

No sprengjer ikkje fleire
gangdør-karmen
og leitar etter våpen
i di seng,
og månen har gått ned
bak brende åkrar ...
så sov då bån
du treng kje skjelve leng.

Og skodda god
er enno tett i myran'
og det er gøymslerom
i hoie tre,
så sovne no
her er det ro og fred.

Her lurer ikkje nokon
utom veggen
og knuser ruta med eit
kølleslag ...
og det er hol i alle
piggtrådgjerde,
så sov då bån
det ljosnar snart mot dag.

I natta stig
mot himmlen høge bruer,
og ingen vaktmann står
med drege sverd.
Godnatt mitt bån
no må du springe der.

Nem lángol a lámpa
künn a kertben,
egy kismadár sem
rebbenti szárnyát,
s elvert a harmat
minden nyomot...
aludj hát, gyermek,
többé ne félj.

Az erdőn át
utak szaladnak,
s fekete hajók
várnak a révnél,
aludj nyugodtan,
ne hánykolódj.

Már nem zörögnek
többet az ajtón,
ágyadban fegyvert
nem keresnek,
s a mezők megett
lement a hold is ...
aludj hát, gyermek,
többé ne félj.

S a jó köd
sűrű még a lápon,
s tág ürege van
az od vas fáknak,
aludj, no,
hisz béke van itt.

A falon kívül
senki se leskel,
s nem zúzza doronggal
az ablakot be ...
s mindenütt lyuk van
a szögesdróton,
aludj csak, gyermek,
hisz hajnalodik már.

Magas hidak emelkednek
az éjben az égnek,
s kivont szuronnyal
az őr nem áll őrt.
Jó éjt, fiacskám,
álmodban szaladj.

Norvégból fordította: Sulyok Vince

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ASLAUG VAA

SVIKET PÅ ALLEHEGELNS DAG

Minneklokkune ringjer for dei som kviler i grav
mødrar syrgjer dei unge søner, falne i strid mot tyrannen,
og for den fred som enno kan tryggje de ira steg.
Å, mødrar, gråt! Gråt idag over Ungarns søner og barn!

Angerstårur i duveaugo so nyleg, so nyleg
blenkte fram under fredskappa, vove i Sovjet,
angerstårur — som breidde eit gløymsleslør
over dei millionars blikk som stadig forfylgjer
verdens samvit med sine bøner og si anklage.

Notti til Allehelgensdag nittenhundre og seks og femti
stivna dei angerstårur til stein. Til stein.
Fredskappa fall med eit brått kast
hyænelik sto tyrannen der og viste tennar.
Mødrar på Allehelgensdag! Gråt over Ungarns barn!

Dei trudde at angerstårun kom frå eit varmt hjarta,
og leita seg fram til sitt lenge avstengde fridomens tre
for atter å gjeva det vid vokster i Ungarns jord.
Men notti Allehelgensdag nittenhundre og seks og femti
tok ein jønnhard daude dei leitande hendar
og det truande hjarta som forførdes av svik.

MINDENSZENTEKI ÁRULÁS

Harangok, szólnak értük, kik a sírban pihennek,
anyák keseregnek fiatal fiakon, kik elestek
az elnyomó elleni harcban, óhajtva a békét.
Sírjatok, anyák! Sirassátok ma Magyarország fiait és gyermekeit!

A Szovjetben szőtt béke-köpeny alatt nem is oly rég
még galambok kövér bánatkönnyei potyogtak,
bánatkönnyek — hogy a feledés fátylát borítsák
a milliók tekintetére, kik szüntelenül üldözik
könyörgésükkel, vádjaikkal a világ lelkiismeretét.

Mindenszentek éjszakáján, ezerkilencszázötvenhatban,
a bánatkönnyek kővé merevedtek. Megkövesedtek.
A béke-köpeny heves csapással a földre hullott,
hiénaként állt az elnyomó ott, fogvicsorítva.
Mindenszenteki anyák! Sirassátok Magyarország gyermekeit!
Azt hitték, meleg szívből eredtek a bánatkönnyek,
s a szabadság régtől elzárt fáját előkeresték,

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

hogy újból virágzóvá tegyék azt a magyar földben.
De Mindszentek éjszakáján, ezerkilencszázötvenhatban,
vaskemény halál sújtott le a kereső karokra,
a korán hívő, elárult szívekre.

Norvégból fordította: Sulyok Vince

HARALD SVERDRUP

SPEILBILDER I DONAU

Å dype flod
som flyter gjennom landet,
nå åpenbares dine kilder,
nå klarner atter vannet.
Hvem tyder tidens ansiktsdrag?
Hva flammer opp i dine bilder?
Og hvem er helgen, hvem er kjetter.
ja, hvilke sterke silhuetter
speiler løpet ditt idag?

Først Djengis Khan.
Så lyset fra en tyrkisk måne.
Så keiseren. Så tyske tropper
og krigen rød bak første blåne.
En jøde, en sigøyner og madjar
forsvant — og opp fløt døde kropper.
Å flod som slører Davidstjernen,
hvem har overtatt kasernen?
Hører vi et russisk svar?

Se storkens flukt,
se druepersen, grevens mølle,
profilen av den gamle borgen.
Se fattigdommens mørke følge!
Du speiler også Budapest.
Idag har alle samme sorgen,
selv greven, selv den fattige i klærne.
Hvem er soldaten der med stjerne?
kanskje Donaubyens gjest?

Slikt heftig lys!
En helgen eller kjetter?
Det likner Anna Kethlys skjebne.
Men disse Rembrandt-silhuetter?
Nå vandrer, én og én, den menighet
som kardinalen prøvde vebne
med tusen fakler i det stille.
Kan kardinalen vannet skille,
liksom Mose kjærlighet?

TÜKÖRKÉPEK A DUNÁN

Ó, mély folyam, mely az országot
végig futod,
forrásaid ím kiderülnek,
letisztul most megint habod.
Kit mutat az idők jele?
Mi lobog fel a képeidben?
Ki a szent és ki az eretnek?
Tovasodródó vizeidben
ma milyen árnyak tükröződnek?

Elsőnek Dzsingiz Kán.
Aztán török hold ragyogása.
Aztán a császár. Német hordák,
s háború lángol kékségedben.
Most zsidó, cigány, majd magyar hull
— s föl-fölvetődik halott testük.
Ó, folyó, te Dávid-csillag-rejtő,
ki vette át a kaszárnyákat?
Orosz a válasz, amit hallunk?

Nézd a gólyák őszi vándorútját,
nézd a szőlőprést, a gróf malmát,
amott a régi vár profilját.
Nézd a nyomor sötét csapatját!
S tükrözöd Budapestet is.
Egyazon gyász sújt ma mindenkit,
mind grófot, mind kopottruhást.
Kik e csillagos katonák?
A vendégeid, dunai város?

Mily heves fény!
Szent, vagy eretnek?
Vetíti Kéthly Anna sorsát.
S ezek a Rembrandt-sziluettek?
Egymás nyomán jő a közösség,
melyet a hercegérsek védett
ezer fáklyával a sötétben.
A bíboros, Mózesként, ketté-
választhatja-e a vizet?

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Å dype flod,
når midnattstimen blusser
og krigen speiler seg i vannet,
først tyrk, så tysker, siden russer,
blir horisonten vandrende og nær:
Madjaren rømmer moderlandet,
selv greven, selv den fattige i klærne.
Hvem er soldaten der med stjerne?
Hør, hvor lenge blir han her?

Ó, mély folyam,
most éjféli órák lobognak,
s háború villog fel habodban,
törökre német, majd orosz,
a látóhatár így szűkül:
magyarok futnak a hazából,
egyként gróf és kopottruhás.
Kik e csillagos katonák?
S meddig akarnak még maradni?

Norvégból fordította: Sulyok Vince

CARLJ KEILHAU

FJERDE NOVEMBER

Bøyd over frihetens furutres båre
står vi forstenet i skam.
Unggutten her med den voksbleke pannen
— hvem av oss svek nettopp ham?

Unnskyldningsfrasene stivner på tungen.
I Győr, i et gatekryss
vet vi, hver enkelt, at alle var med på
å gi ham sitt Judas-kyss.

I uværet var det vår eneste tanke
å hytte vårt eget skinn.
Mer ensomme er vi enn før i Europa,
forblåst i novembervind.

NOVEMBER 4

A holt szabadság gyanta-ágya mellett
állunk szégyenbe fagyva.
Viaszszín arcú, félig szinte gyermek,
mindentől elhagyatva.

A frázisok merev nyelvünkre fagytak,
hisz némasága ránk vall:
Mi hagytuk ott a győri utcasarkon
Judás-csók árulással.

Amíg vihar volt, egyikünk se gondolt
csak éppen önmagára,
s november vad szelében így maradtunk
árvábbak, mint az árva.

Fordította: Kocsis Gábor

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

SVÉDORSZÁG — SVERIGE (Sweden)

NILS LINDSTRÖM

TILL UNGERN

Det finns ingen seger
säger de vise.

Inte i längden
endast striden är ständig.

Men det finns en
nödvändighet här och i dag:

Att den som kränker
för djupt och för länge
skall straffas till sist.

Att den som våldför sig på
det omistliga
skall straffas till sist.

Att den som vill stympa
människors innersta frihet
skall straffas till sist.

Att den som åter och åter
höjde sitt svärd mot de svaga
skall med sitt svärd förgöras.

MAGYARORSZÁGHOZ

Győzelem nincs
mondják a bölcsek.

Az idő múlásában
csak a viszály örök.

De van egy fajtája
a törvényszerűségnek ma és itt:

Hogy ki másokat szüntelenül
és mélyen megsért
végülis megbüntettetik.

Hogy ki a végtelenségig
erőszakoskodik
végülis megbüntettetik.

Hogy ki megnyomorítaná
a legbensőbb emberi szabadságot
végülis megbüntettetik.

Hogy ki újból meg újból
gyengék ellen emeli kardját
kard által pusztul végül el.

Svédből fordította: Sulyok Vince

STIG CARLSON

ALDRIG

En dag faller vårt hjärta genom frusen rymd
genomborrat av fruktans förgiftade pilar.
En dag faller rymden in i vårt hjärta
söndersliten av vår fruktans tystnad.

Grå och oöverstigbar reser sig framtidens tigande mur
mot horisonter insvepta i blodskyar.
En efter en slocknar över Donaus stränder

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

och Sinais öknar hoppets irrande stjärnor
och den svarta natten sänker sitt dok
allt tätare kring vår frysande värld.

Vilket svar väntar du, o mänska!
Och tigande hukar morgonens röster vid gränserna.
Vilka frågor framställer du, o mänska!
Och svaren mumlar sina grumliga lögner.

Varje gryning avslöjar nya brott
begångna i meningslöshetens namn,
i trolöshetens och den falska vänskapens.
Skammen letar ej förgäves efter sina bärare,
skulden vet sin plats på ryggar
där hatet redan bränt in sina röda insignier.

I tidens ruttna själ, bränn detta in:
aldrig stupade en skymning mot svartare natt
aldrig dog en dröm så kvalfylld död
aldrig vissnade ett hopp så svagt och blottat
aldrig rann ett blod så ungt och oförskyllt.
Och tung sänker sig natten över världen —

SOHA

Egy nap lehull szívünk a jeges űrön át
átütve a félelem méreg-nyilaival.
Egy nap az űr hull a szívünkbe majd
az űr, melyet széttépett a félelem csöndje.

A jövő fala néma. Szürkén tornyosul
a vérzáportól árnyalt láthatár felé.
A remény bolygói is kihunynak lassan
a Dunapart s a Sinai sivatag felett.
Egyre sűrűbb feketeség szorítja át
fázó világunk.

Milyen válaszra vársz te, ember!
És a reggel hangjai hallgatva lapulnak a határokon.
Miket kérdezel te, ember!
S a feleletek mormolása zavaros hazugság.

Új bűnt leplez le minden virradat, —
az értelmetlenség és hitetlenség
s hazug barátság nevében követték el,
de ez a bűn most már bűn marad
a gyűlölettől ráégetett vörölő pecséttel.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Az idő rothadt lelkébe égesd bele ezt is:
Soha még hajnalt nem dobtak sötétebb éjjel elé,
soha nem halt meg még álom ily kínzó halállal,
nem száradt el soha remény ilyen megtépetten,
soha vér nem folyt még ily ártatlanul.

És súlyosan zuhan az éjszaka a földre.

Svédből fordította: Thinsz Géza

NILS LEEB-LUNDBERG

NATT ÖVER BUDAPEST

O Herre förbarma Dig

Deras brott var att älska sitt folk
att vilja leva sitt eget liv i frihet och lagbunden ordning

O Kriste förbarma Dig

Nu mala kvarnarna vid Donau blod för Ungern
i stället för bröd
Sexåringen som först stack hål på ringarna
och sedan på bensindunken
tände på och förgicks i flammorna med soldaterna
Tolvåringen som band handgranater kring sitt liv
och med dem stormade stridsvagnarna
Våldtagna mödrar och nyblivna änkor
som med sina barn kastade sig för tanksen
som banade sin väg genom Budas och Pests gator
utspyende eld och fasa
malande sönder allt som är oskyddat, mjukt och värnlöst
till oigenkännlighet under sina larvfötter
arbetarna och studenterna som stupat i fabriker på barrikader
och de som i natt
torterats till död och tystnad
Deras tystnad och stympade kroppar upplyser natten
ropar från jorden
Nu är livet de levandes börda
den yttersta friheten deras de dödas
men skulden skulden —

O Herre förbanna Dig

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ÉJSZAKA BUDAPEST FÖLÖTT

Ó Uram könyörülj

Vétkük csak az hogy népüket szerették
szabadságban és bölcs rendben akartak élni

Ó Krisztus könyörülj

Kenyér helyett a magyaroknak
vért darálnak a dunamenti malmok:
A hatévesét aki lyukat szúrt a kerékbe
rést vágott a benzintartályokon
s együtt pusztult a lángokban a katonákkal
A tizenkétévesét aki gránátokkal körülkötözve
a páncélosra ugrott
A meggyalázott anyákét és friss özvegyekét
akik tankok elé vetették magukat kisgyermekeikkel
a tankok elé melyek Pest és Buda utcáin dübörögtek
tüzet okádva iszonyatosan
lánctalpaikkal széttaposva szétlapítva
a védtelent a gyengét és a tehetetlent
s a barrikádokon holtan heverő munkást vagy egyetemistát
És azokét kiket ma éjjel
kínoztak a halálba és a némaságba
Az éjszakát bevillogják a megcsonkított testek
kiáltanak a meggyötörtek
Az élőknek teher az élet
a holtaké az áhított szabadság
de a vétek kié a vétek —

Ó Uram könyörülj

Svédből fordította: Sulyok Vince

INGEMAR GUSTAFSON

DEN 4 NOVEMBER 1956

O detta rinnande ansikte

Det övergivna bettet irrar
Även kylan rämnar plötsligt
lämnar plats åt saknaden

Hans hjälm är en sårskorpa
Han talar fortfarande
i dessa elektriska stötar

1956 NOVEMBER 4

Ó ez a szétfolyó arc

A megadó harapás ráng még
Hirtelen tör rá a hideg is
Helyet ád a hiánynak

Sebvar a sisakja
Reflexekben
még egyre beszél

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Döden lånar hans språng
Döden är ingen årstid
"Lasarus, sover du, säg?"

Ansiktet finns i hjulspåren
som aldrig växer igen
Även granaterna bär rynkor

Han skriker men utan mun
genom rymden, genom rymden
som tagits ifrån honom

O detta rinnande ansikte
O detta strömmande rop!

A halál kölcsönzi ugrását
A halálnak nincs évadja
„Szólj, Lázár, alszol?"

Az arc a kerékcsapásban
mely többé sose nő be
A gránátok is ráncosak

Száj nélkül is de kiált
az űrön át az űrön át
melyet elvettek tőle

Ó ez a szétfolyó arc
Ó ez az áramló kiáltás!

Svédből fordította: Sulyok Vince

INGEMAR GUSTAFSON-LECKIUS

DE HEMLÖSA

O dessa eviga flyktingar, som inte vet varifrån
de kommer och inte vart de flyr!

Gölar är deras dagar, häftiga skyfall är deras
nätter. Deras liv är inte musik.

Deras pass har bara blanka sidor. Se dem rynka
pannan! Se dem rusa på stället!

Även deras blickar är hemlösa. De dröjer på halv —
sömnens refuge, omgivna av rött ljus.

De ville gärna öppna sina kappsäckar. De ville
gärna ge sina liv, lära sig sjunga.

Några lever på heden, utan navelsträng, andra i
ett virrvarr, utan horisont.

Vad är det för ett hemligt lopp som pågår? Var
är målet? Tankarna är tappade stafetter.

Det är människan de söker. De känner stenarnas
ömhet och molnens tungsinthet.

De övervintrar, året runt. Se dem leva som gård-
varar vid redan nerbrunna hus!

O dessa evigt trogna, som inte vet var tiden
slår rot och inte vart världen flyr.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

A HONTALANOK

Óh, örökkön bujdosók, nem tudják honnét érkeznek,
hová menekülnek!

Pocsolya nékik a nappal, az éjszaka vad felhőszakadás.
Életük nem zeneszó.

Üres lapokból áll csak az útlevelük. Nézz összeráncolt
homlokukra. Nézd egyhelyben topogó rohanásuk.

Pillantásuk is hontalan. Ott késlekednek a félálom járdaszigetén,
pirosra állított lámpákkal bekerítve.

A hátizsákot oly szívesen kibontanák, odaadnák az életüket
szívesen, megtanulnának dalolni.

Pusztaságban él egynéhány, köldökzsinór nélkül, a társaik
láthatár nélküli összevisszaságban.

E rejtelmes futás hova tart? Mi a célja? Elhullajtott
stafétapálcák a gondolatok.

Az embert keresik ők. Ismerik jól a kövek érzékenységét,
a felhők búskomorságát.

Áttelelik az éveket. Lásd, házőrző kutyaként élnek
a leégett háznál.

Óh, örökkön hívők, nem tudják hol ver az idő gyökeret,
hová menekül a világ.

Svédből fordította: Thinsz Géza

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

DÁNIA — DANMARK (Denmark)

HALFDAN RASMUSSEN

STEMMEN

Bag radiostøjens kogen
og dansemusikkens larm
hørte du plutselig nogen
tale sig varm.

En stemme du ikke kendte
rejste sig mørk og stor
over en rytmes spændte
levende ord.

Fremmed og sært var sproget
men ordene tvang sig nær
nogen ville dig noget
nu og her.

Søgte dig gennem blinde
bølger af lyd der gik
mod dig som hvirvelvinde
af haard musik.

Fandt dig bag danseplader
og føg som novemberblæst
gennem de røde gader
i Budapest.

Men panservognene kørte
i stilhedens flammehav
Du hørte en stemme. Du hørte
at frihedens stemme tav.

A HANG

Át mágnes-hullám tengeren,
S a lármás táncdalon
Megszólítottak hirtelen
Egy hajnalon.

Egy hang, — a ritmuson felül
Emelkedő hajó —
Sötéten ismeretlenül
Zengett a szó.

S bár érthetetlen volt a nyelv,
Beléd hatolt a hang,
Zúgón kiáltott, esdekelt
Vad vészharang.

És téged szólított a vak
Acél-kemény zene:
Segélykiáltó jaj-szavak
Forgó-szele.

S hiába volt a tánclemez:
Rád tört az őszi szél.
Amely süvöltve Pest deres
Romján zenél.

Majd jött a vérbe-lángoló
Csönd, — tankok húztak át,
Túlzúgva már a pusztuló
Szabadság jelszavát.

Fordította: Kocsis Gábor

NOEMI ESKUL-JENSEN

UNGARN VENTER

Et fjendeåg, der tvinge skal et folk
til at forråde arven, det har kær
at tjene sløvt som fremmed tankes tolk,
i fremmed hånd at blive lydigt ler.

Et åg af jern, der bøjer krop og sjæl
med nye byrders tyngde dag for dag
til hjertet er som rose under hæl —
det åg kan ikke sprænges med eet slag.

Det sprænges ikke kun fordi en ild
af hellig vrede tændes i et land,
og unge læber sværger: GUD! jeg vil...
og steppen luer op i frihedsbrand.

MAGYARORSZÁG VÁR

A kényszerből ötvözött roppant láncot,
mit az ellenség csuklójára fon
egy népnek, hogy felejtse, ami láng volt,
hogy hang legyen idegen torkokon;

a vassötét láncot, amely a lélek
tövére idegen terhet akaszt,
míg sodródó ördög-szekerévé lesz:
egy csapással nem bírhatni le azt.

Nem úgy, ha a szálló szikra nyomába'
kigyúl a szent harag az arcokon,
lobog a pusztán a szabadság lángja
és szól az eskü: ISTEN! akarom...

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

For ild kan trædes ned, og håb kan dø
hos våbenløse, som har kun sig selv
at kaste ind i kampen — som et frø,
der faldt på sten og trampedes ihjel.

Et folk i ensom kamp har ventet længe.
Det venter stadig, mens dets byer brænder,
mens det forbløder — ubrudt i sin ånd.

... Og her står Ungarns helte, Ungarns drenge
og spejder ud i mørket efter frænder —
efter en uforfærdet vennehånd.

Aki csak magát vetheti a harcba
fegyverül s vértje csupán a remény,
arra, mint kőre hullott gyönge magra
tipor a túlerő, zúdul a kény.

Soká állta egy nép, magára hagyva
égő földjének határán az őrsöt.
Tekintete a sötétbe mered.
Kitartott, nem feledve s nem feladva.
... Igy lesik magyar fiúk, magyar hősök,
ki nyújt feléjük testvéri kezet.

Csiky Ágnes Mária fordítása

HANS HARTVIG SEEDORFF

UNGARN

Så brændte steppen ...
Fra en værnet ild,
usynlig, dækket med et lag af aske,
brød flammer frem, blev levende og tændte
og sprang fra gård til gård, fra hus til hus.
En sluknet glød blev til et flammesus;
den vågnede, og den forstod at vente.

Over den lave puszta fløj en pige,
letfodet, synlig for det lave land.
Med hårets flige strømmende for vinden
var denne pigemanke selv en brand.
De hvisked hendes navn, det halvvejs glemte,
skønt skåret dybt i folkesjælens bark.
Og frihedsblomstens frø, de længe gemte,
skød op af sletten som en valmumark.

Blod er en ganske særlig saft, — den fænger
som ilden selv og slukkes aldrig helt.
Dens rytme følger vuggens stille gænger,
mens håbets brød blir skåret og fordelt.
Den bor i alt, hvad der er stærkt og mildt,
den gøder hjemmets dyrebare jord.
Den strømmer, størkner, men er aldrig spildt, -
for den gør frihed til det bedste ord.

Nu brændte steppen... Gløden blev et bål,
der syned langvejs bort og varmed godt.
En modstandsvilje prøvede sit stål,
og slettens visne græs blev rødt og vådt.
Om skæbnens krumme vej kun lidt vi veed;
men bladet vendtes i den store bog.
Og i en ild, som langsomt synker ned,
ligger et brudt, et halvt forkullet åg.

MAGYARORSZÁG

Égett a puszta ...
És a rejtett tűzből,
észrevétlenül, a hamu alól,
előtört a láng, élőn s gyújtogatva,
s szállt háztól házig, tanyától tanyáig.
Lángtengerré vált a kihunyt parázs;
feléledt újból, mivel tudott várai.

Egy lányka szaladt át a lapos pusztán,
könnyedén, látta az egész határ.
Fürtjei szálltak örvénylőn a szélben,
láng volt az egész lányka, csupa láng.
Nevét súgták, a félig feledettet,
a néplélek mélyébe beleírtat.
S a szabadság régóta rejtett magja
kivirított a síkon mint pipacs.

Furcsa ital a vér, — mar, mint a tűz,
s egészen ki sohase alszik.
A csöndes bölcső ritmusára ring,
míg fölszegik a remény kenyerét.
Erőben s gyengédségben lakozik,
trágyázza otthonok termékeny földjét.
Árad, apad, de el sohase fogy, —
legszebb szóvá teszi a szabadságot.

Égett a puszta... Máglya lett a szikra,
messze látszó, messziről melegítő,
Az ellenállás próbálta acélját,
s a puszta füve nedves lett a vértől.
Nem ismerjük a sors kanyargós útját;
de fordul a lap a nagy könyvben.
S a tűzben, mely lassan lecsendesül,
az iga széttört üszke marad vissza.

Dánból fordította: Sulyok Vince

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

SIGFRED PEDERSEN

UNGARNS MARTERPÆLE

En rædselstid går atter over jord.
Blodrøde lyser Ungarns marterpæle.
Mit ord er intet i det store kor,
men tier jeg, skal selve stenene få mæle.
Mod himlen stiger deres hæse råb:
Knust er et tappert folk,
dets trods, dets tro, dets håb.
Den »frie« verden lar det frit forbløde. —
Ak, det er mer end Ungarns sjæl der døde.

Gem dine øjne, du der selv er fejg.
Hvad er der met at se? Kun vold og brøde.
Samvittighedens røst — å, følg den ej,
den hører med til det, der skændigt døde.

Selv gik vi nys i diktaturets åg,
men vores frihedsdrøm blev aldrig kuet,
den leved bag de lukte øjenlåg, —
en skønne dag den atter frigjort lued.

Den ganske jord omflammed den en stund,
men sank igen trods ve-råb og protester.
Ak, Ungarn er en grav foruden bund,
hvor verdens frihedsdrøm vi jordefæster.

Forgæves er hver flammende appel
til alle klamme, grå og gustne sjæle.
Måske er du så magtløs som jeg selv,
men tier vi, skal selve stenene få mæle.
Hør deres røst, om også den er hæs:
I dag faldt masken fra tyrannens fjæs.
Nu lærte vi hans sande træk at kende.
Det er et fremskridt:
Nu ved vi, han er fjende!

MAGYARORSZÁG MÁRTÍROSZLOPAI

Ismét a rémek órája a földön.
A mártíroszlopok vöröslenek.
Mit sem jelent, ha mindezt versbe költőm,
s ha nem, — beszélnek maguk a kövek.
Az ég felé tör rekedt kiáltásuk:
Letiporva egy bátor nép megint,
hitük, reménykedésük, kiállásuk.
Elvérzik, s hagyja a „szabad" világ. —
Ó, több pusztul itt, mint Magyarország.

Fedd el szemed, hisz gyáva vagy te is.
Mit is látnál? Csak bűnt s erőszakot.
A lelkiismeret szava — legyints,
más egyebekkel becstelen halott.

Hordtuk még nemrég mi is az igát,
de szabadságvágyunk le nem tiporták,
lehunyt szemünk mélyén lobogva várt, —
egy szép napon míg kiszabadították.

Égett egy percig tőle a világ,
de kialudt, jajszavunk ellenére.
Feneketlen sír vagy, Magyarország,
szabadságálmunk födi földed mélye.

Hiába a lelkes hivatkozás,
hisz annyi a fakó, a szürke lélek.
Tehetetlenek vagyunk bár talán,
de ha mi nem, majd a kövek beszélnek.
Halld hangjukat, akármilyen rekedt:
Az elnyomó maszkja ma szétrepedt.
Megismerszik most így valódi arca.
S ez haladás:
Hogy ki az ellenségünk, megmutatja!

Dánból fordította: Sulyok Vince

GRETE BENDIX

HER BLØDER INGEN

Den stille villavej
med sine gule ruder —
små, tætte hjem,
hvor lygten spejler sig
i tjørnehækkens blade.
Fjernt, fjernt,
den aftentravle gade.
Fjernt, fjernt,
en hund, der tuder.

Nær, åh, så nær,
her, her,
et barn der ler.
En lille bitte plet på jorden,
hvor endnu inter sker.

ITT SENKI SEM VÉRZIK

Villák közt csöndes út ez
aranyló ablakokkal —
apró, kis otthonok,
hol lámpa tükröződik
a sövénylevelek közt.
Messze, messze
a zajos esti utca.
Messze, messze
egy szűkölő kutya.

S közel, ó mily közel,
itt, itt
nevet egy gyermek
Tenyérnyi hely a földön,
hol nem történik semmi.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Her bløder ingen,
her er ingen skrig.
Jeg går i rytme med min egen angst
gennem novembernattens lyd og duft
af jord og våde æbler
og tavse birketræer,
nær, nær.

Gennem den bløde luft
farvet af byens lys,
dunker mit hjerte ordet:
Krig. Krig.
Men endnu ingen skrig.

Mit hjerte!
Fejge, fejge hjerte.
Så afmægtigt.
Spring nu ud...
forblød.
Spræng dig selv.
Brist som en stjerne,
og fald så,
dulmende som støvregn.
på dem,
der skriger i det fjerne.

Senki nem vérzik itt,
itt senki sem sikolt.
Kínjaim gyorsítják a léptem
a november-éj susogásában
s a föld s a nedves almák
s a néma nyírfák illatában,
itt, itt.

A város fénye által
festett lágy levegőn át
dübörgi a szívem a szót:
háború. Háború.
De senki sem sikolt még.

Szívem!
Ó gyáva szív, te.
Te tehetetlen.
Meg kellene hasadnod ...
Elvérezned.
Megrepedned.
Szétrobbannod, mint a csillag,
s lehullnod,
enyhítőn, mint porló eső
azokra,
akik sikoltanak a messzeségben.

Dánból fordította: Sulyok Vince

GUSTAV BIERING

RØD SØNDAG

Tungt høres dødsenglens vingeslag
henover udbrændte huses vrag,
røgen står sort imod himlens tag,
Helved, hvad ønsker du mer?

Larm fra den knusende, stålgrå tank,
ildglimt på ildglimt og slam og stank,
skygger, der ramtes, der skreg og sank,
Helved, hvad ønsker du mer?

Isnende ro efter vildskab, tumult,
dræbende kulde og savn og sult,
døden slår takt i sin panserpult,
Helved, hvad ønsker du mer?

Se os, vi slænger det for din fod,
lykke og håb, der blev kvalt i blod,
her er vort offer, så tag imod,
Helved, hvad ønsker du mer?

VÖRÖS VASÁRNAP

A halál angyala szárnyalón
csattog a kiégett házakon,
az egész égbolt füst és korom,
mit kívánsz többet, Pokol?

Acélkék, tipró páncélosok,
torkolattüzek és bűz, mocsok,
jajjal elhulló árnyalakok,
mit kívánsz többet, Pokol?

Jeges csönd vad rohamok után,
gyilkoló hideg, éhség, hiány
jön sorban a halál taktusán,
mit kívánsz többet, Pokol?

Látod, már lábadhoz szórva ím
öröm s remény, vérbefojtva mind,
áldozatul fogadd kínjaink,
mit kívánsz többet, Pokol?

Dánból fordította: Sulyok Vince

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

TOM KRISTENSEN

UNGARN

Der burde ej være et afgrunds-svælg.
Der burde dog være en spinkel bro,
hvorpå man kan gå med sit blafrende lys
af mennesketillid og fremtids tro.
Den var der for få dage siden.
Men nu er den splittet fra kant og til kant,
og ekkoet drøner med usandt og sandt
dernede i kløften, og for og imod
er en latterlig tankeleg. — Der flyder blod.
Så tanken er kun et: imod.

Det var ikke bander; men det var et folk,
der ønsked at afkaste påtvungent åg
og mente, at frihed er ikke diktat
beordret af folk på et fremmed sprog.
Vi kender det hele igen.
Nu ryddes der grundigt med drab og med mord,
med likvidationer, et finere ord,
der sobert forskønner de rædsler, der sker,
og sagligt forklarer de smerter og veer,
som hænder i dag og i nat.

De finere ord har et falskheds-præg,
som blegner ved siden af ordet: vold,
og den, som fint diskuterer det bort,
er mere end lunken, er mere end kold.
Vi andre står hjælpeløst her.
Nu stilles de op imod væg og mod mur.
Nu bruges der atter en udtænkt tortur.
Og nu tager bødlernes antal til,
så menneskets værdighed sættes på spil:
hver bøddel er tabt for livet.

Hvad var det, de ville, det ungarske folk?
For os er det mere end let at forstå.
Et elve-års-minde står op for vort syn,
vort brændende håb om ej at forgå.
Det er os som om vi er ramt!
Igen og igen! Skal mord blive ved
i uendelighed, i uendelighed?
Den dybe afgrund! Den er der igen.
Den spinkle bro! Ja, hvor er nu den?
Den var der for få dage siden.

MAGYARORSZÁG

Szükségtelen ott az a szakadék.
Az kellene inkább, egy kicsi híd,
hogy átkelhetne rajt röpdöső fényként
az emberi bizalom és a hit.
Miként még néhány napja is.
De közben minden széttörött,
s az igenekre visszhangként dörög
a nem, a mélyből, s érte vagy ellene
üres szójáték lett. — Ott vér folyik.
A gondolat így egy lehet csak: ellene.

Nem bandák voltak; de maga a nép
kívánta kényszer-igáját lerázni,
mert tudta, szabadság az nem lehet,
mit idegen nyelven kell magyarázni.
Ismerjük mi már az egészet.
Tisztogatnak most, ölnek — likvidálnak,
hogy finomabban csengő szót citáljak,
mely megszépíti a szörnyűségeket,
s a kínt, mely nappalokat-éjjeket
betölt, tárgyilagossá józanítja.

Csalékony a finom szó: az erőszak
helyében erőtlen-gyengén zizeg,
pedig ki ezt lágyabbra disputálja,
az több, mint langyos, az több, mint hideg.
Mi többiek állunk itt tehetetlen.
Fölsorakoztatják őket a falnál.
Kínzójuk rafinált módokat használ.
Növelik a hóhérok létszámát,
bemocskolják az ember méltóságát:
az életnek elveszik minden hóhér.

Mit is akart hát itten a magyar nép?
Nekünk oly könnyű ezt megérteni.
Tizenegyéves emlék ébred bennünk,
a túlélni égő reményével teli.
Miránk sújtanak, most úgy érezzük!
Újra csak! Öldöklés csak örökké.
Nem ér már véget soha többé?
A mély szakadék! Az van itt újra.
A kicsi hidacska! Hová tűnt el?
Hisz itt volt még alig pár napja.

Dánból fordította: Sulyok Vince

PIET HEIN

UNGARNS BØRN

Jeg vågner og lyttep i mørket. Noget har rørt sig.
Noget har givet et næsten umærkeligt kny.
En iling har kruset den spejlblanke natlige stilhed.
Nu er den ubrudt pøny.
Dær ligger min unge, fordybet i groende hvile,

MAGYARORSZÁG GYERMEKEI

Fölriadok, s a sötétbe lesek, hol valami moccant.
Alig sejthetőn zörrent valami.
Zápor dobolt át az éjszaka csöndjén.
Újból megeredt, hallani.
Alszik kicsim viruló, mély álomban,

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

favnende saligt i søvnen sin legetøjsbjørn.
Talte han ud af en spirende menneskedrøm?
Jeg lægger mig trygt. Da vågner jeg:
Ungarns børn.

Væggene viger og åbner sig ud mod alverden,
ud mod de dyb hvortil menneskefællesskab når.
Det synger af afstande, åbenhed, menneskets
'ansvar
for sine mindste, de kommendes menneskekår.
Jeg kan ikke lukke min verden om bare det nære.
Jeg ligger og lytter i natten. Der grædes. Der
kaldes.
Det er ikke Ungarns børn, som sulter
og frygter og ikke kan sove.
Det er vores alles.

játékmackója kell még most is neki.
Rügyező emberke-álmából ő szólt ki?
Békén lefekszem. S riadok föl azonnal:
Magyarország gyermekei.

Kitárulnak most, kinyílnak a szobafalak
mélységeid felé, ember-közösség.
Énekünkben a jövendő emberi sors zeng,
a legkisebbek iránti felelősség.
Nem közeli dolgokból áll csak a világom.
Fekszem, s az éjbe figyelek, ahol sírnak, hívnak.
Nem csak Magyarország gyermekei ők, kik ma
éheznek.
rettegnek és virrasztanak.
Mindenkiék ők a világon.

Dánból fordította: Sulyok Vince

HALFDAN RASMUSSEN

I MØRKET

Du hører dem om natten, dine brødre.
Gennem mørket, hvor rødt løv falder, vandrer de.
I dine øjne uden stjærner.
I regnens dryppen og i frugtens fald,
I alt som hjælpeløst døer.

Med efterårets storme i hænderne, går de.
Alt for unge og sårbare og usårlige.
Og så nær livet som en blomstring.
Og så nær døden som en duft.

Din krop er en gade i Budapest.
Fødder går på dig.
Dit hjærte er et sønderskudt hus.
Fødder flygter gennem dig.
Og dine øjne begravet nattens billeder.
Og din mund visner under afmægtige ord.

Men du hører dem om natten, dine brødre.
Digteren med vers som ikke kan standse døden.
Studenten med bøger som ikke kan erobre livet.
Den unge arbejder med spaden som ikke kan
grave friheden fri.

Og lærerinden fra børnehaven,
der talte til maskinggeværet som til et uartigt
barn,
inden hun faldt på torvet.

Søvnløs ligger du med et land på dine læber.
Mennesker på flugt gennem dit blod,
Børn flygted ind i en krog af dit hjerte.
Døde begravet i dit mørke.
Og du hører dem gå gennem natten.
Over bjerge og evige grænser.
Gennem porte større end frygten.
Gennem skove mørkere end al tings smerte.

A SÖTÉTBEN

Hallod őket az éjben, a testvéreidet.
Ahol a vörös falevelek hullnak, vonulnak ők a
sötétségen át.
Csillagtalan szemedben.
Esőben és lehulló gyümölcsben hallod őket.
S mindenben, ami óhatatlanul meghal.

Az ősz viharaival vállaikon vonulnak.
Nagyon fiatalok, sebezhetők és sebezhetetlenek.
S az élet virágzás-közeléből valók.
S a halál illat-közeléből valók.

A tested utca Budapesten.
Lábak taposnak rajtad.
A szíved összelőtt ház.
Lábak menekülnek keresztül rajtad.
S szemed eltemeti az éjjel látomásait.
S szád hervad a tehetetlen szavaktól.

De hallod őket az éjben, a testvéreidet.
A költőt, kinek verse nem állíthatja meg a halált.
A diákot, ki könyveivel nem hódíthatja meg az
életet.
A fiatal munkást, ki lapátjával nem áshatja elő a
szabadságot.
S az óvónőt, ki géppuskáját
korholta mint a vásott kölyköt,
míg csak el nem esett a téren.

Egy országgal szádon heversz álmatlanul.
Véred futásában emberek menekülnek.
Gyermek búna szíved zugába.
Sötétségedben holtak vannak eltemetve.

S hallod őket, ahogy mennek az éjszakában.
Hegyeken át és végtelen határokon át.
Félelemnél nagyobb kapukon át.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Og du lytter til regnens trommer.
Og du lytter til stormens basuner.
Kun de døde tør sove nu.
Kun de døde har tid nok.

Minden fájdalomnál sötétebb erdőkön át.

S a zuhogó esőbe hallgatódzol.
Csak a halottak mernek most aludni.
Nekik van már rá elég idejük.

Dánból fordította: Sulyok Vince

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

FINNORSZÁG — SUOMI (Finland)

KAI LAITINEN

IHMISESTÄ ITÄÄN

Tapaamme kylmien kallioiden maassa
tapaamme Sinain autiomaassa
helteisellä hiekalla katkeran tähden alla
Suezista itään.

Ei liiton arkkia eikä tulipatsaan johdatusta
mutta kypäröitä ja panssaroitua kollektiivista
turvallisuutta

ja jaloissa laintaulujen sirpaleet
Suezista itään.

Tapaamme laakean epätoivon maassa
tapaamme raunioiden harmaassa maassa
tapaamme itkevien pajujen maassa
syksyisellä pustalla viimassa ja sateessa
Györistä itään.

Telaketjujen kirskuva czardas
ja väkijoukon katkera kuolemantanssi
lainataulujen sirpaleilla
verisen tähden alla
Györistä itään.

Tapaamme aution sydämen maassa
rautarenkaassa ristien kynnksellä
ihmisestä itään.

emmekä muuta voi.

AZ EMBERTŐL KELETRE

Találkozunk a hideg köveknek honában-
találkozunk Sinai sivatag-honában
perzselő homokon keserű csillag alatt
Szueztől keletre.

Nincs frigyszekrény sem tűzoszlop vezetése
csak sisakok s páncélozott kollektív biztonság
s lábainkban a törvénytáblák cserepei
Szueztől keletre.

Találkozunk a határtalan kétségbeesés honában
találkozunk a romok hamuszürke honában
találkozunk a síró szomorúfűzek honában
őszi pusztán éles szél- s esőben
Győrtől keletre.

Hernyótalpak csikorgó csárdása
s embertömegek keserű haláltánca
a törvénytáblák cserepein
véres csillag alatt
Győrtől keletre.

Találkozunk a kihalt szív honában
vasbéklyóban keresztek tövében
az embertől keletre.

s mit is tehetnénk?

Finnből fordította: Szente Imre

SEBASTIAN LYBECK

UNGERN

I.

där är friheten inte.
men där är frihetens namn
stingande fångens själ
med sin nål.

allt klarare smärtan
ju längre plågan varar
— innan vid yttersta tröskeln
allt är förlösning. —

frihetens klara namn
viskar dig fången.
med läppar av taggtråd.
med dödens rot i själen.

MAGYARORSZÁG

I.

Mert ott szabadság nincsen,
de van a „szabadság" szó,
szúrja a rab lelkét,
mint a tű.

S a kín egyre tisztább
a kínzással arányban,
és már a küszöbre felcsap:
ott a megváltás.

Súgja a tiszta név,
szabadság: rab vagy.
a szögesdrót szája:
benned halál gyökérzik.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

frihetens klara namn
träffar dig under sömnen.
får dig att skälva
— du vaknar.

och där är friheten inte.
men som en kniv
hjärtats plågade visshet:
mänskap uppstånden —

II.

broder, jag hör ditt hjärta slå i natten.
långt bortifrän vidderna
genom en vinter som tycks oändlig
hör jag din längtans rös-t.
— den sjunger om friheten.
den sjunger en frihetens säng, som intet
kan tysta.

du, det är styrka!
du, det är växande framtid i stämman!

jag öppnar mig, öppnar mig och är en
lyssnande.

och vet i den stunden: du segrar.
din frihet ska återvända.
aldrig i tidernas tider kunde en längtan som
sjöng sä mäktigt
besegras!

Szabadság, tiszta név,
eltalál álmaidba,
megráz valódban
s fölébredsz.

Hanem ott szabadság nincsen,
csak mint a kés,
szíved kínja: bizonyság:
él még az ember!

II.

Testvér, az éjben hallom szívverésed
végnélküli pusztaságból
abból a télből, mely tán soha nem szűn,
sóvárgó hangod száll:
a szabadság szózata.
A szabadság szózata, mit már senki
meg nem öl.

Tudd meg: erős vagy!
Tudd meg: e hangból a jövendő sarjad!

S én megnyitom, megnyitom lelkem, úgy figyelek
rád
s már értem e percben: te győztél!
s hogy szabadságod elnyered.
Mert amely így dalol, — vágyat nem lehet és soha
nem lehetett
legyőzni!

Svédből fordította: Szente Imre

LAURI KETTUNEN

KIRKONKELLOT SOIKOOT

Kirkonkellot soikoot
meidän maassa ikuisesti,
yli vetten, yli metsien
pyhän kaiun kaikki kuulla voikoot.

Kirkonkellot soikoot
vainajille, eläville
taivaan rauhaa.

Suomen kansa kesti
kovat kohtalonsa, sodat, hallat,
voittajankin mielivallat,
Jumalaansa turvaten.

Oli myrskyä tai lauhaa,
toivo, luottamus ei lopu,
asuu sydämissä rauha, sopu,
kun vain asuu usko Jumalaan.

Mitä tahansa muut jumaloikoot,
meillä kirkonkellot soikoot —
siinä yhä turva tämän maan.

A HARANGOK PEDIG ZÚGJANAK

A harangok pedig zúgjanak
örökké ebben a honban,
vizeink és erdeink
szent zengésüktől visszhangozzanak.

A harangok pedig zúgjanak,
zengjék élőknek és holtaknak
az Isten békéjét.

Hogy Finnország népe kiállott
kemény sorsot, hadat, telet
s a bitorló sem törte meg,
mert mindig Istenben bízott.

Legyen vihar, avagy csend itt,
el nem fogy remény s bizalom,
a szívekben béke s nyugalom,
ha bennük lakik az istenhit.

Imádjanak mások ezt vagy azt:
nálunk a harangok zúgjanak,
mert bennük van ez ország biztonsága.

Finnből fordította: Szente Imre

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

NÉMETORSZÁG — DEUTSCHLAND (Germany)

KARL KROLOW

DIE FREIHEIT

Sie flieht vorüber, in sich gekehrt...

Die Leute sagen, sie habe den bösen Blick.
Aber sie hörte in der Nacht
Das Gespräch mechanischer Waffen.
Sie sah gerade eben noch in der schneidenden Luft
die Zeit als großen Vogel,
Der davonfliegt: — die Hoffnung.
Sie sah das alte Blut aus dem Boden steigen,
und sich mit neuem vermischen.

Sie flieht vorüber, in sich gekehrt...

Die Leute sagen, sie habe den bösen Blick.
Aber plötzlich waren aus den Hüften
Maschinenpistolen gewachsen.
Noch die Statuen hatten
Auf sie gefeuert.
In jedermanns Arme
War der Tod gelegt.

Sie flieht vorüber, in sich gekehrt...

An der Ecke wartet auf sie
Der schwarze Wegelagerer: —
Gewalt, mit unbiegsamen Metall
In den Fäusten!

A SZABADSÁG

Menekül, magábatörten.
Azt mondják, gonosz pillantása van...
De hallotta az éjszakában
gyorstüzelő fegyverek beszélgetését.
Az imént látta a metsző levegőben
nagy madárként a félelmes Időt
tovarepülni — a reményt.
És látta a földből fröccsenő vért
összevegyülni a földrecsorgóval.

Menekül, magábatörten.

Azt mondják, gonosz pillantása van ...
De a csípőkből hirtelen
géppisztolyok nőttek.
A szobrok lőttek még rá...
Mindenkinek
karjába fektették a halált.

Menekül, magábatörten.

A sarkon az Erőszak vár rá-
— fekete utonálló —
hajlíthatatlan acéllal
az öklében.

Németből fordította: Vitéz György

KARL KROLOW

DIE GEWALT

Sie kam aus ihrem Versteck
Und erweckte totes Metall zum Leben.
Die letzten Unterhändler
Streiften die Handschuhe über ihre Finger
Und gingen. Ihr Lächeln
Zahlt sich in keiner Münze mehr aus.

Sie kam aus ihrem Versteck.
Der Erdstrich, auf den ihr Blick fällt,
Ist verloren.
Die Türen springen auf.
Die Fenster zerbrechen.
In ihre Augen streut man
Asche und Mörtel.
Lippen schließen sich
Unter Faustschlägen.
Hält Überfälle und schwarze Minuten bereit.

AZ ERŐSZAK

Előbújt rejtekéből
a halott fémet életrebűvölte.
Az utolsó közvetítők
fölhúzták kesztyűjüket
és távoztak. Mosolyukért
egy krajcárt sem adnak többé.

Előbújt rejtekéből.
A földsáv melyre pillantása hull, elveszett,
Fölpattannak az ajtók.
Szemébe hamut és
vakolatot hintenek.
ökölcsapások alatt,
vonaglanak, a szájak.
Csapdáit és fekete perceit
készen tartja az ős-egy éjszaka.
Nemsokára

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Bald werden die Herzen
Aufhören zu schlagen
Hinter dem Vorhang von Ruß.

Sie kam aus ihrem Versteck.
Sie wird Hand an uns legen.
Noch dürfen wir die Häuser verlassen
Und in Glühbirnen-Himmel sehen,
Aber in der Vorstädten
Sind schon Spruchbänder gespannt.
Bald werden die Straßenkämpfe
Uns erreichen.
Bald werden wir allein sein
Mit den Gewehrmündungen.
Wer unter uns ist der erste,
Der an seinem Tische
Vornüber sinkt... ?

koromfüggöny mögött
megszűnnek dobogni a szívek.

Előbújt rejtekéből,
hogy ránktegye kezét.
Még elhagyhatjuk házainkat,
bámulhatunk a villanykörte-égbe,
de a külvárosokban
feliratos vásznak feszülnek,
Hamarosan hozzánk is elérnek
az utcai harcok.
Egyedül maradunk
a fegyverek torkolatával.
Vajon ki lesz közülünk
az első, aki asztalánál
előrebukik?

Németből fordította: Vitéz György

GERTRUD VON LE FORT

DIE VERTRIEBENEN

Dem ungarischen Volk in herzlicher Verbundenheit zugeeignet.

Sie konnten den Füßen befehlen,
Daß sie von hinnen gehn,
Sie konnten der Welt erzählen
Es wolle uns keiner mehr sehn.

Sie konnten die Tür uns weisen
Wie es ihnen gefällt
Und uns vergrämen, vergreisen —
Kein Mensch, ders ihnen vergällt.

Aber das Land ist geblieben,
Das stille wahrhaftige Land:
Das hat uns nicht vertrieben,
Das hat uns treulich bekannt.

Noch dampfen Pflugschar und Erde
Von unserer Stirnen Schweiß,
Noch weiß die brüllende Herde
Um unsren pflegenden Fleiß.

Noch rankt sich an den Altanen
Der Weinstock unsrer Zucht,
Noch düngt der Staub unsrer Ahnen
Jede goldene Frucht.

Was unsre Dichter gesungen,
Noch schwebt es um Stadt und Gefild
Und lobt mit Mutterlautzungen
Das unvergeßliche Bild.

Noch künden uns schweigender Weise
Dom und Altarmonument,
Die stehen dem Höchsten zum Preise
Auch wenn kein Mund uns mehr nennt.

SZÁMŰZÖTTEK

Szívélyes együttérzéssel a magyar népnek.

Parancsolhattak a lábnak,
Hogy mozduljon odébb,
Elmondhatták a világnak,
Hogy ocsú vagyunk, söpredék.

Elűzhettek a küszöbről,
Át városon, falvakon,
Kergetve a portói, a könnytől —
Ki sem vette zokon.

De megmaradt az ország
Csöndes igazságaival,
Nem vonta el tőlünk arcát;
Az bennünket kivall.

Még ismer a csoroszlya,
Tudja kaszánkat a rét,
Nem felejti a csorda
Pásztorai kezét.

Még a mi kedvünk tőkébe oltott
Zöldje lepi a tornácokat,
Minden arányló gyümölcs ott
Az ősök porából fakad.

Még kísér sugárzó felhőként
Költőink éneke,
Elénk vetíti a táj képét,
Álomba ringat vele.

Még őrzik áhítatunkat
Az oltárok hallgatagon,
Rorátét nekünk kongat
Harangjával a dóm.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Noch wohnt ein unsägliches Lieben
Im längst verlassenen Haus —
Gott hatte es uns verschrieben;
Die Schrift löscht niemand aus.

Még lakja az elhagyott házat
Egy mondhatatlan szeretet —
Isten jelölte ki a gazdának.
Nem olthatják azt a jelet.

Németből fordította: Csiky Agnes Mária

HANS EGON HOLTHUSEN

WOHIN, MEIN BRUDER?

Wohin, mein Bruder? Wann denn wird uns endlich
Dies blinde Tun und blinde Untergehen,
Vergeblich, blutig, niemals abzusehen,
Wann wird die Weltgeschichte uns verständlich?

Wo ist das Ende, das sie uns verklärt?
Wann wird der Schwermut Schleier uns zerrissen?
Und welches ist der Geist und das Gewissen,
Das unsre Angst mit einem Sinn durchquert —,

Wenn nicht die Völker einst, in einer späten,
Entrückten Stunde gleichsam Busse täten
Und sähen sich geopfert ohne Zahl,

Und alles wäre Trinken, wäre Essen
Von Wein und Brot verzehrend grosser Messen
Gewesen, ein geheimes Abendmahl.

HOVÁ, TESTVÉREM?

Hová, testvéreim? Mikor derül végre
Fény az esztelen, véres pusztulásnak,
A vak cselekvés, hiábavolt lázak,
A világtörténelem értelmére?

Hol a vég, amely glóriába fonná?
Mikor hasad szét csüggedésünk fátyla?
Micsoda rejtett hatalom kívánja,
Hogy rettegésünk felnőjön vadonná?

Talán egy távoli napon a népek
Elindulnak útján a vezeklésnek
S visszatekintve megértik: csodás

Kenyérszegés volt mindez és a bornak
Felajánlása, roppant mise-korszak
Emésztő lángja, titkos áldozás.

Németből fordította: Csiky Agnes Mária

SOPHIE DOROTHEA PODEWILS

HYMNUS HUNGARICUS NOVUS

Hört ihrs gehen, hört üirs kommen?
Durch Tyrannen totenstille
Auf den Schmerzenswegen Ungarns
Unaufhaltsam tönt ein Schritt.

Eine, die dein Tod entsprungen,
Kommt, sie naht mit Liederschritten,,
Keiner hört sie, hält sie, greift die
Märzgewaltige im Lauf.

Ungeschaut von euch, Bezwingern,
Kommt, sie kommt, nichts kann ihr wehren,
Die Gewalt der Kirschenblüte
Liederfüßig, über euch.

Was ihr seht, ist Herbst nur, ödnis:
Schwefelgelb die späte Sonne,
Durchs Gewölk bracht, braune Erde,
Aufgerißne fegt der Wind.

Ziehend mit des Winters Raben
Westwärts, westwärts blutige Spuren,
Tränenfährten die der Regen,
Die der Schnee löscht, Ungarns Volk.

HYMNUS HUNGARICUS NOVUS

Óh, ha végre hallanátok
Zsarnok éjek síri csendjén
át a kínok útja dobban,
ott közelget, — döngve lép ...

Igy fakadt a pusztulásból
lépte zengve, mint a zsoltár,
foghatatlan, mint tavasszal
árad szét a friss erő.

Győzelemtől ittasultak
Láthatatlan nő fölétek,
s lágy virágok büszke dalba
nőtt hatalma sújt le majd.

Ősz, sivárság, pusztulás ez:
szürke felleg fátyolán át
sárga kénnel ég a napfény
s barna földet tép a szél.

Téli varjak vert csapatja
száll nyugatnak vérnyomokkal,
s ver fölötte szél-cibálta
szemfödőt a hófúvás.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Andere auch von Ost bis Westen
Leiden, sterben; schweigend, dumpf doch;
Hürdenvieh aus feuchten Nüstern
Seinen Qualdampf in die Nacht schnaubt,

Kerkernacht: des Adlers scharfer
Todeswacher Schmerz vernimmt den
Lichtruf, der von fernen Gipfeln
Morgenkündend niederbricht.

Laß dich, ich beschwöre dich,
Einsam alter, Ungarns Strom du,
Laß profetischer, dich rühren,
Schenk des Strömens blaue Sage,
Deiner Wasser Morgenruf!

Singen muß, euch tauben, blinden
Siegern, euer dunkles Los ich:
Wißt, nicht Haß, nicht Rache droht euch,
Heimatliche, Ungarns Erde,
Rot im Tau des Opferbluts,

Ist erwacht, sie regt die Glieder,
Märzgewaltig, glüht sie, kommt sie;
Hört ihr, schaut ihr, die Beiwegung?
Schlehdornblicke, Felsenrufe,
Blauer Bäche, wildes Singen,
Feuer jungen Buchengrüns.

Heere, Heere, die euch nahen;
Lautlos, lichtlos, euch Verstummten!
Stund, um Stunde, unaufhaltsam
Kommt, sie kommt, nichts kann ihr wehren,
Die Gewalt der Kirschenblüte
Liedermächtig, über euch.

München, 15. März. 1957.

S mennyi pusztul el keletről
míg nyugatra vánszorognak,
mint az állat, mely lerogyva
kínt lehel az éjszakába:

börtönéjbe: s mint az éber
sas halódva sejti már a
reggel izzó győzedelmét
mely a poklot zúzza szét.

Mély magyar víz, nagy Folyó ... !
Dús habodnak áradása
új erővel hömpölyögjön
s kék regéi jóslatával
sodra hozzon új Tavaszt!

Én pedig hadd énekeljem
sorsotok, Ti bukni rendelt
győztesek, ha majd a bosszú
s gyűlölettől tiszta rögből
áldozattól véresen

Márciusnak tűzhatalma
győzhetetlen mozdul, ébred:
tüskebokrok rebbenése,
szürke szikla harsogása,
kék patak-víz vad zenéje,
ifjú bükkök lángja ég, —

s hadba állva jön felétek
vértezetlen, néma győzők:
vesznetek kell, hogyha majd a
lágy virágok büszke dalba
nőtt hatalma új erővel
sújt le rátok győztesen.

München, 1957. március 15.

Németből fordította: Kocsis Gábor

CLEMENS PODEWILS

GEDENKEN

Die Abende,
die Abende der Fremde sind groß.
Ehe die Sonne versinkt,
sank schon die Sonnenblume,
das Antlitz in Nacht.
Dem Osten zu, in Träumen der Zuversicht
nickte sie ein.

Die Abende der Fremde sind groß.
Niedergeregnet die Last,
ins Unedliche sprießen
Wolkenbäume,
Gewittertürme, goldenumlaubt,
daraus ein Erinnern
donnerlos zuckt.

EMLÉKEZÉS

Az esték,
az esték megnőnek idegenben.
Mielőtt a nap alámerül,
lecsuklik a napraforgó
arca az éjben.
Keletnek fordulva, a reménység álmaival
elszenderül.

Az esték megnőnek idegenben.
Lehullott a gond permete,
a felhőfák
a végtelenbe szöknek.
Vihartornyok arannyal lombosodva,
hangtalan villámlik fel bennük
az emlékezés.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Heiligen Prunks, mit Segeln
und voll der Gesichte
gleitet der Abend,
der Abend der Fremde
zur Nacht.

Szent pompával, vitorlaszárnyon
és látomásokkal tele
siklik az este,
az este idegenben
az éjbe.

Németből fordította: Tollas Tibor

OTTO VON TAUBE

DEM SCHWIMMER

Fiat dich der Zeiten Fluß hinabgtrieben,
Von deiner Heimat und dem heiligen Dom:
Ist immer noch die Losung nachgeblieben:
Wider den Strom!

AZ ÚSZÓHOZ

Hazádtól s templomodtól egyre távolabb
A folyó idő elsodort magával:
De a jelszó még mindig megmaradt:
Szembe az árral!

Németből fordította: Tollas Tibor

HEINZ-WINFRIED SABAIS

POLITISCHE DRUCKSACHE

Seid getrost, ihr Unterdrückten, Verzweifelten:
Jede Bastille ist noch abgebrochen worden.
Jeder Zwingherr lag zuletzt im Staube.
Von den regierenden Lügen blieb nichts
als das unbändige Gelächter der Geschichte.

Seid getrost, irgendein Morgen wird wieder
der vierzehnte Juli sein. Die Vernunft
verteilt ihre Waffen an die Empörten
und die Agenten der Unterdrückung
ersticken an ihrer Gewissenlosigkeit.

Seid getrost: zehn mit Blindheit gepanzerte
Divisionen können vielleicht eure Rechte
zermalmen, aber es bleibt der Gedanke,
der wahr ist, in allen geweckten Köpfen.
Er umstellt die Gewalt und wird sie entwaffnen.

Seid getrost, woran ihr glaubt, was recht ist,
wird Freiheit. Sie zerstört die amtlich
kontrollierten Trugschlüsse. Sie legt die Bombe
unter den Kartentisch des Dictators. Sie
arbeitet schweigsam an der gerechten Gesellschaft.

Seid gewiss, der Gang der Freiheit ist sicher
wie der Lauf der Sonne. Sie überliefert ihre
bündige Leidenschaft im Strom der Geschlechter
und erläßt, wenn es Zeit ist, das Gesetz,
das die Würde des Menschen neu bestimmt.

POLITIKAI RÖPIRAT

Vigasztalódjatok, elnyomottak:
Egyszer Minden Bastille megdől.
Minden zsarnok a porba hullik végül.
A hazugságok uralmából
nem marad más, csak a történelem kacagása.

Vigasztalódjatok, valamelyik reggel
ismét július tizennegyedikére virrad.
Az ész fegyvert ad a zendülők kezébe
és az elnyomás ügyvivői
lelkiismeretlenségük árjába fúlnak.

Vigasztalódjatok: a vaksággal vértezett
hadosztályok talán eltiporják
jogaitok, de a gondolatot nem,
az igazságét, amely bennetek megfogamzott.
Körülzárja a kényszert s majd lefegyverzi.

Vigasztalódjatok, amit igaznak hisztek,
szabadsággá válik és lerombolja
a hivatalosan fenntartott tévhit várát.
Bombát csen a zsarnok kártyaasztala alá és
munkálkodik csendben az igaz társadalmon.

Bízzatok; a szabadság útja
olyan bizonyos, mint a nap járása.
Nemzedékről nemzedékre száll a tűz és
ha eljött az idő, törvényt bocsát ki,
hogy az emberi méltóság újból visszanyerje fényét.

Németből fordította: Csiky Ágnes Mária

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

HEINZ-WINFRIED SABAIS

FUNKSPRUCH NACH BUDAPEST

Verschanze dein Herz.
Die Wolfsrudel streunen.
Ein Schafhirt in den Beskiden
fand einen erfrorenen Taubenschwarm.
An der Wolga hat eine Fabrik
die Produktion von Handschellen
Mehr als verdoppelt.
Verschanze dein Herz.

Überliste deinen Zorn.
Automatische Augen verfolgen
den Zug jeder Wolke
über dein Angesicht.
Männer mit Maschinenköpfen
verlegten in Lochkartensprache
eine Rechtfertigung deiner Träume.
Überliste deinen Zorn.

Entledige Dich der Hoffnung,
Jene wohlmeinenden Herren,
die dir im Rundfunk zuwinkten,
können nicht schiessen.
An deiner Seite steht nur der Tod
und kontrolliert mit der Stoppuhr,
jede deiner Bewegungen
Entledige Dich der Hoffnung,

Verbirg, sofort, deine Gedanken,
gefährlichste Munition, unter Zeit,
einen entsicherten Vers im Lesebuch
deiner Söhne, Klage und Schmerz
im Resonanzboden einer Geige.
Und vertraue dem Gesetz: Auch
die unsichtbaren Waffen der Freiheit sind tödlich.

SZIKRATÁVIRAT BUDAPESTRE

Sáncold el szívedet.
Farkasfalka csatangol.
Egy pásztor a Beszkidekben,
megfagyott galamb rajra talált.
A Volga mentén, megkettőzte termelését
egy bilincskészítő üzem.
Sáncold el szívedet.

Altasd el haragod,
önműködő szemek követik
a felhők vonulását arcodon,
Kartoték-nyelvre fordítgatják
gépfejű emberek
álmaid igazolását.
Altasd el haragod.

Rázd le magadról a reményt.
A rádióból feléd integető
jóakaratú urak
nem értenek a fegyverforgatáshoz.
Oldalánál csupán a Halál posztói
és stopperórával vigyázza
minden mozdulatod.
Rázd le magadról a reményt.

Rejtsd el tüstént legveszélyesebb
lőszered: gondolataid, az Idő alá;
egy robbani kész versét
fiad olvasókönyvébe,
panaszod és fájdalmad
zárd zokogó hagedűk testébe.
S bízz a Törvényben:
A Szabadság láthatatlan fegyverei is halálosak.

Németből fordította: Vitéz György

GÜNTER EICH

BETRACHTET DIE FINGERSPITZEN

Betrachtet die Fingerspitzen, ob sie sich schon verfärben!

Eines Tages kommt sie wieder, die ausgerottete Pest.
Der Postbote wirft sie als Brief in den rasselnden Kasten,
als eine Zuteilung von Heringen liegt sie dir im Teller,
die Mutter reicht sie dem Kinde als Brust.

Was tun wir, da niemand mehr lebt von denen,
die mit ihr umzugehen wußten?
Wer mit dem Entsetzlichen gut Freund ist,
kann seinen Besuch in Ruhe erwarten.
Wir richten uns immer wieder auf das Glück ein,
aber es sitzt nicht gern auf unseren Sesseln.

Betrachtet die Fingerspitzen! Wenn sie sich schwarz färben,
ist es zu spät.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

FIGYELJÉTEK AZ UJJATOK HEGYÉT

Figyeljétek, ha már sötétülnek, az ujjátok hegyét!

Egy napon a kiűzött pestis újra visszatér.
A postás levélként veti a zörgő levélszekrénybe,
vagy mint heringdarab fekszik tányéraitokon
s az anya mellbimbóján nyújtja kicsinyének.

De mit teszünk, ha senki se él már
azok közül akik tudják ellenszerét?
Ki ismerője mind e szörnyűségnek,
nyugodtan várja érkezését.
Mi újra és újra boldogságra rendezkedünk be,
de az öröm nem ül le szívesen asztalunkhoz.

Figyeljétek az ujj átok hegyét! ha megfeketülnek,
már késő!

Németből fordította: Tollas Tibor

GERTRUD VON LE FORT

ABSCHIED DER AUSGETRIEBENEN

Dem ungarischen Volk herzlich zugeeignet.

Steine, nichts als Steine,
Kein einziger Stern —
Weine Volk, o weine,
Gott ist sehr fern.

Steine, nichts als Steine —
Was blitzte da?
Weine Volk, o weine,
Gott ist sehr nah.

HONTALANOK BÚCSÚJA

Szívből ajánlom a magyar népnek.

Kő kövön itt, sivár,
Csillag se gyúl.
Sírj népem, ó sírjál,
Messze az Úr,

Kő kövön itt s im már
Villámlik túl!? ...
Sírj népem, ó sírjál,
Közel az Úr.

Németből fordította: Tollas Tibor

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Oskar Kokoschka (Austria): Ecce homo, 1956.

ECCE HOMO (UNGARN) 1956

Ausgesprochen religiöse Themen finden sich kaum in Kokoschkas Oeuvre. Aber angesichts einer die Welt erschütternden Katastrophe greift er zu dem Bildvokabular des Christentums — wie hier in einem Druck, — angeregt von der Unterdrückung der ungarischen Revolution. — Litographie, 64,5x44 cm.

John Russell

(Kokoschka művészi munkásságában alig találunk vallásos témát, de a világot megrázó katasztrófák hatására a keresztény szimbolisztikához nyúl, mint ennél a képnél amely a magyar forradalom hatására keletkezett. Litográfia, 64.5x44 cm.)

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

AUSZTRIA — ÖSTERREICH (Austria)

CHRISTINE BUSTA

IM SCHATTEN UNGARNS

— Ein Wiegenlied im November 1956 —

Schlaf, mein Kind, schlaf ein!
Wir sind sehr allein.
Was man lässt und was man tut,
Diese Welt wird immer gut.
Schlaf, mein Kind, schlaf ein!

Schlaf, mein Kind, schlaf ein!
Auch der Mut wird klein.
Frisst der Teufel Kinderbrei,
Bleibt nur Salz und Blut und Blei.
Schlaf, mein Kind, schlaf ein!

Schlaf, mein Kind, schlaf ein!
Was wird morgen sein?
Ein Apfelschnitz, ein Rindlein Brot,
Und nachher kommt der Kindertod.
Schlaf, mein Kind, schlaf ein!

Schlaf, mein Kind, schlaf ein!
Abel liegt bei Kain,
Wenn wir bei den Wurzeln sind.
Waren einer Mutter Kind.
Schlaf, mein Kind, schlaf ein ...

MAGYARORSZÁG ÁRNYÉKÁBAN

— Bölcsődal 1956. novemberében —

Álmodj kisfiam,
Sötét éj suhan.
Hiába a könny, a szó
A föld nem lesz soha jó,
Álmodj kisfiam.

Álmodj kisfiam,
Anyád nyugtalan,
Kásád ördög falja fel
S vértől csordul a kehely ...
Álmodj kisfiam.

Álmodj kisfiam,
Az éj elsuhan;
Holnap már csak morzsa vár,
S utána az éhhalál,
Álmodj kisfiam.

Álmodj kisfiam,
Ábel sírba' van
Kain ott pihen vele,
Ősanyánk két gyermeke ...
Álmodj kisfiam ...

Németből fordította Tinódi József

RUDOLF HENZ

SPRÜCHE VOM WIDERSTAND

(Auszug)

I.

Auf den gigantischen Roten Platz versetzt,
zur gigantischen Feier des gigantischen Roten Oktober —
die Deutschen haben zur Zeit nichts Ähnliches anzubieten —
schau nicht auf die Kolonnen der Raupenraketen,
nicht in den von Jägern gezeichneten Himmel,
auch auf die riesigen Roten Sterne der tanzenden Arbeiter nicht.
Verschließe dein Ohr den tausend Musikkapellen,
Bedecke die Augen.
Wie sonst willst du vor gigantischen Staudämmen bestehen,
vor Kombinaten mit hunderttausend elektronischen Maschinen,
vor den Fließbändern in den USA,
auf denen Denkmaschinen montieren den Menschen von Morgen,

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

oder beim Aufstieg einer Saturnrakete
an die Bergpredigt denken?

IV.

Seit ich bei den Widerständlern eingeschrieben bin,
ärgern mich die fleißigen Pinsler nicht mehr,
wenn sie an die Mauern der riesigen Roten Kerker
das Wort „Fortschritt" pinseln,
Auch britische Knaben nicht, die aus der Langeweile
die Hymnen der Tyrannen singen.
Auch Dadabuben erschüttern mich nicht,
wenn sie vor meinem Fenster mit künstlichen Siefenblasen
Existenz spielen, neueste Zeit oder Weltuntergang.

IX.

Solange wir von „Untergang" reden,
lebt das Abendland noch.
In Moskau und Tokio, in Leopoldville,
in Rio, Chikago und Peking
redet man nicht von Untergang.
Einen falschen Propheten nennt ihr mich.
Dem einen sind meine Gesichte zu düster,
den anderen heller, als es
die Avantgardisten gestatten.
Wenn ihr mich einen falschen Propheten nennt,
fühle ich mich noch als Europäer.
In Moskau und Peking gibt es keine falschen Propheten.

PÉLDÁZATOK AZ ELLENÁLLÁSRÓL

(Részlet)

I.

A szörnyeteg Vörös Térre
szörnyeteg ünnepet ülni gyűlt a szörnyeteg Vörös Október —
a németeket nem bántja már ez a kórság —
ne nézd a lánctalpakon pöffeszkedő rakéták oszlopát,
a vadászgépektől hasított égre se nézz most,
a rángó munkásokról rámeredő Vörös Csillag szörnyű
villanását se lásd meg.
Kergesd füledtől el a harsonázást,
szemed is född be.
Hogy gátszörnyetegek közt is helyt tudj állni;
százezer elektrógéptől kergetett kombinát közt,
Amerikában futószalagok közt, miken
csodagépeket szerelnek s kovácsolják a holnap emberét
vagy Szaturnuszrakéta szökellésekor
hogy forgathatnád fejedben különben a Hegyi beszédet?

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

IV.

Mióta az ellenállás elszántsága bennem,
nem hatnak meg már szorgos mázolok,
kik a szörnyszerű Vörös Börtönfalak tövében
a haladás jelszavával bíbelődnek,
Brit kamaszok unalom szülte
zsarnokokat majmoló dicshimnusza sem ront meg.
S ha ablakomnál dadakölykök
szappanbuborékkal játszák önhitben
a létet, a jelenkort vagy bukást, az sem érdekel.

IX.

Ameddig „alkony" réme ráng a szánkon,
él még bennünk a hányatott Nyugat.
Moszkvában és Tokióban, Leopoldville-ben,
Rióban, Csikagóban és Pekingben
hanyatlásról szó sem eshetik.
Hamis prófétának neveztek.
Egyiknek nyomasztónak tűn a képzetem,
mások minden történőnél
derültebbnek látnak.
Európai vagyok én csupán
hívjatok hát hamis prófétának engem.
Moszkvában és Pekingben mindig igazat beszélnek.

Németből fordította: Deák Ernő

CHRISTINE BUSTA

WELTGESCHICHTE

Hat Er nicht auch gesagt, wir sollen klug
wie Schlangen sein?

Wir gingen mit dem Bösen um wie Lämmer
und boten unsre Wolle ihm zur Schur
er aber nahm sich noch die Haut dazu.

Nun schleicht der Wolf im Schafpelz durch die Länder,
zertritt die Städte, reisst die Völker. Immer röter
scheucht unser Vlies die Schwärme sanfter Tauben.

VILÁGTÖRTÉNELEM

Okosak legyetek, mint a kígyó
így mondta Ő.

S összejöttünk a gonosszal, mint birkák
Kik felkínálták drága gyapjúkat.
De Ő lehúzta rólunk még a bőrt is.

Most bárányбőrben farkas jár a pusztán
Tiporva népet, falvakat. S rőt gyapjainktól
Riadva rebben galambok raja.

Németből fordította Tollas Tibor

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

SVÁJC — SCHWEIZ (Switzerland)

RAINER BRAMBACH

NIEMAND WIRD KOMMEN	**SENKI SEM JÖN**
Niemand kam über das Feld. Nur Regengewölk, Wind. Niemand wird kommen, der sagt:	Senki sem jött a földeken. Csak esőfellegek, szél. Senki sem jön, hogy mondja:
Lehmgestalt, steig aus dem Graben, ich habe deine Gedanken gehört. Gehe! Die schöne Welt erwartet dich.	Agyagból formált alak, lépj ki az árokból, hallottam gondolataid. Eredj! A szép világ vár rád.
Niemand ruft: He, noch nicht amterwegs? Dein Freibrief ist gültig, leicht lesbar die Schrift der Redlichkeit.	Senki sem szól: Hé, nem vagy még útban Szabadságleveled érvényes, könnyen olvasható a tisztesség kézjegye.
Ich sah als Kind auf dem Jahrmarkt den Tanzbären sich drehen, hielt mich später am Tage versteckt, kenne einige Gefängnisse inwendig und auswendig die Sprache der Henker.	Mint gyerek láttam a vásárban forogni a táncos medvét, később elrejtőzködtem nappal, ismerek belülről jónéhány börtönt és kívülről a hóhérok nyelvét.
Niemand. Regengewölk. Wind.	Senki. Csak esőfellegek. Szél.

Németből fordította Csiky Ágnes Mária

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG — UNITED KINGDOM

DOM MORAES

WORDS TO A DANCER

What Corn or Fire dance do you want to join,
What drumming or what votive chanting hear,
Now that on every tree we see the sign
Of the black frost that cracks the stony year?
I hear a mad voice shouting in the mountains
After the nightingale: the fountains
Congeal, and icicles appear.

Feet of the tiger rustle in our passes.
Where mountain towns have fallen, an invader
Warms his hinged fingers in their ashes.
The radio utters warnings, and the radar
Reveals a shadow which advancing
Blots out the cities that were dancing.
And now we lack a leader.

So leave off dancing and take up your gun
Against the archaic horror with the eyes
As blank as searchlights or the monstrous sun,
And fight it in the hills, where hundreds lie.
O dancer, when beneath the brass fist's weight
Your skull fluffs out in blood, be not afraid.
O imitate the sunset as you die.

EGY TÁNCOSHOZ

Tűztáncot, vagy aratótáncot járnál?
Dobszót hallgatnál, fogadalmi dalt?
Most, hogy minden fát jelölve látsz már,
S a zord éven sebet fekete fagy csikar?
Hol csalogány szólt régen, a hegyekben
Egy őrült hang üvölt. Kutak hegednek,
Dermednek jég csapjaiban.

Ösvényeinken tigris lába zörren.
Az elesett városok hamuján még
Melengeti kezét a támadó. Miközben
Felhív és óv a rádió, egy radar-fogta. Árnyék
Már közeledik, hogy eltörölje
A táncoló városokat örökre.
S vezértelen bennünk a szándék.

Hát hagyd abba a táncot és emeld fel
Fegyveredet az ősi borzalom ellen,
Igézzen bár kopár, fényt szóró szörny-szemekkel,
S harcolj, hol százak hulltak el, a hegyekben.
Táncos, midőn a rézököl súlyától vér
Serked ki homlokodból, ó ne félj.
Mint nyugvó nap leheld az éjbe lelked.

Angolból fordította: Gömöri György

G. S. FRASER

HUNGARY

"But give me liberty, or give me death".
They give them death. In a sour autumn
Of much gone mazy the tanks move in.
Come, drain your bitter to the bottom.
The damp smoke catches at the breath.
It is not always the brave who win.

We, who were scared of the one-sided,
Now must gape with a silly stare
At two dead sides of a question closed.
Do not suppose we did not care:
Our care was heartsick, the heart divided,
The cleft far deeper than you supposed.

Come, look at the rubbish of a season,
Cracked leaves and crumpled newspapers
On the patchy scurf of a back green!
Why should we cut rhetorical capers?
Last week's courage is this week's treason:
That is what moving armies mean.

MAGYARORSZÁG

„Szabadságot adjatok, vagy halált".
Haljatok meg. Tankok dübögnek
bele a megbolydult fanyar őszbe.
Hajtsd föl sörödet, idd ki hát.
ínyeden érzed a nyirkos füst szagát.
Nem mindig a bátrak győznek.

Mi, kiket riaszt az egyoldalúság,
most ostobán bámuljuk egy lezárt
kérdés két halott oldalát.
Hogy nem törődtünk, ne higgyétek:
megtört szívünkben szomorúság,
mélyebb a seb, mint sejtenétek.

Nézd az évszak széthagyott szemetjét,
gyűrött újságok, porló falevelek
lepik a foltos-piszkos füvet!
Mért vessünk szónoki bukfenceket?
A tegnapi bátrak a ma árulói:
ezt jelentik a vonuló seregek.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Is it blood or iron that taints the breath
Of a sick November, the manifestos
Slopped in the gutter, the deputations
Fobbed off politely? Is this a pesthouse?
O liberty, shall I call you death?
Where are the angels that guard the nations?

Officials in other capitals
Caught in a turmoil much like ours
Utter in small block caps: DESIST.
And in the irony of hours
The brave are broken, the city falls.
The brave are broken. I choke in mist.

Vas vagy vér fertőzi meg a beteg
November lehelletét, a sárbahullt
kiáltványokat, a hazamenesztett
küldöttségeket? Dögvészesek vagyunk?
Ó szabadság, halálnak hívjalak?
S a népeket őrző angyalok hova lettek?

Más fővárosokban az illetékesek,
kiket hasonló forgószél kapott el,
apró címekben óvnak: NE TEGYÉTEK.
S ahogy gúnyosan szállnak az órák,
legyőzve már a bátrak, a város elesett.
Leverték őket. Fuldoklóm a ködben.

Angolból fordította: Gömöri György

DAVID GASCOYNE

PIETA

Stark in the pasture on the skull-shaped hill,
In swollen aura of disaster shrunken and
Unsheltered by the ruin of the sky,
Intensely concentrated in themselves the banded
Saints abandoned kneel.

And under the unburdened tree
Great in their midst, the rigid folds
Of a blue cloak upholding as a text
Her grief-scrawled face for the ensuing world to read,
The Mother, whose dead Son's dear head
Weighs like a precious blood-encrusted stone

On her unfathomable breast:
Holds Him God has forsaken, World made flesh
Made ransom, to the slow smoulder of her heart
Till the catharsis of the race shall be complete.

PIETA

Koponyát formázó hegyorom mezejében
e vészterhes órán összetöpörödve, a mennyég
omlásán holott nincs többé oltalom
térdrehulló szentek árva kis csoportja
magábaszáll, meg sem is moccan.

Irdatlan állongó keresztfa középütt
immár terhe nélkül; tövében Ő — eljövendő
koroknak odatárva — hogy betűzzék — arcának
kínok-csikarta Irtását kék köntösének tört redőiben
Fájdalmának feneketlen mélye fölé — kebelére
egyszülött Fiának homloka vér-berakásu ékkőként nehezül

és a testté vált Igét, kit elhagyott az Úr, váltságul
ki vetteték érettünk, Szűzanya szorítja szíve zsarátnokához
miglen az emberfaj meg nem tisztul teljes-egészen

Angolból fordította: Határ Győző

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

HOLLANDIA — NEDERLAND (Holland)

EVERT WERKMAN

WIE NU NOGH TWYFELT ...

Wie nu nogh twyfelt, twyfelt aen zyn eyghen Hart:
Waer werd het Recht ter Waereldt ooyt zo zwaer geschonden?
Zie, Hongarye bloedt uyt duyzend diepe Wonden!
Een Volck, gehoond, misleyd, bedrogen en gesard,
Zagh voor één enckel Uur het Vryheidtslicht; hoe zwart
Daelt nu de Onheylsnacht. Wie zal de smart doorgronden
Van hen, die in dit Uur hun Landt verraeden vonden?
Zo ghy nogh twyfelt, nú, waer is Uw Hoofdt en Hart?

Wat kan ons nogh tot Troost voor zoveel Traenen strecken?
Een Ideael? Een Vlagh? Een Leuze of een Kreet?
Wie Onrecht en Geweldt voor Vryheidtsstrydt versleet
Kent nu de valsche Vlagh, die dit Schandael moest decken.
Rood is de Hemel, rood de Aerde; Mackers, weet
Eens zal de Vryheidt weer Uw Volck tot Leven wecken.

KI MA KÉTELKEDIK...

Ki még ma kételkedik, nem hisz saját szívének:
Akad-e föld, hol a jogot így megtaposták?
Ím, ezer mély sebből vérzik Magyarország!
Egy órán át örült a szabadságnak, fénynek
E kínzott nép, a csúfolt, áltatott. S rideg
Sötét a gyászos éjszaka. Érzed kínjait
A népnek, kit gaz zsarnoka elárult, sírba vitt?
Ha még ma is kételkedsz, hol van eszed s szíved?

Ennyi könny láttán mi ad vigaszt még? Az eszme?
Jelszó? Zászló? Jajdulás? A népnek ezrein
Dübörgött át a túlerő, s lehengerelte.
Hamis zászló leng ma ott, mi gaztettet takar.
Vörös az Ég, vörös a Föld. De Testvéreim,
Higyjetek: szabad lesz még hazátok és magyar.

Hollandból fordította: Kisjókai Erzsébet

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

GABRÏEL SMIT

VLAGGEN HALFSTOK

Stille vlaggen in het najaarslicht,
rood-wit-blauwe vlaggen in de regen,
heldere stemmen voor stemmen die zwegen,
fonkelende kleuren voor ogen dicht.

Vlaggen halfstok in stil, vrij licht,
pijn om pijn in een herfst van ellende,
stomme gebeden om af te wenden,
handen verkrampt om het bloedgericht.

Stille vlaggen in vreemd vrij licht,
waarom zijn zij ons wel gegeven?
Waarom die duizenden anderen niet?

Smekende kleuren voor ogen dicht,
maak dat ik waard ben vrij te leven,
trouw aan de stem van uw diep verdriet.

ZÁSZLÓK FELÁRBÓCON

Zászlók lengenek őszi fényben, csendben,
lágy esőben piros-fehér-kéken,
gyáva némák helyett kiáltnak merészen,
élénk színek csukott szemekkel szemben.

Félárbócon tiszta szabad fényben,
bánat a borzalom őszén a kín miatt,
néma fohászok, hogy vészt elhárítsanak,
kezek, a vérfürdőért görcsös ökölben.

Zászlók, idegen szabad ég alatt.
Nekünk miért adatott ez meg?
S ott az ezreknek vajon miért nem?

Könyörgő szín csukott szemek előtt, add,
legyek méltó arra, hogy szabadon élek,
s el ne felejtsem mély fájdalmadat.

Hollandból fordította: Kisjókai Erzsébet

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

BELGIUM — BELGIQUE (Belgium)

PIERRE NOTHOMB

VOTRE SOUVENIR REBRULE ...

Je vous aimais, o ma Pologne, o ma Hongrie
Ces beaux corps dénudés que je voyais gisant
L'un blond comme l'herbe et les blés de ses prairies
L'autre encore blessé de ses traces de sang

Pourquoi les ai-je aimés d'un amour qui délivre
Mais ne possède pas vos saintes nudités?
Ce n'était pas de votre .amour que j'étais ivre

Mais bien du saint désir de votre liberté
J'ai refermé sur vous vos robes déchirées
Voilé votre beauté des plis de vos drapeaux —
Puis je suis retourné vers mes fêtes dorées
Avec à peine le remords de mon repos —

Mais votre souvenir rebrûle dans mes os!

ÉGET EMLÉKETEK...

Hogy megszerettelek, Lengyelhon, Magyarország,
Szépséges testetek mezítelen feküdt,
— Az egyik szőke, mint a búza, mint a rónák,
A másikon sebek, vér csordul mindenütt.

Ha úgy szeretlek is, hogy im betölt a mámor,
Szívemben nem a test birtokvágya lobog,
Megváltó szeretet, mint szentély mécse lángol...
Tüzet mi szítja föl? Szabadságvágyatok.

Betakarlak tehát szakadt ruháitokba,
Komor szépségetek: a zászló fedje be.
— Látszólag életem csend, béke aranyozza,
De önvád marja, és nincs igaz ünnepe —

Éget emléketek, a csontig fáj tüze!

Franciából fordította: N. L.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

DRÁGA MAGYAROK TI CSILLAGOK AZ ÉGITESTEK KÖZÖTT — S MINDANNYIAN KÖLTŐK A TETT TRAGIKUS LIRÁJA ÁLTAL —

JEAN COCTEAU

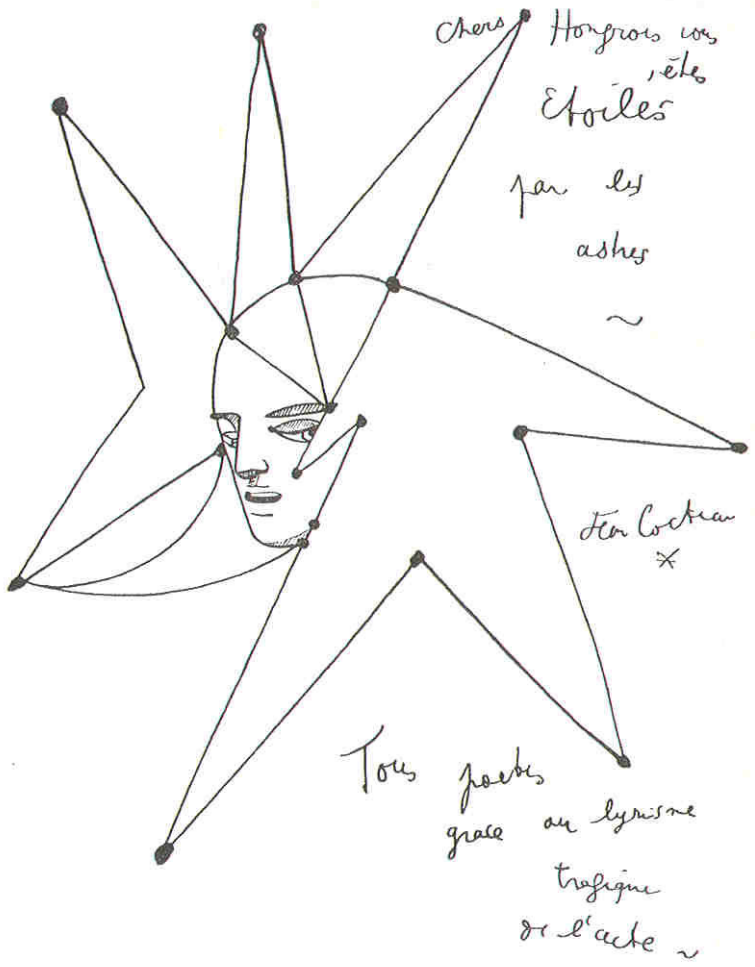

Jean Cocteau rajza a Seghers kaidó (Párizs) gondozásában megjelent „Hommage des poètes français aus poètes hongrois" c. kötetéből.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

FRANCIAORSZÁG — FRANCE (France)

JEAN COCTEAU:

VIVE LA SAINTE LIBERTÉ

LA PENSÉE COURT PLUS VITE QUE LA LUMIÈRE

L'ACTE POÈME

GLOIRE AU PEUPLE OU LES POÈMES ÉPIQUES SACRENT LE MOINDRE OUVRIER POÈTE

GLOIRE AUX PRINCES DE LA LIBERTÉ

ÉLJEN A SZENT SZABADSÁG

A GONDOLAT GYORSABBAN FUT, MINT A FÉNY

TETT-VERS

DICSŐSÉG A NÉPNEK AHOL AZ EPOSZOK KÖLTŐVÉ SZENTELIK A LEGKISEBB MUNKÁST IS

DICSŐSÉG A SZABADSÁG FEJEDELMEINEK

LOYS MASSON

A DES POÈTES INSURGÉS

Je ne sais qui pendant la nuit a fait descendre la rosée
blanche et l'a mise en cassant diadème autour du front de ma femme
et de mon enfant. Mais je sais qui tient la lumière embrassée,
Qui fait sourdre sur l'eau des pleurs ce lointain murmure de rames,

A qui ces deux ailes soudain volant fortes sur l'échafaud,
Qui fait du silence une fleur croulant aux mains de l'exilé,
Qui ne meurt point, qui ne renie point, qui ne loue pas ses travaux,
Quelle est cette poterne en moi ouverte à tous les enchaînés,
Et ce long vent qui vient, qui va, et ce bruit de source portée

Pour qui le sang, le poème, l'ombre poignardée de l'oiseau
à midi, passés les faubourgs d'ivoire de la matinée.
Et je vous la dédie.

10 décembre 1956.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

LÁZADÓ KÖLTŐKNEK

Nem tudom ki csorgatta le éjjel a ragyogó harmatot
s tette törékeny gyémántként feleségem
s gyermekem homlokára. De tudom ki tartja átölelve a fényt,
Ki tompítja el sírások vizén az evezők távoli mormolását,
Kié e két erős szárny gyors repüléssel a vérpad fölött,
Ki teremt a csendből a száműzött kezébe fonnyadó virágot,
Ki nem hal meg, ki nem tagad meg, ki nem dicsérgeti munkáit,
Mi ez a titkos ajtó bennem mely minden rabnak szélesre tárul,
És ez a hosszú szél, a jövő-menő szél, s ez a titkos forrású zaj,
Kiért a vér, a vers, a madár leszúrt árnyéka délben
átsuhanva a hajnal elefántcsont külvárosain.
És én ezt nektek ajánlom.

1956 december 10.

Franciából fordította: Lőkkös Antal

PAUL CHAULOT

HAUTES SAISONS

«Le ciel remue, je n'ai pas peur».
Paul Eluard.

Un peuple, voici qu'un peuple nous montre
dans les déchirures
de sa foi la nôtre,
la nôtre toujours de même charpente
mais soudain chargée
de clartés nouvelles.

Un peuple, faut-il qu'un peuple nous dise,
à force de morts,
comment on désherbe
des blés encore verts?

La moisson dépend des dents de la herse,
d'un deuil la hauteur d'un homme sans maître.

Sang de Budapest, affiche de chair
aux murs de Paris,
du vrai, de celui qui hurle: «Commune!»
si fort que la neige un instant craquelle
où l'histoire impose au temps ses sommets,

sang de Budapest aux plaies de l'Espagne,
feux de Budapest au bûcher du Noir
qu'on lynche pour croire à la liberté,
nuits de Budapest chaque fois qu'un cri
de torture nie
quelque part sur terre
le droit le meilleur:
oh! tant mieux cela, tant mieux si demain
est la pesanteur de nos poings dressés,
si dans la fournaise
de l'été le chant d'une caille ébranle
un ciel sans espace.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Ce peuple, voici que ce peuple juge
avec le regard sûr d'un premier Mai.
Son muguet dévie
le cours de l'automne,
son muguet refuse
un autre terreau que ce mot de passe
donné pour franchir le coeur de l'éclair:
«debout, prolétaires!»

NAGY IDŐK

„Megindul az ég, nem, félek".
Paul Eluard.

Egy nép, egy nép így mutatja elénk
hite rongyai közt
hitünket,
melynek vénült bordázatát
egyszerre új világosságok
nyomják.

Csak halottaival mondhatja el
a nép
hogyan szaggatják ki
a még zöldülő vetést?

Az aratás a borona fogain múlik,
a vezér nélküli ember nagysága a gyászon.

Budapest vére, eleven húsplakát
Párizs falain,
igazi húsból mely ordít: „Közösség!"
olyan erővel hogy a hó megroppan egy pillanatra
mikor a történelem szédítő magasát nyomja rá az időre.

Budapest vére Spanyolország sebeire,
Budapest lángja a Néger máglyája fölé,
kit meglincselnek mert a szabadságban hitt,
Budapest éjszakái valahányszor
csak kín-sikoly tagadja
valahol a földön
a legszentebb jogot:
ó, annál jobb, annál jobb ha
fölemelt öklünk súlya lesz a holnap,
a nyár kemencéjéből ha fürj dala rendíti meg
a határtalan eget.

Igy itél ez a nép, ez a nép
egy Május elseje kemény tekintetével.
Az ősz rendjét fordítja meg gyöngyvirágja,
s más talajon nem nő gyöngyvirágja
csak honnan e jelszó kél
áttörni villámok szívét:
„fel, proletárok!"

Franciából fordította: Lőkkös Antal

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

JULES SUPERVIELLE

A NOS AMIS HONGROIS

Pendant que la planète
Avec tous ses pays
Tourne cruellement
Autour de sa Hongrie
Montagneuse, saignant
Pour les cinq continents
Votre sort détestable
Fait de nous des coupables.
Comme pour comparaître
Devant un juste Maitre
Avec son tribunal
Nous ouvrons nos fenêtres
Dans le jour qui fait mal,
Nous qui ne pouvons rien
Vous qui manquez de tout
Nous qui ne pouvons rien
Que nous mettre à genoux
Nous qui ne croyons pas
Nous qui prions pour vous.

MAGYAR BARÁTAINKHOZ

forog a föld forog
nagy könyörtelenül
minden nemzetével
Magyarország körül
hegye-völgye vérzik
öt világrész helyett
mi bűnünk hogy így kell
halnotok-élnetek
tárjuk ablakunkat
az Irgalom felé
járuljunk az Igaz
Bíró színe elé
kegyetlen sugárzás:
semmi sem tétetett!
minden kellett volna
semmi nem tétetett
ím térdre omolva
minden hitetlenek
— könyörgünk értetek

Franciából fordította:
Határ Győző

MAGYAR BARÁTAINKHOZ

Amig e vak planéta
Száz tartománnyal,
És vérző hegysorok
Sebével vert hazátok
Körül vadul forog,
öt földrész háborog,
Mert szörnyű sorsotokban
Bűnünk szemünkre lobban,
S mintha bíró idézne
Igaz itélőszéke
elé, ha ablakot
nyitunk a sajgó fényre,
Mi már látó vakok ...
De tennünk nem szabad,
hisz tenni nem lehet,
s mert tennünk nem szabad,
mi, — bár hitetlenek
vagyunk — térdünkre hullva
könyörgünk értetek.

Franciából fordította:
Kocsis Gábor

JEAN CAYROL

LA PAGE ROUGE

Arrête, Cayrol, ta plume débile
regarde le feu, brûle son oiseau,
la parole est à une Ville,
fais silence dans les mots.

Rouge-gorge de Hongrie,
garde bien tes vrais bourgeons.

Sur ma route de Saint-Chéron,
ce matin est vide comme une chaise;
les enfants vont à l'école,
ils ont des yeux tout ronds
et des poches pleines de billes;
ils se prennent par l'épaule
et puis se taisent;
ils ont vu une carte
où le sang coule d'un pays,
qui portait un nom léger
comme une plume;
un nom qui devient rouge acier
sous la forge des coups
et sur l'enclume.

Rouge-gorge de Hongrie,
ton aile effraie les prisons.

A VÖRÖS LAP

Cayrol, tedd félre gyönge tollad
nézd a tüzet, égeti madarát,
egy Várost illet a szó ma.
némuljon szavad zaja hát.

Magyar vörösbegy,
sarjadékodra jól vigyázz.

Mint egy szék üres a reggel
Saint-Chéroni utamon;
szaladnak a gyerekek
tágranyitott szemekkel
zsebük golyóval teli;
összefogják kezüket,
csend az ajkukon;
térképet láttak
hol egy ország vére hull,
melynek neve mint pehely
oly könnyű volt;
név amelyet vöröslő
acéllá pöröly
kovácsolt.

Magyar vörösbegy,
szárnyad börtönöket riaszt.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Je suis un survivant
de jours comme les vôtres;
je suis des mêmes rues désertes,
des mêmes trains plombés,
je suis des mêmes nuits cernées;
j'ai le même regard
sur la bouchée de pain.
La nuit et le brouillard
font que la rose aussi se plaint.

Rouge-gorge de Hongrie,
qui épie dans les ajoncs?

Vous m'apprenez à vivre
avec du sang sur les dents;
vous m'apprenez que c'est vous
qui me faites vivant;
pour aujourd'hui et pour demain,
vous m'apprenez que les vivants
ont toujours faim.
Et nous sommes autour de vous
comme les paysans placides de Gusen
qui venaient nous contempler le dimanche
derrière nos barbelés
et nos planches,
les jours d'hiver d'une guerre ancienne.

Rouge-gorge de Hongrie,
la lune est froide comme l'argent.

Je pense à vos arbres
dont les fruits furent de noires grenades
en chapelet,
les enfants aussi les cueillaient.
La mort est toujours mûre
et sans rosée.
Je pense à vos barricades, à vos guets,
à vos murs;
au bruit des vitres qui tombent,
à ce murmure
que fait la liberté
quand on remonte jusqu'à sa source,
dans la pleine lumière de l'ombre.

Rouge-gorge de Hongrie,
ta gorge est un vrai tison.

Vert pays du courage,
on a voulu t'hongroyer
comme le cuir;
on a voulu te rendre sans âgé
sur les débris d'un avenir.
J'entends marcher sur les cadavres bleus,
j'entends prier dans un Noël en feu,
j'entends répondre non
sur un sein endormi.

Et la lune, comme un vieux sabot perdu,
éclaire
la terrible empreinte des héros.

Oly napoktól menekültem
amilyen a tietek volt;
ismerem a holt utcákat,
az ólmozott vagonokat,
s a körülzárt éjszakát;
én is így néztem
a falat kenyeret.
A köd és az éjjel
rózsát fenyeget.

Magyar vörösbegy,
bokrok közül ki les rád?

Tanítjátok hogyan élhetek
alvadt vérrel fogamon;
hogy ti adtátok éltemet
azt is tőletek tudom;
mának és a holnapoknak
tanítjátok: ifjú, éltes
mindig éhes.
És úgy állunk körétek, mint a
guseni békés parasztok
kik bámultak minket
szögesdrótjaink mögött
s rothadt deszkánkat,
mikor jöttek a háborús téli napok.

Magyar vörösbegy,
mint a fém hideg a hold.

Fáitokra gondolok
melyek gyümölcse fekete gránát
füzérben,
gyerekeik másztak fel érte.
A halál mindig érett
s nem lepi harmat.
A barrikádokra is gondolok, a leshelyekre,
a falakra;
a csörrenő üvegek zajára,
a mormolásra
mely a szabadságtól ered
ha föllelik rejtett forrását
az árnyék ragyogó fényárjában.

Magyar vörösbegy,
üszkös a torkod.

Bátorságnak zöld hazája
úgy akartak kicserezni
mint a bőrt;
éveidet elkivánva
a jövőnek romjain.
Hallom ahogy a kék holtakra lépnek,
ahogy száll a tűzben karácsonyi éneik,
az elszunnyadt emlőn
valaki nemet kiált.

S a hold, mint eldobott vén lábbeli
rátűz
a hősök rettentő lábnyomára.

Franciából fordította: Lőkkös Antal

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

JEAN LESCURE

AUX POÈTES HONGROIS

J'imagine une vertu visible
Visage nu l'insurrection fait front à l'ordre absurde

Je m'entends mal parler quand le sang crie si fort
Pourtant sourire je t'ai vu
face à mourir

Pendant une heure le soleil
pendant une heure ton sourire
pendant une heure mon amour
pendant une heure le sommeil

Je touche sans plaisir tes bords, fleuve écarté;
les peupliers insuffisants aux ordres de l'été,
le chemin de halage
docile à la lenteur;

au milieu des nuits, le monde irritable,
plus profond dans les yeux dont je ne connais rien,

au milieu des oiseaux le souffle des orages,

sans que je puisse aller au fond
de ce fleuve de sang qui nous tient éveillés.

A MAGYAR KÖLTŐKHÖZ

Elképzelek egy látható erényt
A felkelés tiszta arccal elébe áll az ostoba rendnek

Minek beszélni mikor a vér oly hangosan kiált
Mégis mosolyogni láttalak
szemben a halállal

Egy órán keresztül a nap
Egy órán keresztül mosolyod
Egy órán keresztül szerelem
Egy órán keresztül az álom

Örömtelen érintem partjaid, eltérített folyó;
a nyárfák képtelenek a nyár parancsaira,
a folyóparti ösvény
engedelmes a lassúságra;

az éjjelek között az ingerlékeny világ
mélyebb a szemekben, amelyekről semmit nem tudok,

a madarak között a viharok lehellete,

anélkül hogy mélyére hatolhatnék e vérfolyónak,
mely ébren tart mindannyiunkat.

Franciából fordította: Lőkkös Antal

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

PIERRE EMMANUEL

I. LE SOURIRE DE BUDAPEST

Les mots pour lesquels vous mourez
Le bourreau s'en empare.
On vous tue en leur nom
En votre nom.

Puisque ces parleurs
Aux mots font offense.
Cernons de silence
La voix des tueurs.

Pour que vos maîtres
N'aient plus d'écho
Pour que les grands mots
Etouffent vos traîtres

L'air se fasse plomb
Et soude leurs lèvres
Le feu soit leur plèvre
La poix leur poumon

Cousus dans leur peau
Leur sac à mensonge
Qu'y grouille et les ronge
Le vrai sens des mots

Ces mots devenus
Tout un peuple d'hommes
Tous en un se nomment
Serrant le poing nu

Ils montrent leurs bras
Leurs veines leurs peines
Qui les charge de chaînes
Ne les réfute pas

Millions mis en joue
Mots d'un même Livre
Leur sang les avive
Quand la balle les troue

Toi qui viens de tirer
Ennemi, sais-tu lire?
C'est ta liberté
Qu'on te force à tuer.

Vieille aux mains ouvrières
Calleuse Liberté
S'il lui faut t'éventrer
Pour t'avouer sa mère

Marche aux fusils sans rien dire
Le seul langage qu'il te reste
Ce sont tes pleurs et le sourire
Des enfants morts à Budapest.

I. A BUDAPESTI MOSOLY

A szavakat, mikért meghaltok,
a gyilkos megkaparintja.
Az ő nevükben ölnek,
— a ti nevetekben.

Lám a fecsegők
a szót vetik sárba.
Hóhér hangja száll ma,
csenddel fojtsd el őt.

Igaz ige nyomán
torz visszhang ne keljen,
minden szó rekedjen
az árulók torkán,

a lég legyen ólom,
ajkukra hegedjen,
szurkot lélegezzen
tűzmellhártya, s forrjon.

Bőrükbe varrva:
hazugság-bugyrok,
torkuk a szók tiltott
jelentése marja.

A szavak igaz, szép
értelme lázadjon,
egy néppé dagadjon,
rázza puszta öklét!

Kínban megdagadt
ereiket nézzed!
— Az izmukba mélyedt
lánc nem cáfolat.

Egy könyv célbavett
millió igéje ...
Golyó éri? Vére
szül új életet.

— Ki lőttél, olvasni
tudsz-e, idegen?
Saját szabadságod
ölöd e helyen.

Kérgeskezű asszony,
Szabadság, anyjának
vall az is, ki drága
szívedbe vasat nyom.

Tűzzel szemben, járj csak csendben,
többet szó se mondana,
mint a könnyes Budapesten
elhullt fiúk mosolya.

Franciából fordította: Nyéki Lajos

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

PIERRE EMMANUEL

II. A GYULA ILLYÉS

Ils vivaient pour définir
Quelques mots toujours les mêmes
Pour décliner l'avenir
Au présent: J'aime, tu aimes

Ils meurent tout simplement
Pour un sillon sur la plaine,
Pour les gerbes de froment,
Pour la vendange prochaine,

Pour l'amitié d'un outil,
Pour la barque et sa balance,
Pour ce chien et ce fusil
Qui sont toute leur chevance

Meurent-ils vraiment pour rien?
Leur coeur le sait: il écoute
L'écho de leurs pas anciens
Sonner demain sur les routes

La liberté c'est un pas
D'homme au seuil de sa journée
C'est l'humble et juste compas
Qui trace sa destinée

Celui qui s'entend marcher
Circonscrit la terre entière
A l'ombre de son clocher
Son âme vit sans frontière

Si du champ à la maison
La patrie est toute en vue
Le drapeau des horizons
Dans ses plis la continue

Qui trouve sa vérité
Dans le regard de son frère
Celui-là sait habiter
Son coeur son peuple et sa terre

Sa vie en suivant son cours
Va dans le sens de l'histoire
Indifférente aux discours
D'un futur comminatoire

Anonyme universel
Ouvrier du temps qui dure
Il est le pain et le sel
De l'humanité obscure

Un sel qui ne s'affadit
Un pain doré d'évidence
Un homme qui ne dédit
Sa pure et simple exigence

Il veut un ciel sans barreaux
Un réel sans mauvais songe
Une histoire sans bourreaux
Un avenir sans mensonge

II. ILLYÉS GYULÁHOZ

Éltek, hogy megfejtsenek
pár szót, néhány igetőt;
ragozták: „szeretsz", „szeret" ...
a jelenben a jövőt.

S most meghalnak jeltelen,
nem többért, mint egy kalász,
egy barázda; hogy legyen
új szüret, új aratás;

értetek, ti jóbarát —
— szerszámok, ti hű ebek,
vén puska, csónak, lapát
— nem nagy vagyon — értetek!

— Ne mondjátok: „semmiség!";
bennük dobog az idő,
ők tudják: léptük neszét
visszhangozza a jövő.

A szabadság egy kimért
lépés a nap küszöbén,
táv, mit szerényen kimért
pontos körzőnk: a remény,

Aki jól lép, messze lát,
a földön is körülér,
el nem hagyja faluját,
mégis határtalan él.

Ha a rét és ház között
ott van, megnől a haza,
ott lebeg a fák fölött,
viszi az ég zászlaja.

Annak, aki igazát
testvér-szemben lelte meg,
otthon az egész világ,
igaz otthon, szív-meleg.

Az élet arra jár,
amerre a haladás,
mit számít, ha kiabál
félemlítő papolás.

Tartós idő bajnoka,
egyetemes névtelen,
az emberiség sava,
kenyér minden tenyerén,

só: mindig erős ízű,
igazságból sült cipó,
ember: tiszta, egyszerű
jogát meg nem tagadó.

Rácstalan eget akar,
rémkép nélküli valót,
jövőt, mit meg nem zavar
a hazugság, — a bitók ...

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Il meurt pour vivre au grand air
Le jour en pleine poitrine
Le soleil à coeur ouvert
Midi: son sang illumine

A son modeste horizon
Une éternelle raison.

Meghalt: szabad levegőt
kivánt szívni a napon,
nyitott szívvel, a tüdőt,
vért pezsdítő hajnalon.

Milyen szerény szemhatár
s örök igaz, mit bezár.

Franciából fordította: Nyéki Lajos

GEORGES-EMMANUEL CLANCIER

AUX POÈTES HONGROIS

Peuple au nom du peuple assassiné,
Au nom du pain affamé
Au nom de la justice massacré
Au nom de la vie mis à mort,
Peuple hongrois je te pleure et te vénère
Toi dans la glace et dans le feu
Dans le mensonge et le tourment
De l'enfer
Enseveli.

Jeunesse, sang de la liberté,
Fleur rouge que les bourreaux déchirent,
Ta lumière est celle de l'amour
Et leur hideuse nuit est la même
A Budapest que l'ombre d'Oradour
Et la ténèbre de Guernica.

Peuple à perdre haleine appelant l'avenir
Du fond des charniers où te voilà jeté
Annonce au monde pour longtemps obscur,
Peuple de vingt ans au nom du peuple assassiné,
Annonce au delà de tes corps sans tombeaux
L'espoir.

A MAGYAR KÖLTŐKHÖZ

Nép, a meggyilkolt nép nevében,
A kiéhezett kenyér nevében
A halálbavitt élet nevében,
Magyar nép, siratlak és tisztellek
Téged a fagyban és a tűzben,
A hazugságban és a pokol
Kínjában
Eltemetve.

Ifjúság, szabadság vére,
Hóhérok szaggatta piros virág,
Fényed a szerelem fénye
Míg ocsmány éjjelük nem más
Budapesten mint Oradour árnya
És Guernica sötétje.

Lélekszakadva hajnali; hivó nép,
Hová belöktek, a tömegsír mélyéből
Hirdesd a még sokáig sötét világnak,
Húszesztendős nép, a meggyilkolt nép nevében,
Hirdesd temetetlen halottaiddal
A reményt.

Franciából fordította: Lőkkös Antal

CHARLES LE QUINTREC

LA PROMESSE DU PAIN

aux poètes hongrois, aux hommes libres, à tous ceux que je veux retrouver dans un monde de justice.

O donnez-moi le nom de la source du ciel
L'amour des bêtes qui n'ont que leur nudité
Ce village est le mien — On y chante aux chandelles
Les arbres qui s'en vont en lointaines contrées

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Je pense à des amis morts pour la Vérité
Pourront-ils à jamais vivre dans mes prunelles?

Les plantes sous la pluie savent ce que je sais
Les soleils d'autrefois mêlent l'herbe à l'humus
De la terre à la mer les insectes m'accusent
D'être pareil à ceux qui n'ont jamais aimé
Pourtant je me soumets aux joies de la journée
Si ce monde à mon image je le refuse.

Il me faudrait souffrir dans le ventre des bêtes
Boire dans les buissons et me battre souvent
Avec les ombres qui s'enchantent sur les champs
Monter dans le matin — Mais l'aurore rejette
Les justes pèlerins qui n'ont plus de planète
Et ce faux jour, je le dénonce et le défends.

Seul enfin dans ce village sans importance
J'apprivoise le long maître des grands chemins
Il souffle dans sa corne et les chênes s'avancent
Pour lui faire cortège et le suivre de loin
S'il hante chaque nuit le pays d'où je viens
Le pays où je vais échappe à ses errances ...

Donnez-moi, donnez-moi l'amour des lendemains
Le cri qui fait sursauter l'homme, la prière
Mes amis, je revois vos visages éteints
Vous vous êtes battus pour les temps de la terre
Et ce village où Dieu bouge parmi les pierres
Vous dédie chaque jour la promesse du pain.

Paris, novembre 1956.

A KENYÉR ÍGÉRETE

A magyar költőknek, a szabad embereknek, mindazoknak, kikkel egy igaz világban szeretnék találkozni.

Mondjátok meg nekem az égi forrás nevét
A vad szerelmét kit meztelenség takar
Enyém ez a falu — Hallom még énekét
A fák sora messzi vidék felé halad.

Igazságért megholt barát kérdezlek én
Megőrizhetlek-é szempillám alatt?

Esőn ázó növény tudja amit tudok
Letűnt napok földdel füvet vegyítenek
Földtől a tengerig rovarok vádja ér
Hogy én is az vagyok ki soha nem szeret
Bár küzdők mindig a napi örömökért
A rámszabott világ ha nem is adja meg.

Szenvednem állatok gyomrában kellene
Inni a bokrokból s verekedni mezőn
Az árnyakkal akik híznak varázserőn
Indulni reggelen — A hajnal elfeledte
Vándorait kiknek nem jut égitest se
És e hamis napot feladom s védem én.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

E kis faluban hát ím végre egyedül
Szelídítem a nagy utak nagy mesterét
Kürtbe fú s a tölgyek hada felkerekül
Követik messziről s adják kíséretét
S ha honnan én jövök az országban kisért
Ahová most megyek tőle megmenekül...

Adjátok nekem a holnapok szerelmét
A szót mely embert ver föl s az imát
Barátok látom még arcotok hunyt tüzet
A föld kora újul harcotokon át
S a falu hol kövek közül Isten kiált
Ma is felétek küldi a kenyér igéretét.

Párizs, 1956 november.

Franciából fordította: Lőkkös Antal

JANINE MITAUD

CHANSON POUR LA HONGRIE

A Erika, à Stéphane,
à tous les autres.

Mes frères d'une fête
Mes amis d'un été
Les Tziganes chantaient
Sur l'es trous de la guerre

Tout éclatants de pauvreté
Et votre coeur aux lèvres
Par viaducs de dentelle
Passerelles de fer
Ponts de lutte ou de rêve
Vous me faisiez franchir
Le Danube et le temps

Un soir vous avez ri
Que je me perde dans la ville
Pour avoir confondu
Syllabes-soeurs en votre langue
La Rosé et le Héros

Quand un pays se blesse
Il devient la patrie
On sent la vérité des plaies
Frères d'une fête je cherche
Si cet automne fit de vous
Mes amis morts des saisons éternelles

ÉNEK MAGYARORSZÁGÉRT

Erikának, Istvánnak s a
többieknek.

Ünnepi testvérek
Egynyári barátok.
Cigányok daloltak
Háború gödrein

Nyomortól ragyogók
Szívetek szátokon
Csipkés viadukton
Vas felüljárókon
Harci- s álomhídon
Vittetek engem át
A Dunán s az időn

Nevettetek hogy én
Elveszek köztetek
S hogy összetévesztem
Mint testvér-szótagot
A Rózsát és a Hőst

Hazánk lesz az ország
Amikor vére hull
A sebek igazsága kiált
Testvérek kérdezem
örök évszakokká varázsolt tán
Halott barátokat ez az ősz

Franciából fordította: Lőkkös Antal

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

PIERRE SEGHERS

HONGRIE, DÉCEMBRE 1956

— A János Arany —

Dans les pusztas, des chars étrangers. Aux rotatives
d'un seul journal, un étranger. Dans le palais
du peuple en sang, un étranger. Que cries-tu, ô démocratie,
Toi qui vivais d'un coeur secret, et que l'on tue?

Que criez-vous, ouvriers des faubourgs de Buda? Sur le Danube
des chars étrangers. A la porte de vos usines,
dans la colline des Souabes et dans Pest à nouveau criblée
les étrangers. Les petites gens et les simples
pleurent leurs morts. Dans les têtes au feu vivace
un oiseau vengeur va chanter.

Peuple de la terre et des combats, ouvriers de l'honneur de l'homme,
Peuple des troupes ambulantes, danseurs, chanteurs et musiciens,
Toi qui allais jouer de village en village
Dans des chariots bâchés de légendes, vous tous,
Qu'êtes-vous devenus? Dans le simple foyer d'où monte aine fumée
Toujours un étranger. Qui conduit l'attelage?
un étranger encore et c'est lui, revenu
dans le pays du prêtre Jean.

Mais le temps se pourrit et son essaim de guêpes
Mais l'étoile de sang qui brûlait dans les nuits
se brise et l'étranger regarde sous la fonte
et le plomb, croître une herbe...

Les bergers, les buveurs de vin, ceux du lac et ceux des collines
Ceux de la vigne et du maïs, les verriers et les laboureurs
Les jeunes filles qui dansaient la nuit venue, vendanges faites,
Les bateliers et les maçons, ceux du ciment et ceux du fer
Dans les balances du silence, avec leur couteau dans leur poche,
Chuchotent l'aube, et l'herbe bruit dans le matin.

MAGYARORSZÁG, 1956 DECEMBER

— Arany Jánoshoz —

Idegen tankok a pusztán. Az egyetlen újság
rotációs gépeinél egy idegen. A vérbenázó nép palotájában
egy idegen. Mit kiáltasz, Demokrácia,
ki titkos szívvel éltél s melyet megölnek?

Mit kiáltotok, Buda külvárosának munkásai? A Duna partján
idegen tankok. Gyáraitok kapuinál,
a Svábhegyen s az újból átlyuggatott Pesten
idegenek. A kisemberek s az egyszerűek
halottaikat siratják. Izzó fejekben
bosszúálló madár hangol a dalra.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Harcok és a föld népe, az emberméltóság munkásai,
Vándorló nyájak népe, táncosok, énekesek és zenészek,
Te, ki faluról falura jártál
Legendákkal ponyvázott szekerekkel, ti mindannyian,
mi lett belőletek? Békésen füstölgő tűzhelyednél
mindig egy idegen. Ki hajtja a fogatot?
egy idegen, ugyanaz, ki
János pap országába visszajött.

Ám megrothad az idő s darázsfészke is vele,
a véres csillag is széttörik mely éjszakákon át
égett és nézi az idegen hogy fű serken
az öntvény és az ólom alól...

A pásztorok, a borivók, a tó mellékiek s a domb alattiak,
a hegybeliek s a kukoricások, az üvegesek és a parasztok,
a szüret utáni esteken táncoló fiatal lányok,
a révészek és a kőművesek, a cementesek és a vasasok
a csendesség mérlegén, bicskáikkal zsebükben,
a hajnalt susogják, és a reggelben harsog a fű.

Franciából fordította: Lőkkös Antal

ROBERT SABATIER

LIBERTÉ

Avec les mêmes yeux, le même abattement,
Celui de ce temps-là voyait mourir la ville.

Qu'écrire sur un mur pour qu'il ne se détruise:
L'anathème ou le ciel à celui qui lira?

Sur la chair de ce jour, des initiales saignent.
Un couteau dessinait son amour dans un coeur;
On lisait dans le sein des animaux le règne
Et la destruction d'aruspices moqueurs.

Peuple-roi, chaque fable est l'orgueil de durer
Fondé sur un seul nom pour que dure un empire.

J'honore mes démons, je réponds à mes signes,
J'ai le dieu tutélaire et les guerres puniques.

Responsable de rien si ce n'est d'un visage
Que le temps vient sculpter à l'inverse de moi,

Je regarde la ride où passeront les larmes,
Autant de légions luttant pour un seul roi.

Voyageur, ton couteau s'émousse sur les arbres;
Dieu s'attaque à la terre et Moïse au rocher.
Si tu dictes la loi qui détruira la fable,
La naissance du chant brise tes épopées.

Scribe accroupi, vieux scribe écrivant ton message
Ou gaulois retirant ton épine du pied,
S'il faut marquer d'une oeuvre éternelle un passage,
Choisit-on l'illusoire ou le corps désarmé?

Choisit-on le silex ou la main de l'apôtre,
Le geste qui désarme ou celui qui bénit.
Qu'écrire sur un mur qui tremble dans l'aurore?

SZABADSÁG

A fáradt tekintet s a kiábrándulás
Végignézte amint a város halni ment.

Mit írjak a falra hogy sokáig álljon:
Aki elolvassa áldást kap vagy átkot?

Kezdőbetű vérzik a mai nap testén.
Szerelmét a kés egy szívre rákarcolta;
És kirajzolódik az állatok belén
Gúnyoros béljósok átkozott uralma.

Királyi nép, a gőg átfonja a mesét,
Egy névre épít csak hogy örök úr legyen.

Tisztelem ördögöm, jelemmel egy vagyok,
Védőistenem van és a pún háborúk.

Csak egyetlen arcért vagyok itt felelős,
Melyet, ellenemre, az idő rám farag,

Az árkot nézem már hol könnyem csurog majd
Egy királyért küzdő megannyi szolga had.

Utas, késed éle kicsordul a fákon;
Isten földünkkel küzd, Mózes szikla fallal.
És ha törvényt hozsz, mely a mesét kioltja,
Hősi multad meghal a születő dallal.

Üzeneted író guggoló vén diák
S te, lábadból tüskét huzgáló gall harcos,
A pillanatot ha éltetni akarnád
Választnád a gyöngét, vagy mi futólagos?

A követ választjuk, vagy apostol kezét,
A lefegyverző, vagy áldó mozdulatot.
Mit írjak a falra, mely féli a hajnalt?

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

J'écris sur le visible un seul mot que j'invente,
Je dédie à ma langue un vocable de plus;
Demain le comprendra si le temps le cimente.

Par les siècles remplis, ce mot porteur de rides
Sur un mur ébranlé répétera ma main.
Aux frontières du jour, je dédie un seul signe
Que je ne connais pas mais qui vivra demain.

Le coeur du roc fermé sur un brin d'herbe
Cache le jour aux géants qui l'observent.

Szót keresek és a láthatóra vésem,
A szótáramba hát új szó kerül így;
Ha köti az idő, holnap meg is értem.

Betelt század végén e ráncárkolta szót
Düledező falon megismétli kezem.
A nappal határáig jelet küldök én,
Nem ismerem még, de holnap megérthetem.

Fűszálra záruló sziklatorok
Fürkész óriásoktól rejti a napot.

Franciából fordította: Lőkkös Antal

ALAIN BOSQUET

TRACT POUR LES INSURGÉS HONGROIS

— A Géza Képes —

Au nom de l'homme,
et dans l'homme le droit
de parler pour la plante,
de parler pour la pierre;
au nom du sang,
le droit de purifier
la colombe et le feu;
au nom du verbe,
et dans le verbe
ce qui traduit
le silence et les sanglots du silence,
vous avez eu l'audace
de voir,
de respirer,
d'être nous-mêmes,
cent fois plus grands que nous,
cent fois cent fois plus vrais que nous.
Et l'on vous a punis:
écrasés du talon comme chenilles,
cloués au mur comme chouettes,
noyés comme chacals.
Voir devient une honte
si vos yeux sont fermés;
respirer est un crime
si vos poumons sont vides;
être nous-mêmes
est en ce jour de trahison
la pire trahison.
Nous n'écrirons jamais
le mot «azur»:
tout n'est que suie sur notre tête;
le mot «amour»:
tout est rancune en notre chair;
le vieux mot «liberté»:
tout est prison dans notre esprit.
Nos bras n'osent plus rien saisir
puisqu'ils ne peuvent

RÖPIRAT A MAGYAR FELKELŐKNEK

— Képes Gézának —

Az Ember nevében
s mi benne
friss hajtásért
kőszikláért szót emel,
a vér nevében:
tűz és szelíd galamb
tisztul meg általa,
a szó nevében:
zokogó némaságnak
ha hangot ad,
látni volt merszetek,
lélegzeni!
Emberek,
Óriások,
Igazak!
Eltapostak
mint férget sárbatapos csizmasarok
szegek feszítik
szárnyaló szárnyaitok
kiáltástok
elfojtja az ár.
Látunk: ez szégyenünk
— szemeitek lezárva
bűnös lélegzetünk
— melletek beesett
önmarcangolásunk
legnagyobb árulásunk.
Soha nem írjuk le a szót:
azúr
— fejünkön fekete korom
soha nem írjuk le már:
szerelem
— gyűlölet rág, a bosszú, a harag
soha többé nem írjuk le:
szabadság
— börtön minden gondolatunk.
Karunk nem mer már többé ölelni

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

saisir vos bras;
nos lèvres n'osent
plus rien chanter
puisque le chant refuse
la lèvre qui n'est pas à vous.
Saignez, poèmes!
Agonisez, syllabes!
Nous vous jurons de ne rien dire qui soit beau;
nous vous jurons de ne rien faire qui soit grand:
le beau, le grand,
c'est à vous seuls qu'ils appartiennent.
Nous n'avons pas su vivre
pour vous, pour nous, pour l'homme,
ni mourir dans l'honneur de votre mort,
Nous ne serons jamais civilisés.

— nem ölelheti karotok
ajkunk nem mer már énekelni
— a dal elhagyja
a hűtlen ajkakat.
Vérezzetek, versek!
Szótagok, haldokoljatok!
Esküszünk: nem mondunk többé semmi szépet
esküszünk: többé semmi nagyot nem teszünk
a szép, a nagy tiétek.
Nem tudtunk élni értetek,
önmagunkért, az emberért
nem osztottuk meg szép halálotok.
soha nem leszünk kultúremberek..

Franciából fordította: Ferdinandy György

GÉRARD PREVOT

AUX POÈTES HONGROIS

Jeunesse de Hongrie avez-vous besoin, de ma honte
Parmi les quarante-cinq mille mots de mon dictionnaire
Je puis vous l'offrir et quelques autres mots en prime
Comme le bonheur l'humanité la civilisation
(Et je puis leur donner des rimes je vous le jure)
Ou un sonnet dans lequel je parlerais de colombes
Car je suis moi aussi un ingénieur, de l'âme

Et si cela pouvait suffire encore
Je vous le donnerais pour être distribué
Aux enfants morts de Budapest

Mais dans la nuit dé l'homme où nous voici
Face à la présence des Mongols et à l'absence de Dieu
Dépouillés de tout langage
Nous ne vous donnerons Tien qui puisse être appelé Littérature
Et qui fasse rire vos bouchers déguisés en porteurs d'étoiles

Voici notre rage soeur jumelle de l'amour
Voici notre serment de ne vivre et de ne mourir
Que pour le règne de l'homme

Voici notre sang

Dites-le à l'enfant hongrois
Cherchant l'espoir de vivre entre les chars et le pain
Dites-lui que nous ne sommes pas tous encore des lâches

Et s'il ne nous croit pas,
Dites-lui que nous n'y croyons pas non plus
Mais que le désespoir peut agir sans la foi
Et que ce désespoir est le nôtre

Car la liberté n'a jamais été donnée à l'homme
Qu'au delà du désespoir et de la mort.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

A MAGYAR KÖLTŐKHÖZ

Ha szükségtek van égő szégyenemre, magyar fiatalok,
a szótáram teljesre érett negyvenötezer szavából
ezt fel tudnám ajánlani, s még néhány megkopott szót,
mint emberség, becsület és civilizáció.
(És esküszöm, hogy rímet találhatnék belőlük)
vagy egy szonettet amelyben galambokról énekelnék
hisz' a léleknek én is mérnöke vagyok.

Igen ha mindez nektek kellene
örömmel adnám s ti széjjelosztanátok
a Pesten elhullt gyermekek között.

De így az éjszakában amelyben most vagyunk
a mongolokkal szemben Istentől távol élve
s megfosztva minden nyelvtől
semmit nem adhatunk, amit irodalomnak lehetne nevezni,
s mi nevetésre ingerelné csillaghordó gyilkosaitokat.

Ím a mi haragunk — testvér a szerelemmel,
ím a mi esküvésünk: nem élünk s nem halunk meg,
csak az ember uralmáért.

Íme a mi vérünk —

Mondjátok meg a magyar gyermekeknek,
aki az élet reményét keresi a harckocsik és a kenyér között,
mondjátok, hogy nem vagyunk még gyávák mindannyian.

És ha nem hisz nekünk,
mondjátok meg, hogy mi magunk sem hiszünk már,
de hit nélkül is hathat a kétségbeesés,
s hogy ez a kétségbeesés a miénk. —

Mert szabadság az embernek nem adatott soha,
csak túl a reménytelenségen és halálon.

Franciából fordította: Kocsis Gábor

JEAN COCTEAU

LIBERTÉ, NOTRE SAINTE 1956-1957

Saint-Jean-Cap-Ferrat

(A.-M.)

Mon cher Gara,

Il ne s'agit plus de nous honorer nous-mêmes sous prétexte d'honorer les autres. Il s'agit de nous taire et de saluer un peuple dont le moindre illettré flambe de lyrisme et d'héroïsme.

Tout le peuple hongrois partage avec les poètes le mystérieux privilège de Phénix, lequel se suicide pour vivre.

JEAN COCTEAU,

Président d'honneur
de la ligue France-Hongrie.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

SZABADSÁG, A MI SZENTÜNK 1956-1957

Saint-Jean-Cap-Ferrat

*(*A.-M.)

Kedves Garám,

itt nem arról van szó, hogy magunkat ünnepeljük mások ünneplésének ürügyén. Arról van szó, hogy némán tisztelegjünk egy nép előtt, amelynek legkisebb betűtudatlanja is hőssé és költővé vált.

Az egész magyar nép egy költőivel a Phönix madár misztériumában, mely megöli magát, hogy éljen.

JEAN COCTEAU,

a *Francia-Magyar Liga*
tiszteletbeli elnöke.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

OLASZORSZÁG — ITALIA (Italy)

LIBERO DI LIBERO

I GIORNI DELL'IRA

— Ad Anna Achmatova, a Boris Pasternak
e agli altri poeti russi —

«Il mondo è nero
come una coscienza venduta».
(Petőfi)

(Parte)

I.

L'idea non è tromba né bandiera
dove scalpita il sangue d'Ungheria,
non fa tamburo dell'idea il cielo
dov'è radice della fiamma l'ira.
Europa, tu non somigliare il ragno
tessitore di perfidi damaschi,
se ricavi un sudario da quest'alba.
Italia, Italia, non parlare anche tu
con nenie di fiumi e montagne d'urli:
non bastano requiem di veli neri, —
non serve un'aria di bianchi salici.
O patria mia, nascondi il tuo volto:
fulmini che scoppiano da certi fiori
non sperare nei tuoi prati d'incenso.

II.

Ungheria, sempre veglia un tiranno
alle tue spalle che attende il suo turno,
ma sei rondine morta nella gabbia
e t'è carcere il nido se non voli.
Anche il boia si firmò tuo fratello,
fu per legge il Partito genitore:
ma nell'orto marcito dello schiavo
nasce la rosa a gambo di cicuta
e il gelsomino ha l'occhio della spia.
Tu alba chiamavi la sera più cupa,
dicevi aprile il crudele gennaio,
l'avvenire domani sempreviva
al ritornello il labbro ha consumato.
0 Parche, usate le vostre forbici.

III.
Ottobre, ottobre, il sangue che vendemmi
all'Ungheria fa mosto con l'assenzio.
L'usignolo covò l'uovo del dogma:
la menzogna sgusci, lima che rode
i sitibondi, tarto che ricama
tranelli e il sole tramonta nascendo,
carcere è l'avvenire e tu, Partito,
locusta rabbiosa, affami la mente.
Fanciulli nati da libri di storia
pizzicarono com'arpe le catene:

A HARAG NAPJAI

— Anna Achmatovának, Borisz Paszternáknak
és más orosz költőknek —

„Fekete a világ,
mint a kibérlett lelkiismeret".
(Petőfi)

(Részlet)

I.

Nem trombitaszó, nem zászló az eszme,
ahol vér csorog: véred, Magyarország;
nem a dobpergés hatol fel az égig,
hol harag szítja a lobbanó lángot.
Európa, ne szövögess, mint a pók,
csalóka fényű damaszkuszi vásznat,
hajnalsugárból ne fonj szemfedőt.
Itália, Itália, te se beszélj,
mert hasztalanok a hörgés-hegyek,
gyászdal-folyamok, fátyol, requiem,
hasztalanok a komor kárpitok,
a bólogató szomorúfüzek.
Hazám, hazám, ó, fedd el arcodat:
tömjénszagú földedből nem fakadnak
ilyen merész, villám-vető virágok.

II.

Magyarok, nem volt kor még, hogy ne várna
hátatok mögött új zsarnok sorára.
Vidám fecske-nép, ám ketrecbe zárva
halott, mert nem röppenhet fel soha.
Úgy rendeltetett, hogy apád-anyád
a Párt s testvéred a hóhérlegény:
de a rabszolgák kertje mocsaras,
kutyatej nyálzik a rózsák tövén,
besúgón fürkész a jázmin szeme.
Hajnalnak mondják a mord éjszakát,
tavaszhozónak január jegét,
az ajkuk belekékül, úgy üvöltik,
hogy örökzölden hajt majd a jövendő.
Párkák, jártassátok, ollóitok.

III.

Október, október, vér-szüret,
magyarok mustja: ürömmel kevert.
Fülemüle kotlott a dogmák tojásán,
s a hazugság kibújt. — Partra vetett
halak önkínzó szomja, hernyó-szenvedés
a bábban: így élünk mi: elvetélt Napok.
Párt, a jövőnk is börtönre vetetted,
sáska-dühödben felfaltad az elmét.
A történelemből sápadt könyvmoly-szörnyek

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

toccò ai vecchi l'albero da potare,
toccò ai giovani la sorte del dado.
Quando brucerai, ortica del silenzio,
più lucente sarà il filo d'ogni lingua.

IV.

Dimmi, bimbo furtivo di via Üllői.
Non tacere, Danubio chiacchierino.
Collina accesa di Gellért, racconta
la sera d'occhi e i segreti stornelli
della brezza, l'odoroso sussurro
di bandiere, l'eco rossa dei gigli:
una storia di volti che si sfoglia,
petti in fiore, labbra senza sigillo,
le piazze più sonore delle valli.
Ma tu, Petőfi, edera disperata,
con le tenaglie delle tue radici
dal cielo strappami tutto l'azzurro
e il sole ormai penzoli impiccato
all'angolo di via Sándor Bródy.

VII.

Fanciulli deliranti nella fiamma
dei capelli, il passero vi declama.
Tema di scuola fu per voi la sera,
quel mattino fu giuoco di vacanza,
ogni giorno palestra d'esercizi,
ogni notte la gaia con la vita.
«Evviva» copiano i vostri quaderni
e in ogni dito vi spunta la spina,
la fiala Molotov è latte di brina.
Gioconda raffica vi fece presepe
dei carri scalati come colline
e vi tagliò la Morte sulla cima,
fiori di pesco, rami di ciliegio,
gazzelle nella gabbia dei leoni.

IX.

Quattro novembre, o giorno traditore,
rosso novembre, postiglione nero,
è sul tuo cocchio d'acciaio che arriva
ancella del generale Grebennyik
la Libertà vedova siberiana,
la Libertà vestita d'occasione,
vedova nazionale, amante urlata
nella mano che soffoca la piaga.
Allievi di Tatabánya, fiammanti
melograni, è stato tutto un errore,
vi attende in Crimea un valzer di flauti,
non c'è mare più azzurro del Mar Nero.
Russia, fantasma gigante di Stalin,
dove tu passi larva cova larva.

X.

Ma i giorni dell'ira sono ungheresi.
Petti scoccati da limpide fionde
infransero fortezze e tribunali
e il Danubio marciò con le sue valli
e campi e deserti, bufali ardenti.
Sibilarono le trecce tagliate

keltek ki, s a láncot pengetik, mint hárfát:
pedig fát nyesni az öregek gondja,
az ifjak dolga merész kockajáték ...
Mikor emészti tűz a csönd csalánját,
hogy minden nyelven ragyogjon az ének?

IV.

Beszélj, te bujdosó üllői-úti srác,
ne hallgass, mindig csobogó Duna.
Gellért lángoló dombja, hát beszéld el
a titkon összerebbenő szemek
seregély-röptét, és a lobogók
suttogásának illatát, a vérző
liliomok echóját, azt az estét,
midőn arcok lapjára íratott a történelem;
— teli tüdők, szabad ajkak: visszhangzanak a
város terei.

De te, reménytelen hervadó repkény, Petőfi,
gyökereid fogóját mard az égbe,
szakítsd le onnan a hiú azúrt,
hisz fölakasztva ott fityeg a Nap
a Bródy Sándor-utca sarkán.

VII.

S ti ifjak, lángoló hajatok tébolyát
a veréb minden tájon kikiáltja.
Ez volt az esti házifeladat,
és reggel kelt, de mily vakációra,
mily torna-órát hoztak a napok,
— és minden éjjel vizsga volt a létért.
„Éljen!" — írtátok be minden füzetbe,
ujj átok hegyén tövisek fakadtak,
— habos tejből lett Molotov-palack;
gépfegyvertűz a betlehemesjáték,
és tankok tornya a kirándulódomb,
a Halál vár a csúcson kaszabolva
Barackvirágok, cseresznyefa-ágak,
őzek — oroszlán barlangjába vetve!

IX.

November négy, ti áruló napok,
vérző november, fekete kocsis.
Acélhintódon érkezett a tájra
Grebennyik generális szolgalánya,
szibériai özvegy — arca mázolt, —
alkalmi rongyban kérkedő Szabadság;
nemzeti özvegy, dobott szerető,
annak kezén, ki sebet jött gyötörni...
— Tatabányai ifjak, ragyogó
gránátalmák, mi történt, tévedés volt,
flótán zeng valcert a Krim-föld tinéktek,
Fekete-tenger: nálad nincsen kékebb.
Oroszföld, Sztálin gigász-árnya
ahol elhalad, lárvát költ a lárva.

X.

A harag napjai — magyar napok;
szívekből száll ott szeplőtlen parittya,
mely törvényszékeik, várak ellen támadt.
A Duna kelt fel, völgyei kísérték,

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

alle Furie e la corrida cominció
vagando nelle piazze del rancore:
fu caldaia di visceri Budapest.
Guizzó dalle ceneri il solleone
con fuoco e calce e grappoli di vespe,
fu supplizio di schiavi la vittoria
e fringuelli piansero dai fucili.
Rákosi fu l'Alfa, l'Omega è Kádár.

XIII.

Randagia colomba, non è trappola
il recinto di spari che ti chiude.
Tu stilli dallo sguardo dei fanciulli,
dai baci d'amore e dai vecchi muri,
nel pane tu odori e in ogni ferita:
trabocchi ancora dalle tue prigioni,
brace del gran fuoco, febbre di spiga.
In ogni albero del mondo una foglia
nasce in tuo nome, un fiore in ogni siepe
dice il colore delle tue contrade,
dove fulmine e seme è stato il tuo «no»
verde sapore ha il vino della vita.
Vocativo di libertà, Ungheria,
ormai spetta al coraggio il tuo aggettivo.

XIV.

Tu sei stata la Libertà, o Ungheria,
improvvisa, fragrante e scarmigliata
nel galoppo del sangue e nei nitriti:
con rabbia di sete e artigli di fame
la lingua del tuo vento ancora schiuma
cocente sulla nuca dei predoni.
Nella conchiglia del tuo nome ascolto
del tuo passo affannato la marea,
la tua pianura che ronza guerriera,
il respiro d'un'arma, il tuo silenzio.
Dal mio meridiano io strappo un lamento
e carezzo garofani romani,
goccia e polline mando ai tuoi poeti,
Ungheria, cuore chiuso d'Europa.

a rétek, puszták, tűzfúvó bölények.
Süvöltöztek a feldúlt fúriák
levágott fürtjei, s a korrida
kezdetét vette a bosszú terén.
Budapest: véres áldozati üst,
izzó nap támadt a szűz zsigerek hamvaiból,
darázs-rajok sírtak a tűzben-mészben,
rabkivégzés lett a győzelem,
— pintyeket is megrikkató sortüzek...
Rákosi volt az Alfa, és Kádár az Omega.

XIII.

Vándorgalamb, bár sortüzek sövénye
köröskörül, te mégis kirepülsz.
Te ragyogsz fel a gyermekek szemében,
szerelmes csókban, vén falak ivén,
a kenyérből a te illatod árad,
sebek, börtönök mélyéből te szólsz,
tűz lelke vagy és láza a kalásznak.
A te nevedben születik a fákon
minden levél, bokrok minden virága
szülőhazád színeit hirdeti,
hol csak „nem "-et villámlottál, fanyar lett
az élet bora. Szent példád: vetés.
Egyértelmű lett, neved, Magyarország
a szabadsággal, — „magyar" annyi: „bátor".

XIV.

Véres Szabadság, ó, magyar szabadság,
kócos hajú, villámló s illanó,
véred vágtázó s horkanó csikó;
szomjad dühe, éhséged körmei,
szeled habzó nyelve haramiák
tarkójára forrt, mindig ott tüzel.
Nevednek kagylójában hallgatom
elfúló lihegésed hullámzaját,
kószáló harcosok léptét síkságodon,
a fegyver lélegzetét, — a csendet.
Kitépek egy siralmat délkörömből,
római szekfűket simogatok,
s elküldöm könnyeit, virágporát költőidnek,
Európa gyötrött szíve, Magyarország.

1956 október — 1957 június

Fordította: Nyéki Lajos

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

FERDINANDO DURAND

O MORTI, O COMBATTENTI...

O morti ungheresi,
o combattenti
già sommersi nel sangue
ma ancora in piedi per gridare al mondo
l'infinita ingiustizia,
noi chiniamo il ginocchio innanzi a voi.
Siete giganti; e noi, piccoli e Vili.
Siete i fratelli più cari
ed i più santi.
Nel vostro martirio
voi redimete il mondo, e siete luce
al domani di ognuno.

Ó HALOTTAK...

Ó halott magyarok,
s ti harcolók, már vérben,
de talpon még, s világgá —
kiáltva végtelen,
megtiport igazságtokat,
térdet hajtunk nektek.
Hősök vagytok; mi törpék.
A testvéreink vagytok,
és senki a szívünkhöz közelebb.
Vértanuságtok
megváltja a világot
s beragyogja jövőnk a fényetek.

Olaszból fordította: Horváth Elemér

GIUSEPPE DE LORENZO

LA SAGA DEGLI UNGHERESI
VII. IN MORTE DI UN PATRIOTA
(Parte)

Dedicato ai Martiri Ungheresi
dell'insurrezione dell'ottobre
Millenovecentocinquantasei.

Tace
nella camera ardente ogni parola
umana.
Sola, potenza sovrumana,
siede e favella agli uomini la Pace
ultima; e la sua voce
è come fiume che da arcana foce
sgorghi, e nell'immensità sparisca.
Nessuno v'è che ardisca
interromperla, ognuno ascolta:
«Per la Patria soltanto Egli è vissuto,
ha amato, combattuto;
la Vittoria che aleggia accanito al letto
fu Lui con le Sue mani
a ghermirla,
per offrirla
al popolo diletto.
Frali furon l'ira e l'oltraggio
del nemico, dinanzi al Suo furore
e al Suo coraggio
immortali».
Ognuno tace,
ognuno ascolta
— unica voce —
il monito solenne della Pace;
mentre un'ultima volta
contempla il volto cèreo che giace
immoto, le diafane mani
che stringono la Croce.

LEGENDA A MAGYAROKRÓL
VII. EGY HAZAFI HALÁLÁRA
(Részlet)

Ajánlom az ezerkilencszázötvenhatos
októberi felkelés magyar mártírjainak.

A ravatal mellett
hallgat
minden emberi szó.
Egyedül
mint emberfölötti hatalom,
a Végső Béke szól az emberekhez.
Szava,
mint titkos forrásból eredő folyó,
a végtelenbe árad.
Senki sincs,
ki félbe merné szakítani,
mindenki hallgat:
„A hazáért csak ő élt,
izzott, küzdött;
a Győzelmet, mely ravatala körül leng,
Ö érintette kezével,
hogy szeretett népének ajánlja.
Hiába volt az ellenség
dühe és gyalázata,
az ő bátorsága és ereje,
örökéletü már".
Mindenki hallgat,
senkise szól,
— egyedüli szó —
a Végső Béke ünnepi hangja;
míg utólszor tekint
a mozdulatlan arcra,
s a keresztet tartó
sárga kezekre.

Olaszból fordította: Tóth László

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

PIETRO CIVITAREALE

SPASIMO DI LIBERTÁ

Sei un poema di sangue, Ungheria.
Con un ultimo amaro boccone d'aria,
nella gola ammutolita, sei caduta.
Pallida rondine avida di cielo,
fulminata al suo primo volo.
Sei un poema di morte, Ungheria.

A SZABADSÁG VÁGYA

Magyarország, te vérrel írt új hősi ének,
Ki elnémított ajakkal elestél,
Őrzöd a holtak sóhajait, testvér.
Sápadt fecske ki tág egekbe vágyott.
Villám sújtotta első szárnyalásod.
Magyarország, halálról szól a költeményed.

Fordította: Tollas Tibor

MICHELE CAMPIONE

UN UOMO E' MORTO

Un uomo è morto
gridando
che voleva essere libero.
Un uomo
ha spaiato
e gli ha detto: «Va bene,
sei libero ora».
Ed ha riso.
Un uomo
ha avuto i ferri ai polsi
e nell'aula,
dove a un muro c'è in alto la scritta
che tutti uguali noi siamo,
si è seduto
sulla panca graffiata e consunta.
Ha avuto vent'anni.
Perché voleva essere libero.
Ed il giudice ha detto
che era in nome del popolo.
Ma non era del popolo quello
seduto là, sopra la panca
graffiata e consunta?
Forse il tempo è grigio
come giorno d'autunno,
forse è solo la notte
o forse le cose
più grandi son ora dell'uomo,
diventato minuto come crosta di pane.

CSUPÁN EGY EMBER

Csupán egy ember
kiáltva,
hogy szabad akar lenni.
Csupán egy ember
nevetve
elsüti fegyverét:
„rendben, tehát,
ime, szabad vagy".
Csupán egy ember
csuklóin bilincsekkel
ülve a megkarcolt
és megkopott padon
a teremben ahol
a falon írva áll,
hogy egyenlők vagyunk.
Húsz év neki, azért
mert szabad akart lenni.
S szólt az ítélkező:
mindez a nép nevében.
De nem a nép az, ott,
a karcolt, megkopott padon.
Talán, mint őszi ég,
csak szennyes az időnk,
vagy talán csak az éj,
vagy talán csak a dolgok
az ember fölé nőttek,
az ember fölé aki most
törékeny lett mint a kenyér.

Olaszból fordította: Horváth Elemér

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

TOMMASO LISI

SARA' CANTO IL SILENZIO DEI MORTI

Ora è alto il silenzio dei tuoi figli,
Ungheria martire,
il tuo cielo più nero della terra.
Ma domani saranno freschi fiori
gli occhi spenti, le bocche inaridite
dei tuoi figli. Domani quanti amori
nasceranno da quell'ossa immacolate.
Sarà canto il silenzio dei tuoi figli,
la tua terra più libera del cielo.

FÖLZENG A HOLTAK CSÖNDJE MAJD

Fiaid csöndje most nehéz,
ó mártír Magyarország,
és eged földnél feketébb.
De holnapra a hunyt szemek,
zárt ajkak kivirágzanak.
Holnapra milyen eleven
áram árad a holtakból!
Fölzeng fiaid csöndje majd,
és földed égnél szabadabb.

Olaszból fordította: Horváth Elemér

SOFIA JANNELLO

PIANTO D'UNGHERIA

Pianto nella notte
che l'ululare del vento non copre
se pure giunge con soffi di gelo
dalle montagne caucasiche.
Pianto di fanciulli
che si fa tetro nel ricordo
dei fratelli sepolti nelle forre
come bestie braccate;
o ai piedi delle mura
come cenci ravvolti
nei loro fiori di sangue.
— Non odi — gridano
chinati al suolo i fanciulli,
— il rombare degli zoccoli
e le notti insonni
il latrare dei cani,
e l'incubo e i fantasmi
e il ghermire d'innocenti
proni al sacrificio? —
Sono ai piedi dell'ara.
Ma poi che imperversa la bufera
e l'orde negatrici
tentano a colpi di mitraglia
sfaldarne il simulacro,
ad uno ad uno, i martiri,
procedono in cammino.
— Non coglieranno i frutti,
o donne d'Ungheria!
nella veniente stagione,
a scorgeranno la meta
in barlumi di luce.
Frantumeranno il granito
nei cuori delle belve
che ora dilaniano e straziano.
Ma le contorte membra del sacrificio
sono vessilli di gloria
appesi nei cancelli. —
E gli impuberi fanciulli
offrono il petto
al posto dei caduti.
In attesa del risveglio.

MAGYAR SÍRÁS

Sírás hallik az éjszakában,
melyet nem tud elnyomni
a szél zúgása sem,
bár jéghideg fuvallata
a Kaukázus hegyeiből jő.
Gyereksírás, mely iszonyodva jajdul föl
az üldözött vadként
szakadékokba temetett
testvérek emlékén;
vagy a falak tövében nyugvókon,
akik mint rongydarabok
hevernek vérvirágokkal borítva.
Nem hallod — kiáltják
földiig lehajolva a gyerekek —
a paták dobogását
és álmatlan éjszakákon
a kutyák ugatását,
a lidérces félelmet
és a kisértetszerű árnyakat,
akik kezet vetnek
az áldozatra kész ártatlanokra.
Az áldozati oltár előtt állnak.
De aztán, hogy újra fölmorajlik a vihar
és az istentelen hordák
kartáccsal próbálják
lerombolni az oltárt,
a mártírok egyéniként lépnek előre.
Óh, Magyarország asszonyai! —
nem fogják látni
áldozatuk gyümölcsét,
az elkövetkezendő évszakban,
de meg fogják pillantani a célt
a föl-fölvillanó fényben.
Darabokra fogják törni a gránitot
a vadállatok szívében,
kik gyötörve most rajtuk tápodnak.
A mártírok megtört tagjai a kapukra tűzve
diadalmas lobogókká válnak.
Serdületlen gyermekek
állnak az elesett hősök helyére
és várják a feltámadást.

Olaszból fordította: Tóth László

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

TONIO CREATI

E IL MONDO GUARDA

Un popolo ti chiama
ma dal despota colpita
Libertà agonizzi.
Nel sangue affogano
gioie, amori e vite.
Mura sventrate
accarezza il vento,
tombe. di Martiri
baciate dal sole.
E di lutto vestito
il mondo
guarda e piange.

ÉS A VILÁG CSAK NÉZ

Egy nép hív téged,
de a zsarnoktól eltaposva,
ó Szabadság, ma haldokolsz.
Hol vérbe fullad,
öröm, szerelem, élet,
lásd, mérhetetlen falakat
simogat a szél.
Vértanúk sírját
csókolja a nap,
s körül a gyászoló
világ
csak néz és zokog.

Fordította: Tollas Tibor

ALBERTO MONDADORI

CANTO D'IRA E D'AMORE PER L'UNGHERIA
I. PRELUDIO
(Parte)

Lo sento gridare dal quattro novembre.

Che il sonno in niente dissolve.

Che l'acqua il pane il vino
inverminisce
e degli ulivi le bacche.

Che i figli con terrore fa spiare
per speranza offesa smarriti,
e i loro passi intralci
fiduciosi
rantolando nei cuori.

Che la tua donna ha mutato,
che linee saccheggiate
sospese dimorano
ignoto vólto.

Ogni altra voce si spegne
ora che una urla
sempre più distinta
la sua furia in celesta,
demente tortura.

Sé torce il cielo —
spasimi di sterpi —
sui morti tra la neve
che di sangue ha percorso
tutte le strade.

A HARAG ÉS SZERETET ÉNEKE MAGYARORSZÁGÉRT
(Részlet)
I. ELŐHANG

Hallom november négynek tört jaját.

Hogy ez a panasz a semmibe vész.

Hogy a víz, a kenyér, a bor
s az olajbogyó
mind megpenészedik.

Hogy megcsalt fiai rettegve kutatják
elárult reményeiket
s biztos lépteik most
ingatagon
dobognak fel a szívekben.

Hitvesed is idegen
arccal tekint rád,
s a szaggatott morze-jelek
végleg megszakadtak.

Minden más hang némuljon el,
hogy ez a jaj sikolthassa
egyre élesebb
dühét, égrekiáltó
esztelen fájdalmait.

A görcsös kínok lázától
görnyedjen meg az ég...
amint a vöröslő hó
a holtakon át
szivárog le az útra.

Fordította: Tollas Tibor

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ALBERTO MONDADORI

IV. IL MANIFESTO
(Parte)

Alba d'ottobre
sulla piazza del Cremlino
secoli di giustizia immemori
in un cerchio chiude d'attesa
da stremo inganni.

Ambigui comandi
per fremito freddo schioccati
lo spezzano

e non è più silenzio,
ma furia di stormi
che alla terra si abbatte ...

«Perderà il potere pubblico
il suo carattere politico.
Associazione generale
nella quale
il libero sviluppo di ciascuno
condizione sarà
di tutti al libero sviluppo».

Lapidaria legge
come di Mosè,
marcia la rivoluzione
sul filo del Manifesto:
autunno, ben presto l'inverno
perde la vita memoria
nella lotta
l'uomo è sempre un tronco verde.

«I proletari non hanno da perdere
che le loro catene.
Proletari di tutti i paesi,
unitevi!»

Catena di fame e di oppresisione
ribadita da Tallinn a Varsavia
da Rostov a Praga
da Budapest a Kiew
da Sofia agli Urali
dalla Siberia a Bukarest.

Dove siete, Engels e Marx?

A Cracovia nel quarantasei
con i tedeschi nel quarantotto
a Parigi con Ledru-Rollin e Blanc,

o solitari giacete
nei cimiteri della pia Inghilterra

tanto profondamente affossati
che l'urlo del quattro novembre

l'Urlo dell'Ungheria proletaria,
dilatato di moltitudini deserto,
mino a voi non è giunto

a destarvi?

IV. KIÁLTVÁNY
(Részlet)

Októberi hajnal
a Kreml terén
igazságot felejtő századok
árulások zárt körében
várnak.

Hamis jelszavak
fagyosan törik meg
a hallgatást

eltűnt a csend,
helyette viharok dühe
ömlik a világra...

„A közhatalom elveszti
politikai jellegét.
Az általános egységben
az egyén szabad fejlődése
mindenki szabad fejlődésének
egyetlen feltétele".

Kőbe-vésett törvény
mint Mózesé
a Kiáltvány élén
menetel a forradalom:
ősz, csakhamar tél
élet, emlék veszik
a küzdelemben
örökké zöld torzó az ember

„A proletariátus
csak a láncait veszítheti el.
Világ proletárjai,
egyesüljetek".

Éhség s elnyomás láncai
Varsótól Tallinig
Prágától Rosztovíg
Kievtől Budapestig
Szófiától az Uraiig
Szibériától Bukarestig.

Hol vagytok Engels és Marx?
Krakkóban negyvenhatban
a németekkel negyvennyolcban
Ledru-Rollinnal és Blanc-kal Párizsban

magányosan feküsztök
Anglia kegyes temetőiben
oly mélyen elföldelve
hogy november 4 üvöltése
a proletár Magyarország üvöltése
szétszaggatott sivatag-közösség
nem ér el hozzátok
fölkelteni?

Olaszból fordította: Horváth Elemér

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

SPANYOLORSZÁG — ESPAÑA (Spain)

SALVADOR DE MADARIAGA

EPITAFIO EN BUDAPEST

Ardiente en la noche soñó mi sangre de veinte años,
No con la niña de ojos de fuego, con sus senos enhiestos, su vientre
Tenso de vida futura;
Soñó con Buda humillado, con Pest mancillado
Por la bota del vil negrero.
Y ardiente en la noche juré no vivir más mirando a las botas del bárbaro,
Vivir ya con la frente y los ojos al ras de su frente y sus ojos,
Cruzando pensares y miradas de acero;
O más alto, tan alto como la copa del árbol más alto de mi tierra;
O bien morir en la brega y que mi frente y mis ojos
Tuvieran que hundirse hasta las raíces más hondas
Del árbol más arraigado de mi tierra...
Y aquí yacen mi frente y mis ojos y mi sangre de veinte años
Y mis recuerdos de la niña de ojos de fuego,
Nutriendo la savia de la primavera que un día
Hará a Buda altiva otra vez y a Pest floreciente
Bajo el sol que verán mis ojos transfigurados
En dos violetas ocultas en la yerba verde
Y que hará brillar mi frente, transfigurada
En una onduela del claro Danubio.
Tarde, consume ante mi huesa tus cirios encendidos,
Aurora, derrama sobre mi huesa tus lágrimas virginales.

BUDAPESTI SÍRFELIRAT

Húszéves szívem álmodik lobogva lenn az éjszakában.
Nem égőszemű lányról, pihegő melléről, mely pattanó bimbóként feszül
A jövendő élet felé.
De álmodom a megalázott Budáról s a meggyalázott Pestről,
Mely nyög a Zsarnok csizmája alatt.
S az éjszakába izzik föl esküvésem: nem élek így tovább a barbár árnyékában,
De emelkedem; szemem szemében s holnap már homlokom
lesz homlokával szemben,
Acél-tekintetemben villámló gondolat.
S fölénövök oly óriásra, mint szülőföldem legmagasabb fájának szép sudára.
Mert szép meghalni, ó, a harcban, arcom, szemem a földbe süpped,
Mélyebbre, mint szülőhazámnak drága földjén
A dacos fák alatt a legmélyebb gyökér...
S most itt pihen hűs homlokom, két szemem, húszéves életem
És visszanézek rá, az égőszemű lányra, —
Táplálva lenn a langy tavasznak rejtelmes nedveit,
Melyből kihajt egyszer a vén Buda, s virágot bontanak
Pestnek romjai.
Az új nap alatt kinyílik majd a két szemem,
— Zöld füvek közé rejtett két nagy ibolya, •—
Sugarát tükrözi majd fényes homlokom
A tiszta Dunának lágy hullámaként...
— Alkonyat, égesd el síromon lángoló gyertyáidat.
Ó, hajnal, harmatozd be síromat tiszta könnyeiddel.

Fordította: Tollas Tibor

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

TORCUATO LUCA DE TENA

LARGA ES LA NOCHE, DIOS, Y SIN VENTURA
III. EL SILENCIO
(Fragmento)

Tú, Señor, que entiendes el difícil
diálogo del grillo y los luceros,
y el morse de la Luna y las cigarras,
y el pálido rumor de los insectos,
no entiendes esta voz clara, este grito,
este fácil lamento?

Llenas están de voces las tinieblas
y qué largo, Señor, es tu silencio...

Tú, que los ruidos más leves escuchas,
lenguas lejanas, rumores pequeños
del gusano, la larva, las hormigas,
murmullos, breves roces, suaves ecos ...
no oyes las voces broncas del atleta,
las fuertes voces altas de tu siervo,
que sacuden la noche y la desgarran?
Oh, qué largo es, Señor, tu silencio!

Cuando la noche muera y por Oriente
el sol sacuda sus dorados flecos,
ya no verán las aguas del Danubio
el salto milagroso del guerrero,
ni la antorcha que sangra claridades
oscureciendo al sol con sus reflejos,
ni el látigo de las cadenas rotas,
hélice de venganza, hiriendo al viento.

Cuando la noche muera y por Oriente
la luz peine en la aurora sus cabellos,
sólo verán las aguas del Danubio
el recio torso del atleta muerto.
Pero entonces, Señor, ya será tarde!
Oh, qué largo y qué hondo es tu silencio! ...

En el alto reloj de tus estrellas
no Hay agujas. Tú eres, Señor, eterno;
pero los que te llaman son mortales,
están dentro del Tiempo,
y en el hondo reloj de sus angustias
sus días son pequeños.
Y sus minutos están contados ...
Se les acaba el Tiempo!
No oyes las voces que te están llamando?
Oh, qué largo, Señor, es tu silencio! ...

HOSSZÚ, SÖTÉT AZ ÉJ ...
III. A CSEND
(Részlet)

Uram, Te érted, mit beszél a tücsök
s mit felelnek rá a csillagok,
mit morzéz a kabóca a holdnak,
a bogarak minden moccanását érted...
Csak ezt a szót, kiáltást,
jajt ne értenéd meg?

Hangokkal van tele az éj sötétje,
csak Te hallgatsz mélyen, Uram!

Te meghallasz minden apró zörejt,
távoli neszt, halk zsongást;
hallod a lárvát, a hernyót, a hangyát,
a futó érintést, elhalt visszhangot...
Ne hallanád meg bajnokod
harsány szavát az éjszakában,
hű szolgádnak a sötétbe hasító kiáltásait?
Be hosszú a hallgatásod, Uram!

Mire meghal az éj és keleten
a nap megrázza aranyos sörényét,
a Duna vize nem tükröz már csodát,
délceg bajnok izma feszülését,
fényt vérző fáklyát, napnál ragyogóbbat,
se tört bilincset, mely bosszuló
ostorként vágta a levegőt.

Mire meghal az éj és keleten
a hajnal fésülni kezdi rőt haját,
a Duna tükrében gyászos már a kép,
holt bajnok teste hideg-mereven.
De akkor már késő lesz, Uram,
ha meg nem töröd a hallgatásod!

Égboltod csillagóráján nincs mutató.
Te örök vagy, Uram,
de akik Hozzád kiáltanak,
az időben élnek,
rettegéseik homokóráján
hamar lefut a lét.
Megszámláltattak perceik,
Holnap oda az élet!
Nem hallod a Hozzád kiáltó hangokat?
Be hosszú a hallgatásod, Uram!

Spanyolból fordította: Rónay Zoltán

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

RAMÓN CUE ROMANO

TE HEMOS DEJADO SOLA

Nuestra hermana pequeña,
te hemos dejado sola!
Te asaltaron en pleno mediodía
en plaza, abierta, en la mitad de Europa,
en el cruce del viejo mundo civilizado,
y, te dejamos sola!

Formamos corro alrededor de tí;
tus aves y tu sangre
salpicaron calientes nuestra ropa ...
gritamos, discutimos, peroramos — obras de cobardía
pero nadie dió un paso hacia adelante,
nos retorcimos las manos,
y, te dejamos sola!

Te aplastaron delante de nosotros.
No fue en la selva bárbara,
fue en la plaza de Europa ...
Teníamos detrás el Partenon y el Foro.
Nos gritaban cercándonos
las catedrales góticas.
Lo reclamaba el Dante y Aristóteles.
Las Nueve Sinfonías de Beethoven
y el Derecho de Gentes de Vitoria...
No eran los tiempos bárbaros,
pesaban en nosotros veinte siglos de Historia,
pero tuvimos miedo,
traicionamos los siglos,
y, te dejamos sola!

Nadie quiso romper el equilibrio
mientras que el enemigo rompió todas las fórmulas.
Entregamos al monstruo nuestra hermana pequeña
como precio y bocado
que entretenga sus hambres codiciosas .. .
Mañana querrá el monstruo otro banquete
y habrá otra hermana menas — quién va a ser? — en Europa.
Tu pecado fue sólo el tratar de ser libre;
lo que Dios le dió al águila
y dió a la mariposa.
El pecado de tus hombres fue tan sólo
llamar "mía" a su esposa,
llamar "mía" a su madre,
llamar "mía" a su hija,
llamar "mía" a la tierra de sus trigos y muertos,
llamar "mía" a su patria y a su historia,
llamar "mía" — "mía sola" — a su alma ...
esa la culpa toda!
Por esto que tenemos, ser libres, te mataron;
y siendo libres, te dejamos sola!

Hermana Hungría, qué remordimiento
en nuestras almas y nuestras ciudades,
en las noches con jazz y en las albas ojerosas.
Te apuñalaron, pero está tu sangre
sin secarse gritando en nuestra ropa;
en el traje impecable de hombres libres
que nos vestimos cada hora,

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

en la ropa con grasa del trabajo,
y en la ropa planchada del domingo ...
No hay quien lave tu sangre; es una boca
que nos grita con labias siempre rojos:
"Me apuñalaron ante vuestra vista,
en la plaza del mundo, .a pleno día",
y, me dejasteis sola!

Nos persigue la sombra del pecado.
Cuando hablamos de paz nos ataja su grito.
Si libertad cantamos, la traición nos sonroja.
Proclamamos justicia,
y la propia injusticia desmiente -nuestra boca...
En el hondo cimiento de sus planes siente el mundo
su crimen con Hungría, ese barro insondable
que pone pies de barro
al sueño de grandeza de las naciones todas...
La cobarde traición no queda impune.
No habrá una nación grande mientras dure el estigma.
Nadie alzará limpia la frente
mientras Hungría gima en su mazmorra ...

Fue en la plaza de Europa.
Un claro mediodía.
Nos violaron la hermana más pequeña,
y, la dejamos sola!

MAGADRA HAGYTUNK TÉGEDET

Kicsi hugunk, te drága!
Magadra hagytunk Tégedet.
Míg fényes nappal Rád törtek gyalázva,
S Európa szívéről letéptek rőt kezek.
Keresztútján a művelt világnak
Magadra hagytunk Tégedet.

Hogy körülálltuk földre tiprott tested,
A hulló jaj és forró vér felett,
Melynek árjával bepermetezted
Ruhánkat, — mi csak szónokoltunk és vitatkoztunk,
De senki előre egy lépést se tett,
Csak kezeinket emeltük az égnek,
S magadra hagytunk Tégedet.

Szemünk láttára tapostak a sárba,
Nem távoli őserdők megett,
De Európa szívében, hol drága
Multunk őre a Fórum és a Parthenon meredt
A dómokra, mely visszhangként hordta
A vádat, amit Dante emelt érted,
Hogy bölcsesség, jog széthúllt darabokra
S Beethoven dala kilencszer zokogja:
Az életünk új barbár korba tévedt.
S bár vállainkon húsz évszázad súlya,
Elárultuk múltunkat és újra
Vak félelembe fúlt a tett,
S magadra hagytunk Tégedet.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Bűvölten néztük mozdulatlan
Hogy gázol át törvényen az ellen,
S a szörnyetegnek végső pillanatban
Hogy étvágya beteljen
Áldozatként a szörnyű lakomára
Kis hugunkat dobtuk oda s holnap
Új áldozatra vajon kit sorolnak?
Bűnöd csak az volt, hogy a szabadságot
Kívántad, mint a kék magas
Büszke királya a sas.
És annyi volt hős fiadnak vétke,
Hogy hitvesüket úgy hívták „enyém",
Hogy anyjukat is úgy hívták „enyém",
Hogy lányukat is úgy akarták hívni,
S a földbe, melybe búzát s vért vetettek,
„enyém"-nek hívták a hazát, történelmet.
Óh Isten mond hát vétek ez?
Ezért tiportak le, — s mi szabadok
Magadra hagytunk Tégedet!

Kicsiny hugunk, te drága Magyarország!
A lelkünk mélye és a városok
Jazz-hangos éje, karikás-szemű hajnalok
A vádat hordják,
Hogy letiportak s friss véred kiált
A szabad ember foltatlan ruháján
A munkások olajos öltönyén
S a vasárnapi vasalt nadrágokon ...
Nincs, ki lemossa véredet,
Mit vád-piros ajakkal égetett
A homlokunkra húszezer halott:
— „Világ porondján fényes nappalon
Megint magunkra hagytatok!" —

És üldözni fog majd e bűnnek árnya:
A béke szavát elfojtja a jaj,
A szabadság új árulást takar.
S ha ajkunk olykor igazságot hirdet
Saját vétkünkkel hazudtol meg minket.
Mert lelkük mélyén érzik már a népek,
Hogy bűneiknek súlyos agyaglába
Megindult és sár tapad nyomába
És árulásuk, árulásba hal.
És nincs nagy nemzet, addig míg e bélyeg
Rajtunk ég, — és homlokunk az égnek
Nem tárhatjuk, hisz láncban a magyar.

Mert Európa szívében előttünk
Fényes nappalon megtörténhetett,
Hogy meggyaláztak szép kicsi húgunk,
S mi magadra hagytunk Tégedet.

Fordította: Tollas Tibor

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

PORTUGÁLIA — PORTUGAL (Portugal)

FRANCISCO DE MOREIRA DAS NEVES

MONÓLOGO DE UM SOLDADO HÚNGARO

(Fragmento)

Nunca, Senhor, eu Te falei. E andava triste.
Hoje, nao posso mais. Tenho de Te falar.
Vieram-me dizer que Tu nunca exististe.
E cheguei, por meu mal, Senhor, a acreditar.

Mas, na última noite, um clarão de obus veio
Revelar-me o Teu Céu, que me tinham negado.
Partiuse-me no peito o coração ao meio.
E percebi, então, como fora enganado.

A Traição faz da lei apenas um papel.
Sangram asas no Azul. Budapeste é um incêndio.
Caim mata de novo o seu irmão Abel.
Judas mais uma vez insulta Cristo e vende-o.

Vejo a Hungria a sangrar. Tombou sobre ela a hora
Das abominações, dos lutos, dos ciclones.
Mas eu creio na Paz, como creio na Aurora.
Ampara-me, Senhor, e nunca me abandones!

Faz de mim o soldado heróico e iluminado
Que lute sem rancor, mas com alma leonina.
A Ia fé A Ia fé! Por ser o Teu soldado.
Gravo o Sinal da Cruz na minha carabina.

Crianças virginais as mãos de neve elevam,
Como lírios tremendo aos ventos, da Desgraça.
Rezam à Mae de Deus. Rezam a Santo Estêvão.
E nas preces da Infância acorda a voz da Raça.

E se o mundo ficar sem olhar à aflição
Da Hungria que padece a guerra, a peste e a fome,
Portugal! Portugal! Ao menos tu, então,
Conforta-me na angústia e recorda o meu Nome!

Tocaram os clarins. Chove em fogo a metralha.
Uma estrela sagrada acena-me de além.
É pecado parar. Na vida, quem batalha,
Se batalha por Deus, faz oração também.

Oiço a Morte chamar. Oiço o Dever chamar.
É preciso partir, a cumprir o Dever.
Pronto, Senhor! Chegou a hora de avançar!
Depois de Te encontrar,
Já nao custa morrer!

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

MAGYAR KATONA MONOLÓGJA

(Részlet)

Uram, én soha nem szóltam Hozzád,
De ma fohásszá értek a szavak.
Nékik hittem, kik tagadtak Téged,
S hagytam, hogy Tőled elszakítsanak.

S múlt éjjel egy gránát tűzcsóvája
Felvillantotta a tiltott eget!
— Mellemben csaknem meghasadt szívem
Ma értem már: Miattad szenvedett.

Silány papír az elárult törvény,
Fenn véres tűzszárnyak: Budapest ég.
Ábel Káinná kést emel újra,
Judásnak egy Krisztus nem volt elég.

Rádőlt iszonyatok romja alatt
Vérzik Magyarország. Gyilkos óra.
Uram, a hajnalra teszek hitet,
Fordítsd szemeid a halandóra ...

Lennék bár oroszlánszívű hős mai
Hitemet adván gyűlölet helyett,
Fegyveremre a keresztet vésném,
S győzelem jeléül a Te neved.

Gyermekkezek nyílnak föl fehéren.
Liliomok balsors viharában,
Máriához, Szent Istvánhoz sírnak
A nép hangját hallod e fohászban.

S ha a világ süket marad, — s tétlen
Hagyja magyarhont elpusztulni ma,
Emlékezzél meg a mi nevünkről
Te, legalább Te Portugália!

Kürtök harsannak, golyó záporoz,
Egy csillag üzen messzi odaátról.
Megállni bűn, ha az Isten szólít,
Fegyverrel imádkozik ki harcol.

Már hallom a Halál parancsszavát,
Hű katonád az indulásra kész!
Ütött az óra, s hogy megleltelek
Uram, már meghalni sem lesz nehéz!

Fordították: Rónai Zoltán és Vári Ildikó

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

GÖRÖGORSZÁG — ELLAS (Greece)

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΟΥΣ ΑΔΕΡΦΟΥΣ ΜΑΣ ΟΥΓΓΡΟΥΣ

Ὁ πόνος σας εἶν' καὶ δικός μας πόνος,
ἀδέρφια, ποὺ οἱ ἀγέλες σᾶς σπαράζουν
τῶν λύκων, γιατὶ ἐλεύτεροι νὰ ζεῖτε
θέλετε στὴν Πατρίδα σας τὴν ἅγια.
Σαλεύει ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴ φρίκη
τοῦ ὀλέθρου· μὰ γεμάτη περηφάνεια,
γεμάτη θάμπος στέκεται ἡ ψυχή του
μπρὸς στὴν ἀποκοτιὰ καὶ τὴν ἀντρειά σας :
Ὅμοιοι μὲ τοὺς τρακόσιους τοῦ Λεωνίδα
ἀδείλιαστοι κι ἀκράτητοι κι ὡραῖοι
ριχνόσαστε στὴν ἄνιση τὴν πάλη
μὲ λιονταρίσια σάλτα, τραγουδῶντας.
Τὸ ἀχνό, τὸ ἀγνό σας αἷμα φλόγα θὰ γίνει
νὰ λυώσει τῆς σκλαβιᾶς τὶς ἁλυσίδες.
Ἂς δώσει ὁ Θεὸς γοργὰ τῆς Λευτεριᾶς σας
τὸ δέντρο ἀνθοὺς νὰ πλημμυρίσει, ἀδέρφια.

ΜΠΑΜΠΗΣ ΚΛΑΡΑΣ

ΑΦΗΣΤΕ ΜΕ ΝΑ ΚΛΑΨΩ...

Ἀφῆστε με πιότερο νὰ κλάψω παρὰ νὰ φωνάξω.
Γιὰ τοὺς μαύρους σταυροὺς ποὺ δὲν γκρεμιστῆκαν.
Γιὰ τοὺς κόκκινους σταυροὺς ποὺ ἐστήθηκαν.
Λυπημένοι οἱ νέοι Χριστοὶ σκύβουν πάνω
ἀπὸ τὰ γεφύρια ποὺ ἑνώνουν τὴ Βούδα μὲ τὴν Πέστη.
Ποιὸς εἶπε πὼς εἶναι ὡραῖος γαλάζιος ὁ Δούναβης;
Γαλάζιο εἶναι τὸ αἷμα τῆς ἀριστοκρατίας τῶν Μαγυάρων.
Τῆς ἐργατιᾶς τοῦ Τζέπελ καὶ τοῦ Γκὲνζ εἶχε πάντα
τὸ χρῶμα τῶν βαμμένων πεζοδρομίων τοῦ Σικάγου.

(Μὲ δάκρυ ἁρμυρίζει τὸ αἱματοζυμωμένο ψωμί,
αἷμα καὶ δάκρυ τρέφουν τοῦ δέντρου τὰ κλαριά,
μ' αἷμα καὶ δάκρυ ἡ γῆς πρασινίζει.)

SZPIROSZ PANÁJOTOPULOSZ
MAGYAR TESTVÉREINKHEZ

Kínotok kínunk, testvérek, nyájatok tépik
Farkasok, mert hogy szabadon éljetek
Akarjátok szent Hazátokat.
Rengünk szellemünkben borzadályától
A pusztulásnak; de teli büszkeséggel,
Teli bámulattal a lelkünk
Vakmerőségtek és elszántságtok láttán:
Mint a Háromszáz Leonidosszal
Félelem nélkül, lebírhatatlanul és csupa szépek
Dobtátok magatokat az egyenlőtlen küzdelembe
Oroszlánugrással, énekelve.
Lehelletetek, szent véretek lánggá legyen
Feloldani a szolgaság láncait.
Gyorsan adja Isten, hogy Szabadságtok
Fája virágban álljon, testvéreink!

BABISZ KLARASZ
HADD SÍROK

Hadd sírok inkább, mintsem kiáltok.
A fekete keresztek miatt, amelyek nem törtek össze-
A vörös keresztek miatt, amelyek állnak.
Bánatukban az új Krisztusok görnyedeznek
A hidakról, amelyek összekötik Budát Pesttel.
Ki mondta, hogy szép kék a Duna?
Kék a vére a magyar arisztokráciának!
Csepel és Ganz munkásságának egészen az
A színe lett, mint Csikágó vértől ázott járdáinak.
(Könnyel sós a vérből kelt kenyér,
Vér és könny növesztik a faágakat,
Vérrel és könnyel zöldel a föld.)

Görögből szószerint fordította: Kerényi Károly

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ÉSZAK-AMERIKA

(NORTH AMERICA)

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

EGYESÜLT ÁLLAMOK — UNITED STATES (USA)

E. E. CUMMINGS

THANKSGIVING 1956

a monstering horror swallows
this unworld me by you
as the god of our fathers' fathers bows
to a which that walks like a who

but the voice-with-a-smile of democracy
announces nigh/t and day
"all poor little peoples that want to be free
just trust in the u s a"

suddenly uprose hungary
and she gave a terrible cry
"no slave's unlife shall murder me
for i will freely die"

she cried so high thermopylae
heard her and marathon
and all prehuman history
and finally the Un

"be quiet little hungary
and do as you are bid
a good kind bear is angry
we fear for the quo pro quid"

uncle sam shrugs his pretty
pink shoulders you know how
and he twitches a liberal titty
and lisps "i'm busy right now"

so rah-rah-rah democracy
let's all be as thankful as hell
and bury the statue of liberty
(because it begins to smell)

HÁLAADÁS 1956

ez anti-világgal süllyedek el
miattatok szörnyű borzalomba
míg nagyapánk istene térdepel
egy senkinek mintha valaki volna

mely éjjel-nappal egyre hadarja
nagy demokrata hang-vigyorában
„sok kicsi nép élni ha akarna
szabadon — bízzon csak az usában"

s föltárnád a nép magyarországon
rettentő sikoly sodorja szavát
„anti-élet rabsága ne vágjon
inkább választom a szabad halált"

hangja marathonig emelkedett
még termopylaet is földúlta ez
s minden ember-se-volt évezredet
mire végül meghallotta az Ensz

„elhallgass te csöpp magyarország
és úgy tegyél amint azt mondom itt
a kedves jó medve morog rád
s amit mi féltünk az a quo pro quid"

uncle sam csak vonogatja kecses
rózsaszín vállát — hisz már ismered
míg liberális ciciket keres
„most nem érek rá" nyelve így pereg

hát hurrá-rrá-rrá demokrácia
legyünk hálásak mind — az istenét
szabadság-szobrunk sírhant borítsa
(mert már csak bűze terjed szerteszét)

Angolból fordította: Siklós István

WALTER LOWENFELS

MY SPECTRUM ANALYSIS OF THE HUNGARIAN REVOLUTION

At the last moment
    I learned to believe in failure
but only a galactic scale
    of burned out supernovas.
        Elsewhere
among the carbon compounds
    where our love affair goes on
the sweet kiss of dialectics
    keeps whispering:

SZEMÉLYES SZÍNKÉPELEMZÉSEM A MAGYAR FORRADALOMRÓL

Az utolsó pillanatban
    megtanultam hinni a bukásban
de kizárólag a kiégett szupernóvák
    csillagászati színtjén.
        Egyebütt,
a szénvegyületek világában
    hol szerelmeink zajlanak-bomlanak
a dialektika édes csókja
    folyton csak azt susogta:

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

What's really happening
    is terribly superior
to any history
    any story, any divinity
any super-reality
    and even the spectrum analysis
is moving toward the red

Ami itt tényleg végbement
    iszonyatosan magasabbrendű
minden történelemnél
    minden mesénél, istenségnél
és felsőbbfokú valóságnál...
    lásd, maguk a színképelemzés árnyalatai is
a vérvörös felé közelednek!

Angolból fordította: Makkai Ádám

ROBERT BLY

THE JOURNEY OF THE HUNGARIAN DEAD AFTER DEATH

The tangled knots
Of the wounded climb
Up endless boarding nets.
Mosquitoes bear
The wounded to
The Russian plains.
There, high
In the snows of Lenin,
Their sighs are smoothed
With tiny knives.

A MAGYAR HALOTTAK UTAZÁSA

A sebesültek kusza
csomói végtelen
hajóhálókon másznak fölfelé.
Szúnyogok hordják
a sebesülteket
orosz mezőkre.
Ott, fenn északon,
Lenin havában,
sóhajaikat parányi késes
egyengetik.

Angolból fordította: Gömöri György

JOHN KNOEPFLE

THE HUNGARIAN REVOLUTION

He is dead in the street.
His poverty
offers itself to the gutters,
a little poverty
still emptying from his wounds.

The machine gunner
can go home now,
secure on a mountain of silver.

We were watching,
great stone hands on our knees.

A MAGYAR FORRADALOM

Holtan fekszik az utcán.
Nincstelensége
már a szennyvízcsatornáké,
de sebeiből
még csöpög egy kis maradék-kifosztottság.

A davajgitáros
hazamehet már
biztonsága összerablott ezüsthegyére.

S mi csak néztünk mint közönség
térdünkhöz fagyott nagy kő-kezekkel.

Angolból fordította: Makkai Ádám

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

JOHN CIARDI

AFTER THE STREET FIGHTING

I

After the street fighting their tanks pull back for the night
And the women come turning the dead over, hunched and swaying,
black as buffalo in a dried river bed
swinging from sniff to sniff at the last mud
and waiting in the only place they know.

Then one by one they stiffen human; their faces
lean side-wise and down with the eyes sagged over
and the mouths ripped. The bread falls from their hands,
always the same. They kneel
by the mud of the corpse as if by living water.

You do nothing. You have earned your separation.
The women kneel and pot the mud of the dead
in their arms and bear its black blooming.
You wait for you own woman, her slow surprise
like the broken bread in her hand, wormy and edible.

You do nothing. Your jaws eat. It is already
tomorrow in her eyes. It is yourself
turned over by the women with the bread
stoned from their fists. You are dead and owe no one
this last look for the night at your own corpse.

Either you do not care or what you care for
is already over. She would give herself in the rubble
you know, and later you will take her,
but now it is all a life
to touch her cheek once with your finger tips.

Your jaws eat for you. There is nothing to say.
One by one the women bear their corpses.
Either you do not care or what you care for
is already over. The silence tastes
of dust .and plaster. And later you will take her.

II

"My darling", you think, as if practicing to be human,
"Oh may your door be open from this death!"
But there is nothing to imagine. There is between you,
better than hope, the fact that your deaths have been paid for.
From the death that pays in advance there are no doors.

There is only the right to remain separate once more
from the flowers of the black women, to eat bread
with the jaws of the dead man, to touch —
as if it mattered — her cheek with your fingers,
to wait the easing in of night on the rubble.

You think: "I have never been purer than this.
Not in rose-childhood nor the lily sacraments,
nor taking the bread from my mouth fox a cackling beggar
nor high on the sweaty brawl of the walloped harvest,
nor in the first great moonlight of her bed".

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

III

To be alive after you have been paid for
is someways a confusion. You know your death,
but habit strolls loose in another contract.
Glance away from the signature even an instant
and memory shuffles the papers as if for living.

Your mind waits among its deceptions that do not
deceive. You watch it play like, children in themselves.
An indulgence that could even be joy removes you;
let the nerve stir its last: let it be wrong
lovingly a little. Either you do not care

or what you care for is already
over. You lie at your own feet,
your mouth a bomb of flies. You think: "Sometime
someone may use these deaths." But what does it matter
Tomorrow must solve itself. To be alive
after you have been paid for is the confusion:

that last night in the rubble, as if for love.

AZ UTCAI HARC UTÁN

I

Az utcai harc után tankjaik visszahúzódnak
éjszakára s az asszonyok előjönnek halottaikat
fölkutatni, púposán és ingadozva, feketén
mint bölény a kiszáradt folyómederben
szimatról szimatra hintáznak a végső sárkupacnál
s várakoznak az egyetlen ismerős helyen.

Aztán egymásután emberivé merevednek; arcuk
oldalra dől lefelé bágyadó szemmel
fölrepedt szájjal. Kihull kezükből a kenyér
mindig ugyanaz. Úgy térdepelnek
a holttest sárhüvelyénél mint élő vizeknél.

Semmit sem teszel. Elnyerted külön világodat.
Az asszonyok térdepelnek s a halottak hamvát
karjuk cserepébe ültetik át, hordozzák fekete
virágzásban. Asszonyodra vársz, halk megdöbbenése
mint kezében a megszegett kenyér, férges és ehető.

Semmit sem teszel. Állkapcsod rágcsál. Az ő
szemében már ott a holnap. Te vagy az kit az
asszonyok fölkutattak öklükben megkövült
kenyérrel. Halott vagy. Nem tartozol senkinek
e végső éji pillantással önnön holttestednél.

Nem érdekel vagy ami érdekelne annak már
vége. Föláldozná magát ő a kőtörmelék közt
tudod és később viszed őt majd, de most
az élet csak annyi hogy egyszer még
érinthesd állat ujjaid hegyével.

Állkapcsod magában rágcsál. Nincs mit mondani.
Az asszonyok egymásután viszik halottjaikat.
Nem érdekel vagy ami érdekelne annak már
vége. A csend ízlelgeti a port és a
vakolatot. És aztán viszed őt.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

II

„Kedvesem", gondolod, mintha emberséget
gyakorolnál, „Ó, nyíljék ki ajtód ettől a
haláltól!" De nincs mit képzelődni. Közietek
van, inkább mint remény, a valóság hogy
halálotok megfizettetett.
Az előre fizető haláltól nem nyílnak ajtók.

Egy jog van csak, távol maradni mégegyszer
a fekete asszonyok virágaitól, a halott
férfi állkapcsával enni kenyeret, érinteni
— mintha számítana — állat ujjaiddal, várni
az éjszaka enyhülését a kőtörmelék közt.

Gondolod: „Sose voltam tisztább ennél. Sem a
rózsás gyermekségben, sem a liliom szentségekben,
sem ha számtól vontam meg a kenyeret egy
fecsegő koldus miatt, sem a sürgős aratás
hőrohamában, sem ágyának első nagy holdvilágán".

III

Életben maradni miután megfizettek valahogy
zavaros dolog. Tudod, hogy meghaltál,
de szokás bujkál lazán egy másik szerződésben.
Fordulj el akár egy pillanatra is az aláírástól
s az emlékezet keveri a lapokat mintha élnél.

Eszed tűnődik csalódásai közt mik be nem csapnak.
Figyeled, úgy játszik mint gyerekek egymásközt.
Egy élvezet mi akár öröm is lehetne megingat:
hagyd az ideget hadd kavarja föl mi megmaradt
neki hadd legyen kedvesen rossz egy kicsit. Vagy

nem érdekel vagy ami érdekelne annak már vége.
Lábadra dőlsz, a szádon légyraj robban. Gondolod:
„Valamikor valakinek hasznára lesz
hogy meghaltak ők". De mit számít.
Holnap magától kell megoldódnia. Életben maradni
miután megfizettek zavaros dolog: az az

utolsó éj a kőtörmelék közt, szerelemből.

Angolból fordította: Tűz Tamás

RICHARD LYONS

NOVEMBER 4, 1956

I walked along on my wet feet.
I watched the cars splash high
The yellow puddles in the street
And wished that I were dry.

I wished that I were dry and warm
And sitting. But I saw
My feet move in and out, the storm
Descend like tears, the raw

Cold wind bend back my coat to let
My clothes absorb the rain

1956 NOVEMBER 4

Esőben baktattam. Vigyáztam
fröcskölő autók mentén
sárga tócsákban. Azt kívántam
bárcsak száraz lehetnék,

száraz, meleg — és kényelemben.
De nedves, lábamat
vitte a séta. Nagy könnyekben
hullt az eső. A vad

vihar kabátom kigombolta,
hadd ázzak még tovább —

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

I walked along and felt the wet
Rain kiss my face with pain.

The city street glared yellow. Signs
Were slivered in its wet
Refractions, like spilled anodynes.
Oh, requiescat yet,

Wert world, I damply thought. The night
Is crying. And the mind
Sinks, I said, in the yellow fright
Of headlines. I am blind

With splashing rain upon the eyes
Of my inner mind, the wrong
Persistent weather dropping cries
Like ice. I walked along

My age that splashed my looking face,
To slide refracting down
My glasses. This old hiding place
Drips water. We could drown.

s megannyi csöpp égő arcomra
csókolta fájdalmas nyomát.

Az utca káprázott. Reklámok
torzult mása tükröződött
szintén, mint kifolyt orvosságok.
Óh nyugodj még, — így tűnődök –

nedves világ. Az éjszaka
csak sírdogál, s az ész
a hírek rémítő csapdáiba
hullik. Ez az egész.

Vakon, — a szitáló esővel
értelmem, hunyorgó szemén,
az idő jeges sírást szórt el, —
e korban így ballagtam én

mely arcomon sarat virágzik
és párát szemüvegemen.
Ez a vén rejtekhely beázik.
Még megfulladunk idebenn.

Angolból fordította: Vitéz György

DANIEL HOFFMAN

GESTURES

Before train-time they swept across the track
Bare-headed or beretted, in a tide
    Bearing loaves
Of "Pain d'épice", bottles of Nuits-St-Georges
And Chambertin. The engine nudged a furrow
Across their crest and chuffled to a stop.
    They thrust the loaves and bottles

Of the best they had to give toward open windows
Where, bleared and grizzled, the late triumphant hosts
    Of Budapest
Outstretched their hands in pauperage and pain
And pride, "Vive la liberté! Vive
La Liberté!" chanted the crowd. The few
    With French enough replied

"Merci" for Dijon's gifts of gratitude,
Of homage to their hopeless hope, of guilt
    That others died,
That others fought and fled, their future left
Behind, that boy propped on a hard-becked bench,
A swollen bullet in his throbbing arm,
    While we communed with "pain"

"D'épice" and "premiers crus". The engine, watered,
Whooshed and strained. The stock began to roll
    Toward the mountains:
A disused camp for Prisoners of War
Would roof them in while squat Red tanks patrol
All homeward roads past Austria. Then peace
    Settled from grimy skies

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

As a wild gull, daubed in coaltar, flounders
Disconsolately down to a joyless rock.
    In bitter weather
We heard that some escaped Hungarians,
One with a sling, from Dole toiled up the Juras
Toward the immaculate freedom of that zope
    That looms in Alpine snow.

GESZTUSOK

Vonatérkezés előtt átözönlöttek a vágányokon
Hajadonfőtt vagy sapkában, a „Pain d'épice"
    Kenyércipelő
Áradatában, Nuits-St-Georges és Chambertin
Palackjaival. A mozdony barázdát vágott
Sisakjaik közt és prüszkölve megállt.
    Cipókkal s palackokkal — mit adhattak

Volna különbet — a nyitott ablakok felé
Sereglettek, hol könnyesen s szürkén
    Új diadalmas csapata
Nyújtotta ki kezét szegényen, kínban és
Büszkén, „Vive la liberté! Vive
La Liberté!" énekelt a tömeg. Néhányan
    Elég jól szóltak. vissza franciául

„Merci" — azért mit Dijon adott hálából,
hódolatból reménytelen reményükért, bűntudatból
    Hogy mások haltak
Mások harcoltak s menekültek, otthagyva
Jövőjüket. Az a fiú ott támaszkodott egy
Keményhátú padon, lüktető karjában a tömzsi
    Golyó, míg csevegtünk „pain"

„D'épice" és „premiers crus". A mozdony vizet vett
Sistergett s megrándult. A szerelvény előre
    Gördült a hegyek felé:
Egy kiszolgált hadifogolytábor fedél alá
Juttatná őket, míg zömök vörös tankok cirkálnak
Ausztrián túl minden hazavivő úton. Aztán
    Béke szállt alá a zord egekből

Vad sirályként, kátrányosan, vigasztalanul
Evickél le egy szomorú sziklákra.
    Keserű időkben
Hallottuk, hogy néhány magyar menekült, egyikük
Csupán egy kötéllel Doletól a Júráig küzdötte
Föl magát e földöv szeplőtelen szabadsága felé
    Mely dereng az alpesi hóban.

Angolból fordította: Tűs Tamás

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

SAMUEL FRENCH MORSE

FOOTNOTE TO A REVOLUTION

We see too much of time and place
To know the world for what it is.
Reflected in a stranger's face

Our indolence, like his disgrace,
Almost distracts us from our ease.
We see too much of time and place:

The warring news, the blind ukase
That batters freedom to its knees,
Reflected in a stranger's face.

Fades from the mind without a trace
To mar its own uncertainties.
We see too much of time and place

As coldly as the curve of space,
And all our incongruities
Reflected in a stranger's face
Abstract us from the commonplace.

Like fools, like man's worst enemies,
We see too much of time and place
Reflected in a stranger's face.

LÁBJEGYZET EGY FORRADALOMHOZ

Túl sokat látunk időt és helyet
ahhoz, hogy tudjuk, milyen a világ,
idegen arcról felénk integet

saját közönyünk s az ő szégyene,
kényelmünk csaknem megrendíti már.
Túl sokat látunk időt és helyet:

a háborús hír, a vak rendelet,
mely a szabadság zászlajára hág
idegen arcról felénk integet,

amit az elme nyomtalan feled,
hogy kétségek közt nyugtassa magát,
tűi sokat látunk időt és helyet

hidegen, miként a görbült terek,
zavartságunk; a megoldatlanság
idegen arcról felénk integet
míg csapdákká válnak a közhelyek.

Mint a bolond, mint akit bűnök dühe rág,
túl sokat látunk időt és helyet
mely idegen arcokról integet.

Angolból fordította: Vitéz György

DONALD HALL

FOR THE THIRD ANNIVERSARY

For *Tibor Tollas*

One million colored
cloths blew
in Budapest, as if the blocks
of houses are blossomed.

The faces of the girls
bung in the pause of wind
like flags. The cars of the frost
rolled in the garden.

The Hungarians watched
the sky for the white silk
they expected to drop
like apple blossoms.

No one arrived, and the sun
stayed in its own home.

A HARMADIK ÉVFORDULÓRA

Tollas Tibornak

Egymillió színes
kendő lebbent
Budapesten. Mintha a házak
borultak volna virágba.

Leányarcok
csüggedt szélcsöndben
mint a zászlók. A kertben
döccennek a fagy szekerei.

Eget vigyázó magyarok
fehérlő selymek
alma-szirom hullását
kémlelték egyre.

Senki se jött, és a Nap
behúzta maga mögött az ajtót.

Angolból fordította: Vitéz György

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

RONALD PERRY

ANNIVERSARY: OCTOBER 23, 1963

— Interpolation and Comment on a Poem by Gábor Kocsis

If you go at all, you must
Step quickly. Quicklime
Underfoot is still
Feeding: under the hollow street. At
The least wrong step
Another column's
Toppled and the bone-dry bricks
Collapse to let you stumble
Headlong, as before,
Into the shadow's mouth. Oh yes

There will be new walls
Out of the latest
Season's rubble, new glass
For the sagging window-frame: but
The eyes of the back —
Broken houses
Are still looking your way. Admit

That everywhere the sun
Is dying. Here,
The last shadow has already

Finally fallen. And yet,
Once cannot help knowing
It is, even now, even here, more like
The shadow of a held
Hand that the actual shape
Of the dark.

ÉVFORDULÓ: 1963 OKTÓBER 23

— Közbeszúrás és kommentár Kocsis Gábor verséhez

Ha mégy — egyáltalán —
Szaporán szedd a lábad. Az oltatlan mész
A lábad alatt még mindig
Zabálna, lenn, az üreges utca alatt. Az
Utolsó elhibázott lépéskor
Lezuhant még egy

Ráadás-oszlop és a csont-száraz téglák
Porrá omlottak, hogy hanyatt-homlok
Tántoroghass tovább — akárcsak azelőtt —
Bele az árnyék kitátott torkába. Ó, igen,

Lesznek majd új falak
A legutóbbi szezon
Törmelékköveiből, s új üveg is lesz
A megereszkedett ablakkeretekbe — de
A megtörött hátú házak
Szemei
Még mindig tefeléd tekintenek. Valld be

Hogy mindenfelé
Haldoklóban a Nap. Itt is
Végtire hát, lehullott
Az utolsó árnyék. Mégis

Mit tehessek a belső bizonyosság ellen,
Hogy itt is, most is, ez az árnyék
Inkább egy feszülő kézfogásé
Mintsem a sötétség
Valódi arca?

Angolból fordította: Makkai Ádám

RALPH POMEROY

LETTER TO HUNGARY

— Thanksgiving Day, 1956 —

This morning I woke beside a stranger.
The room was stifling and the alarm drilled
Through the gloom. Somehow, barefoot, chilled,
We managed silent coffee: talking meant danger.

O there was nothing nasty. In fact, in fact...
Taking the good with the bad, more good than bad,
There had been a moment when we were glad,
Gleaming and gilded, like tuned, altered water. Tact

Sat down to java with us. Outside the window,
Washing applauded the courtyard as if it were a play.
Sunshine volleyed down the valleys of the flaunting day.
Toes touched and stayed: roots of a kiss. Here was no meadow

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

No meadow and no hill, no hallelujah of distinctive thrushes,
No glib squirrel nor clamor of new-born sparrow.
Only the slap of morning on the single pillow,
The chairs and tables hunched like hounded bushes.

And yet we have those moments of connecting.
Remembering this day to be Thanksgiving, only
Not knowing what to do about it, being lonely,
Out of love, absent from any connecting,

My stranger put Vivaldi on the hi-fi
And the room bloomed with trumpets. Glory. Glory.
Which was our way of ending the same old story,
Being in that familiar, never charted country where continual outcry

Greets the continual intruder, brave with pencils,
Who will mark down: here flows a river, here thrive the groves of love.
So our farewell — to music, but no significant dove.
Death, as I passed, idled in a doorway, shuffling stencils; —

By Drowning. By Bullet. By Betrayal.
And then I thought of you, seeing him;
Nothing specific, just the face of your dim
Dying — hopeless, yet marvelous, disloyal

To despair, terrible, pure as this festival morning.
Gloria. (Even so, today someone among you has risen
Indifferently from unfamiliar beside. Risen
And felt not much, not little — felt, not anything.)

Then thought of landscapes, thought of song,
Impartially sustained by joy whose house shares wrong.
A truth, or sample of it, a barefoot part of the story:
That love needs the loveless as death the deathless. Glory.

LEVÉL MAGYARORSZÁGRA

— Hálaadás napja 1956 —

Egy idegen mellett ébredtem fel ma reggel.
Csengőzaj fúrta át a hajnali derengést,
mezítláb, dideregve kávét ittunk s köszöntést
váltottunk csöndben. A beszéd tele volt veszedelemmel.

Ó, nem volt semmi csúf. Ha meggondolom, valóban,
jót, rosszat mérlegelve — több volt a jó a rossznál,
sőt boldogok is voltunk egy-két pillanat hosszan,
aranyozottak, fénylők, — víz, gátak közt futóban.

Udvariasság kávézott velünk. Az ablakon túl
nagymosás tapsikolt az udvar játékának,
kitárult nap völgyébe lovas napfény bevágtat,
lábujjak érintkeznek: egy csók gyökerei.

De itt nincs rét, se domb, se éneklő pirókok,
fürge mókus, sem újszülött verebek csipogása,
csak az összegyűrt párnán a reggel arculcsapása,
görnyedt asztalok, székek mint fölriadt bozótok.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

De egy-egy pillanat meg mindig összekapcsol:
Hálaadás napját letudjuk. Csupán holnap
nem tudunk mit kezdeni véle — olyan elhagyottnak
tudjuk magunk — szeretetlen — távol már minden kapcsolattól.

Idegenem Vivaldit tett a gramofonra
s a szoba trombitákkal kivirágzott. Glória, Glória.
Számunkra mindig így végződik e légi história
ez ismerős, föl nem mért országban, hol állandó sikoltás fogadja

az állandó betolakodót — ceruzával bátrak,
mi megjelöljük: itt folyó folyik, itt a szerelem ligetei nőnek.
Ilyen búcsút mondunk — a zenének, — nem az ártatlanságot jelölőnek
A kapualjban lődörgő halál rakosgatott táblákat:

Vízbefojtással. Golyóval. Árulással.
És rád gondoltam, mikor őt megpillantottam.
Semmi különös, — csak Te: homályos halálodban,
reménytelen, mégis csodás, hűséges és vígasztalással

hűtlen csak a kétségbeeséshez: tiszta, mint az ünnepi délelőtt.
Glória. (Még így is, ma is valaki köztetek fölkelt
közömbösen, idegen ágy mellől). Fölkelt
nem érzett semmit, — fáradságot vagy ébresztő erőt,

majd kék tájakra gondolt, gondolt vidám dalokra
miket páratlan őriz az öröm csalóka bokra,
gondolt egy igazságot: a történet mezítláb hősét:
a szeretetnek kellenek az üresszívűek mint a halálnak
a haláltalanok. Dicsőség.

Angolból fordította: Vitéz György

DAVID POSNER

BUDAPEST, 1963

Sparrows talk too much.
Look at the soldiers, they say.
"Chepell, chepell, chepell".
The sky needs fixing, rutted by wheels.
It's high tide in parliament today,
The air is controlled and
a wind governs leaves.
The Danube has
Barges carrying ingots,
Steamers crowded for Visegrád,
A windy swirl like an army.
The wide stare of empty coves
Anchors in the eye.
Sun, flowing from wall to pillar,
Finds out the bullet holes,
Bursts through imperial stubble.
From here to Aquincum Romans whipped chariots,
Bought bread at the market, asked old women,
Are we wise,
Will this temple last, these wounded houses?
Petőfi's hands bless
Birds that flank statues, wing to wing.
Saint Gellert who was no bird
Crashed down from the top of Buda.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Though he broke his head, he landed in heaven,
A city half on a hill
Where a lady in marble salutes the Russians,
A soldier carved at her foot.
Her shadow ripples the pavement,
Intricately cold.
In this city frost changes to fire.
Women in crackling skirts
Balance invisible jars.
Boys wear fresh shirts,
Initials embroidered near the heart.
At night music rocks the island
Like an animal hidden among trees.
You ask the way, men answer in German.
The younger ones know about history:
Negroes, television.
And go to swim when the weather lets them
Outdoors under mechanical waves.
'Hullámok', say the sparrows, 'hullámok',
Watching the glitter of the pool
In the light's revolution.
They are never fooled by the splashing
Into thinking the tide is real,
Any of these billows the river
Or surf the sea.

BUDAPEST, 1963

A verebek túl sokat fecsegnek.
Nézd a katonákat, csak annyit mondanak
„Csepel, csepel, csepel".
A kerék-szabdalta égre ráférne egy javítás.
Ma összeült a dagály parlamentje,
a levegőre felügyelnek és a lombok
fölött a szél az úr.
Nemesfémekkel megrakott
bárkák vonulnak a Dunán
és Visegrádra, zsúfolt gőzösök.
Szeles örvényt kavarnak akár egy hadsereg.
üres öblök tág tekintete
vet horgonyt a szemben.
Faltól oszlopig árad a nap,
rálel a golyó-ütötte lyukakra,
áttör a birodalmi tarlón.
Innen fel Akvinkumig harci szekeret hajtottak a rómaiak,
a piacon kenyeret vettek, vénasszonyokat kérdezgettek,
Bölcsek vagyunk?
Megmarad, s meddig e templom, meddig e sebesült házaik?
Petőfi áldó kezet emel
a szobrok körül szorongó madarakra.
Szent Gellért, aki nem volt madár
lezuhant Buda magasából.
Bár feje szétzúzódott, maga a mennybe ért.
Város, félig hegyen,
ahol egy márványasszony tiszteleg az oroszoknak,
lábánál egy katona szobra.
Bonyolultan hideg árnyékától

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

hullámot ver az úttest.
Ebben a városban tűzze lesz a jég.
Ropogószoknyás asszonyok
láthatatlan korsókat egyensúlyoznak.
A fiúkon tiszta ing,
szívük felett hordják nevük kezdőbetűit.
Éjjel, mint fák között rejtőző állat,
zene remegteti meg a szigetet.
Kérded az utat, a járókelők németül felelnek.
A fiatalabbak ismerik a történelmet.
Tudnak négerekről, televízióról.
S ha jó az idő, úszni mennek
a műhullámos nyitott uszodába.
„Hullámok", mondják a verebek, „hullámok",
ahogy nézik forrongó fényben
a medence csillámait.
Fröcskölhet a víz, ők nem hiszik el,
hogy ez a dagály igazi,
hogy folyót hullámoztathat,
vagy tengert háborít.

Angolból fordította: Gömöri György

ROBERT BAGG

BUDAPEST, 1956: CAPTION FOR A WIREPHOTO

Terror, that week, occurred in the open,
For once, no obscene feet on the stairway,
Then overlapping knocking by two men,
Capture, dragging off to a long delay,

No cells of petty questions and bed bugs
Before being shot, no chronic nervousness.
Instead, rapid excitement: machine-gun slugs
Knocked at his jacket and spat at her dress.

Exposed while sprinting for a safe position,
The boredom and dead weight of the regime
Shrugged off their shoulders like a stupid question,
Their drab lives shed like details from a dream,

They clicked a neutral camera and a hostile'rifle,
Felt a shrill heaviness, and are forever still.

BUDAPEST, 1956: SZÖVEG EGY KÉPTÁVÍRÓN ÉRKEZETT KÉPHEZ

Azon a héten nyílt lett a terror.
A lépcsőn ocsmány léptek nem kopogtak,
s nem így történt: kopogtat és beront
két ember, s meddig? máris fogoly vagy.

Nem volt vallatás, poloskás cella,
ideges félelem a sortűz előtt.
Gyors izgalom inkább: géppuska villant,
fellökte a férfit, leköpte a nőt.

Tűznek kitéve, fedezékbe rohanvást,
mint ostoba kérdést magukról lerázták
a rendszer nyomasztó súlyát és unalmát,
egyhangú életük, mint ébredő az álmát —

Volt, ki fényképezett, a másik fegyvert forgatott,
Metsző zsibbadás szállt reájuk és örök némaság.

Angolból fordította: Gömöri György

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

RICHARD A. MACKSEY

WINTER ROSES

— After Louis Aragon —

When we were like a spilt and broken cup;
A cherry tree deflowered in the rains;
A scattered crust; earth harrowed and torn up;
The drowned who float our Danube free of chains;

When we were like a shutter banging loud;
The trampled yellow grass; the pillaged wheat;
A song choked off; a sob among the crowd;
When we were like a horse fallen in the street;

When we were foreigners at home; a host
Of beggars on the road of our own land;
When we held out to hope's unhappy ghost
The naked shame of our extended hand;

Then, then, those men who rose and rose to fight
Even for an instant, felled as they would rise,
They were our primulas in winter's night;
The lightning of a sword was in their eyes.

Budapest! This secret dawning sky
Gives back to men of little faith at last
Love great enough for us to live or die
To build the future that renews the past.

What their winter dared, would you now dare,
My fine young shoots of spring, now danger's through?
Can you recall the rich rose-scented air
When the star streamed into the shepherd's view?

Will you forget the star in open day?
How night dispersed? and when your course is set,
And when the rising wind strains sail and stay,
Iphigeneia and her death forget?

When daisies weep with crimson tears, or raise
Paschal heads pearled with sweated blood for dew,
Will you forget the axe that waited, gaze
With absent eyes forgetting what they knew?

Blood is not long quiet that has been spilled;
Will you forget what makes the wheat fields shine,
Or grapes from lips the covering earth has filled,
Or the black taste they have bequeathed the wine?

TÉLI RÓZSÁK

— Louis Aragon után —

Amikor mi széttört serleg voltunk;
Cseresznyefán zápor-verte virág;
Zúzott egész. Szilánkra szakadtunk,
S holtként sodort Dunánkon az ár.

Amikor mi szélbevágta ablak,
Legázolt fű, megdult kalász voltunk;
Sírt a tömeg, fuldoklott egy dallam,
Mikor mi az utcán térdrehulltunk.

Amikor mi idegenek lettünk
Hazánk földjén — senkiházi, rongy!
Mikor esdő, meztelen kezünk
Szégyenétől elsápadt a holt,

Akkor, akkor keltek fel a harcra,
Ha percre is, ha el is buktak ők,
Szemeikben villant éles szablya:
Tél Rózsái! Magyar Felkelők!

Budapest. E titkos fényű hajnal
Fölrázza a csüggedők hitét:
Szeretettel s erős akarattal
Új jövendőt építünk mi még!

Mit ők mertek — mernéd tenni, te?
Zsenge bimbóm, száz veszélyen át?
Mikor rózsák nehéz lélegzete
Bódítá a téli éjszakát!

Fényes nappal csillagot — felednél?
Éjet-oldót? S mikor útra kelsz,
Vitorláid dagasztja jó szélvész:
Iphigéniáról már nem énekelsz?

Margaréták sírnak bíbor könnyet,
Bárány nyakról vérnek gőze száll.
Pallos élét feledhedd fölötted,
S fölöttük, mit szemed, elméd bezár?

Feledhetsz-e annyi kiömlött vért?
Tőlük ragyog úgy a szép kalász!
És a szőlő — édes gerezddé ért —
Borodnak, jaj, fanyar ízet ád!

Angolból fordította: Tóth-Kurucz Mária

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

PARIS LEARY

BUDAPEST

Forget it in the lonely places:
when the wind brings back the Roman soldiers
marching through a British rain
over scarcely altered downs
to a war fought in donnish Latin;
forget it among the girls with rucksacks
in the tourist villages, walking
in clean restored Norman minsters
or drinking overpriced tea
surrounded by Horlick's signs and clerks;
forget it, standing in Lord North Street
secure in temperate architecture;
crossing the road for cigarettes
or casual company, forget it.
It means nothing, you can do
nothing, it has no relevance
to what you almost once believed in.
It only wakes you in the night,
breeding a desire for action —
we need the sleepers, the new heroes
of isolation and withdrawal,
who cannot feel the sixth wound
bleeding open across Europe,
turning careful newsprint bloody,
streaming unstaunched through young tears
we need dead men for our time.
Forget it, Sunday afternoons
or listening to records with friends.
Never relent in your task
of forgetting it — when suddenly
in the supermarket a child cries,
do not be tempted to remember
the cries of children against the tanks;
do not look up. You can do
nothing, it means nothing, nothing.

BUDAPEST

Feledd el magányos helyeken:
ha római katonák lábdobogását
hozza vissza a szél,
ahogy szitáló esőben
menetelnek enyhe dombokon át,
csatázni latinos mérséklettel.
Feledd el a lányok között,
hátizsákkal a válladon
turista-falvakban és tiszta,
helyreállított normann kolostorokban, —
avagy méreg-drága teádat szürcsölve,
Horlick hirdetések — és kiszolgálóktól
körülvéve. Feledd el, ott ácsorogva
biztonságban a nyugodt architektúrájú
Lord North Streeten;
ha cigarettáért, avagy véletlen
társaság kedvéért ugrasz át az út
túlsó oldalára — feledd el!
Úgy sem jelent semmit se
és semmit sem tehetsz,
hiszen semmit sem kezdhetsz
azzal, miben egyszer már
majdnem hittél!
Csak éjjel riaszt fel
a cselekedni-vágyás.
Szükségünk van az alvókra,
az izoláció és visszahúzódás
új hőseire, kik nem érzik immár
Európa vérző, hatodik sebét,
mely véresre festi az óvatos
újságpapírt, ha kibuggyanó
könnyek árjával keveredik.
Szükségünk van a holtakra!
Feledd csak el vasárnap délutánokon,
ha barátaiddal gramofont hallgatsz.
Sohse fáradj el a feledni-vágyásban,
soha! S ha az önkiszolgálóban
váratlanul felsír egy kisgyerek,
vissza ne emlékezz a tankok ellen
feszülő gyermekek sikolyára!
Fel se tekints. Úgy sem tehetsz semmit,
az égvilágon semmit sem tehetsz.

Angolból fordította: Tóth-Kurucz Mária

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

JEROME MAZZARO

IN PRAISE OF THE GENERATION AFTER WORLD WAR II

I

In the machinegunfire,
waking from hope as if
from sinking,
she cuts through cobbled streets
alone, her dress waved in
the brisk, late October
winds, teased by
a circling, scared sky-hawk.

II

Death she had known before,
in the dark days of the
underground,
boasted of valor, but
had hoped her growing son,
hearing what she had fought,
might prosper,
striking the open air.

III

Old, half-hysterical
and nauseous, she shrieks —
death goddess
to this one life she bore,
goddess, too, of freedom —
in her maternal way
horrified
to have been these banners.

A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ UTÁNI NEMZEDÉK DICSÉRETÉBEN

I

A gépfegyvertűzben,
reményből, mint mélyből
ébredőn:
utakon át egyedül
fut s űzve, szoknyáján.
leng októbervégi,
fürge szél:
riadt égi-héjja.

II

Halált ismert már ő
a földalatti sötét
napjain,
hősként feszülve, míg
hitte: növő fia
hallván miért harcolt:
gyarapszik
és a nyílt égbe tör.

III

Vénen, szinte eszét
veszítve, undorral
kiáltoz —•
egyetlen életének,
melyet adott: halál
s szabadság istene —•
irtózva,
hogy méhe terhe volt.

Angolból fordította: Siklós István

JASCHA KESSLER

BUDAPEST, 1956

Regime falls on regime, a flood of stones
pounding the horse plains, burying strangers
and beloved together in the cause
of no community and of no life
but one — the way of flags, standards of death
displayed by hordes riding always without hope.

Scorned, denied, banished from today, the hope
of thought broken where these broken stones
crush the choked, smoking streets: a place of death,
children killing, children killed by strangers,
no quarter for thought: yet hope -still, still life
makes way among the ruins and seeks a cause.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Killing or killed, we will not yield our cause
to them nor they to us, there is no hope
of settling the ways of passion with life:
out of old ways come civil streets and stones
to pave and build, but out of life strangers
with fire hot in their hands come bringing death.

Ungentle then these crossroads, filled with death,
enfiladed from all sides in no cause,
to no end: we foreign and they strangers
firing in darkness and blind with the hope
that sunlight lights the others heaped on stones,
that hatred's nights no longer rake this life.

Stairs blasted, riddled walls, the garden's life
of peace unhonored by gradeners whose death
is sowed and reaped with force among these stones:
on every hand neglect — neglect of cause,
ends neglected while time wastes and dear hope
rots with neglect — a waste where strangers

wander unmeeting, avoiding strangers
who would ask for lights or the time; "Your life,
your life! give us whatever you would hope
to have or save ox take! you are lost, your death
is here, now, forever! and for your cause
you must die and be buried under stones!"

What is fit for stones is fit for strangers:
our only good cause going from the life
where men find death, where slaves can only hope.

BUDAPEST, 1956

Rendszer rendszerre omlik, kövek zuhataga
dönget lovas síkságokat, idegeneket temet együvé
szeretteinkkel, nem a közösség, nem az élet ügyéért
csak a zászlókért, a halál lobogóiért
miket remény nélkül lovagoló hordák emelnek magasra.

Gúnyoltam, a mából száműzötten, a gondolat reménye
megtört, hol a megtört kövek összezúzzák
a fuldokló, füstölgő utcákat: gyermekek ölnek,
gyermekeket ölnek az idegenek, nincs menedéke a gondolatnak
és mégis az élet, a remény kitapogatja útját
a halál szállásán, romok közt, keresi az ügyet,

melyet halva vagy ölve nem engedünk nekik
(és ők sem engednek nekünk) nincsen remény,
a szenvedélyek útját nem simítja el az élet,
régi formákból jámbor utcák jönnek és építőkövek,
de az életből idegenek masíroznak
élő tűzzel kezükön, hordozva a halált.

Tedd járhatatlanná e halál-zsúfolta keresztutakat,
e minden oldalról céltalanul elsáncolt vidéket:
Mi mások vagyunk s ők idegenek —
tüzelnek az éjben s kábult reményük
a Nap mely a kövekre omlottakat fénybeborítja,
s hogy az életet nem gereblyézik többé a gyűlölet éjszakái.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Fölrobbant lépcsők, rokkant fialak — kertek békéjét
bemocskoló kertészet akik halálát
veti és aratja az erőszak e kövek közt:
hanyagság mindenütt; ok és cél pocsékolása,
fecsérlődik az Idő míg drága reményünk
rothad sutbalökötten — tékozlás — ahol idegenek

kóborolnak és elkerülik a többi ismeretlent,
akik gyufát kérnek — vagy hány óra van — kérdezik.
Az életed: add azt amit remélsz hogy megszerzel és megtarthatsz,
mert halálod itt van: most és mindörökké,
meg fogsz halni ezért az igazságért
és nagy kövek alá majd eltemetnek.

Ami kövekhez illik, illik az idegeneknek:
Egyetlen jó ügyünk az életből kilábol
hol halálukra lelnek a férfiak s a rabszolgák már csak remélhetnek.

Angolból fordította: Vitéz György

WILLIAM T. MOYMHAN

AFTER THE DEATHS OF MALETER AND NAGY

Summer clung to the city with animal heat
the day on which the public oracles
of tired truths, catastrophe and black print
told us the two Hungarians were dead.

What they could not tell I knew
like a child retarded in the grades
who has watched the younger children
take their seats about him.
For I had known the looks of people
never known, those who now grow flowers
through the sockets of their eyes
for the official visits of the drunken emperor.
And I could still remember
the fox-thin lawyer who fought and fled
to fold thirty-five cartons
a minute in a Bridgeport factory.

That October the autumn sun
bound my children in warm
muscatel mornings and at noon
there was the smell of clean varnish
and firm apples, while with St. Stephen
in Budapest the children fermented
in the iron winepress of the tetrarch.

I waited through one cold October night
speaking trippingly, speaking
in firm rounded Bacchic strophes
listening to the alphabetic spasms
of the literate, the statemen
till those who waited were deafened
and I was blinded with black sight.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Beyond the fear of the death of the earth
I now stand beneath a cruel Theban
sun in a truth-struck world,
mute with its sandstone mouth,
and listen to the silence of the oracle
that unriddles the murder of my fathers.

MALÉTER ÉS NAGY IMRE HALÁLÁRA

Hőség tapadt a városra, midőn
fáradt igazságok nyilvános jósai;
katasztrófák és fekete különnyomat —
közölték, hogy meghalt a két magyar.

Mit ők nem mondtak el, azt tudtam én
mint az osztályt ismétlő gyerek
ki látja hogy foglalják el a padokat
körülötte a fiatalabbak.
Mert megismertem az ismeretlenek pillantását,
azokét, akik most virágokat nevelnek
szemgödrükben a részeg császár hivatalos látogatására.
És emlékszem a farkas-sovány jogászra is
aki harcolt és elmenekült,
hogy percenként harmincöt dobozt hajtogasson
egy bridgeporti gyárban.

Akkor, Októberben, muskotály reggelekbe
ölelte gyermekeimet az őszi nap
és délben fényes festék szaga érzett
meg keményhúsú almáké, míg Budapesten
Szent Istvánnal gyermekek erjedtek
a Tetrarcha acél szőlőpréseiben.

S egy hideg októberi éjszakán
vártam, hallgattam az írástudók
ábécés görcseit, az államférfiak
botladozó beszédét,
formás tirádáit
míg a várókat megsüketítették
s az éjszaka látványa megvakított.

Túl a föld halálának félelmén
kegyetlen thébai nap alatt állok
e néma, homokkő-szájú,
igazság-sújtottá világban.
Az orákulum csöndjére hallgatok
amint atyáim halálát magyarázza.

Angolból fordította: Vitéz György

NEIL BRADFORD OLSON
TO HUNGARY, THAT AMERICA MIGHT EXPLAIN

Lost hearts, and the none-to-small
Sacrificies; would that words could gather you all
Back from silent graves, that America might explain
How your promised freedom has been denied
After the proper payment of national pain
And total individual price.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

America, Old America, remembers that
Hard axiom, that freedom never loved best
Those that bled the less fox loving her,
Pain and love for the land strode hand-in-hand
Towards our early purchase point of freedom.
Old America remembers the deadly monotone

Service over martyr's graves, the first-brave
Who, unknowing, fell swift and cursed by silence
down into rag-bundle defeat. Yet this was payment
In blood, burnt into the imaginative flood of the history
In mens' minds that overcomes the arbitrary, flat fact,
So when, in the end, the individual was racked, buried,

And forgotten, inspired builders filled the bargin
Full beyond measure with the fertile, rich,
National treasure: So may time treat you, and shall,
If fated, out-of-the-blue star-fortune falls on us,
And makes our myth be true over that Eastern myth
That has torn this dream away from you and your future.

Then the best truth of America will be realized,
A Saga of myth-spinning by far-seeing men
Who thought of an America outsized, more than a nation,
But rather mankinds' manifestation ...
Brave men, lost in a tragic adventure, even this knowledge
Could not hasten to move us at the speed of sound

When the speed of light was needed.
More than justice must be on our side. Unbelievable
Striving and unquenchable faith, and if the stars riding
Out the superstitious night have nothing to do with it,
Then the inevitable face of time behind them, does.
Let us pass a vision out to agreeable stars:

I see tools of human reapers torn out
Of bloody banners, the shield of Kossuth towering
Again over The City, bones of Magyar warriors moaning
Under ancient mounds; portents of retribution there,
Ahead, destruction without pity for the tyrant soldier,
This freedom for the future, by the payment of the dead.

MAGYARORSZÁGHOZ

— Ha Amerika megmagyarázhatná... —

Elveszett szívek s nem túlságosan kicsiny
áldozatok, bárcsak a szavak összeterelhetnének benneteket
néma sírjaitokból, hogy Amerika megmagyarázhatná,
mikép tagadták meg szabadságtokat
a nemzeti kín és a teljes, mindent magábafoglaló ár
szabályos kifizetése után.

Amerika, öreg Amerika emlékszik még
a kemény igazságra: nem azokat szerette legjobban, a szabadság,
akik a legkevesebb vért ontották érte.
Kín és a haza szeretete kéz-kézben járultak
korai szabadságunk véres piacára.
Amerika emlékszik a halálos-egyhangú

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

szertartásokra mártírok sírjain, az első bátrakra
kik gyorsan hullottak, — némaság átka kísérte őket
rongy-köteg vereségbe. De ez vérrel való fizetség volt,
beleégett a történelem nagyképzeletű sodrába,
mely az emberi elmében legyőzi az önkényes, apró-cseprő eseményeket.
És így, míg az egyént kínozták, megégették

és elfeledték, lelkes építők megtetézték az alkut
vonáson felül a gazdag, termékenyítő
nemzeti kinccsel. így bánjon veletek az Idő és így is fog,
ha a sors — derült égből villámcsapás — szerencséje megérint
s igazzá avatja hitünket ama keleti mítosz ellen,
mely elszakította ezt az álmot tőletek és a jövőtől.

És akkor megvalósul Amerika legjobb igazsága,
messzire látók bölcsessége, akik
nemzetnél többnek képzelték Amerikát;
az emberiség kiteljesülésének.
Ó, ti elhullott bátor férfiak, — még ez sem siettetett minket,
hogy a hang sebességével mozduljunk értetek,
mikor a fény sebességére lett volna szükség.

Az igazság nem elég oldalunkon. Hihetetlen törekvés
és elfojthatatlan hit — és ha a babonás éjben
vágtató csillagoknak nincs köze hozzá, —
az Idő elkerülhetetlen arca figyel mögöttük.
Címezzük kedvezőbb csillagokhoz ezt a látomást:

Véres zászlókból, kiszakad végre a sarló,
Kossuth címere árasztja fénnyel ismét a Várost
és harcosok csontjai süppedt halmok alól beszélnek
baljós jeleként a számadásnak:
Zsarnok zsoldosok pusztulása
és szabadság a jövőnek, a holtak fizetsége nyomában.

Angolból fordította: Vitéz György

RONALD PERRY

HISTORY LESSON

Buda, 1956. October
Rising, and the risen moon
Huger and redder than harvest
Over the rifled orchards, the floating
Fields and the pale
Faces, the fine
Bones of the skulls already showing,
The ruined hands suddenly
Opening like flowers: "Death,
Get drunk by yourself, we will escape..."

Ever since the eagles
Fell to the Germans and the last
Emperor rolled
Naked on the tangled furs
With the stinking. Northern former
Shepherd boys and the white snow leopards
Walked between the broken columns
There has been nothing quite like
This riot of ruin. Tanks

TÖRTÉNELEMLECKE

Buda, 1956. Október
Felkél, és a felkelő hold
Telibb s vöröslőbb, mint a letarolt
Gyümölcsösök szüretje, lebegő
Rétek, sápatag
Arcok, koponyák
Immár áttetsző finom csontjai,
A roncsolt kezek hirtelen
Virág gyanánt kinyílnak: „Halál,
Magadtól részegülj te meg, mi megszökünk..."

Mióta csak a sas
A Germánok kezébe hullt, és az utolsó
Császár meg meztelen
Hentergett bűzlő északi
Pásztorfiakkal kócos szőrökön, s fehér
Hóleopárdok járkáltak az eltört oszlopok között,
Nem volt még ehhez fogható
Romoknak zendülése. Tankok
Gázolták le a piros pipacsot

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Trample the red poppi es
In the same fields where once,
The night before another battle,
The soft, white footfall of padding
Mooncat left the lucid
Prints of its claws for all to see
On half a legion's foreheads.

So too, these self —
Same fields that once grew
Fatter on the blood of eagles
Will drink this iron rain also,
And push up in no time
The same sweet grass
As leafed in shield and helmet,
Blossomed in the empty cuirasse.

A réten, ahol egykor egy
Másik csata előtti éjszakán a hold
Fehér s lágy gázló macskaléptivel
Hagyott karomnyomot, hogy bárki lássa,
Egy fél-légió homlokán.

És így ugyan —
E rétek itt, amelyek hajdan
Sasvéren híztak fel kövérre,
Beisszák ezt a vasesőt is, és
Kihajtják majd egy pillanat alatt
Az egyazon szelíd füvet,
Mely pajzsnak és sisaknak dísze volt
És üres vérteken virágozik.

Angolból fordította: Korondi András

DAVID RAY

TICKERTAPE: TEN YEARS AFTER

From my high
window it
looks cold out
on the lake
beyond the
great apartment
houses, THE SHORELAND,
THE MAYFAIR,
THE WINDERMERE
EAST. Even
the rain has
a kind of
tickertape
style here, beginning
to fall like
grief, irrelevant
and welcome,
over all
thes city
of public
filth — and once
home lock your
door and count
your blessings —
beginning
with the gold
of coins and
nipples and
with the T. V.
that hooks us
up in one
white circuit,
one unto
the unloving
other, wrist
to wrist, eye
to eye, love-
locked rocking

TÁVIRÓSZALAG: TÍZ ÉVVEL UTÁNA

A SHORELAND-
s a MAYFAIR-
bérházsor
fölött fenn
hidegen
néz a tó
ablakom
magasa
felé. Az
eső is
távirat
stílusban
hull búsan,
és bárha
várton várt,
hasztalan
hullik e
csupaszenny
városra
— s ha egyszer
otthon vagy,
zárkózz be,
vedd számba
kincseid —
kezdve az
aranyon,
kebleken,
s a tévén,
mely minket
egyenként
kelletlen
közönyöst
egyetlen
kéz-kezen,
szem-szembe,
comb-combon
áramkör
körébe

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

thigh to thigh
A decade
of this rain
and then I
think of those
mimeographed
messages
floating like
snow onto
the parquet
floor of the
U. N., a
message only
the janitor
read with all
his heart, stooping
in that house
of glass. Others
had such fear-
thick throats they
could not talk
to buy time,
though they had
talked big until
like silver
air promises
fell high over
the so-called
curtain of
iron, in
a thrilling
epicene
voice, and found
their way into
basements, to
be whispered
and whispered
until even
children and
the clerical
took arms ...

And then a
wound was opened
s it is
when a major
victory
is attempted,
when risks are
taken. One
fights hoping
the wound will
be closed with
good news. But
god wasn't
listening when
those fingers
tapped 10: 26
A. M. THURSDAY
UNITED NATIONS
NEW YORK ARE

bekötöz.
Kerek egy
évtized
ebből az
esőből,
és már az
üzenet-
özönre
gondolok,
amely az
UNO-nak
parkettes
termében
szállongott,
mint a hó.
hogy szívvel
csupán csak
altisztek
olvassák
lehajtott
fejjel az
üvegpalotában.
Másoknak
torkát a
rettegés
fojtotta,
hang sem fért
rajtuk ki,
bezzeg még
nemrégen
nagybátran
beszéltek,
hullt a vas-
függönyön
át számos
szélbélű
ígéret,
már szájról
szájra járt,
míg végül
gyermekek,
papok is
fegyverre
kaptának.

S fölnyílt a
seb, ahogy
szokott, ha
győzelmet
akarnak,
de némi
veszélyt is
vállalni
kell. Harcol
az ember,
remélve,
majd a seb
jóhírtől
beheged.
Ám Isten
nem figyelt,

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

YOU THERE? Ah,
my foolish
friends, the message
went to Henry
Cabot Lodge,
who found diversions.
You figure
it out, a
man who has
found nothing
to complain
of in Viet
Nam. What would
such a man
think of a
few tossers
of bottles,
a few amateurs,
a few boys
and girls who
don't know about
tickertape?
Hungarians;
now you have
found out what
it is to
hear promises
from the high
towers of
America
where I sit
and watch the
rain as it
falls like
tickertape

amidőn
az a szó
szalagon kopogott
OKTÓBER 26
CSÜTÖRTÖK D. E.
EGYESÜLT
NEMZETEK
NEW YORKBAN
HALLOTOK?
Ó botor
barátim,
lám, Henry
Cabot Lodge,
a címzett,
épp nem ért
rá. Hiszen
értitek:
valaki,
aki nem
lel hibát
Vietnám
sebiben
Mit tartson
őkelme
egy marok
amatőr
Molotov-
koktélos
fiúról
s lányról, kik
nem tudják,
mik is a
táviró
szalagok?
Látjátok,
magyarok,
ilyen ha
ígérnek
Amerika
magas
tornyából;
én is itt
nézem el,
ahogy az
eső hull,
akár a
táviró szalagok.

Angolból fordította: Korondi András

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

LESLIE WOOLF HEDLEY

POSTSCRIPT: HUNGARY

Without politics other than freedom
the teeth of politics chow us to bits.
Tanks celebrate our tombs
tumbling down this momentary house of cards
built on the liberty of rooftops.

Cliches of death dangle from our trees.
We become slowly dying men
hanging on to hands of a monster clock,
trying to postpone its striking hour.

Never having had this freedom
we sample it on burning boulevards,
while murder is shared with poisoned bread.
Cordite paprikas our food.

We blunder into comrades we have never known.

When surrounded by cannon the spirit creates
a louder thunder. We rise above ourselves,
but Europe stands by watching history
as though it were immune.

Tomorrow these avenues will be scrubbed,
schoolbooks replace our guns,
prisoners locked away into frozen forevers
of Siberia.

Now for us the winds wail and swim away
like newspapers sinking deep into the Danube.

UTÓIRAT: MAGYARORSZÁG

A szabadság politikája nélkül
a politika fogai szaggatnak széjjel.
Háztetők szabadságára épített
pillanatok kártyavárát ledöntő
tankok ünneplik sírjainkat.

A halál közhelyei függenek fáinkról.
Élő holttestekké válunk
kik a szörnyeteg-óra mutatóiba kapaszkodunk
hogy elodázzuk az ütés idejét.

Mert nem volt soha ilyen szabadságunk
égő körutakon veszünk mintát belőle
és mérgezett kenyér mellett gyilkosság
paprikázza szíves ételünket.

Sohasem látott bajtársakba ütközünk.

Az ágyúk gyűrűjébe fogott lélek
nagyobb mennydörgést hallat: Fölülmúljuk magunkat,
de Európa áll csak, bámulja a történelmet,
mintha sebezhetetlen volna.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Holnapra fölsúrolják az utcákat
iskoláskönyvek váltják föl fegyvereinket
a Szibéria megfagyott Mindörökkéi
őrzik a foglyokat.

Most szelek sikoltanak fülünkbe s elúsznak
mint a Dunába fulladó újságpapír.

Angolból fordította: Vitéz György

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

KANADA — CANADA

WATSON KIRKCONNELL

GLORIA VICTIS

To the Nemzetőr group,
affectionate greetings

How shall we thank the men and maids heroic
Who faced with valiant hearts and empty hands
A saurian monster from the Mesozoic,
An armoured dragon from the darkened lands?

Out of the schoolroom and the busy smithy,
Out of the kitchen and the draper's shop,
They swarmed exultant into Vulcan's stithy,
In Freedom's name they bade the horror stop.

Then for a moment from the beast malignant
There came no rip of claw, no gnash of tooth,
Attentive lest a wakened world indignant
Should rouse from sloth and strike a blow for Truth,

The West was silent; and the Brontosaurus,
Bellowing down the streets of those dark days,
Trampled to blood and death the youthful chorus
That sang but now in Liberty's high praise.

Yet who can lock to love the grave's black portal?
Deep in the anguish of the poet's mind
The Magyar spirit shall abide immortal
And rise triumphant to redeem mankind.

GLORIA VICTIS

A Nemzetőr körének,
szíves üdvözlettel

Dicsőség a hős lányoknak s fiúknak.
Kik puszta kézzel is megfékezek
Páncélosát a mezozoikumnak,
Az éj hónának vértes hüllejét!

Ontották gyárak és vidám tantermek,
S a tűzhelyek mellől is dőlt a nép,
És minden rémség bénaságba dermedt,
Hol zúgatták a Szabadság nevét.

Veszteg a szörnyeteg, tetetve hőköl.
Karmát behúzva s elfödve fogát,
Nehogy, fölverve tán még szenderéből,
Lecsapna rá a felbőszült világ.

Nyugat nem mozdult; és a Brontosaurus
Tiporva, bőgve vetette magát
Mindenüvé, hol az ifjonti kórus
Végsőkig zengte szabadságdalát.

Lehet-e, hogy sírján örök lakat van?
A költő gyötrődésén átremeg
A magyar szellem, s eljő, halhatatlan,
Megváltani még az embernemet.

Angolból fordította: Korondi András

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

DÉL-AMERIKA

(SOUTH AMERICA)

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

BRAZILIA — BRASIL

GUILHERME DE ALMEIDA

A LICÀO

No 10. Aniversário de Revolucao Húngara, doado à coletividade húngara em *Sao Paulo, este poema, como "Ex voto" aos pès do Povo Heroico.*
Sào Paulo, 18. IV. 1966.

Pelos remendos do meu manto pobre,
pela moeda de cobre,
pela côdea de pào,

conhecerás o mundo que nao cabe
nos livros e nao sabe,
sair do coraçao.

Nos remendos terás um mapa-mundi;
a carta que nos funde,
que do homem faz o irmào;

o cobre há de dizer, mais que a palavra,
que o bein nào se azinhavra,
se vai de mào em mao;

a côdea mostrará que a crosta dura
da térra é urna fartura
para os que tèm e dào;

Pelos remendos do meu manto pobre,
pela moeda de cobre,
pela côdea de pao,

conhecerás o mundo que nào cabe
nos livros e nao sabe
sair do coraçao.

A LECKE

A Magyar Forradalom 10. évfordulójára adom ezt a költeményt a saopaulói magyarságnak, mint „Ex voto" e hősies nép lábai elé.
Sao Paulo, 1966. IV. 18.

Elnyűtt köntösöm férceit foltjain át,
s ha fogod a réz-krajcárt,
a kemény kenyér-héjat,

megismered a világot, mely nem fér
a könyvekbe és nem kér
a szívből kiutat.

A foltokban térképed lesz a világról,
mely minket össze kovácsol,
embert testvérré avat;

a réz megmondja majd, jobban mint a szó,
hogy nem réz-rozsdásodik a jó,
ha kéz kéznek adja azt;

a kenyérhéj mutatja, hogy a föld kérge
bőség annak a kezében,
akinek van és aki ad.

Elnyűtt köntösöm férceit foltjain át,
s ha fogod a réz-krajcárt,
a kemény kenyér-héjat,

megismered a világot, mely nem fér
a könyvekbe és nem kér
a szívből kiutat.

Portugálból fordította: B. Vér Rózsa

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

URUGUAY — URUGUAY

JUANA DE IBARBOUROU

PROLOGO

En esta Nochebuena sudamericana, toda de estrellas y toda de rosas, he cegado mi árbol de Navidad, oh Hungría mártir! para estar contigo en la tiniebla, para ser, simbólicamente, una de los tuyos, una mujer que reza por tu pasado y tu destino, una mujer que no sabe manejar el fusil, sino la lira y que nunca maldice, sino que canta. Pero ahora, que te desangran y te torturan, ahora, que todos los que aman las grandes virtudes humanas se acercan a ti como a Cristo Crucificado, en mi casa oscurecida estoy de rodillas, pidiéndole a mi Dios su justicia infalible, suplicándole por primera vez en la vida, que me haga soldado en tus filas y no inútil creadora de versos sin sangre.

Cómo te amamos, Hungría!

Desde la dulce juventud en que eras nuestro sueño bajo los árboles centenarios y las orillas del Danubio nos ganastes el corazón con tu encanto romántico y feliz.

Cuánto has crecido y cuánto heroicamente has luchado por tu libertad! Soy tu gran enamorada, orgullosa de tu augusto valor y de tu dignidad incorruptible. Y eres, Hungría, la santa, la tremendamente gloriosa, la que tienes las sienes coronadas de espinas como el Libertador del Calvario; eres el ejemplo de los pueblos que prefieren la muerte a la esclavitud, el hambre a la entrega ignominiosa, la siega sangrienta a la bien nutrida cobardía de los lacayos.

Hungría mil veces querida, por la que tanto lloramos: toma mi corazón y, si puedes, conviértelo en un cañón o una centella…

24 de diciembre de 1958

PROLÓGUS

Ezen a csupa csillag és csupa rózsa délamerikai karácsony éjszakán eloltottam karácsonyfámat, hogy Veled lehessek mártír Magyarország, hogy legalább szimbolikusan egy legyek a Tieid közül, egy asszony, aki imádkozik multadért és jövendő sorsodért, egy asszony, aki ugyan nem fegyvert tart kezében, hanem lantot és aki soha nem átkozódik, hanem énekel. De most, amikor vérzel és kínoznak, most, amikor mindenki, aki szereti a nagy emberi erényeket, úgy közeledik Hozzád, mint a megfeszített Krisztushoz. Itt térdelek sötétbe borult hazámban és kérem a soha el nem maradó isteni igazságszolgáltatást, könyörgöm Hozzád először életemben, hogy vértelen sorok haszontalan faragójából változtasson katonává a Te soraidban!

Mennyire szeretünk Téged Magyarország! Az édes ifjúságtól kezdve, amikor álmunk voltál a ligeti és tabáni fák alatt, a Duna partján, amikor megnyerted szívünket boldog és romantikus varázsoddal.

Mennyit nőttél és mennyi hősies harcot vívtál azóta szabadságodért. Nagy szerelmesed vagyok, büszke felséges értékeidre és megronthatatlan méltóságodra. És szent vagy Magyarország, rettenthetetlenül dicsőséges, halántékodon a töviskoszorúval, mint a Megváltó a Kálvárián. Példája vagy azoknak a népeknek, melyek többre becsülik a halált a szolgaságnál, az éhséget a becstelen megadásnál, a véres harcot a lakájok jóltáplált gyávaságánál.

Ezerszer szeretett Magyarország, akiért annyit sírunk, fogadd el szívemet és ha tudod, változtasd fegyverré, vagy villámmá.

Montevideo, 1958. december 24-én.

Spanyolból fordította: Keleméry Tamás

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ERNESTO PINTO

CANCION POR LOS LAURELES DEL MAÑANA

Benditas las viudas,
que el fusil del padre mutilado entregaron al hijo,
ocupando su lugar en los talleres y en los campos.
Por «ellas se encenderá el fuego antiguo de los hogares
y entre los olivos viejos madurará el joven trigo!

Benditos los niños,
que dejaron los trompos para luchar contra los tanques
y en el rezo final unían la madre con la patria.
Por ellos, las cometas volverán a pintar los aires
y las alondras de la risa despertarán al prado.

Benditas las doncellas,
que no entregaron la luz del lirio y la miel de los labios,
a la feroz sensualidad desatada por los bárbaros.
Por ellas, retornarán las parejas de enamorados,
bajo el dosel de glisinas que extienda feliz la tarde.

Benditos los adolescentes,
que del colmenar de las aulas saltaron a las calles,
cambiando, en los bolsillos, los lápices por las balas.
Por ellos, las golondrinas traerán la flor del dia,
y la primavera, en los perales, vestirá de blanco.

Benditos los obreros,
que los cuerpos entregaron a las luchas del camino,
llamando a gritos, desde el polvo, la libertad ajena.
Por ellos, cantarán las chimeneas los nuevos salmos
y la justicia, como un sol, entrará en todas las casas.

Benditos los fusilados,
que por no renegar de la fe, cayeron contra el muro
prefiriendo morir antes que vivir amordazados.
Por ellos, sin temores las bocas hablarán mañana
y sobre las fronteras se 'estrecharán todas las manos.

Benditos los ancianos,
que superaron el coraje y la llama de los jóvenes
oponiendo una muralla de pechos a la metralla.
Por ellos, el abuelo vigilará el juego del nieto
mientras sueñe siguiendo el humo de su pipa gastada.

Bendita Budapest,
en tus paredes en ruinas y en tus estatuas sin brazos,
en tus puentes rotos y en tus altas torres abatidas.

Bendita Budapest,
en tus lutos, en tu suplicio y en tus lentas heridas,
porque tu sangre limpiará de ignominias a la tierra
y tus muertos pondrán la libertad en segura marcha.

DAL AZOKRÓL, AKIKET A HOLNAP MEGKOSZORÚZ

Áldottak az özvegyek,
kik a holt apák puskáját a fiák kezébe adták,
a műhelyekben helyükre álltak és a mezőkre mentek.
Az ősi tűzhely általuk parázslik fel újra
s a fiatal búza beérik az olajfák árnya mellett.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Áldottak a gyerekek,
kik búgócsigáik sarokba téve rohantak tankok ellen
s utolsó sóhajukkal anyjukat hívták és a hazát.
Általuk szállnak vissza a lepkék s ragyog a lég
s víg nevetés fecskéi ébresztgetik a rét virágát

Áldottak a lányok,
kik megőrizték ajkuk mézét és liliom ragyogásuk
mikor vad tűzzel feléjük lobbantak a barbár vágyak.
Általuk jönnek újra csendesen szerelmes párok
s a délután boldogan húz föléjük hosszú árnyat.

Áldottak a diákok,
kik zsongó iskolákból az utcákra rohantak
zsebükben tölténye cserélve át a ceruzákat.
A madarak általuk hozzák vissza a napok virágát,
a nyíló körtefákon meg a tavasz fehér ruhát kap.

Áldottak a munkások-
kik testükkel harcolták meg az utca harcát
és az ismeretlen szabadságot a porból kiáltva hívták.
Értük a gyárkémények ajkán új zsoltárok fakadnak
és a házak ablakán, mint a nap süt be az igazság.

Áldottak a kivégzettek,
akik, mert hitüket megvallottak, a falhoz rogytak
s a halált választották lélek-mardosó élet helyett.
Holnap általuk nyílnak félelem nélküli szóra a szájak
s a határsorompókon át egymásba fonódnak a kezek.

Áldottak az öregek,
kik merészebbek és bátrabbak voltak a fiataloknál
géppisztolyok ellen mellük falát emelve.
Általuk őrizhetik majd nagyapák az unokákat
olcsó pipájuk kékesen szálló füstjén merengve.

Áldott légy Budapest,
lerombolt falaiddal és megcsonkított szobraiddal,
széttört hidjaiddal és földre sújtott tornyaiddal.

Áldott légy Budapest,
gyászodban, megkínzatásodban, szivárgó sebeidben,
mert csörgő véred lemossa földünk gyalázatát
és halottaid nyomában biztos lábaddal indul a szabadság.

Fordította: Lőkkös Antal

ERNESTO PINTO

EN LA CRUZ ROJA

Budapest,
Qué sola con tus muertos
y el río,
llorando a tu costado!

Por tu paz y por la mía,
sola y sin nadie,
estás luchando.

Por tu pan y el de mis hijos,
sola y sin nadie,
estás luchando.

EGYEDÜL S ELHAGYOTTAN

Budapest,
mily magányos vagy a halottaiddal
s folyamoddal,
mely csendesen sirat!

Békédért s az enyémért
egyedül s elhagyottan
harcolsz.

Kenyeredért s fiaim kenyeréért
egyedül s elhagyottan
harcolsz.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Por tus rosas y por mis sueños,
sola y sin nadie,
estás luchando.

Por tu espiga y por mi >estrella,
sola y sin nadie,
estás luchando.

Para que el hombre
se quite las cadenas
y sin miedo camine y cante,
sola y sin nadie,
estás luchando.

Budapest,
faro del mundo,
Qué sola con tus muertos
y el río,
llorando a tu costado!

Rózsáidért s az álmaimért
egyedül s elhagyottan
harcolsz.

Kalászodért s csillagaimért
egyedül s elhagyottan
harcolsz.

Azért, hogy lehulljon
minden lánc s az ember
szabadon, ne félve járjon és daloljon,
egyedül s elhagyottan
harcolsz.

Budapest,
világ világa,
mily magányos vagy a halottaiddal
s folyamoddal,
mely csendesen sirat!

Spanyolból fordította: Mikszáth Antal

ERNESTO PINTO

LA AURORA DESDE LAS TUMBAS

Una tarde, entre cipreses
se vio nacer la tormenta
que puso un fusil de luto
en las ventanas y puertas.

Con solo mirar las tumbas
los puños se hicieron piedra
para apartar del camino
la vergüenza de las fieras.

Nadie detener ya pudo
el furor de la marea
que unía a todos los pechos
con lazos de firme hiedra.

El Danubio repetía:
"Es la hora de la siembra!"
Y la siembra fue sangre
que no pidió recompensa.

A los muertos del pasado,
dormidos bajo la hierba
se sumaron los de hoy
caídos en cien peleas.

Cada muerto se hizo brazo
que levantó la bandera.
Cada muerto para el pueblo,
fue el trigo de las estrellas.

La muerte llamó a la muerte,
para dar la primavera.
Y Budapest, con sus lámparas
ahuyentará a las tinieblas.

HAJNAL KÉL A SÍROKON

Egy nap feltámadt a vihar
a sűrű ciprusok között
s az ablakokba és kapukra
fekete gyászfátyolt tűzött.

Sírok villanó szemétől
az ököl gránitra vált
hogy elsöpörje az útból
a dúvadak gyalázatát.

Ki tudta volna gátba fogni
az áradat féktelen dühét
mely harsogó folyammá' gyúrta
szétszórt csermelyek vizét.

A Duna meg egyre mondta:
„Vetni kell, az óra eljött!"
Ez a vetés vérözön volt
jutalomért nem könyörgött.

Kik a fű alatt pihennek
a már régen megholtakat
felkeresik a bajtársak
száz harcot vitt új halottak'

A halottak keze lendül
és ezernyi zászló lobban,
száll a hír: a megholtakból
búza nő a csillagokban.

Új halál jött a halálra
hogy kék ég nyíljon tavaszra.
És Budapest fényétől hal
a sötétség rút hatalma.

Fordította: Lőkkös Antal

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

MARÍA SARA LLOVET DE FAYET

NAVIDAD EN HUNGRÍA

Llora la estrella lágrimas de hielo
Y el muérdago florece en corazón;
Santa Claus no trae en sus alforjas
Ni juguetes, ni amor.
Pero al niño de mano temblorosa
Algo le habrá de dar...
Le entrega el llanto de la madre, sola,
Y ceniza de libertad.

Al villancico ingenuo, adormecido,
Quién lo despertará?
La boca está salobre para el canto
Sólo ansia el pan de la paz.

La campana de bronce, en la alta noche
Cómo repicará?
Los brazos de los hombres, con puños contenidos,
Sólo se moverán para luchar.

El eco del recuerdo murmura todavía:
"Paz a los hombres de buena voluntad".
El horizonte es un incendio
Que quema el alma y el soñar.

El bárbaro profana la antigua tierra altiva
Ya no hay árbol, ni pétalo fugaz;
Germina oscura la simiente de odio
Fructificada en soledad.

Crece la hiel sobre la sangre joven
Enferma de ansiedad;
El manso buey no lame el pie desnudo
Tan lejos se halla el manantial!

El hombre entrega su esperanza
Hecha de miel y claridad,
Mientras ofrece el pecho sin escudo
Al desatado vendaval.

Ay!, campanitas de Belén, sonando
En un pasado fantasmal;
Sin presente, sin tiempo y sin medida
Toda la vida está detrás.

Pueblo magyar de nuestro hondo tormento,
De esta angustia sin par,
Eres como una llaga irrestañable
En esta amarga Navidad ... !

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

MAGYAR KARÁCSONY

A régi csillag jégkönnyeket sír ma,
A szívben a jégvirág fagyasztva éget,
Az Angyal nem hoz ma játékokat,
Szeretetet, meséket.
A tétován nyúló gyermekkezekbe
Mégis ad valamit...
Magányos anyjuk elfojtott sírását
S a szabadság hamvait.

Szunnyadó, egyszerű karácsonyi ének
Ki költ ma fel?
Fanyar a száj, hogy énekeljen,
Ma csak a békesség kenyere kell!

Szent harang, éjféli órán
Ki kondit meg?
Ökölbe forrtak a férfiujjak,
Az izmokban csak harci vágy remeg.

Hogy is volt? Haló visszhang már az emlék:
„Béke a jószándéku embereknek!"
Köröskörül tűzvész a határ,
Hamvadnak benne az álmok, lelkek.

Barbártaposta, büszke, ősi földön
Nincs szirom, rügy sem bujkál a fában,
Gyűlölet fekete magja csírázik
Az elhagyottság bús talajában.

Ifjú vérből dudva nő, áramába
epét hajt a beteg szorongás.
Szelíd ökör nem nyalja a Kisded lábát.
Be messzi már az az ősi forrás!

Mézből, fényből szűrt reményét
Az ember eldobja. Kik hiába akarnak,
Pajzs nélkül tárják puszta mellük
A féktelen szélviharnak.

Betlehemi csengők, honnan visszacsengtek
Jaj, az már kísérletes múlt!
Idő, jelen és mérték nélkül
Az élet már a múltba hullt i

Magyar nép, soha ily szorongást,
Gyötrelmet, mint most érted. Fájsz nagyon,
Soha be nem hegedő sem vagy
Ezen a keserű karácsonyon! . . .

Spanyolból fordította: Rónai Zoltán

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ARGENTINA — ARGENTINA

GUSTAVO GARCIA SARAVI

A HUNGRÍA, AÑO 1956

— Al Dr. Ernesto Máthé

Caída entre crepúsculos y obús es,
entre puntas y fierros y condenas,
ascienden tus silencios, tus cadenas
de soledad, tus carcominadas luces.

En cuál imprecación, en cuáles cruces
se herrumbran tus caballos y tus penas,
las salinas del odio, las arenas
impiedosas por dónde te conduces?

Crisantemo de lágrimas, condado
de los adioses últimos y el beso
irremediablemente destrozado,

guardapelo con lanzas y memorias,
oh!, corazón doliente, mártir preso,

héroe buscando preces y victorias.

MAGYARORSZÁGHOZ

— Dr. Máthé Ernőnek —

Már esthomályba hulltál, gránátok és vasak
s bitófák közül is, — bár magány láncra verten, —
száll fel a hallgatásod s villogó fényeidben
ég a szuronybozót és rőt az alkonyat.

Mily fohászok szállnak s milyen gyilkos szavak
csapódnak le a síró, vad, kietlen
homokra, a sivatag gyűlöletben
a szenvedés lova vajon hová ragad?

Könnyek őszirózsái, duló vasak, bitók
csóktalan kihűlt ajkak, végső búcsúszavak
alkonyi tája és égő szunyogbozót,

szelíd emlékezés rab országa s a lándzsa
vég-akkordja a szívében s egy fájó akarat:

győzni hősként és megpihenni egy imába'.

Spanyolból fordította: Mikszáth Antal

RAFAEL SQUIRRU

LA CRUZADA

Al pueblo de Hungría

Hermano
Llegó la hora del acero
Viste tu casaca más hermosa
Unta tu cabellera y tus muslos
Con el óleo perfumado
Hoy es día de fiesta
Hoy es día de muerte
Llegó la guerra

Distiende tu arco
La justicia implacable de nuestro brazo.
Para que mostremos al mundo
Y no temas
Al despedir la flecha
Más mortífera de tu carcaj.
Un Angel me dijo
Que las almas no se matan
Aunque caiga vencido
El cuerpo de tu rival.
Le habrás dado la gloria

KERESZTESEK

Magyarország népéhez

Testvér
eljött a vas órája
legszebb mentéd oltsd magadra
illatos olajjal
kend meg izmaid
ünnep van ma
halálünnep
erős karunk
a világ szeme előtt
igazságot tesz.

Feszítsd az íjjat
ne félj ha puzdrád
halálthozó nyilát
útra engedni kell.
Egy angyal mondta nekem
lélek lelket nem öl
ha porba hull is a test.
Ellenfeled
neked köszöni majd

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

De morir limpiamente
Sobre el polvo
O entre racimos de nubes
Antes que su carne temprana
Conozca el rigor des los inviernos.

Aleja el odio
De tu corazón
Que no conviene a esta faena
Porque es sagrada.
Sábelo inocente al tigre
Que te han puesto por delante
Pero no por eso
Es menos imperiosa su muerte
O hemos de dejarle
Que sacie su locura
En un mar de sangre inocente.

Arriba lanzas
Que toquen los clarines a degüello
Y anuncie el batir de los parches
Nuestra marcha iluminada
Bien alto el estandarte
De la santidad de nueltra causa.
Hasta la cruz de la empuñadura
Sepamos hundir la espada
En el pecho del enemigo.
Adelante
Por Dios y por la Virgen
Adelante.

a tiszta halált
az anyaföldön
vagy felhők fürtjei közt
mielőtt húsába
harapna a tél.

Gyűlölet szíved
ne terhelje
nem illik hozzá
szent dolog ez.
Tekints ártatlannak
a vadat mely előtted áll
a haláltól
ezért nem engedhetjük
hogy őrült szenvedélyét
ártatlan vérben fürössze.

Fel lándzsák
a kürtök szóljanak
dobok dübörgése
kísérje menetünk
s lobogónk hirdesse magasan,
szent az ügy,
melyért kardunk
a markolat keresztjéig
ellenséges mellbe döf.

Előre
Istenért s a Szűzért
előre

Spanyolból fordította: Rónai Zoltán

ATAHUALPA YUPANQUI

LOS PAISAJES HÚNGAROS

Yo anduve por tu reino de acacias y de tilos,
inolvidables Cárpatos, donde el aire cantaba.
Vi las brillantes botas de los mozos labriegos
y la "pántlika" dando la edad de las muchachas.

Yo trajiné los largos callejones de Miskolc,
Romanza y acordeones en las manos mineras.
Donde, en contraste, corren los ríos del acero
Mientras llegan del este las antiguas carretas.

Mesckovesd, — un sueño detenido en el tiempo
Borda blusas con hilos bermejos y celestes,
Si en la viña se esconde lo mejor de las zchárdas.
Al vino de esta aldea lo envidiarán en Eger...

Besaron mi nostalgia las brumas del Danubio ...
Cada vez que una pena se vistió de vidala,
Ahondando mis heridas me golpeaba la copla
América, qué lejos! Qué lejos mi montaña ... !

La noche despertaba con magia de violines,
Cerca, y siempre lejanos, romanza y más romanza,
Todo el amor del mundo se concentra en la música.
Cuando un zcigano toca, quien muere de las gracias.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Allá por las colinas de Buda, yo buscaba
la universal palabra que vibra en las guitarras —
Y un scimbalista ciego, junto al viejo mercado,
Me hizo ver la tremenda profundidad gitana.

No puede ser! repito. No puede ser destruida
La gracia de la luna sobre los tulipanes!
Los ojos que nacieron para ver primaveras
No deben ver el fuego criminal de los tanques!

Hungría es una caja de música infinita,
Bordada junto al sueño de la estrella más alta.
Mi corazón congrega todas sus tolderías
Para decirle a Hungría mi amor y mi esperanza.

MAGYAR TÁJAK

Jártam akácos, hársfás országodban,
Büszke Kárpátok, dalolt a levegő,
Legények táncos lábán csizma fénylett.
Lányhajban pántlika, szélben lebegő.

Sétáltam Miskolc hosszú utcáin,
Bányászkezekben harmonika szólt
Idők keresztútján, hol acélfolyók
S ősi szekerek találkozója volt.

Mezőkövesden elszunnyadt az idő,
Ruhákon nyílik ezer színes virág,
A szőlőkben csárdás üteme lüktet,
Borát irigyli Eger s a nagyvilág.

Honvágyam dunai párák becéztek,
Ha bánatom fájó dalba öltözött.
Mily messze vagy, lelkem Amerikája!
Mily messze, otthonom a hegyek között!

Az éj hegedűk varázsával ébredt,
Közel s távol jajdult húrokon a dal.
Bennük a földkerek minden szerelme,
A cigány, ha húzza, szinte belehal!

Zöld budai halmokon kerestem én
Az egyetemes, örök, emberi szót
S egy vak cimbalmos öreg vásártéren
Mutatta meg, mit rejt a lélek-bozót.

Nem lehet! Hogy lehetne elpusztítni
A hold bűbáját a tulipánokon?
Tavaszcsodára született szemekben
Mit keres tankok vad tüze, füst, korom?

Magyarország, drága kis zenedoboz,
Csillagok álmával ékes, hímezett.
Szívem kibontja sátorponyváit mind, *
Hogy elmondja néked, mennyire szeret.

Spanyolból fordította: Rónai Zoltán

* A költő evvel a képpel saját indiánfőnöki származására utal.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

CHILE — CHILE

GABRIELA HUNEEUS

TIERRA DE MARTIRIO

— A Hungría —

Coronada
de guirnaldas estelares,
desde eterna dinastía,
viene avanzando la noche
lentamente...

Viene avanzando la noche
lentamente ...
Insomne, transfigurada,
escucha el canto agorero
y tiende sobre la tierra
su manto de reina obscura.
Sellados trae los labios
entre las cosas dormidas
y el silencio de la luz.
Sus largas manos silentes,
con tembloroso ademán,
se tienden en muda súplica
hacia la tierra de Hungría,
palpando abismos y cimas,
desiertos, selvas, ciudades,
desfiladeros y rios.

En esa realidad trágica
desentraña los secretos
de los reyes y mendigos,
de gitanos y señores,
de tiranos y de esclavos.

La noche sólo esperaba
el himno de los amantes
y los latidos de amor ...
Quietos perfiles de luz
bajo las llamas del éxtasis …

La noche gime angustiada
ante el llanto de los cielos
y el huracán de cenizas ...
Se han apagado en su manto
las guirlandas estelares.
Desolada,
su presencia
se ha tornado más obscura
en la tierra del martirio.
La estremecen
Los ecos apocalípticos
cuyos mensajes caóticos
emanan con duro aliento
de gargantas de metal.

VÉRTANU FÖLD

— Magyarországhoz

Csillagfüzérrel
koronázva,
az időtlen időből
lassú léptekkel
jő az éj...

Jő az éj lassan ...
Álmatlan, szépen
hallgatja a jós danát,
és sötét, királyi palástját
a földre teríti ki.
A szunnyadó tárgyak
s a fény árnya közt
ajkán pecsét.
Hosszú, hallgatag ujjai
reszketve nyúlnak
Hungária földje felé
s megsimogatnak
völgyet, tetőt,
pusztát, erdőt,
várost és folyóvizet.

A bús való órájában
titkokat fed fel:
királyok s koldusok,
urak s cigányok,
zsarnokok s rabok titkait.

Pedig lám, mást várt az éj:
szeretők ujjongó éneket,
szerelmes szívdobogást,
fényes, nyugodt arcéleket
az extázis tüzei után.

Az egek zokognak,
hamut sodor a szél,
az éj rémülten nyög …
Palástján a csillagok
kialudtak mind.
A vértanu földön
sötétebb, gyászosabb
lesz az éj is.
A légben
apokaliptikus hangok
fémtorkok kemény,
zavaros kiáltásai.

Magyar földön
eszét vesztetten
bolyong az éj.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Enloquecida la noche
va arrastrándose
sobre las tierras de Hungría.
Por los campos de la muerte
va arrastrándose ... .
Soporta el peso infernal
de su manto ensangrentado.
La noche se hace mortaja
para el dolor de la tierra.

Y allí se queda esperando
que un soplo de redención
rasgue su manto de sombras
hacia las puertas del alba,
hacia caminos de sol.

Halálmezőkön kúszik át.
Vállán a véres palást
a fájó föld
halotti leple lesz.

És ott marad és ottan vár
valami megváltó szélvihart,
hogy elűzze az árnyak hadat
és kitárja a hajnal kapuit
a nap felé.

Spanyolból fordította: Rónai Zoltán

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

HONDURAS — HONDURAS

FELIPE E. ROJAS

CANTO DE ANGUSTIA PARA EL PUEBLO HÚNGARO
(Fragmento)

Nos sangran las palabras
y nos duelen los ojos y las manos
ante el dolor de Hungría atropellada.
Se nos oxida, el grito en la garganta;
el dolor nos acosa como pulpo
y nos destroza el alma la tragedia.
Borremos las fronteras,
donde el dolor exista.
Donde existan la pena y la agonía;
donde el llanto del hombre
sature el horizonte de los ojos,
no pueden existir las diferencias
de Credos ni de Clases.
Terminemos los odios ancestrales.
Toda la tierra,
desde el peñasco umbrío,
hasta el valle y la sierra
son moradas del hombre y de sus hijos.
Los que rezan a un Cristo, de rodillas,
y aquellos que no rezan,
porque ignoran la Gloria del Supremo,
todos somos hermanos . . .

Veo correr el llanto;
desbordarse la sangre de las venas
de un pueblo que se angustia ante la muerte.
Yo siento que la ira se agiganta;
yo escucho la protesta de las masas.
Es la hora del grito justiciero,-
es el instante mismo de levantar las teas
y lanzarse impetuoso a la batalla.
Yo reclamo un segundo de vigilia,
por todos los caídos en Hungría;
yo reclamo un segundo de silencio,
por todos los valientes que retaron
a las malvadas hordas moscovitas.

Ciudadanos del mundo!
Lloremos por Hungría!
Budapest con su manto de tinieblas,
nos taladra del alma hasta los huesos.
Malditos Camaradas!
Cercenad con la Hoz y el Martillo
a todos los que amamos la Justicial
Invoquemos el hombre de ese pueblo,
su triste geografía,
y su gesto de estatua.
Invoquemos el nombre de Mindszenty,
que apacentó rebaños en la cárcel.

AGGÓDÓ ÉNEK A MAGYAR NÉPHEZ
(Részlet)

Szavainkból vér szivárog,
fáj a szemünk, ha arra néz,
hol Magyarhont megtiportak;
sajog a test, a szív, a kéz ...
Kiáltanánk, de torkunk rozsda marja,
lelkünkre veti gyilkos árnyait
a nagy tragédia, ezernyi karja
szorít, fojt, mint a polip.
Nem tűrhetünk határt,
hol kínban él és hal az emberi
Hallanunk kell a jajt,
mely árad, elönt, mint a tenger!
Hogy nézne itt a lélek
Hit- és osztálykülönbséget?
Legyen vége minden ősi gyűlöletnek
a Föld kerekén.
A síknak, völgynek,
oromnak az ég peremén
örököse, lakója az emberi fajta.
Kik imádják Krisztust térdet-fejet hajtva
s kik a Magasságos fényét meg sem látják,
egyaránt vagyunk testvérek és árvák.

Látom, hogy árad a sírás,
az erekből kicsap a vér,
egy nép reszket, de mégis óriás,
haragja az egekig ér!
Az igazságtételre eljött az óra,
fáklyát emelni itt a pillanat,
szólít a kürt harca riadóra!
S kik nyugosznak már magyar föld alatt,
érettük álljunk meg egy néma szóra;
értük, kikben volt még hősi jellem
harcolni Moszkva hordái ellen!

Polgárai a nagyvilágnak!
Budapesten sötétek az árnyak,
sötétje rágja csontunk, lelkünk ...
Magyarország, mi nem felejtünk.

Arassatok le sarló-kalapáccsal
mind, kik az igazságot szeretjük!
Idézzük most e népet,
fiait ne feledjük,
se szomorú helyét a nap alatt,
és idézzük Mindszenty nevét,
ki a börtönben is pásztor maradt...

Spanyolból fordította: Rónai Zoltán

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

SALVADOR — EL SALVADOR

CLARIBEL ALEGRIA

MUERTOS

Sobre el pavimento
yace un viejo.
Hay un viento frío,
un viento que silba por las calles,
por las ventanas rotas.
Un viento que se nos cuela
y corre por el corazón
como por una sala vacía.
Hace mucho frío para las lágrimas.
El viento me corta las mejillas.
El viento le levanta la camisa
como si fuese una vela.

He visto muchas muertes estos días.
Pueden decirme que un muerto se parece a otro.
Yo les digo que no.
No hay nada más muerto
que el cadáver de un pájaro.
Nada más arbitrario
que un niño muerto.
He archivado más muertas
en las últimas horas:
muertos decorosos,
muertos estridentes,
muertos emboscados,
muertos vivos,
y vivos todavía no muertos.

Muertos, muertos, muertos.
Tendidos,
caminando,
por los tejadas,
por las calles,
en las puertas,
abanderados en el viento,
en el viento frío de noviembre,
en el viento que sopla
como flauta fúnebre,
como himno nacional,
como elegía para todo un pueblo de muertos,
de vivos que siguen muriendo,
en el viento frío de noviembre
que levanta, levanta, levanta su camisa
y le acarica el pelo tiernamente.

HALOTTAK

A kövezeten
fekszik egy öreg ember.
Hideg, hideg a szél,
a szél az utcákon fütyül,
törött ablakokon betér.
A szél fagyasztva fut a testen,
száguld a szíven át,
mint egy üres termen.
Túl hideg van ahhoz, hogy sírjak.
A szél, mint a kés, vágja az orcát.
A szél emelgeti az ingét,
mint fátylat, az öreg halottnak.

Sok halottat láttam e napokban.
Nekem mondhatják, hogy egyik halott olyan mint a másik.
Nincs halottabb,
mint egy madártetem
és egy halott gyereknél
nincs csúnyább szeszélye a sorsnak.
Emléktáramba még sok más halottat
raktároztam el az órák során:
halottakat, kik dicsőn haltak,
halottakat, kik csodálkoznak,
halottakat, akik kiáltanak
halottakat, akik bujkálnak,
halottakat, kik élnek
és élőket, akik még nem halottak.

Halottak, halottak, halottak.
Nekifeszülök,
akik járnak
a háztetőkön,
az utcákon,
a kapukban,
zászlóvivők a szélben,
a hideg novemberi szélben,
a szélben, mely egyre fújja,
mint temetési flóta fújja,
mintha nemzeti himnusz volna
elégiáját a halottak egész népe felett,
élők népe felett kik tovább halnak
a hideg novemberi szélben
mely emeli, emeli, emeli az ingét
az agg halottnak s lágyan simogatja haját.

Spanyolból fordította: Mikszáth Antal

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

MARTINIQUE — MARTINIQUE

AIMÉ CESAIRE

HORS DES JOURS ÉTRANGERS

au *peuple hongrois, victime du néo-colonialisme*

mon peuple

quand
hors des jours étrangers
germeras-tu une tête bien tienne sur tes épaules renouées
et ta parole

le congé dépêché aux traîtres
aux maîtres
le pain restitué la terre lavée
la terre donnée

quand
quand donc cesseras-tu d'être le jouet sombre
au carnaval des autres
ou dans les champs d'autrui
l'épouvantail désuet

demain
à quand demain mon peuple
la déroute mercenaire
finie la fête
mais la rougeur de l'est au coeur de balisier

peuple de mauvais sommeil rompu
peuple d'abimes remontés
peuple de cauchemars domptés
peuple nocturne amant des fureurs du tonnerre
demain plus haut plus doux plus large
et la houle torrentielle des terres
à la charrue salubre de l'orage

IDEGEN NAPOK MULTÁN

a magyar népnek, az új gyarmatositás áldozatának

népem

mikor
idegen napok multán
mikor nyílik ki gyógyult válladon fej: végre tiéd,
szó: saját szavad

Az árulók, a bitorlók
mikor kapják meg a felmondó táviratot
— lemosott föld, osztott föld
visszaadott kenyér

Meddig
meddig leszel hát sötét játéktér
mások farsangján,
mások mesgyéjén
kivénhedt madárijesztő

Holnap
ó az a holnap népem
mikor a zsoldos utat veszt
s bevégzi ünnepét
kelet pírja lobog a fű szívében

nép rossz álmaid szakadnak
nép a mélyből emelkedsz
nép rémkép — szelídítő
hajnal nép az üvöltő dörgés szeretője
holnap magasabb édesebb szélesebb

földek hanghullámaira
vihar gyógyító ekéje

Franciából fordította: Nyéki Lajos

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

AUSZTRÁLIA

(AUSTRALIA)

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

AUSZTRÁLIA — AUSTRALIA

VINCENT BUCKLEY

IN TIME OF THE HUNGARIAN MARTYRDOM

(Excerpts)

More than carved stone the will is monument
To a violent sanctity. The lightest grace
Is that of martyrs, for their least intent
Swells to become the blood beat of our race
And turn it from old veins. Yet who would will
Such mercy for himself? The year
Of torment is remote and still
As man's long-exiled Eden; all must fear
To breathe by night the odours of the vine
Or walk that desert of sweetness to command
The vast world in the soul — a discipline
As of the stone beneath the sculptor's hand.
It seems our senses grasp the world
Only to lose it at a cry
Of "Mercy"; so the young and wise are called
To build in time their immorality.
And who would think to see God's honour served
In an old man with wandering wits, who heard
The mountains move, and knew his fate reserved?
O fame is easy, but descent is hard
Even for old men: To cease
All practice of their love, and know
The earth all flints, her green and sinuous grace
Sinking to sightless mist, a drift of snow
That covers one universal tomb and dark.
Some eyes, I know, attract the dancing light
And dazzle it with longing, stretch and mark
Where the ray falls, and praise its heart,
Yet God, who for his glory chose
The brightness of no bright particular day
But the long glare of centuries, may close
Even this wisdom from the hands that pray.
Dead mouths, a hand made strong is stone, recall
What is most prophesied of our own time:
The schism in each man, dividing all
The structures of creation by a crime
Done in the name of mercy or of gain.
Mystery is all. They glimpse your Face
And are turned sharply from their pain;
Whatever hunger drives, love can embrace.
It seems we have come, for very justice' sake,
To a private madness burning up all men,
Some equinox of nations, when they shake
Their splendour off, and murder Christ again.
What voice from the yet-shaping stone,
What central heart, cries to atone?
God of all hearts, enlighten our desire.
Shall we ask for them any shroud but hissing fire?

A MAGYAR VÉRTANÜSAG IDEJÉN

Hódolatul Mindszenty]józsef biborosnak

*(*Részlet)

Faragott kőnél több az akarat:
Érdes szentség-szobor. A vértanúk
Kegyelme tiszta, mert vérré dagad
Bennünk legkisebb céljuk is s aludt
Vénánkat fölkavarja. De ki kér
Efajta irgalomból itt? A kín
Éve már messze van, nyugodni tér
Mint rég bezárult Éden. Am akin
Átleng a szőlő illata, nehogy
Beszívja éjjel s édes-szertelen
Pusztákon járva bezengje legott
A lélek roppant földjét — fegyelem
Mint szobrászkézben a kő. De kivág
Érzékeinkből az elkapott világ
Egy „Irgalom" sikolyra; ifjú s bölcs
Jövőt épít, hol nincsen már erkölcs.
S ki gondolná, hogy istentisztelet
Zeng egy agg vándor szellemén, ki hall
Hegymozgást s tudja a végzetet?
A hír könnyű, de már leszállnia
Nehéz az aggnak is: a szeretet
Szokását elhagyni s tudni, a föld
Tűzkő csak, zöld s hajlékony kelletne
Homályos ködbe hull s hófátylat ölt
Mint roppant sír, sötét. Vannak szemek
Tudom, melyek vonzzák a táncoló
Fényt s vággyal keverik, merengenek,
Észreveszik, hol a sugárfolyó,
Dicsérik lényegét, de Isten, ki
Nem egy nap, de hosszú évezredek
Fényét dicsőségül szemelte ki,
Elejtheti a könyörgő kezet.
Holt szájak, kő-kéz, emlékezzetek,
Mit jósoltak korunkról: mindenkiben
S minden szervben, mit teremtetett
Skizmát hasít a bűn a kegyelem
Vagy haszon nevében. Minden titok.
Arcod ha villan, felejtik a bút
Hamarosan. Ha éhség s bármi ok
Űz is, a szeretet ölelni tud.
Úgy látszik, igazán, hogy csak saját
Tébolyunk dob tüzet mindenkire,
Nép-napéj egyenlőség, ragyogást
Vet el és Krisztust öl megint. Mire
Ad szót a kő, mi most még idomul?
Miért lakol a szív, míg könnye hull?
Szivek Ura, vágyunkra fényt lehellj!
S rájuk mi hulljon? Tűz ne, csak gyászlepel.

Angolból fordította: Tűz Tamás

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ÁZSIA

(ASIA)

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

MALÁJZIA — MALAYSIA

J. E. STIMOL

KAHAGAASAN

Notingkas oh dalun
Nokosilanang hi bungadau
Gavun topuak santatavun
Oimot id avan sumoibau
Pituvongon nobibi id isan
Binabang di adu huminavan
Koponguntingaan di Kondiu Vaas
Doid vinangun tongoniini notingkas
Koundoosi aiso nodii id koposizan
Ninavau do katapatan nokosoibau
Otingaa id kavas tongkulipisau
Songkiekie mondos id Kahagaasan.

SZABADSÁG

Elállt az eső, fönn a nap
Átüt a pára függönyén,
Hol fehér felhő-nyáj halad,
Az útját söpri már a fény.
A sötét messze menekült,
A lándzsás napfény űzte el,
A harcos harkály is elült,
Bogárhad békét ünnepel.
Nincs mitől félni kellene,
Itt az Igazság hajnala,
Madárrajok víg éneke,
A szárnyas Szabadság dala.

Fordította: Tollas Tibor

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

VIETNÁM — VIETNAM

PHAM CÔNG THIÈN

MÙA XUÂN TRANG

The Hungarian poet Ádám Makkai
in memory of October 23, 1956.

Mùa xuân bay thành khói
Tôi ca hát môt mính
Souôt Dôi không biêt nói
mùàc chây tràn con kinh

Ky niêm bay lên trói
Biên thành cánh chim non
Tôi quí hôn lá mói
Dau khô tráng linh hôn

Hù vô Dô ra khôi
Quá khú trôi qua câù
Bâi chiêù không ngûói tôi
Tinh nhó quên tù lâu

Trôi cuôi nám gác tro
Dèn tát suôt Dêm Dài
Con chim mùói nám Dó
Bay vê Dâu Dêm nay

Suôt Dôi không biêt nói
Tôi ngôi thúc môt mính
Dôt thuôc lên nhin khói
Dêm vong vê vô minh.

A FEHÉR TAVASZ

Makkai Ádám magyar költőnek
1956 október 23. emlékére.

Elszáll a tavasz mint a füst
Én egymagamban dünnyögök
Mióta élek firtatom: Hogy kell beszélni? ...
Kitör a gátakból a víz.

Emlékek vágtatnak az égen
— Nézd! — Nyugtalan költözőmadarak ...
Letérdelek s megcsókolom a sarjadó füvet:
Kifehéríti lelkem a szenvedés ...

Az Óceánba torkollik a semmi
A hidak alatt hömpölyög a múlt
A tengerparton lélek se jár ...
Be rég, hogy elfeledtelek, első szerelmem!

Az év utolsó napjának ege bepislog még a padlásablakon...
Gyufaláng se lobban a vaksötétben
S tíz év előttről a madár
A párkányomra szállva gunnyaszt reggelig.

Amíg csak élek, firtatom: Hogy kell beszélni? ...
Álmatlanul forog velem az ágy,
Rágyujtok és a füstbe bámulok:
Szellemi-lelki sötétséggel borít be újra az éjszaka.

Fordította: Makkai Ádám

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

THAJFÖLD — THAILAND

M. C. PRASOBSUKH SUKHSVASTI

โดย ม.จ.ประสบสุข สุขสวัสดิ์

ผู้รักชาติของฮังการี

ฮังการี เป็นเมือง อันเรืองชื่อ
แม้เล็กก็ นามระบือ ทั่วทิศา
สงครามสุด โซเวียตรุด เข้ามารา
เที่ยวกดขี่ ชาวประชา ทุกวี่วัน

สิบกว่าปี ที่แล้ว พวกรักชาติ
ทั่วประเทศ แข็งอำนาจ ไม่หวาดหวั่น
สัประยุทธ ต่อต้าน พลันวัน
เพื่อขับคอม มิวนิสต์นั้น ไปจากเมือง

แต่น้ำน้อย หรือจะ ชำนะไฟ
โซเวียตใช้ รถถัง ประดังเนื่อง
บดขยี้ เสียนับแสน เพราะแค้นเคือง
ผู้รักชาติ ทั่วเมือง ต้องแหลกลาญ

ขอชาวไทย ทั้งใจ สดุดี
พวกชาว ฮังการี ผู้กล้าหาญ
สละชีพ เพื่อชาติ จนวายปราณ
เพื่อลูกหลาน จะได้มี เสรีเอย.

A MAGYAROKRÓL AKIK SZERETTÉK HAZÁJUKAT

Bár kis ország volt Magyarország
De jól ismert, sugárzó hírnevű.
A háború végével elsodorták
A Szovjet elnyomás mindennemű

Poklai. Évtizede már, hogy felkelt
Egy emberként e nép lerázni jármát!
Fegyvert ragadnak bátran, ki mit lelhet,
Kifüstölni Sztálin lidércnyomását.

De mit tehet egy cseppnyi tiszte víz
A vörös pokol nagy tűzvésze ellen?!
Ezrével hulltak — s ezrek szárnyszegetten
Futottak túlélni Moszkva tankjait.

Sziámi népem, Thaiföld nevében
Köszöntsük hát e népet mi, sziámul,
Kik vérük adták jövőnkért, hős reményben
S gyermekeikért örök szabadság-zálogul.

Sziámi (thai) eredetiből fordította: Makkai Ádám

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

NEMZETI KÍNA — CHINA

RUI LANE KUO

—辜 瑞 蘭—

「匈牙利人民抗暴運動」書後感

其 一

多腦河畔草青青，
馬扎兒族樂太平；
無限好景轉眼逝，
腥風血雨滿階庭。

其 二

赤手空拳毀鐵輪，
豪氣貫虹感鬼神；
無如魔鬼重復現，
正義自由有待伸。

MAGYAR FORRADALOM

Zöldel a Duna folyó völgye.
Évszázadok békéje nyugszik a tájon.
De a magyarok szerencse-csillaga fordul,
Durva erőszak töri a csendet.

Tűzvörös tankok előtt gyermekkezek fehér fala,
Mely fölébresztette az alvó isteneket!
De kitárja újra a gonosz szárnyas hatalmát,
S szabadságod újra elvész! Küzdesz e tovább?

Fordította: Vári Ildikó

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

—史 德 儀—

給匈牙利青年

一九五六年的十月二十三日
一聲巨響
揭開了革命的序幕

槍，淒厲地叫
彈，四散地飛
吼聲，叫聲，哭聲
瀰漫空間
振撼着每一心靈

只那麼一剎，十二天
一三四千人呻吟於病榻
六萬五千人長眠於原野
悲慘——那戰爭

終於終於
在一九五六年十一月初四
一面紅日綠的旗子
飄揚於美麗的蒼穹

又是一聲巨響
夾帶着警報的尖鳴
他們驚惶地知曉
那萬惡的俄共又來臨

殘酷的鐵蹄
破壞了安祥；
長長的鞭子
摧毀了寧靜

家，破了
人，散了
目睹這淒凉
他們絕望地呼喊：
上帝！你在那裏？

鳥兒歡樂地歌唱
河水自由地流轉
而他們——那可憐的人民
却只有躲在暗暗的角落
哭泣

起來吧！匈牙利人
你們還要沉默多久？
你願
永遠悲哀地哭泣？
你願
永遠身為奴隸？

起來吧！匈牙利人
擦乾你們的淚
拾起你們的槍
加入我們的行列
（我們也是反共的一份子）
將那萬惡的魔鬼驅除
並搗毀他們的老巢

讓我們的旗幟
再度地
飄揚在無垠的天際
讓我們
再度地
呼吸自由的空氣

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

SHR DE YI

A MAGYAR IFJUSÁGNAK

Hang süvít az októberi tájon,
— fegyverek gránátok hangja —
a Forradalom sikolt!
Ember! Rád lőnek! Tizenkét nap sok halaira elég.
Egy napon a piros-fehér-zöld zászlók vért isznak
a földön, amint szanaszét hevernek . . . November 4.
Béke helyett béna nyugalom, halál . . .
térdreesett házak az utak mentén,
Kettévált emberi testek . . .
hang süvíti, torok:
Istenünk, hol vagy?

Víg madárfüty rebbenti meg a levegőt,
a Duna hullámai a szabadságról imák titkos jeleket,
de könnypatakok bugyognak a szürke romok közül,
s a jeleket tova sodorják.
Talpra magyar" — írta Petőfi egykor.
Meddig kell még sírnotok?
Meddig kell még várnotok . . .
— hány száz évig áll ez a börtön?

Töröld le a könnyed, ragadj velünk fegyvert,
velünk, kínaiakkal, távoli testvér!
Egy család voltunk valamikor,
s ma ellenünk is közös!
A szabadság zászlaja,
szabad népek zászlaja
lobogjon földeteken,
— mindnyájunk földjén.
Szabadság szele,
tiszta, friss levegője
éltessen titeket,
hős testvéreink, magyarok!

Fordította: Vári Ildikó

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

TÖRÖKORSZÁG — TÜRKIYE (Turkey)

ÖZCAN DOĞRUÖZ

BUDAPEŞTE MEKTUBU

Budapeşte akşamlarında aşıklar
Aydınlık yüzler gibi yanar di.
Bizim seven yüreklerimiz
Dost ellerimiz vardı.

Banliyö trenleri, tramvaylar
Iyilik içinde gider gelirdi.
Bu yıkık pencereleri evlerin
Sabahlari türkümüzü dinlerdi.

Büyük acilar başladı,
Kimse tutmadı elimizden.
Kaldırımlar kanla yıkandığı zaman
Kan gelmez olmuştu içimizden.

Ölsek bin defa ölürdük,
Bir candı bizi ayakta tutan,
Bir de hürriyetti,
Baris-Güzellikti,
Doymaz insanliğımaza karşı
Bunlar diretti.

Birşey kalmamıştı önümüzde
Ölümdü tek.
Namludan çıkmış kurşun gibiydik.
Beş bin kişilik-on bin kişilik-yüz bin kişilik.
Bu destanı kanla yazmıştık gerçek.
Bize destan gerekmezdi.
Çocuklarımız gülsün isterdik.

BUDAPESTI LEVÉL

Budapest lámpái az este
Mint sok derűs arc tündökölt.
Nyitott szivünket jól ismerte
— S baráti kezünket — a föld.

Utcáinkon versenyt futottak
A villamosok, — rég letűnt
Vén házak, vaksi ablakokkal
Fülelték vidám énekünk.

S egyszerre kés nyilait belénk,
Kezünk kinyúlt a semmibe.
Mikor a járdát vér áztatta
S vértelen, lett egy nép szive.

Ha halni akartunk volna,
Ezerszer meghalunk.
Lélek parancsa: élni kell!
Szabadság, Béke és a Szépség
Mellettünk csak ti álltatok,
S ti emeltetek újra fel.

Előttünk semmi, semmi nincs,
Csak a kényszerű halál.
Vagyunk fegyverből kilőtt, villanó,
öt, tíz, vagy százezer golyó,
Eposz, mit vérünk irt ma át...
Higyjétek el nem ezt akartuk,
Csak gyermekeink gondtalan mosolyát.

Fordította: Tollas Tibor

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

MACAR DAĞI

Macar dağı susuk,
Al yanaklı çobanlarin yaktığı türküler yok olmuştur.
Dolmuştur ansızın kara çizmeler
Yemyeşil Macar güzelliğine;
Bir barış, bir özgürlük kan içinde yok olmuştur,
Macar dağı kan içinde.

Alıcı kuşun uykusu uçul uçul tutmaz ya,
Vardığı ayrıldığı süslü gemilerin kıyılardan duyulmaz ya,
Irmak karanlığın durmuşluğuna kanmaz ya,
Gelinler ninnilerin gerçeğini yaşamaz ya,
Macar dağı sessiz.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Gelse de düşmanın kötülüğü
Şanlı gök mavisinden
Yırtılmış, yakılmış ölülere dek.
Bilmez ki
Macar dağı
Macar dağı anlamaz ki.

Susmuştu bütün dağlan yeryüzünün,
Dağlar korkmaz ama tövbe tövbe,
Bir çekingenlik gelmişti yaşli acunun dağlarına tüm.
Ağrılı,
Uzak,
Macar dağı öf dedi.

Bağımsız toprak üstünde kök ağır,
üstünde kökün gövde ağır,
Gövde üstünde dal ağır,
üstünde dalın yaprak ağır,
Iştecik, yaprak üstünde yeşil ağır,
Macar dağı of dedi.

Çekse de acısını tutsaklığın,
Binlerce, on binlerce, yüz binlerce yil;
Ak heykelleri dinelir tan ağırtısına karsa,
Bir başağa, bir evrene, bir kurtuluşa,
Macar anası doğurur,
Macar dağı erkek.

Özgürlüğün başını kesseler
Kesseler göğsünü,
Belini kesseler oğul oğul,
Kesseler dizini,
Tabanını kesseler özgürlüğün]
Macar dağı ayakta.

Dünya döndükçe
Geçer doruğuyla atmosferlerden;
Yazar varolmanın zincire vurulmaz türküsünü,
Kocman bir anlama,
Kocaman kocaman,
Macar dağı hep.

Uçar da yenin altından kara kartallar gibi son solukları
Yarılanlarım ezilenlerin,
Kopanlarin, doğrananlarin,
Konar
Yüreğine:
Macar dağı solur.

Yıldızları, Çoban yıldızı, ikizler Burcu, Deli Kiz yok olmuştur.
Kurdun kuşun indiği ulu su yok olmuştur.
Gün ışığına açılan yaban gülü yok olmuştur.
Pamuk elleriyle bir ninenin yaktığı ateş yok olmuştur.
Macar dağı delenmiş
Macar dağı Tanrıca, bayrak.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

A MAGYAR HEGYSÉG

A magyar hegység csendes,
Az erős, pirosarcu pásztornép szép dalai elnémultak.
Egyszerre fekete csizmák tiporták meg
Szelíd tájai szépségét.
Béke, szabadság vérbe fúltak.
A magyar hegység csupa vér.

Vad madarak cikkáznak álmatlanul az éjszakában...
A partról tisztán látni messzi, hangtalan
Hajóknak érkezését, távozását;
Fiatal anyák csak szajkózzák az esti altatót,
A magyar hegység néma.

S mikor az ellenség gonoszsága
Az üszkös, szétroncsolt holtakra
Az ég kékjéből lecsap,
Nem érti
A magyar hegy,
A magyar hegy csak tűri.

Minden hegység csendes a világban.
A hegyek sohasem félnek,
Most mégis valamennyi nyugtalan.
A messzeségből
Fájdalmasan
A magyar hegység jajt kiáltott.

Nehéz a föld szinén gyökért verni,
A gyökérnek is teher fönn a törzs,
A törzsnek nehéz teli ágak súlya,
S gyönge ágnak a rengeteg levél;
Teher a zöld is a lomb tenyerén.
A magyar hegység jajt kiáltott.

De az anyák túlélik a szolgaságot;

— Tartson ezer, tíz — százezer évig —
Szobruk fehéren tündöklik a napfogyatkozásban
A Szabadságért egy világ ellen, kalásszal kezében,
Földanya új fiat
Szül majd a világra.

Ha levágják a Szabadság fejét,
Levágják melleit,
Szétvágják testét,
Térdből lemetszik lábait,
Tőből lemetszik lábait,
A magyar hegy újra föláll.

Amig forog a világ
S a földet légkör öleli,
Az igazság dalát nem lehet láncra verni,
Mert nagyon erős,
Hatalmas az.
A magyar hegy örök.

Fekete keselyűk rebbennek föl az égre,
— A haldoklók utolsó sóhajai —
A föld alatt
Hű fiaiért
Megindul a hegy
Helyettük lélegzeni.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Csillaguk: ikrek jegyében az esthajnal csillag, — elült a harc.
A Nagy Víz, amelyből farkasok, madarak ittak, — elapadt.
A fényre szomjas vadvirágok — elszáradtak.
Az öregasszony gyútotta tűz — elhamvadt.
Megdicsőült a magyar hegy
És szent, mint a gyászlobogó.

Fordította: Tollas Tibor

ERDOĞAN COKDURU

MACAR RAPSODISI

Tanrı birlikte yaratmıştır
özgürlüğüyle kulunu.
Cağlar sonraki sen,
Bil bunu.

öldüm özgürlüğüm için şimdi,
öldürdüler çoluk çocuğumu.
Tarih yazmasın, istemiyorum.
Cağlar sonraki sen,
Bilme bunu.

MAGYAR RAPSZÓDIA

Tudd meg ember.
Ki korszakok után élni fogsz,-
Isten szolgáját és a Szabadságot
Egynek teremtette.

Én meghaltam most a Szabadságért.
Megölték szülőm, gyermekem.
Történelem, jaj ne jegyezd fel!
Ember, ki korszakok után élni fogsz,
Ne tudd e szégyent.

Fordította: Vári Ildikó

TEVFIK TANYOLAC

KİMİN GÜNAHI YOKSA

"—Duyuyoruz Viyana'nım Peşte için matem çanlarım.
"— Ya hürriyet ya ölüm.
Söz 'değil silâh istiyoruz
"— Kazmıyor Macar soyunun kökü
"— Hey medeni dünya!.. gözünüzün önünde yok ediliyoruz!
"— Son kişiye kadar hürriyetimiz için çarpişacağiz.
"— Kilitli hayvan vagonları içinde sürülüyor
gençlerimiz buzlu Siberya çöllerine. "— S.O.S. S.O.S. —"

Bir tek kişi kalsa da Macar,
Hürriyetin tarihinde anılacak ebediyete badar.
Szabadság, vagy halál,
Ya istikkâl ya ölüm...
akan kanlar halâl.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ÁRTATLANOK

A bécsi harangok Pestért szólnak.
— Szabadság, vagy halál.
Ne üres szavakat, fegyvert adjatok!
— A magyar nemzet magját is kiirtják.
— Művelt világ … Előttetek halunk meg ...
— De a szabadságért küzdünk utolsó emberig!
— Zárt vagonokban viszik fiainkat
— A jeges, végtelen Szibériába. — S.O.S. S.O.S. —

Ha csak egyetlen magyar marad meg,
Mindörökké róla szól majd a Szabadság történelme.
Szabadság, vagy halál,
Szabadság, vagy halál...
Kiömlő vérük legyen áldozat.

Fordította: Tollas Tibor

MUZAFFER ÜNKAN

İSYAN

Atamın bıraktığı dost çocukları
Şaha kalktı, göğüs gerdi:
Tunam gee kan akti
Esaretten Hürriyete.

En yüksek dağlanın yalçın belinde,
Ellerim açılmış gözüm Peşte'de.
Eski yurdumda yeniden,
Zincire vuruldu kardeş milletim.
Gücüm ytişmedi, yetmedi elim.

isyanım var, itirazını var
Tarihin haksızlıklarına;
Saygım var, selâmım var
Tunanın götürdüklerine.

FELKELÉS

Mesztelen mellük feszítik az árnak
Ősapám látta táj gyermekei,
Míg szolgaságból a szabadság felé
Folyik a Duna vérrel teli.

A legmagasabb sziklacsúcson állva
Pestnek tárom ki karom és szívem.
Hajdani hazám láncraverten,
Testvérnépem — én tehetetlen —
S nem segít Rajtad senki sem.

A süket égbe nemet kiáltok,
Az árulást hű szikláinkba vésem,
S a Dunán úszó holtjaid előtt
Legyen e vers a köszöntésem.

Fordította: Tollas Tibor

(A magyar nyersfordításokat dr. Hasan Eren, az ankarai egyetem professzora és Sami Özerdin, az ankarai parlamenti könyvtár igazgatója végezték.)

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

AFRIKA

(AFRICA)

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ALGÉRIA — ALGÉRIE (Algeria)

KATEB YACINE

A CHACUN SA PATRIE

Il était un petit pays
Un petit peuple, et ce fut pax lui que Prométhée
ressuscita
Plus haut que le ciel et ses foudres.

Il était un petit pays vaincu, piétiné
Ayant perdu jusqu'à son âme
Et n'ayant plus à perdre
Que ses dernières gouttes de sang.
Et le sang coule
Oui le sang des petits coule
Et les Grands Bureaucrates
Bouffis et décorés
Manoeuvrent lourdement
Leurs petits soldats de plomb,
Tandis qu'un océan de sang
Rougit leurs bottes
Faute d'atteindre leurs fronts blafards!
Honte à vous,
O stratèges d'acier
Rongés par le déluge
Qui gronde et vous poursuit
Dans vos propres massacres!
Le sang coule à Alger
Et le sang coule à Port-Saïd
Et le sang coule à Budapest.
Il coulait hier en Indochine, en Corée.
Faudra-t-il qu'il coule aussi à Washington
Et à Moscou
Pour que nos grands stratèges
Succombent sous le poids des peuples égorgés!

MINDENKINEK VAN HAZÁJA

Volt egy kicsiny ország,
Egy kis nép, és általa nyúlt fel Prométheusz
Magasabbra mint az ég és villámai.
Volt egy legyőzött, megtiport kicsiny ország
Lelkéig vesztes,
És nem maradt más vesztenivalója
Csak az utolsó csepp vére.
És folyik a vér,
Igen, a kicsinyek vére folyik
És a pöffeszkedő és felcicomázott
Nagy Bürokraták
Nehézkesen tologatják
Kis ólomkatonáikat,
Míg csizmájukat
Véróceán festi
El nem érhetvén sápadt homlokukat.
Szégyen rátok,
Acélhadászok,
Kiket morajló áradás
Marcangol és üldöz
Saját lemészárolásotokba!
Vér folyik Algériában
És vér folyik Port-Saidban
És vér folyik Budapesten.
Tegnap Indokínában folyt meg Koreában.
Washingtonban is folyni kellene
És Moszkvában
Hogy nagy hadászaink is
összeessenek a legyilkolt népek súlya alatti

Franciából fordította: Lőkkös Antal

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

NIGÉRIA — NIGERIA

GABRIEL OKARA

THE VOICE OF THE SPIRIT

Dedicated to the Hungarian Revolution

I heard it coming from far away one morning
shouting defiance at clanging iron, echoing
in hearts and minds in streets and lanes and alleys.
I heard it shout defiance at approaching
walls of iron crushing flesh and bone and stone,
approaching from the Eastern horizon.

I heard it! It was a brave voice.
It was the spirit's voice penetrating armour plates,
drowning sound of guns and collecting bullets
from the air! I heard it in my heart one morning.

I heard it in my heart one morning.
But in the evening, it had been driven from the streets,
and there came silence, silence of weeping
and wailing for those whose blood
had watered the streets and lanes and alleys
from which will sprout again that defiant voice
of the morning in answer to that which even
now is calling from beyond the Western horizon.

A LÉLEK HANGJA

A Magyar Forradalomnak

A messzeségből hallottam egy reggel
amint a dac a vassal összecsap és búgva
szívekben zúg tovább és zengeti az utca.
A dac szavát hallottam én, mint kel fel,
midőn a csontot és a húst zúzó pöröly
a láthatáron megjelent kelet felöl.

Én hallottam! A bátrak hangja volt.
A lélek hangja, mely a páncélt fúrja át
a fegyverzörgést elnyel, s a röpülő golyót
elfogja mind! Egy reggel hallottam szívemben.

Egy reggel hallottam szívemben.
S estére minden utcából kiűztek,
s lett csönd, a könnyek csöndje,
siratni mind a vért,
az utcát és a tért megöntözőt,
amelyből újrasarjad egykor majd megint
a reggel dacszava, kit társa most is hívogat
a napnyugati láthatár mögül.

Angolból fordította: Korondi András

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

IFECHUKUDE B. MMOBUOSI

REMEMBER AND ACT MOTHERLAND

Listen: the thunderous roar!
Listen: the hideous crash!
Hear horror crack and creak, dreadful rumbles
confusedly mingled with bursts and sighs and wails.
Look up the sky of Hungary —
Death-bearing aeroplanes drone near the earth,
skinning their eyes for our banners
wherever they may hide from their death-shells.

Listen: the thunderous roar!
Listen the hideous crash!
Hear horror crack and creak, dreadful rumbles
confusedly mingled with bursts and sighs and wails.
It is not great mountain ranges
heaving over Hungarian planes.
It's not volcanic eruptions
spreading ashes, and stones over the planes.
'tis Soviet lightening and thunder
razing and breaking Hungarian Freedom,
when, for its natal belonging,
our Spirit swelled in 1956.

All Hungarians abroad where whips,
oppression's sceptere, drove your feet:
and you who live in chains at home,
let memory ever fresh recall
your eyes gushing abundantly sad streams:
your bodies and children's in ponds of blood
under the jagged teeth of Moscow's wheels,
because our Spirit swelled in 1956.

Would Freedom so far led to break her chains
turn back (as though slavery were her nature)
to place her head of beauty and of love
under the heels of those satanic lords?
Hungary, in Moscow's greedy womb?
Hungary, no more her children's soil?
The science and art and music, yes the growth. —
all that had been of Hungary
are rarely heard of as of Hungary.
Our land is now a province of Moscow!
and our glories must glorify Russia?

When I look upon the distant horizon
that curves above our Motherland,
I see her brilliant star struggling
to break through from behind the Soviet cloud;
and then I know that all Hungarians,
looking towards that Meccan horizon,
should see it as their Spirit's symbol grand.

Then through the cloud break with dazzling lustre,
and let our Nation take her deserved place
among unfettered nations happy, great.

Ibadan, 1966.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

SZÜLŐFÖLDEM: EMLÉKEZZ ÉS CSELEKEDJ

Hallgasd: a mennydörgő robaj!
Hallgasd: az iszonyú összeütközés!
Halld meg a recsegő, nyikorgó borzalmat, a félelmetes morajlást,
Amint kuszán összekeveredik a tengernyi jajjal, és kitöréssel.
Nézz fel Magyarország egére —
Halállal terhes repülők tépnek laposan a föld felett
Kocsányon lógó szemekkel kutatva zászlainkat
Ahol csak meghúzódnak halálos bombáik elől.

Hallgasd: a mennydörgő robaj!
Hallgasd: az iszonyú összeütközés!
Halld meg a recsegő, nyikorgó borzalmat, a félelmetes morajlást,
Amint kuszán összekeveredik a tengernyi jajjal, és kitöréssel.
Nem a magyar síkság fölé emelkedő
Nagy hegyvonulatok zaja ez;
Nem vulkáni kitörések
Szórják szét a hamut és köveket a síkságon.
Szovjet ménkü és mennydörgés
Zúzza itt pozdorjává a Magyarok Szabadságát
Amelyért repesve-dagadt a mi lelkünk 1956-ban!
Mert természetes volt, mint maga a világraszületés!

Ti magyarok mind, külföldön, hová
Bikacsök s elnyomás jogara űzte sarkatok'
S ti is, kik otthon éltek vasraverve:
örökkön eleven emlékezet idézze
Bőséges bánat-patakokat döntő szemeiteket,
S idézze vértócsákban ázó tagjaitokat s a gyermekeitekét
Moszkva kerekeinek fűrészfogai alatt,
Merthogy repesve áradt-dagadt a mi lelkünk 1956-ban!

Visszafordulna tán a béklyói leverésére idáig csalogató
Szabadság (mint hogyan rabszolgaság volna igazi lelkialkata)
Hogy szerelem- s szépség-koszorúzta fejét
Ördögi kényurai sarka aláhajtsa?
Magyarországot Moszkva mohó medúza-méhébe?!
Tudomány, művészet, zene - igen, valóban
Minden gyarapodás, mi valaha magyar volt,
Alig tudják ma már, hogy magyar.
„Moszkvai gyarmattá lett a mi földünk!
S dicsőségünknek az oroszok hírét kell öregbítenie?!

Mikor a Nigéria határa fölött
Ívelő távoli látóhatárt kémlelem,
Látom a magyarok ragyogó csillaga gürcölését
Amint ki szeretne tűzni a Szovjet felhő mögül
S olyankor tudom, hogy minden magyar
Amint azt az igéretföldi égalját kémleli
Szellemük roppant jelképeként látja meg azt a csillagot.

Szédítő fénnyel a felhők mögül akkor tűzünk
Mi is ki igazán, hogy elfoglalja hazánk méltó helyét
Boldogan s nagyszerűen a láncaikat letört nemzetek sorában.

Ibadan, 1966.

Angolból fordította: Makkai Ádám

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

KENYA — KENYA

TAITA TOWETT

AN EPITAPH ON COLONIALISM

For the tenth anniversary of the Hungarian Revolution.

(Excerpts)

IV.

The tribal heads slaying poor ones,
Their meats, as martyrs, weighing tons,

Or chiefs exchanging souls for beads,
And calling them heroic deeds;

The slaves to carry chains in ankles:
And chiefs being helped by their forced uncles,

With tears bidding farewell in nakedness,
No cold, no need to cover blackness;

In Arab deserts they are found,
The bones, that 'is, above the ground,

Their souls we'll see during the doomsday,
When Christians rise as they now say,

It's then we'll know about the slaves;
Their fate, their destiny and graves.

Nairobi, 1966.

A GYARMATOSÍTÁS SÍRFELIRATA

A magyar Forradalom tizedik évfordulójára.

(Részlet)

IV.

Gyilkos törzsfők a szegény nép veszte,
Halomnyi már a mártírok teste;

Üveggyöngyökkel lelkünk cserélik,
S ők mindezt büszkén hőstettnek vélik;

Udvaruk népe fegyverben álig,
S láncra fűzik fel rabok bokáit;

Sírva búcsúznak, jaj hosszú az út,
Fekete bőrükre még rongy se jut;

Testük az arab puszta nyeli el,
Csak szétszórt csontjuk marad néma jel;

De ítélet Napján mind föléled,
Miként ezt vallják a keresztények,

S láthatjuk sorsuk leplezetlenül,
Ha a rabok sírjára fény derül.

Nairobi. 1966.

Fordította: Tollas Tibor

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

A VASFÜGGÖNY MÖGÖTTI KÖLTŐK VISSZHANGJA

(THE RESPONSE OF POETS FROM BEHIND THE IRON CURTAIN)

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

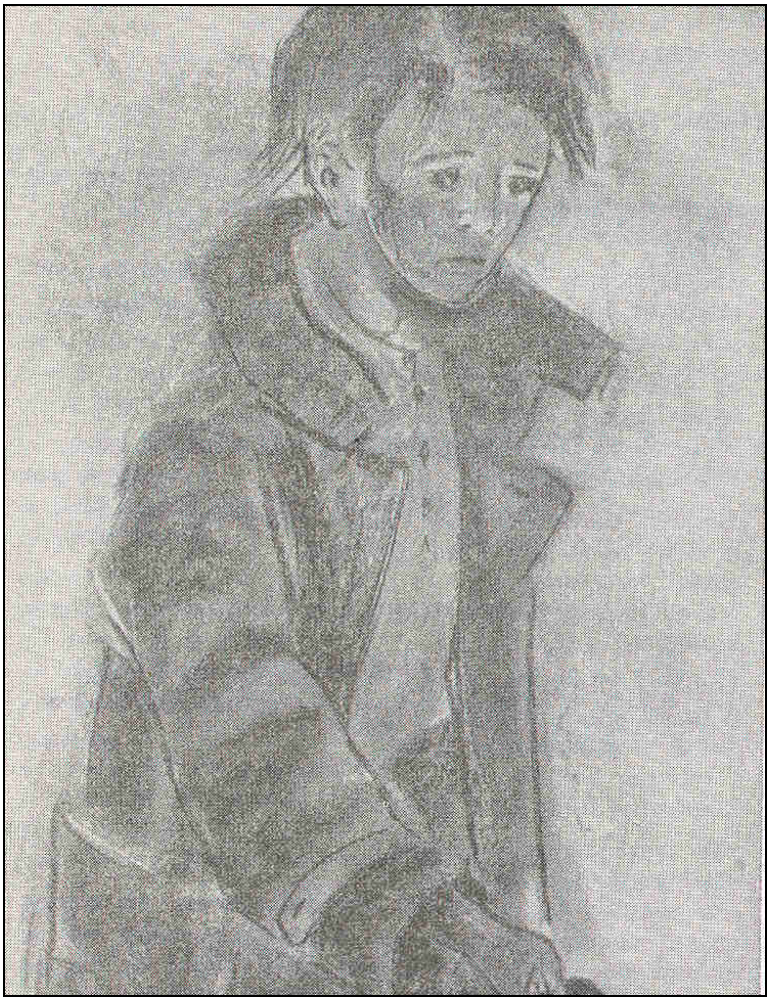

Lubodar Mossora (Ukrajna): Az októberi magyar ifjúságnak

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ÉSZTORSZÁG — EESTI (Estonia)

BERNARD KANGRO

KIRI KAUGELT

Nüri saag näris maha mu kodumetsa
uhked kuused. Ja sinililled,
mis kasvasid selle lôunaserval,
pôgenesid igaveseks.

Ometi sulab lumi märtsipäikses
nagu ikka ja alati.
Mu südamekeltsa kodulaane varjust
ei sulata enam miski.

Mu venna tappis kuuse alla
vôôras püssikuul. Ja sinnasamma
maeti ka minu lapsepôlv.
Mu kodukatusest lôi vihm sisse
ja määndas pôranda.
Meie talli seinapalgid veeti minema
ja mu hobune jäi tuulde.
Öises tormis vihiseb nüüd ta lakk
nagu kuivanud lôikhein.

Ta korskamist kuuldub üle mere,
sealt, kuhu mu hing on maetud.

LEVÉL A TÁVOLBÓL

Tömpe fűrészek legelték a büszke fenyőket
Hazám erdeiben. S a szélárnyékban nyíló
Kék harangvirágok
eltűntek örökre.

Azért csak elolvad a hó a márciusi napban
mint illik s szokás
Csak az én szívem fagyát nem engeszteli
már semmi meg

Bátyám fenyő alatt veszett
idegen puskagolyótól. Ott hantolták el
az én gyermekkoromat is.
Bevert az eső a szülőház fedelén
S elkorhadt a padló.
Istállónk falából kiszedték a dúcokat
S a lovam a szelekre maradt.
Mint száraz széna zizeg most a sörénye
az éji viharban.

A tengeren át hallik panaszos nyihogása,
ahol a lelkem földelték el, onnan.

Fordította: Szente Imre

MARIA UNDER

ME OOTAME

Koost pudenenud on meie hôimu sari,
me lähedaste üle surmavari.

Me elame kôik iseendast mööda:
ei ihu-hinge vôôras vôim ei sööda.

Kuid ootuses me silmad suureks kisti,
selg sirgu ajab end all ränga risti.

Kuis iial vaev ka väänab meie õlgu,
me teame: elu on meil' ôigust vôlgu.

Käib hingest hinge hüüd ja vastukaja:
oh saabu, valguspäev, me vabastaja!

Päev, mis meid koguks nagu lapsi ema,
et lööksime ta ümber õilmitsema.

Päev, mis taas kingiks meile näo ja nime,
et jälle iniväärselt elaksime.

Oh saabu pea, päev püha, suur ja puhas!
Su lapsed ootavad sind pisarais ja tuhas.

Me ootame. Ja truudust me ei murra.
Nii kergém elada ja — uhkem surra.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

VÁRUNK

A testvér-nemzetek sorai omlanak.
A szél lenget felettük halálos árnyakat.

Magunkból kiszorít lassan az élet.
Nem termett szolgás ágra se test se lélek.

Kerekre tágult szemmel hiába várunk.
Súlyos kereszt alatt görnyed a hátunk.

De bármilyen nehéz terhet is hordunk,
még jogos igazunkkal adós a sorsunk.

Visszahangozzék a hívás lélektől lélekig:
Fény napja, szabadítónk, te mentsd meg gyermekid!

Egy nap, mely végre minden testvért egyesit,
mely horpadt homlokunkra virágokat terít,

egy nap, mely újraformál arcot és nevet,
mely emberibb magunkhoz újra elvezet,

szent nap, oly fényes, tiszta, gyermekid üdve,
rád várunk! Sírva hintünk hamut fejünkre,

de bárhogy is: e váró, hű szerelemmel
könnyebben él s büszkébben hal meg az ember.

Fordította: Kocsis Gábor

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

LETTORSZÁG — LATVIJA (Latvia)

OLAFS STUMBRS

UNGĀRIJAS DUMPINIEKIEM

Īgnā sāpe, kas valstis iezīmē kartēs,
kas dzīvei tūkstošu dzīvības prasa un dabū,
īgnā sāpe, viņu karogu svētī!

Zemei ausi piespiedis, bijīgi klausos:
cauri otrā pusē pil asiņu lāses,
bet no tālās skaņas trīc mūžīgā barbara tronis»
Mīļā zeme, Tu topi svēta šais dienās.
Asiņu gaišums spīdēs ilgi laikmeta nakti

Kas esmu?
Kas esmu, ka šodien viņus uzdrīkstos slavēt?
Viena dzīvības lāse sver vairāk par tūkstoš skanīgiem vārdiem.
To dēļ reiz viņiem, īstajiem, lūgšos Pastarā Tiesā:
„Piedodiet, brāļi!"

A MAGYAR FORRADALMÁROKHOZ

A keserű kín, mely térképen határokat zúz,
mely ezrek életét kívánja és zabálja.
A keserű kín! Áldottak lobogóitok!

Fülem a földre nyomva hallgatódzom.
Hallom, ahogy a vér a föld arcára csurran.
Őrizkedjen az örök zsarnok ettől a hangtól.
Megszentelődsz, föld, e napokban.
A vér sokáig ragyog az idők éjjelen át.

Ki vagyok én?
Ki vagyok én, hogy őket dicsérni merem ma?
Egy csöpp vér is ezerszer drágább szép szavaknál.
Ezért lépek hozzátok a Végső Napon, Igazak:
„Testvéreim, bocsássátok meg bűneim!”

Lettből fordította: Sulyok Vince

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

LENGYELORSZÁG — POLSKA (Poland)

WIKTOR WOROSZYLSKI

MIASTO

Więc jeszcze tego było trzeba,
więc jeszcze to w pamięci zmieszczę:
odłamki strzaskanego nieba
deptać bezradnie w obcym mieście.

Potem zejść niżej. Nie do piekeł:
do podziemnego lazaretu.
Lekarzom oddać się w opiekę,
podobnym do zmęczonych kretów.

Patrzeć, jak sączy się powoli
w szklanych arteriach surowica,
patrzeć na rany, wiedzieć: boli,
wiedzieć i widzieć okiem widza.

Potem stąd wyjść. I wszystko przeżyć.
Nad miasta stojąc popiołami,
w sklejone niebo znów uwierzyć —
w sklejone niebo z aniołami.

Listopad 1956

VÁROS

Hát még ezt is meg kellett érnem,
hogy legyen mire emlékeznem:
összetört égbolt-törmeléken
járni tétován, idegenben.

Majd alászállni. Nem a pokolba —
a földalatti segélyhelyre,
vakondok-szemű orvosokkal
szorgoskodni a kór-veremben.

Nézni, hogyan szívódik lassan
az üveg-erekben a vegyszer,
a seb sajgását átérezni,
látni: éber tanu-szemekkel.

Feljönni. És túlélni mindent.
S a város üszkein megállva,
újra hinni csupacsiriz-menny
megragasztgatott angyalában.

1956 november.

Lengyelből fordította: Gömöri György

TADEUSZ ŚLIWIAK

SŁOWO O KRWI

Gdzie sprawiedliwy
wybucha gniew,
gdzie w walce wolność do zdobycia,
— tam nas nie braknie.
Toczcie krew
dla ich zwycięstwa,
dla ich *życiu.*

Lekarzu śmiało
sącz krew z żył,
niech ile trzeba w szkle się zbierze,
zostaw mi tyle
abym żył
i mógł zwycięstwem się nacieszyć.

Nie czas rozprawiać o ich losach,
gdy ranne ręce wznoszą sztandar.
Może dla ciebie czarnowłosa
ta krew
i polski chleb
i bandaż.

A może tobie Paganini
małej winiarni
życie wróci

DAL A VÉRRŐL

Ahol kirobban az
igazságos harag,
hol a harcban a tét a szabadság
— mi ott vagyunk.
Adjatok vért,
az életükért,
s hogy vesszen a rabság.

Csak bátran, orvos,
szívd ki a vért,
amennyi kell, mind üvegbe gyűjtsed,
csak annyit hagyj,
hogy éljek és
örülni tudjak győzelmüknek.

Nincs idő róluk fecsegni már,
mikor vérző kéz viszi a zászlót.
Tán a tiéd lesz, fekete lány,
ez a vér,
a lengyel kenyér,
s a sebre a vászon.

És talán neked, kicsi borpince
nagy hegedűse,
életed adja vissza a vér,

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ta krew,
gdy żyły twe opłynie
i z niebem w oczach się przebudzisz.

Ta krew, co Wisłą nie spłynęła
gdy lud nasz kruszył mury kłamstw,
ta krew, co Wisłą nie spłynęła
po stokroć się należy wam,

Lekarzu popatrz
ilu nas ...
W serca przyjaciół życie przelej.

Lekarzu spiesz się,
nagli czas.
Czekają
ranni
przyjaciele.

ha pillanyitván
az ég színe szemedbe visszatér.

Vérünk, mely nem folyt el a Visztulán,
hogy szétzúztuk a hazugság-falat,
vérünk, mely nem folyt el a Visztulán,
titeket illet, nektek maradt.

Nézd orvos,
mennyien vagyunk…
Önts életet barátaink szívébe.

Siess, orvos,
nem várhatunk.
Sebesült
vár
a vérre.

1956 október.

Lengyelből fordította: Gömöri György

ADAM WAŻYK

QUI TACENT CLAMANT

Byłem z wami w ten dzień, gdy pod pomnikiem Bema
wznosiliście węgierskie i polskie sztandary.
Nie wiem, kto z was raniony, a kogo już nie ma,
kiedy głosy umilkły i świecą pożary.

Twój głos, Tiborze Dery, w godzienie zamętu
pytał mnie przez telefon, czy jestem bezpieczny;
i głos ten usłyszałem z gmachu parlamentu
załamany w eterze jak krzyk ostateczny.

My, cośmy byli dziejów sumieniem, milczymy,
i oto racją stanu jest ta mowa niema ...
Gdzie po zwłokach powstańców pełzną gorzkie dymy,
tam ostatni mit runął. Został pomnik Bema.

QUI TACENT CLAMANT

Veletek voltam aznap, mikor a Bem szobornál
magyar és lengyel zászlók alatt ujjongtatok.
Nem tudom, közületek ki él még és ki holt már,
midőn elnémult minden, csupán a tűz ropog.

A nagy kavarodásban, Déry, te kerestél
aggódva telefonon: bajom nem esett-e?
s hallottam a hangod még a Parlamentnél,
mint utolsó kiáltást az éterbe veszve.

Mi, lelkiismerete a történelemnek
hallgatunk — államérdek ez a néma beszéd ...
Hol a felkelők hamván keserű füst terjeng,
a végső mítosz összedőlt De Bem emléke ép.

1956.

Lengyelből fordította: Gömöri György

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

CZESŁAW MIŁOSZ

ANTYGONA

Pamięci węgierskich robotników, studentów i żołnierzy ten fragment, napisany w 1949 roku, poświęcam.

ANTYGONA:

Przyjmować wszystko, tak, jak się przyjmuje
Po wiośnie lato, zimę po jesieni,
Na sprawy ludzkie patrzeć obojętnie
Jak na kolejność bezmyślnej przyrody?
Dopóki żyję, będę wołać: nie.
Słyszysz Ismeno? Będę wołać: nie.
I nie chcę żadnych waszych uspokojeń,
Kwiatów w wiosenną noc, ani słowika,
Słońca ni chmur, ani przyjaznych rzek,
Niczego. Niechaj trwa nieuśmierzone
To, co zostało i to, co zostanie,
Jedynie godne pamięci: nasz ból.
Te zardzewiałe ruiny, Ismeno,
Wiedzą o wszystkim. Czarnym skrzydłem kruka
Śmierć oddzieliła nas od tamtych lat
Gdyśmy myślały, że nasza kraina
Jest jak zwyczajne krainy. Że ród
Nasz taki sam jak i inne rody.
Przekleństwo losu wiedzie do ofiary,
Ofiara wiedzie do przekleństwa losu.
Gdy to się spełnia, to już nie jest pora
Niewielkie życie swoje chronić
I nie jest pora nad sobą łzy ronić.
Na nic nie pora. Niech wielkie zniszczenie
Przebiegnie całą bezlitosną ziemię,
Niech tym, co z naszej rozpaczy się śmieją
Ich własne miasta obrócą się w gruz.
Prawo Kreona! I zakaz Kreona!
Czymże jest Kreon, kiedy ginie świat?

ISMENA:

Tak, ale nasi rodzice nie żyją
I nasi bracia nie żyją. I żaden
Bunt ich nie wróci. Po cóż sięgać wstecz?
Starzec o kiju błądzi w głuchym mieście
Próżno szukając tam synów poległych,
Stare kobiety, ciche żałobnice,
Stąpają w pyle z pochylona twarzą.
Ale już zieleń ponurych okolic,
Piołun, pokrzywa, wdziera się na zgliszcza,
Motyl, jak płatek papieru w pożarze,
Fruwa u skraju kamienistych urwisk,
Obdarte dzieci idą znów do szkoły,
Ręce splatają znowu kochankowie,
I jest w tym rytm, wierzaj mi, potężny,
Płacz pomieszany z zachwytem — jak gdyby
Nowy na ziemię powrót Persefony.

ANTIGONÉ

A magyar munkások, diákok és katonák emlékének ajánlom ezt az 1949-ben írt töredéket.

ANTIGONÉ:

Természetesnek venni mindent, mint tavasz
után nyarat, az őszre meg telet,
és emberi sorsokat oly közönnyel
szemlélni, mint az esztendők futását.
Amíg csak élek, azt kiáltom: nem.
Hallod, Isméné? Azt kiáltom: nem.
És nem kell engem vigasztalnotok,
ne nyugtasson virág, se májuséj, se
csalogány, se nap, se felhő, sem
semmi. Tartson tovább hát csillapítatlanul
mi megmaradt, s továbbra is miénk
a fájdalom: csak ez méltó emlékezésre.
E rozsdarágta rossz falak mindenről
tudnak, Isméné. Az éjszínű halál
hollószárnya takarja már az éveket,
mikor még hittük, hogy mi semmiben
más nemzetektől nem különbözünk,
s népünk olyan, mint mind a többiek.
A sorsnak átka késztet áldozatra,
s az áldozat a sors átkát kihívja.
Amely, ha teljesül, már nem lehet saját
parányi életünket menteni,
és nem lehet sorsunkon könnyet ejteni.
S minden hiába. Száguldjon hát végig
a pusztulás a szívtelen világon,
s akik ma még keservünkön nevetnek,
azoknak döntse romba városát.
Kreón törvénye! És Kreón parancsa.
Mit tesz Kreón, ha pusztul a világ?

ISMÉNÉ:

Igen. De látod, szüleink nem élnek,
s testvéreink sem élnek. És hiába
lázadsz, őket fel nem támaszthatod.
A kihalt városban botra támaszkodva
aggastyán botorkál, elesett fiait
hiába keresvén. Kis öregasszonyok
topognak a porban halk siránkozással
De már a hamuból, az üszkös romokból
imhol a csalán, az ürömfű éled,
s egy lepke, mint tűzben felröppenő pernye
táncol a harcvájt szakadékok szélén.
A gyerekek újra járnak iskolába,
s a szerelmesek kezüket összefűzik.
És hidd el, ebben valami hatalmas
ritmus dörömböl, ünnep van a gyászban
minthacsak Persephoné térne újra vissza.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ANTYGONA:

Głupcy są zdania, że kiedy poświęcą
Pamięć przeszłości, będą żyć szczęśliwi.
I głupcy myślą: zgon jednego miasta
Nie jest dla innych miast jeszcze wyrokiem.

ISMENA:

Ty nie umniejszaj trudu, Antygono,
Z jakim i usta i serca zmuszamy
Aby milczały. Bo takie zwycięstwo
Też jest zwycięstwem i daje nadzieję.

ANTYGONA:

Mnie niepotrzebna jest wasza nadzieja.
Bo ja widziałam resztki Polinika
Tam, u podnóża strzaskanej katedry.
Ta czaszka, mała jakby czaszka dziecka,
Z kosmykiem jasnych włosów. Kaści garstka
W próchno ciemnego płótna owiniętych
I trupi zapach. Oto jest nasz brat,
Którego serce tak jak nasze biło,
Który weselił się i śpiewał pieśni
I strach przed śmiercią znał, bo w nim wołały
Te same głosy, które w nas wołają.
I przezwyciężył głosy wzywające
Na jasne życia dalszego obszary.
I dobrowolnie poszedł, aby zginąć,
Wierny danemu słowu i przysiędze.
Dwudziestoletni, piękny i pogodny,
Ileż zamiarów musiał w sobie stłumić,
Ileż zaczętych dzieł, nieśmiałych myśli,
Sam, mocą woli, dawał na zniszczenie.
I on to właśnie, rozkazem Kreona
Został uznany za zdrajcę. Dla niego
Ciemny kąt jakiś na piaskach przedmieścia
I w pustym hełmie zawodzący wiatr.
Ale dla innych, dla złodziei sławy,
Będą wznoszone pomniki i wieńce
Będą dziewczęta na placach i składały.
Blaskiem pochodni oświetlone imię.
Tu nic, tu ciemność. Ręką przerażoną
Pisarze, podłym strachem przymuszeni,
Złodziejom sławy nie poskąpią słów.
I tak odchodzi, z legendy wyzuty,
W niepamięć wieków — zdrajca czy bohater?

ISMENA:

Można słowami ból w płomień rozżarzyć,
Kto milczy, cierpi nie mniej, może więcej.

ANTYGONA:

Nie tylko słowa, Ismeno, nie tylko.
Swojego państwa Kreon nie zbuduje
Na naszych grobach. Swojego porządku
Potęgą miecza tutaj nie ustali.
Wielka jest władza umarłych. Nikt od niej
Nie jest bezpieczny. Choćby się otoczył
Gromadą szpiegów i milionem straży,
Oni dosięgną. Czekają godziny.
Są ironiczni, stąpają ze śmiechem

ANTIGONÉ:

Csak a bolondok hiszik, hogy nyugodtan
élhetnek, ha megszentelik a multat.
És bolondok vélik: egy város bukása
nem ítélete még minden városoknak.

ISMÉNÉ:

Ne kisebbitsd a gondot, Antigoné,
amellyel szívünk, s ajkunk hallgatásra
kell kényszerítnünk. Mert győzelem ez is,
e csendes győzelem, és új reményt ad.

ANTIGONÉ:

Nincs szükségem a ti reményetekre.
Mert én láttam, mivé lett Polyneikész
a rombadőlt templom mellett a porban.
Gyermekien kicsiny volt koponyája,
szőkefürtös feje. Maroknyi csont,
málló szövetdarabba burkolt csont maradt
belőle, s hullabűz. íme a bátyánk,
akinek szíve úgy vert, mint a miénk.
ki jókedvében énekelgetett,
és félt a rút haláltól, hisz benne is
szólongtak a bennünk kiáltó hangok.
De legyőzte a hangokat, amelyek
az élet fényes síkjaira hívták,
és önként ment el végül, hogy elessen
híven adott szavához, s esküjéhez.
Húsz éves volt csak, szép és tiszta arcú,
s jaj, mennyi tervet fojthatott magába,
mi mindent hagyott félbe, s mennyi vágyat
vetett önszántából a pusztulásra.
S most éppen ő az áruló, mivel
így szól Kreón parancsa. És csupán
egy városszéli sír övé, amelybe elkaparják,
s üres sisakjában jajongva zúg a szél.
Azoknak meg, kik dicsőségét elorzák,
emlékeket emelnek, és a lányok
koszorúkat raknak a nagy terekre.
És fáklyafénytől fényesül nevük.
Itt meg — sötétség. Aljas félelem
irányítja az írók rémült kezét,
a bitorlókat nem győzik dicsérni.
S kit tartanak majd késő századokban,
legenda-fosztván, hősnek s árulónak?

ISMÉNÉ:

A fájdalmait szavakkal lánggá szíthatod.
Talán még jobban szenved az, ki hallgat,

ANTIGONÉ:

Ó, Isméné, ezek nemcsak szavak.
Kreón soha fel nem építheti
uralmát sírjainkon. Rendjét a kard,
a puszta fegyver nem tarthatja meg.
Nagy a halottak ereje. És soha senki
nincs biztonságban tőlük, mégha
százezer kém és millió őr is őrzené,
nem menekülhet. Várnak az órák,
gúnyosan kacagva lépnek, lépkednek

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Koło szaleńca, który w nich nie wierzy.
A kiedy będzie sporządzał rachunek
Nagle pojawi się błąd w tym rachunku.
Maleńki błąd, ale pomnożony,
Wystarczy! Oto błąd w obłęd urasta,
Zbrodnia płomieniem pali wsie i miasta.
Krew! Krew! Czerwonym pragnie atramentem
Przekreślić błąd. Za późno. Skończone.
Nieszczęsny Kreon tak rządzie zamierza
Jakbyśmy byli barbarzyńskim krajem.
Jakby tu każdy kamień nie pamiętał
O łzach, rozpaczy i o łzach nadziei.

az őrült körül, aki nem hisz bennük.
És mikor rendezni kell a számlát,
egy kis hiba csúszik a számításba.
Kicsiny hiba, de sokszorozható.
Elég! E semmiség tébollyá nő hamar,
tűz és vas dúlja a várost, s a falvakat.
Vér! Vér! Vörös tintával szeretne
áthúzni a hibát. Már késő. Nincs tovább.
Kreón, a balga, úgy bánik velünk,
mint hogyha barbár országot uralna,
mintha itt minden kő szüntelen nem idézné
a fájdalom, s a remény könnyeit.

Lengyelből fordította: Gömöri György

ZBIGNIEW HERBERT

WĘGROM

Stoimy na granicy
wyciągamy ręce
i wielki sznur z powietrza
wiążemy bracia dla was

z krzyku załamanego
z zaciśniętych pięści
odlewa się dzwon i serce
milczące na trwogę

proszą ranne kamienie
prosi woda zabita
stoimy na granicy
stoimy na granicy

stoimy na granicy
nazwanej rozsądkiem
i w pożar się patrzymy
i śmierć podziwiamy

A MAGYAROKNAK

Kezünket kinyújtva
állunk a határon
s a levegőből roppant zsinórt
fonunk nektek testvérek

az elfúló kiáltás
s a görcsberándult öklök
haranggá jajdulnak s a szív
nem verhet riadót

a véres kövek kémek
haldokló vizek kérnek
s mi állunk a határon
csak állunk a határon

állunk a józan ész
jól-fontolt határán
innen nézzük a tűzvészt
halálba bámulunk

1956.

Lengyelből fordította: Gömöri György

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

CSEHORSZÁG — ČESKO (Czech)

JAN KLÁNSKÝ

ZIEVENÍ SV. ŠTÉPÁNA

Dunaj má barvu blatenského vína;
noc tmí se z černé do rudé.
Kdo ještě nespí, ať už neusíná:
Probuzení již nebude.

Žen dozněl plač a dětský ztichl nářek:
Hrdina nikdy nepláče.
Na rozích místo hebkých květinářek
krvavých trupú chomáče.

Kouř s kanonádou krutou klenbu splétá;
když ohně z ruin k ní dosvítnou
ozáří sfingu Svobodného světa.
Kamennou, Tupou. Bezcitnou.

Dunaj má vúni kostlivcovy chýše.
Přetekly krví kanály.
Do mračen pahýl hrozné ruky píše:
„Běda těm, kteří zústali!"

SZENT ISTVÁN JELE

A vén Duna sötét-vörös az estben,
Mint a Balaton ó bora.
Ki még nem alszik, el ne szenderegjen,
Mert föl nem kel többé soha.

Elfúlt az anyák, gyermekek sírása,
A hős nem ismer könnyeket.
Hol szép leányhad virágját kínálta,
Eltorzult holtak fekszenek.

Az ágyúfüst a kék eget bevonja,
Tűz villan a romok közül,
Kormos üszke az érzéketlen, csonka
Nyugatnak Szfinx-arcára hül.

A hullabűzt a hűs Duna fölissza,
Kanálisokból vér fakad.
S egy csonka kar a füstös égre írja:
— „Jajj annak, aki megmaradt! —”

Fordította: Tollas Tibor

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

SZLOVÁKIA — SLOVENSKO (Slovak)

JOŽO ZVONÁR TIEŇ

DEJSTVO: BUDAPEŠŤ

PROZRETEĽNOSŤ tok chcela iste
Budapešť zblížiť s Bratislavou
osudom rovankého pokorenia:
obom im vzala slnce čisté
— žiariace dávnovekou slávou —
násilím príšier bezbožného mena.

Z brvien bolestí,
triesok sklamania
a nádeje iskry
vatrisko vzblklo
v Podunajsku mojom:
Budapešť stará
sliapaná rabom
viac už nevládala
pod srdcom nosiť
revolučný plod svoj —
zmietaná v kŕčoch,
na dlažbe ulíc
porodila dieťa,
nad ktorým zjasal
porobených chotár.

A už sa chystal
zotročených rod,
posmelený žiarou,
aj svoj vzdor spáliť
v plameňoch tej vatry ...

Herodes ale
zabil to dieťa —
plamene udupal,
y pahrebe potom
opekal si hnáty,
hrdinov .kosti
zmŕtvených údov,
rozmliaždených tankom,
a zapíjal ich
vinami z ich viníc.

Bol tam i Pilát...
umyl si ruky
nezrozumiteľným
protestovaním,
nad ktorým škeril sa
opitý krvou
Herodes starý ...
Tak ale vznikol krst,
krst mučenícky,
pre epochu novú.
Do dejín prejde!

slávne, Budapešť I

SZÍNHELY: BUDAPEST

A GONDVISELÉS ezt úgy akarta,
rátaláljon Budapest s Pozsony
a közös balsors által is egymásra:
eltűnt mindkettő tiszta napja
— mely fénylett dicső századokon —
s kísértetnek most istentagadásra.

Kín gerendáiból,
csalódás forgácsából
s remény szikrájából
tűz lobogott föl
a Duna mentén:
a raboktól tiport
ősi Budapest
nem bírta tovább
már szíve alatt
hordani gyümölcsét —
kínokban forogva
az utca kövén
megszülte gyermekét,
s fölfénylett tőle
az elnyomott táj.

S új bátorsággal
a rab nemzedékek
már fölkészültek,
hogy tűzbe vessék
bánatukat...

Herodes azonban
megölte a gyermeket —
a tüzet letiporta,
s perzselte lángban
csontjaikat,
a hősök csontjait,
páncélosoktól
szétmorzsolt tagjait-
s utána megitta
borát szőllejüknek.

Pilátus is ott volt
mosta kezét
motyogó tiltakozás
közepette, melyen
csak nevetett
a vértől részeg
vén Heródes ...
Az új kor vértanúinak
vérkeresztsége
ílymódon jött létre.
A történelembe
dicsőn vonulsz be, Budapest!

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

... no budeš slávnejšia,
ak dýchať budeš
európskym srdcom!

PROZRETEĽNOSŤ má Y pláne iste
Budapešť spojiť s Bratislavou
osudom rovankého predurčenia:
pripraviť testamenty čisté
— písané dávnovekou slávou —
jednotnej Európe do jej vena.

...de dicsőbb lehetsz,
ha európaiul
ver belül a szíved!

A GONDVISELÉS szándéka volt,
egyesüljön Budapest s Pozsony
a közös balsors zord végzete folytan:
ojtsa be a Testamentumot
— mely fénylett dicső századokon —
hajtásaidba, egyesült Európám.

Szlovákból fordította: Sulyok Vince

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ROMÁNIA — ROMÂNIA (Romania)

LEONIDA LUTOTOVICI

TOAMNA — ACEEA ...

De câte ori ghirlande mari
De albe flori
Îmi vine'n minte
Toamna-aceea'n care au fost
Atâția morți
Atâtea flori
Şi atâtea albe sfinte
Oseminte.

Mirosul greu de albe crizanteme
Ca pentru morți crescute
În reavănul pământ hrănit
Cu sângele şi trupul lor,
Şi azi pluteşte în văzduh
În zilele ce-aduc aminte
De lungi convoiuri funerare.

Atâta tinerețe'n strai de sărbătoare
Păşea încet şi greu,
Senin şi rar
În urma nevăzutelor sicrie
În care-atâția morți trăiau pentru vecie.

Era atâta tinerețe
Şi-atâta jale stăpânită
Şi-atâtea amintiri însângerate'n
Suflet... Atâția morți
Flori albe ce mureau ...
Erau atâtea flori şi-atâtea lacrimi
Cât ochii nu puteau de jale să mai plângă!

ARRA AZ ŐSZRE …

Valahányszor nagy koszorúkban
fehér virágot
látok arra az őszre
gondolok mikor
annyi halott
annyi fehér virág volt
és fehérlettek
szent csontok.

Krizantémok illata száll
súlyosain az őszben
— a testük-táplálta földből
hajtottak ki fehéren —
nehéz illatúik elém idézi
a holtak hosszú
gyászmenetét.

Ünneplőt öltött fiatalok
követik lassan megfontoltan
büszkén és fénylő arccal
a láthatatlan koporsókat
melyekben örökké élnek a Holtat.

Mennyi-mennyi fiatal
mennyi bánat
a lelkükben mennyi
véres emlék .. . halottak
halálba menő fehér virágot
virágok és a bánattól
el nem sírhatott könnyek.

Fordította: Lőkkös Antal

DUMITRU LEONTIES

DRAPELUL LIBERTĂȚII

Gem satele,
gem mândrele oraşe
sub tăvălugul tancurilor grele
şi grindina din avioane ...
Se'ntinde umbra morții pe răscoală
in timp ce — Apusul —
îşi freacă mâinile in poală
şi se închină fariseic la icoane.

Din timp in timp mai răbufnesc rafale
şi S. O. S.-uri scurte prin eter:
„Trimiteți arme,
trimiteți grabnic ajutoare!

A SZABADSÁG LOBOGÓJA

Felsírnak a falvak
büszke városok nyöszörögnek
tankok hernyótalpa zúzza
repülők gyilkos esője veri őket,
rájuk borul a holtak árnya
míg a Nyugat
kezét melengeti a kandallónál
s képmutatón szentek lába elé borul.

A szélroham erre sodor meg
egy-egy tépett SOS-jelet:
„Fegyvert, fegyvert,
mentsétek meg lelkeinket,

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Nu-i casă fără bocete de jale,
duşmanul ne striveşte
şi libertatea'n sânge moare!"

Cu noaptea'ncet
se lasă plumbul de tăcere pe ogoară
şi ies hiene de partid din ascunzişuri…
„Vae victis"
pentru- acei
ce n'au avut noroc să moară!

O, morţii, ciuntii şi 'încarceraţii
e tot ce-ai semănat,
popor maghiar,
in Pusta moştenită din străbuni!
Dar din semanţa ta —
când Dumnezeu va porunci să fie —
din nou va flutura
drapelul libertăţii pentru tine
şi pentru toate neamurile'ncarcerate
de lacoma Rusie!

minden házban csak a jaj
megfojt az ellenség
s vérébe fúl a szabadság

Jön az éjszaka s ólmos
csönd terjeng a mezőkön
elősompolyognak a párt-hiénák …
„Vae victis",
de azoknak is
kiket nem vitt el kegyes halál.

Holtak, megcsonkítottak, tömlőcre vertek
ezt aratod
őseid földjén
magyar nép!
De fellobog még
e tájon
Isten szavára
szabadság lobogója
s mindazoké kiket
leigázott Oroszország.

Fordította: Lőkkös Antal

DUMITRU LEONTIES

IN ŢARA'N CARE MUSTUL FIERBE IARĂ...

Din subjugare şi din umilinţi
ţâşni scânteia
şi peste noapte —
ardea Ungaria vâlvătaie.

Pe mii de baricade
in sate şi oraşe
luptau Maghiarii pentru libertate:
se deschidaiu morminte
şi se spălau păcate milenare...

Iar când căzură ultimii eroi
şi se lăsă din nou prigoana peste ţară,
luară dramul alte mii
spre temniţi,
spre lagăre de concentrare
spre proaspete morminte...

Trecut au ani de-atunci
dar n'a'nviat nici un martir
şi nici o temniţă nu s'a golit
in ţara'n care mustul fierbe iară ...

AZ ORSZÁGBAN HOL ÚJRA FORR A MUST…

Az elnyomás, a megaláztatás
szikrát csiholt
s egyetlen éjszakán
lobogó láng csapott fel Magyarországon.

Ezernyi barikád nőtt
falvakon és városokon
szabadságért harcolt a magyar
a sírok is megnyíltak
s ezeréves bűnök égtek el a tűzben…

Elestek mind a hősök
az üldözés újra éledt
ezrek és ezrek mennek
kegyetlen börtönökbe
tüskés drótok mögé
frissen ásott sírokba...

Sok év múlt el azóta
a mártír föl nem támadt
börtön se lett üressé
az országban hol újra forr a must.

Fordította: Lőkkös Antal

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

JUGOSZLÁVIA — JUGOSLAVIJA (Yugoslavia)

MIĆO VLAHOVIĆ

АВЕ ХУНГАРИЈА

Диже се једна земља на Истоку,
Широки Дунав, и пуста, и брда
Јекнуше гласно од зова младости,
Нежне младости која се смрти плашила није.

Диже се једна земља на Истоку
И робље сруши окове и ланце,
Тај мрски симбол тираније сваке —
Заоравши нову бразду дубоку...

Усташе мртви из најдубљих јама —
Сведоци једне паклене мизере —
Усташе мртви и пођоше с нама:

И звизну као ветар преко мора,
Мирна Хунгарија подиже свој глас,
К оружју децо гордог Петефија,
Радници, ђаци, војници, студенти,
И ви на врху, помозите нас!
Напред! Нека задрхти црвено царство!

Ура! За дечаке, што без трунке страха
Јурнуше сложно преко барикада,
Плативши крвљу свој борбени зов,
Ура! За нежне девојке из града,
Што не чуваху млађане животе,
Већ као ласте слетаху у ров.
Ура! За песнике, ђаке и студенте,
За све оне који подигоше свој стег!

Аве Хунгарија! Преко свих граница
Чуо се тада твој убојни глас
И срца многих, многих милиона,
Што данас грцају у паклу тамница
Гледаху у твом Васкрсењу спас.

Још ниједна земља на земљиној кугли
Не усталаса тако срца народа свих.
То беше једна нова нада. Једна мисао:
Спремна да носи, да повеже људе
Како би отров мржње међу њима престао да ужи
И љубав продрла у срца свих милиона,
Како би дух солидарности свуда почео да кружи,
И моћно и громко забрујала Слободе звона.

Аве Хунгарија! Умукнуо је крик
У топовској паљби свирепих тирана,
Запад је остао глух за удес твој
И задњи SOS изгубио се тада
У грмљавини панцир-каравана.

Аве Хунгарија!
Још данас брује у мени твог хора пој,
Пуста шумори тихо далеке звуке

AVE HUNGÁRIA

Keleten fölkelt hirtelen egy ország,
a széles Duna, a puszta, a hegység
visszhangozták az ifjúság szavát,
a pompásét, mely nem félt a haláltól.

Keleten fölkelt hirtelen egy ország,
s a rabok széttörték láncaikat,
szimbólumát a zsarnok hatalomnak -
s új barázdákat kezdtek szántani...

Tanúiként a rettentő nyomornak
halálraszántan jöttek odúikból
ölő a fölkelők seregei:

S csattogott, mint tenger fölött a szél,
békés Hungária, hallatta hangját,
fegyverre most, Petőfi büszke népe,
munkások, katonák, egyetemisták,
diákok, föl mind és segítsetek!
Előre! Reszket már a vörös cárság!

Hurrá! A félelem árnyéka nélkül
veti magát a sáncokra a gyermek,
a hősi tettért vérével fizetve.
Hurrá! A bájos lányka, nem törődve
fiatal életével, mint a fecske
röppen föl már a harci barikádra.
Hurrá! írók, diákok mindahányan,
kik viszitek a forradalmi zászlót!

Ave Hungária! A harci lárma
Határaid fölött messzire szárnyalt,
Szívébe mondhatatlan millióknak,
Akik ma poklukban fuldokolnak,
Föltámadásukat tőled remélve.

A földön ország így még föl nem dúlta
Szívét a népeknek és nemzeteknek,
Új reménység jött itt, új gondolat:
hogy mindenkinek hozza, megmutassa,
miként szűnhet meg a gyűlölet mérge,
s mint győzhet a szeretet a szívekben,
a megértés miként fonhat át minket,
s hogy zenghet föl a Szabadság harangja.

Ave Hungária! Földühödt zsarnok
ágyútűzébe fulladt kiáltásod.
Nyugat hallgatott félig süketen csak,
s utolsó végsikolyod belefulladt
a földübörgő tankok dörejébe.

Ave Hungária!
Éneked még ma is itt cseng fülemben
a messzeségben tompán zúg a puszta,

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

И твоји мртви почивају у миру...
Ал' ипак, доћи ће дан и ти ћеш се дићи!
Не може црвени враг вечито да стеже круг.
Наша ће младост твоју заставу гордо подићи,
На барикадама стајаће опет друг до друга
И човечанство цело одаће теби дубоку почаст.

s halottaid már békében pihennek …
De föltámadásod napja eljön!
A vörös körtánc nem tarthat örökké.
Zászlaját büszkén bontja ifjúságunk,
barát baráttal áll a barikádra,
s az emberiség mélyen meghajlik előtted.

Szerbből fordította: Sulyok Vince

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

BULGÁRIA — BALGARIA (Bulgaria)

SAVA MANOLOVA-UNGERER

НА ГЕРОИТЪ ОТЪ ОКТОМВРИ 1956

Молбитъ ви за помощь презъ оная нощь
оная ноемврийска нощ,
когато вий съ последни сили
се боръхте, запирахте врага
и вопиехте помощь отъ свъта
не сж заглъхнали.

Вий бъхте сами въ неравната борба
съ надмощенъ и жестокъ тиранъ.
МолбитЬ ви за помощь къмъ «Свободния свътъ»
останаха безъ отзвукъ, —
оржжието на поробитель чуждъ ги заглуши...
Дочуха се накрай предсмъртните ви вопли.

Герои вий, чеда на Унгария,
Маже и жени, младежи и деца,
Вий дадохте живота си, борихте се
до последна капка кръвь
за свободата на Родината,
за свободата на свЪта!

Вий жертвахте живота си,
но не напусто! — Вашиятъ зовъ
ечи и днесъ въ сърдцата ни,
и ще пребжде тамъ. Той изворъ е
на сили въ нашата борба за свобода,
той е наше знаме и фаналъ.

1956 OKTÓBER HŐSEIHEZ

Segélykérésnek azon az éjjel,
azon a novemberi éjjel,
midőn végső erővel
küzdöttetek, elbuktatok,
s kértetek segítséget a világtól —
nem fojtódott egészen el.

Egyedül voltatok az egyenlőtlen
harcban a zsarnok ellen.
Segélykéréstek a „szabad világhoz”
visszhangtalan maradt, —
siketítőn dörögtek a fegyverek …
S maradt végül a haldoklók jaja.

Hősökhöz illően ti, Magyarország
férfiai, asszonyai, gyermekei,
föláldoztátok életeteket, utolsó
csöpp véretekig küzdve
hazátok szabadságáért,
a világ szabadságáért

Föláldoztátok életeteket,
de nem hiába: Kiáltástok
visszhangzik ma is szívünkben,
s tovább él. Erőnk kútfeje
a szabadságért folyó harcban,
zászlónk és fárosz-tűzjelünk.

Bolgárból fordította: Sulyok Vince

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

KOZÁKOK — KASAKIJA (Cossack)

P. POLJAKOV

ВЕНГРАМ

Она прекрасна, дорога эта,
Борьбы, дерзаний, тоски и слез ...
По ней ступая с крестом страданий,
Христос нам Правду свою принес.

И умер, Светлый, на той дороге,
Непонят, предан, избит, распят...
Его заветы, и кровь, и муки
Вам путеводной звездой горят.

И вы восстали вот так-же веря
И вы послали народам зов ...
Но мир живущий под знаком Зверя
Вам сатанинской измерил мерой
И подло предал лихих бойцов.

Не сомневаюсь ни на минуту
В победе ваших святых надежд!
Христова вера и кровь Кошута
Помогут сбросить чужие путы
И будет вольным ваш Будапешт.

A MAGYAROKHOZ

Ó ez az út, ez a gyönyörű út,
rajt küzdünk, vágyunk, könnyezünk ...
A szenvedés keresztjével ezen jött
Krisztus, Igazságát hozva nekünk.

S meghalt, a Fényes, ezen az úton,
megverten, megfeszítve, meg nem értve,
Vezérlő csillagként ragyog nekünk
szent öröksége, szenvedése, vére.

Fölkeltetek ti is e hitetek
szerint, s a néphez hívást küldtetek...
Az Állat jegyében élő világ azonban
sátáni mértékkel mért, s átadott
a gonosz katonáknak titeket.

De kételkedni percig sem szabad,
a győzelem reménye megmarad.
Krisztus hite, Kossuth vére segít
az idegen bilincseket lerázni,
s lesz Budapestetek megint szabad.

Oroszból fordította: Sulyok Vince

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

UKRAJNA — UKRAJINA (Ukraine)

PETRO KIZKO

НЕХАЙ ЖИВЕ МАДЖРЩЙНХА!

Не змалювати в образах,
Не зобразить того словами,
Коли зникає людський страх
Перед вогненними мечами.

Слабіє панцер перед тим,
Хто понад тіло ставить духа.
Угорський друже, побратим!
Одна мета нас живить, руха.

Одна мета: свободу, честь,
Державу власну відзискати
І вимести мітлою геть
Чужого зайду-супостата.

Угорський брате, на тобі
Мільйонів стан стоїть тепер ось.
Бо ти —- незламний в боротьбі
І всі до зброї ми беремось.

Нехай живе Мадярщина така,
Якої сам народ мадярський хоче!
Нехай свій прапор у віках
Над Будапештом сяє і лопоче!

1957 рік.

ÉLJEN MAGYARORSZÁG!

Szavakban nem lehet leírni,
s képekben ábrázolni azt,
mikor az izzó kard elől mar
a félelem el nem szalaszt.

Páncél erőtlen ellenük,
kiknek a lélek több a testnél.
Táplálónk egy cél, mozgat,
magyar barát, magyar vértestvér!

Egy cél: szabadság, becsület,
saját hazánkat visszakapni,
s a betolakvó idegent
kiűzni-vetni, elzavarni.

Magyar barát, milliók sorsa
dől veled el, a helyzetünk.
Te — törhetetlen vagy a harcban
s kézbe mi is fegyvert veszünk

Ahogy kívánja sok fia,
Magyarország olyan lehessen
Budapest fölött zászlajuk
évszázadokon át lenghessen!

1957.

Ukránból fordította: Sulyok Vince

ROMAN V. KUHAR

ПЕРЕСТОРОГА

Вас не змела ворожа лють,
Із утиском і спротив ріс —
Сліди поламаних коліс
У пропасть віз імперський звуть.

Вас не здолала їх злоба,
Не збила напасть зі шляху,
Чим більше крови ті проллють,
Грімкіш ви — кара ворогам!

Презирство й злочин за слабкі,
Щоб духа нації убить —
Невже зупинять хоч на мить
Кличі підступні наш похід?

FIGYELMEZTETÉS

Nem győzött zord ellenfele,
még ellenáll az elnyomott —
a hódítónak pusztulást
jeleznek szétlőtt tanknyomok.

Gonoszság nem igázta le,
útján nem térítette el,
az elnyomóra büntetést
vérét hullatva követel!

Egy népet elpusztítani
nem elég gaztett s megvetés —
utunkban megállítani
ordítozásuk nem kevés?

Ukránból fordította: Sulyok Vince

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

OROSZORSZÁG — ROSSIJA (Russia)

A. ONYEZSSZKAJA

ВСАДНИКИ БЕЗ ГОЛОВЫ

Только ложь. Только ложь усталости.
Только бисер непролитых слез,
В двадцать лет — дыхание старости
И запретный заветный вопрос.
Но никто не найдет ответа,
На губах — дыхание лжи,
На заветном — запретное вето,
На дымящей крови — жир.
Ложь вокруг. Безликие лица.
Заколдованный круг слепых,
Боль Венгерской рапсодии Листа
Станет ложью в руках толпы.
Только ложь. — Невесемые строфы.
А расплата? Возмездие? Гнев? —
Никогда не придет к Кристофу
Куплина в нетленном огне.
Гнев иссякнет. Возмездие духа
Недоступно для нас. Увы!
Нам легко походить друг на друга
Пешим всадником без головы.

FEJNÉLKÜLI LOVASOK

Csak hazugság. Csak erőtlen hazugság
és kiontatlan könnyek gyöngyei,
húsz évesen — öreges sóhajtás
és tiltott, titkolt kérdéseink.
De választ senkisem talál,
és hazugságot lélegzik a száj,
vétó tiltja a nagy kérdéseket,
s a füstölgő vérre zsír csepeg.
Köröskörül hazugság, üres arcok,
bűvös körben kerengő vakok,
Liszt magyar rapszódiája harsog,
a tömeg kezében hazugan zokog.
Csak hazugság. A szónak súlya nincsen.
S a számadás? A megtorlás? A düh?
Kristófnak sohasem jelenik meg
a bokor, a ronthatatlan tüzű.
Alábbhagy majd a düh. A lélek semmit
meg nem torolhat. Ó jaj nekünk!
Nem csoda, hogy oly egyformák vagyunk:
torz lovasok — se lovunk, se fejünk.

Moszkva, 1961.

Oroszból fordította: Gömöri György

KONSTANTIN HALAHOFF

МАРАМАРОШ-СИГЕТ

Как трудно голос выделить из хора,
Как трудно разобрать, что явь, что бред.
Откуда в памяти всплыл этот город
С названьем длинным «Марамарош-Сигет»?

Низки домишки в переулке сонном,
И гуси щиплют траву у ворот.
Цела еще на Габсбурге корона,
И медленен времен круговорот.

Квартал в тумане тонет за кварталом, —
Мещанской тихой скуки ерунда.
История записывать устала,
И замер на коленях карандаш.

Все — только призрак. Гитлер, Муеолиня,
Распад Империи — все бред пустой.
Скрипит еще колодезь на равнине,
И специями пахнет в кладовой.

История заснула — и не знает,
Поверить ли тому, что снится ей:
Огромный танк, ворочаясь, стреляет,
Сквозь дым, в его штурмующих людей.

MÁRMAROSSZIGET

A magyar felkelés áldozatainak emlékére

Nehéz kiszűrni egy hangot a karból,
eldönteni: ez való, ez mese.
Honnan bukkant föl emlékezetemben
„Mármarossziget" hosszú neve?

Alacsony házak sora, álmos utcák,
füvet tépő libák kapuk alatt.
Akár a Habsburg korona korában,
itt minden változatlanul maradt.

Háztömb mögött háztömb merül a ködbe, —
ostoba kispolgári unalom.
A. történelem fáradtan jegyezget,
s kezében olykor megáll az írón.

Fantóm - megannyi. Hitler, Mussolini,
bukó Birodalom — agyrém csupán.
A csorda kútja csikóidul a pusztán,
s a boltokból fűszerillat szitál.

Elbóbiskolt a történelem — s nem hisz
már abban sem, ki róla álmodik:
rohamozókra tüzelnek forogva
a füstön át ormótlan harckocsik.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Музей в огне, и госпиталь развален,
И с пьедестала стянутый толпой.
Огромной тушей расчлененный Сталин
Меж: трупами лежит на мостовой.

Из пулеметных гнезд, рыдая, дети
Строчат, — уже колеблется тиран,
Пронзителен свободы резкий ветер
И страшен гнева поздняго таран.

Но вот, — огни бледнеют, дыму меньше,
Стихает гул, и нет вблизи врагов,
И в траурных платочках толпы женщин
Стоят над грудой новеньких гробов.

И вновь звучит Героиада Листа,
И в церковь смотрят пыльные лучи...
Скрой голову под клобуком траписта.
История, — и лучше помолчи:

Пусть хор поет под сводами собора,
Пусть ширится, растет нездешний свет.
Недаром мне припомнился тот город
С названьем длинным «Марамарош-Сигет»

31 октября 1956 г.

A múzeum lángokban, rom a kórház,
s az emelvénynél nép tömegesen.
Sztálin bronz-teste széttagolva-verve
hever holtak közt a kövezeten.

Géppuskafészekből zokogva lőnek
a gyermekek — s a zsarnok már oda,
a szabadság átható szele metsző,
s szörnyű a harag faltörő kosa.

S lám — tüzek, füstök fogynak, kisebbednek,
moraj elül, ellenség eltűnik,
csak új sírok tövén a gyászfejkendős
asszonytömeg sírása nem szűnik.

S a hőstettekről fölcsendül az ének,
s a templomokban a fény megjelen. . .
A szerzetesre ráborul a csuklya,
— s te maradj csöndben most, történelem:

Hadd növekedjék túlvilági fényként
a költő-szó a boltívek alatt.
A hosszúnevű „Mármarossziget
puszta emléknek akkor nem marad,

1956 október 31.

Oroszból fordította: Sulyok Vince

ALEXANDER NEJMIROK

РЕВОЛЮЦИЯ

Дорога. Степь. Две вышки: слева, справа.
И серое полено вдоль канавы.

А поперек — шлагбаум полосатый
И с автоматами в руках солдаты.

Но вышки обезлюдели сегодня
И над дорогою шлагбаум поднят.

Две худенькие смуглые девчонки
Смущенно потоптались у лавчонки

И, речь немецкую с трудом осиля,
На медяки инжиру попросили.

Потом ушли, робея с непривычки,
И на ходу дрожали их косички.

Октябрьский дождь торопится и злится,
И мокнет городишко у границы.

Не дале, как тому назад с неделю.
Они на парте рядышком сидели,

И вместе по секрету завивались,
И алгеброю вместе занимались.

Октябрьский дождь. Гудки автомобилей,
Гудки бесчисленных автомобилей.

И все туда, туда, туда, откуда
Вот эти двое, как живое чудо.

FORRADALOM

Út. Pusztaság. Két oldalon torony.
Az árok mentén megszürkült palánkok.

Sávos sorompó az úton keresztben,
s kezükben géppisztollyal katonák.

De néptelen ma mind a két torony,
s fölemelik az útzáró sorompót.

Két vékony, barnaképű fiatal lány
az őrbódénál zavartan toporog,

s vesződve-küzdve a német szavakkal
rézfillérrel fügére alkuszik.

Elmennek aztán, riadtan a szokatlan
élménytől még, s libeg hajfonatuk.

Októberi mérges eső pereg,
s ázik a kis városka a határon.

Nemrég, alig egy héttel ezelőtt,
még padsorokban ültek iskolában,

az algebrával együtt hadakoztak,
s lapítottak az órákon titokban.

Októberi eső. És az esőben
tülkölve mérhetetlen autó.

S mindannyi oda tart, oda, ahonnan
e kettő átjött, mint élő csoda.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Теперь они посланцы комитета.
На них повязки гордые надеты.

Вчера над болью, над тоской кровавой,
Вчера им улыбнулось солнце славы,

А завтра ... Может быть ...

Две худенькие смуглые девчонки
В австрийской замусоленной лавчонке,

Что в двух верстах от серого полена,
Что на дороге в Будапешт из Вены.

Most választmányi küldött mind a kettő.
Busákén viselik a karszalagot.

Tegnapjuk kín volt, véres fájdalom,
s rájuk mosolygott a dicsőség napja,

de holnapjuk ... vajon ...

Két vékony, barnaképű fiatal lány
az esőverte osztrák őrbódénál,

két versztnyire a szürke palánkoktól,
az úton Budapest és Bécs között.

Oroszból fordította: Sulyok Vince

M. SELECHOVA-BENKE

БРАТЬЯ ПО КРОВИ

В нас много общего: и жар души мятежной,
И кровь кочевников, ш песни красота,
И нрав изменчивый, и степи ширь безбрежной,
И о распятой в муках родине мечта.

В нас много общего: давно ли наши братья —
Герои-юноши ... памятны их дела,,
Спасти пытались нас от красного проклятья,
Прошли года ... Но, мнится, было то вчера...

Порыв их доблестный подавлен был бездушно ...
Что значит горсточка сраженных за мечту?
Наш век безжалостный, Молоху лишь послушный
Гирляндой фраз скрывает зло и пустоту.

Все повторяется на этом дряхлом свете;
Мир не меняется — вновь торжествует тьма:
В борьбе с насильником погибли наши дети,
Живым награда: иль изгнанье, иль тюрьма...

Нам остается лишь над общею могилой
Героев-юношей, скорбя, чело склонить,
И верить, что их дух воскреснет с новой силой,
И на борьбу других героев вдохновит.

VÉRSZERINTI TESTVÉREK

Közös: lelkünknek lázadó keserve,
Nomádok vére, dalaink mély húrja,
Csapongó kedvünk, puszták végtelenje
S az álmok túl a szenvedésbe fúlva.

Közös: a múlt, mely nem is olyan régen
A gyermekekből hősöket teremtett,
Kik érettünk is meghaltak, — az éj lenn
Elmossa már az évet és a percet.

Mert dicsőség volt harcuk és bukásuk;
De mit tehet egy maréknyi sereg,
Ki álmokért küzd... s arany az úr másutt
Csak szófűzért húz sírjaik felett.

A világ alszik, lomha éj felettünk,
Így ismétlődik minden itt a földön.
Ők elestek... mi élők csak temettünk,
S jutalmunk lett a hontalanság, börtön.

De megmaradt a közös sír: örökség,
Hogy emlékezzünk rájuk fejet hajtva,
S higyjük: lelkük sírhantok fölött ég,
S új hősöket ihlet majd a harcra.

Fordította: Tollas Tibor

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

A. PETROV

ЭХ, РОМАНТИКА

Эх, романтика, синий дым,
Обгоревшее сердце Данки...
Сколько крови, сколько воды
Утекло в подземелье
Лубянки.

Эх, романтика, синий дым...
В Будапеште — советские танки.
Сколько крови, сколько воды
Утекло в подземелье
Лубянки.

Эх, романтика, синий дым...
Наши души пошли на портянки.
Сколько крови, сколько воды
Утекло в подземелье
Лубянки.

EJ, ROMANTIKA...

Ej, romantika, kék füsttel égsz te,
lángragyujtottad Dankó szívét...
A Lubjanka pincebörtönében
mennyi víz folyt el, s mennyi, mennyi vér.

Ej romantika, kék füsttel égsz te ...
Szovjet tankok Budapest kövén.
A Lubjanka pincebörtönében
mennyi víz folyt el, s mennyi, mennyi vér.

Ej, romantika, kék füsttel égsz te —
Hová lett lelkünk? a kapcánkba fér.
A Lubjanka pincebörtönében
mennyi víz folyt el, s mennyi, mennyi vér.

Moszkva, 1961.

Oroszból fordította: Gömöri György

Jegyzet: Dankó, Maxim Gorkij egy korai romantikus elbeszélésének a hőse, akit az „emberiségért való áldozatvállalás" vágya hevít.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

FÜGGELÉK (APPENDIX)

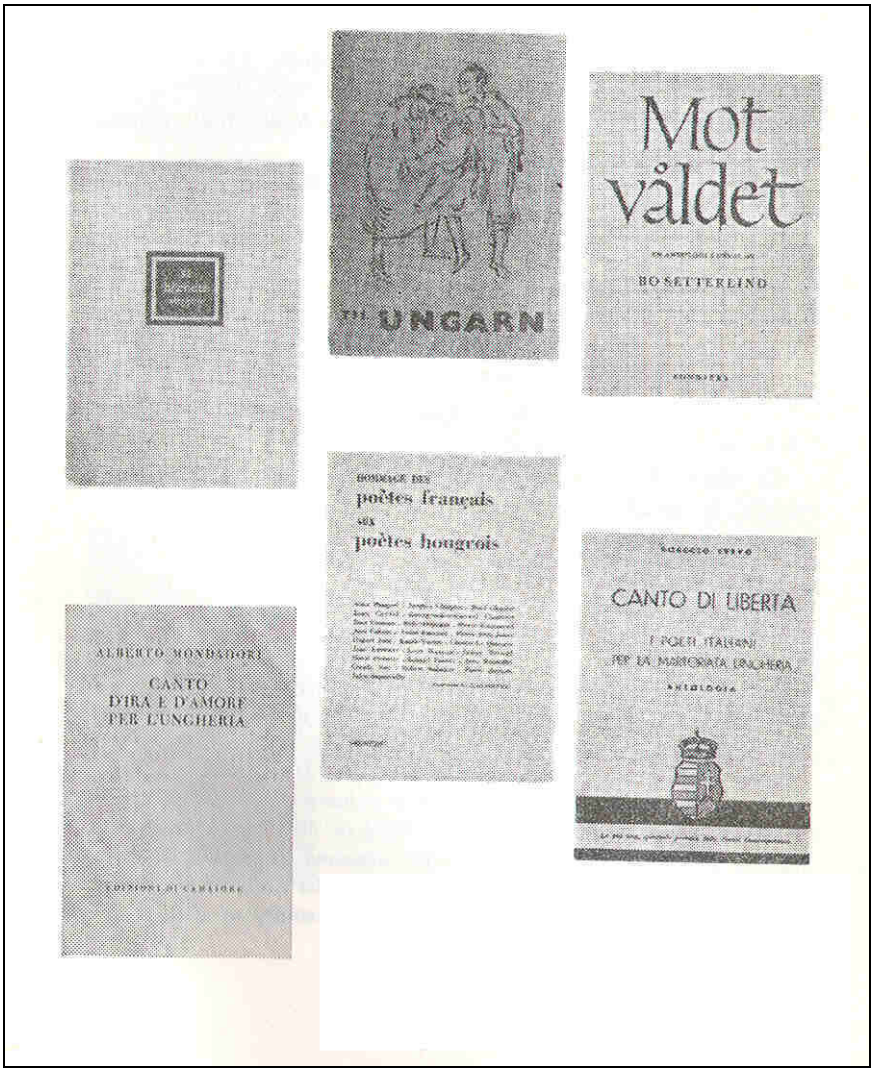

Különböző országokban megjelent verseskötetek
az 1956-os magyar szabadságharcról

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ANTHOLOGIES ON THE HUNGARIAN REVOLUTION

Til Ungarn, (*For all that*), *Dreyer, Oslo, 1959.*

Mot Váldet (*Against Force*), *Bonniers, Stockholm, 1956.*

Sa Braendte Steppen (*And the Steppe was Aflame*), *Sörensen, Copenhagen, 1957.*

Hommage des poètes français aus poètes hongrois (*The Hommage of French Poets to the Hungarian Poets*), *Seghers, Paris, 1957.*

Canto di Libertà (*The Song of Freedom*), *La Nouva Italia Letteraria, Bergamo, 1957.*

Sangre di Hungría, (*The Blood of Hungary*), *Santiago de Compostela, 1957.*

From the Hungarian Revolution, *Cornell University Press, Ithaca, 1966.*

Liras en las Catacumbas (*Poetry in the Catacombs*), *Asociacion Cultural Argentina Pro Hungría, Buenos Aires, 1959.*

Canto d'ira e d'amore per l'Ungheria (*The Song of Anger and Love for Hungary*). *Edizioni di Camaiore, Verona, 1959.*

La saga degli Ungheri (*The Saga of the Hungarians*), *Libreria Scientifica Editrice, Naples, 1957.*

Nea Estia (*New Source*) *Special number. Editor: Gregorius Xinopopolos, Athens 1957, II.*

We wish to express our thanks to those artists and publishers who have kindly given permission to reprint some drawings in this book. For the drawings of Oscar Kokoschka thanks are due to Roman Norbert Ketterer Publishers (Campione d'Italia), for Jean Cocteau's drawing, which was originally reproduced in the volume "Hommage des poètes français aus poètes hongrois", Paris, 1957, to Mr. Pierre Seghers. The drawing of Tore Juliussen we have obtained from the Norwegian anthology "Til Ungarn", while the Ukranian artist Lubodar Mossora himself offered us his drawing dedicated to the memory of the Hungarian revolutionary youth of 1956.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

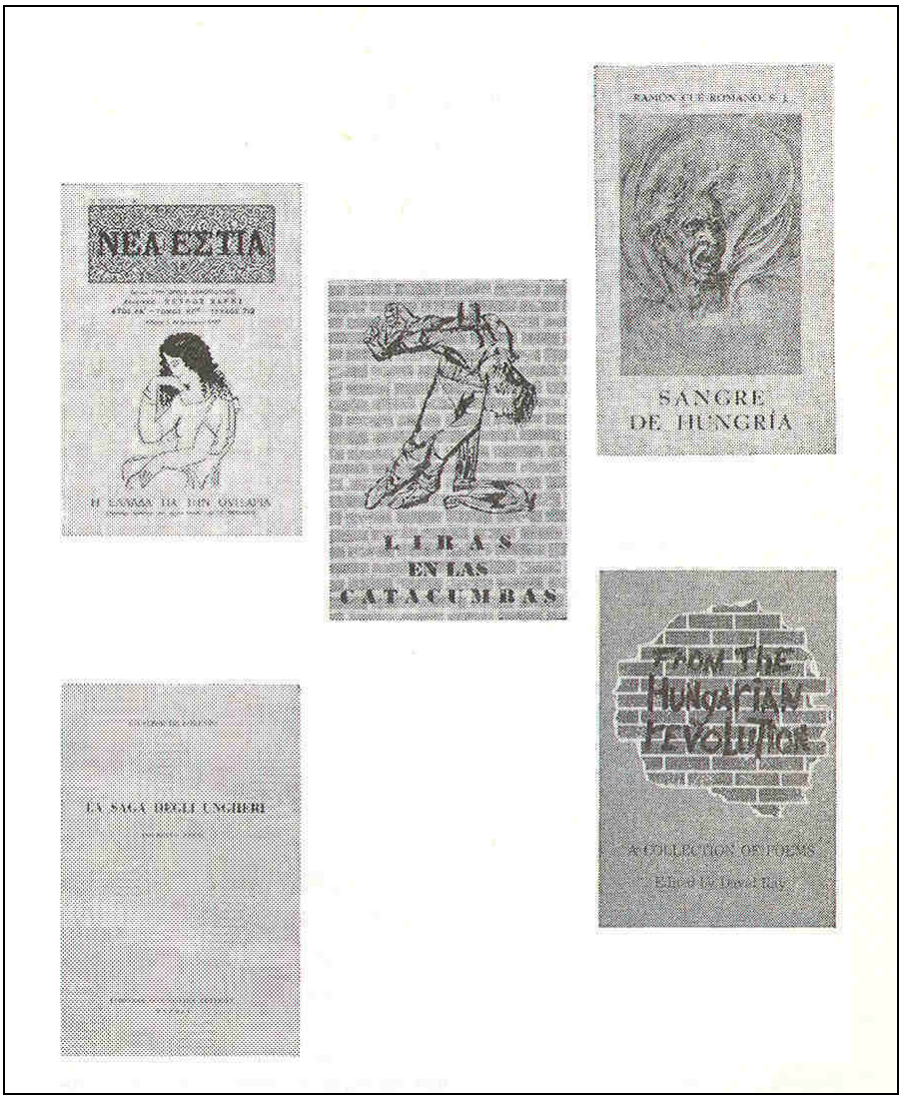

Books of Poetry by various Nations on the Hungarian Revolution 1956

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

A „Phönix”(Moszkva, 1961.) mottója:

Motto: of the “Phönix” (Moscow, 1961.)

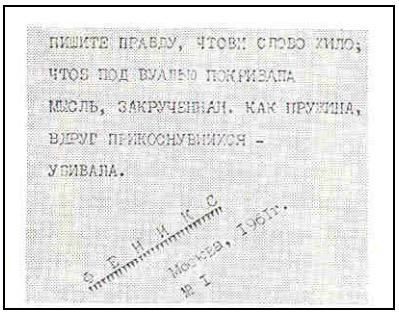

„Irjatok igazat, hogy a szó éljen;
hogy a fátyol alá rejtett gondolat,
mint az összeszoritott rugó, ölje meg
azt, aki hirtelen megérinti.”

“Write truth so that the world should live,
that the thought, covered by the veil,
twisted like a spring,
should kill those who touch it all of sudden.”

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

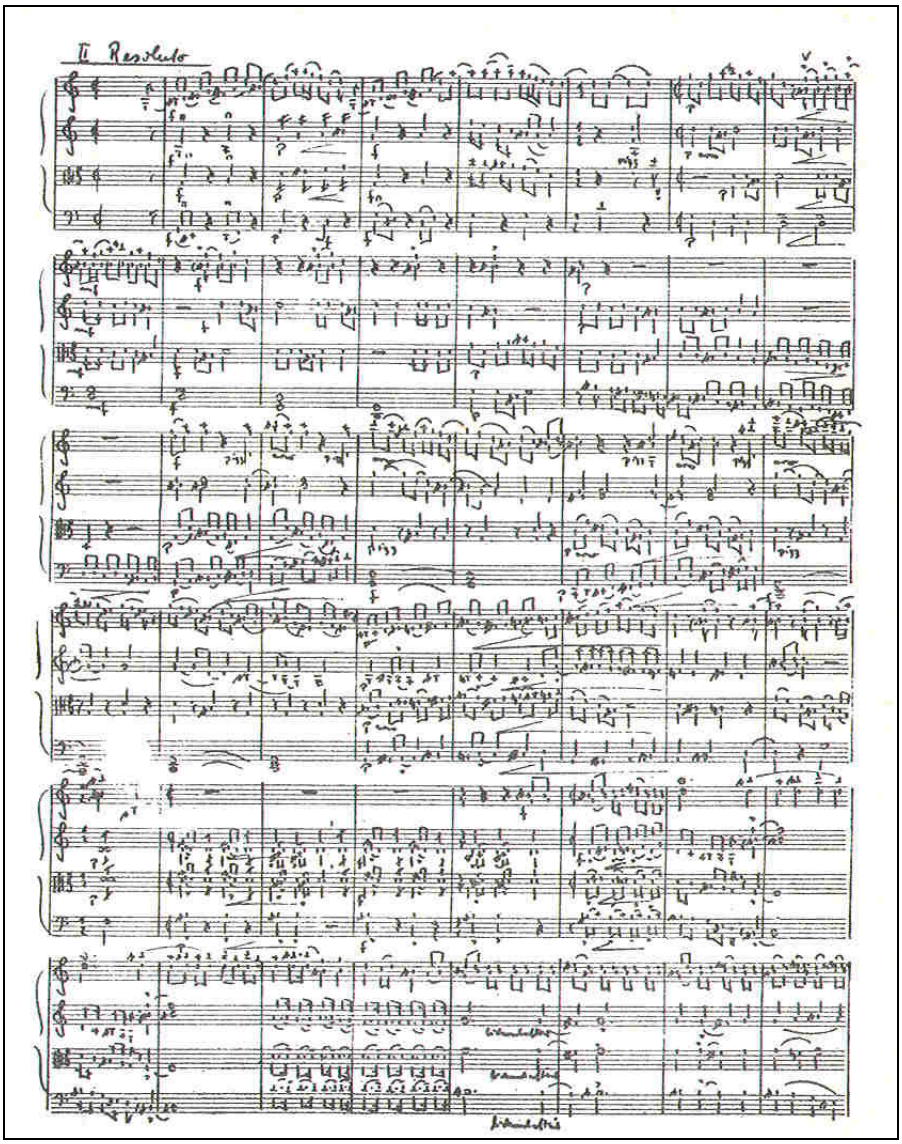

Névtelen keletnémet zeneszerző: „Vonósnégyes 1956”
című művének részlete, melyet a művész
a magyar forradalom hatására írt.

“STRING-QUARTETTE 1956”. *Written on the occasion of the Hungarian Revolution. Excerpt from the work of the anonymous East-German composer.*

„STRING-QUARTETTE 1956“. *Geschrieben aus Anlaß der Ungarischen Revolution. Auszug aus dem Werk des anonymen ostdeutschen Komponisten.*

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

KÖSZÖNETET MONDUNK

a fordítóknak és mindazoknak, akik a költemények gyűjtésében és a szerkesztési munkában résztvettek:

Gömöri György (Birmingham), Határ Győző (London), Korondi András (New-York), Kovách Aladár (Bécs), Makkai Ádám (Santa Monica), Lőkkös Antal (Genf), Nyéki Lajos (Páris), Prof. Pálinkás László (Firenze), Sulyok Vince (Oslo), Tóth Imre (Ankara), valamint a vasfüggöny mögötti Szabad Sajtó Szövetség (Verband der Freien Presse, München) vezetősége.

A SZERKESZTŐ MEGJEGYZÉSE

Ahol nem tüntettük fel, milyen, nyelvről történt az átültetés, ott nyersfordítás alapján készült a költemény. A görög és Martinique szigetéről származó versek késői beérkezésük miatt kerültek más fejezetbe.[*] *A korlátozott terjedelem miatt kimaradt verseket, valamint a könyv lezárása után beérkezett albán, arab, hindu, ír, japán, kanadai, litván, pakisztán, olasz és török költeményeket egy későbbi bővített kiadásban adjuk közre.*

[*] Ezek a versek a jelen elektronikus kiadásban a megfelelő fejezetben szerepelnek. — Mikes International Szerk.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

BIOGRÁFIA (BIOGRAPHICAL NOTES)

Claribel ALEGRIA *is a writer from El Salvador. She published a book of poetry in 1953 and edited an anthology of Latin American short stories. Her poem about the Hungarian Revolution was first published in the collection* Liras en las Catacumbas, *Buenos Aires 1959.*

Guilherme de ALMEIDA, *was born in 1890 in Campinason, Brasil. In his youth he was a protagonist of the modernist movement literature and many poetic innovations are connected with his book of poetry appeared in 1917; subsequently he published sixteen collections of verse. A follower of the French Symbolists, he tried his pen at writing poetry in French with considerable success.*

Robert BAGG *was born in 1935 in New Jersey and educated at Amherst, the University of Connecticut, and in Europe. He has held a Prix de Rome fellowship from the American Academy in Rome.*

Grete BENDIX, *born in 1903, is a well-known Danish actress. Her career as a writer began in 1949 when she published a a book of childhood reminiscences. Since then she has printed many poems and articles, mainly in the Danish journal* Politiken.

Maria Shelehova-BENKE*, born in 1908 in Astrakhan, Russia, is a Russian poet. After the 1917 October Revolution she escaped together with her parents to Poland where she lived until her emigration to Argentine. She has published books of poetry and has written and published collections of nursery rhymes.*

Finn BJŐRNSETH, *born in 1929, is a Norwegian writer and poet. His first book, a collection of short stories, appeared in 1951. Since then he has published both books of poetry and novels. His poetic preoccupations are centred around the future of our civilization; his concern over the fate of the world is reflected in apocalyptic fears and anxieties.*

Robert BLY *was born in 1926 in Minnesota and educated at St. Olaf's College and Harvard. He has been an important figure in recent American poetry, and his magazine, The Sixties, has exercised an influence yet to be fully felt or accurately assessed. His first book of poems was "*Silence in the Snowy Fields".

Rainer BRAMBACH, *born in 1917 in Basel, is a Swiss author writing in German. He writes poetry and short stories.*

Jan-Magnus BRUHEIM, *born in 1914, is one of the most interesting Norwegian poets of his generation. His first poems were inspired by loneliness, contemplation of nature and youthful love, but the Second World War and the political changes of the nineteen-fifties awoke his sense of social responsibility. He has published several books of poetry.*

Vincent BUCKLEY *was born in Victoria, Australia. He was educated in Melbourne by the Jesuit Fathers and later at Melbourne University. During the Second World War he served in the Royal Australian Air Force. At present he is professor of English literature at Hobart University, Tasmania. He is one of the best Catholic poets now active in Australia. His best known book of poetry is "The World's Flesh" (1955). The author dedicated his poem to the Hungarian Cardinal Mindszenty.*

Christine BUSTA *was born in Vienna. She studied German and English literature at Vienna University. Since 1950 she has been librarian in the Vienna City Library. She won the Austrian State Prize on two occasions (in 1950 and again in 1959), also the Georg Trakl Prize (in 1954) and the Award for Poetry of the Siiddeutscher Rundfunk in 1955. Her poems were translated into many languages, including Hungarian. Busta is a religious poet grappling with the problems and dilemmas of modern man. Her poetry abounds in biblical images.*

Albert CAMUS *(1913—1960) Nobel Prize winner in 1957, he was — together with Sartre — the most famous and most debated French writer of the post-war period. He was born in Algeria but lived most of his adult life in metropolitan France. He wrote three novels* (L'Étranger, La Peste, La Chute) *and published two important collections of philosophical essays* (Le Mythe de Sisyphe, L'homme revolté). *Camus is an ethically motivated writer: in the name of inalienable human values he rejects the suppression of individual freedom and all forms of totalitarianism. The text printed as an introduction to our anthology is an excerpt from his speech given at a meeting commemorating the first anniversary of the Hungarian Revolution.*

Jean CAYROL, *born in 1911, is a French poet, a native of Bordeaux. During the war he was confined to an internment camp. The central theme of his poetry is human faith.*

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Aime CESAIRE, *born in 1913 in Basse-Pointe, Martinique. He studied in Paris. His best known works are "Cahier d'un retour au pays natal" (1939), "Les armes miraculeuses" (1946), "Corps perdu" (1950). The here published poem, has been chosen by the author himself. Cesaire left the Communist Party especially due to the events in Hungary after the Freedom Fight in 1956.*

Paul CHAULOT, *born in 1914, is a native of France. Jean Rousselot calls him "the most human" of all the contemporary French poets. Like his Hungarian colleague Illyés, Chaulot is attracted to cosmic perspectives but he does not forget everyday life either. He is a versatile, sensitive poet; for his translations from Hungarian, see* Anthologie de la Poésie Hongroise, *ed. by L. Gara, Seuil, Paris, 1962.*

John CIARDI *was born in Boston in 1916 and educated at Bates College, Tufts College, and the University of Michigan. He has written and edited several books, and is the poetry editor of The Saturday Review.*

Pietro CIVITAREALE, *born in 1934 in Vittorito, Italy, is a schoolmaster in Florence. He has been publishing poetry since 1954, first in periodicals, later in separate volumes:* Liriche senza meta, *1956;* Accordi di minore, *1957;* Nuovi accordi, *1959. At first a follower of the hermetic school, recently he has been associated with the group of young writers around the literary periodical* Dimensioni.

Georges-Emmanuel CLANCIER *was born in 1914. Poet, critic and novelist, author of many essays. He is a generally accepted authority on the post-romantic period in French poetry.*

Babis D. CLARAS, *born 1910 in Lamia, Greece. He is lawyer and editor of the newspaper "Vradini". His main works are* The Credo of a common *main (1954),* Single Meditation *(1958),* Talks with my Children *(1963). His poem was published in the Greek review "Nea Estia"* in February 1957.

Jean COCTEAU *(1892—1963) was a French poet, painter, acrobat, magician, musical critic, expert on ballet and on ceramics, film producer and actor. The source of many fertile ideas, one of the most influential artists of our century, Cocteau created new standards in many genres. His first important book of poetry,* Cap de bonne esperance, *was published in 1919. His poetic talent was highly thought of in the nineteen-twenties, but his spectacular success in other, more popular arts, have somewhat coluded his stature as a poet.*

Erdogan CORDURU is *a young Turkish poet. His poem about the Hungarian Revolution was first published January 1957 in the literary review* Varlik.

Antonio CREATI is a *young Italian poet. His poem about the Hungarian Revolution was first published in the Italian anthology* Canto di libertà, *Bergamo, 1957.*

E. E. CUMMINGS *(1894—1962) was born in Cambridge, Massachusetts. A very gifted poet, Cummings succeeded in creating a highly personal and sophisticated style of his own, and was called "one of the few successful verse-experimenters of our time". He published several books of poetry, a play, a novel, and a diary from Soviet Russia (*Eimi *1933). From 1952 to 1953 he was professor of poetry at Harvard. Apart from New England, Cummings has lived in Paris and in New York.*

Fazil Hüsnü DAGLARCA, *was born 1914 in Istanbul, Turkey. He was army officer then from 1952 until 1960 civilian official in the Ministry of Labour. Founded the printing office "Kitag". His first poems were published in 1927. The most successful of his books of poetry was in 1940* The Child and God (Cocuk ve Allah).Since *then about 30 of his books of prosa and poetry have been published. He is considered the greatest poet of modern Turkish literature. The poem in this anthology was published in the review "Varlik" on January 1st, 1957.*

Özcan DOGRUÖZ, *belongs to the young Turkish poet generation. His poem was published by the review "Varlik" on December 15th, 1956.*

Ferdinando DURAND *was born in Pieve di Teco, near Imperia, Italy. He is Master in Latin and Italian in one of Genova's leading grammar schools. He has published collections of critical essays and books of poetry; he has written plays as well.*

Günter EICH, *born in 1907 in Lebus, Germany, is one of the best poets of his generation. He lives now in Grossgmain, near the Austro-Bavarian border. Eich published several books of poetry, the latest of which was* Zu den Akten *(1964). A representative selection of his poems came out in 1960* (Ausgewahlte Gedichte, *Frankfurt am Main). He has written some very successful radio plays, translated into many languages, a collection of which was published in 1964* (In anderen Sprachen). *Eich translated some poems from Hungarian; these were printed in the anthology* Im Frührot, *Carl Hanser Verlag, München, 1957.*

Pierre EMMANUEL, *born in 1916, made his name as a poet after the Second World War. He was closely attached to, and to some extent influenced by the outstanding French poet, Pierre-Jean Jouve. Emmanuel*

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

regards poetry as a form of spiritual exercise, a higher form of cognition. His poetry is characterized by certain virtues that are both poetic and prophetic: rhetoric eloquence, poetic elan and apocalyptic visions. This is a poetry of vast proportions, comparable only to such masters of French verse as Hugo and Paul Claudel.

Maria Sara Llovet JD'E FAYET, *born in Montevideo, Uruguay, comes from on old patrician family. Her home is the centre of literary life in Montevideo. She has published many poems and stories; her collected works are now being edited for publication.*

Gertrud VON LE FORT, *born in 1876 in Minden, Westphalia, is the leading Catholic writer of Germany. She has written many novels, the most famous of these are* Das Schweisstuch der Veronika, Der Papst aus dem Ghetto *and* Die letzte am Schafott. *Her best known collection of poetry is entitled "Hymns to the Church"* (Hymnen an die Kirche). *Le Fort's historical settings serve only as a background to the "eternal" moral conflicts of her heroes.*

G. S. FRASER *was born in Glasgow in 1915. For many years he has been working as a free-lance journalist and critic in London; since 1958 he has been lecturer in English at Leicester University. He has published three books of poetry and many critical essays; he is also known as a sensitive translator of Italian and French poetry.*

David GASCOYNE *(born in 1916). English poet greatly influenced by surrealism and one of the few English authors who has absorbed the modernistic exveriments of French poetry. At a later stage, however, he rejected surrealism, striving for a greater directness and simplicity of expression.*

Claes GILL, *born in 1910, is a Norwegian actor, stage director and poet. An innovator both in style and form, he now occupies an important place in modern Norwegian poetry. His poetry was influenced by W. B. Yeats.*

Ingemar GUSTAFSON, *(Leckius) born in 1928, is a Swedish poet, translator and art historian. He is a graduate of Lund University. His prose poems which usually depict absurd and fantastic situations, bear an imprint of French surrealism. He expresses the problems of modern man with extraordinary sensitivity. A prolific translator, Gustafson made his first appearance as a poet in the early fifties.*

K. C. HALAFOFF *was born in 1902 in Moscow. After the Bolshevik Revolution he joined the White Army. In 1920 he was evacuated to Yugoslavia where he finished his studies graduating from Belgrade University. At the end of the Second World War he left Yugoslavia and fled to Germany where he lived until his departure for Australia in 1949. He published poetry in many Russian emigre publications both in Australia and in Europe, one of his contributions was an essay on the musical aspect of Pasternak's language, published in a Russian literary review in Munich.*

Donald HALL, *was born in 1928 in Connecticut. He has published several anthologies as well as volumes of his own poetry and a book of prose,* String Too Short to be Saved. *A volume of new poems,* A Roof of Tiger Lilies, *was published in 1965. He teaches at the University of Michigan.*

Piet HEIN, *born in 1905, is an important Danish poet. His first* poems *snowed an interest in the cosmic, scientific and technical problems of our age. His epigrammatic, witty poems, tinged with irony, are widely read in Denmark.*

Rudolf HENZ *was born in 1897 in Göpfritz, Austria. Army officer in the First World War, he studied German literature and art history upon demobilization. Between 1931 and 1938 he was working for Vienna Radio and was summarily dismissed from his post after the Anschluss. From 1945 to 1965 he worked as programme editor at Vienna Radio. In 1953 he won the Austrian State Prize for Literature. At present he* is *editor of the literary review* Wort in der Zeit. *Author of poems, novels and plays. His last book of poetry* (Der geschlossene Kreis) *was published in 1964.*

Leslie Wolf HEDLEY *is an American poet. His poem about the Hungarian uprising was sent to us by American friends.*

Zbigniew HERBERT (born 1924) *during the War fought in the Polish Underground; although he has been publishing poetry long before 1956 it was only during the "thaw" that his first book of poetry was allowed to appear. Since then he published two more books of poetry and a book of essays under the title* "Barbarian in the Garden", *a result of his travels in Italy and France. Herbert is regarded as the best poet of his generation, his works being translated into all Western languages. In 1965 he was awarded with the Lenau Prize.*

Daniel HOFFMAN is *the author of three volumes of poetry, including* An Armada of Thirty Whales, *chosen for the Yale Series of Younger Poets, and, more recently,* The City of Satisfactions. *He is a member of the faculty of Swarthmore College.*

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Hans Egon HOLTHUSEN *was born in 1913 in Rendsburg, Germany. He studied German philology, history and philosophy in Tübingen, Berlin and Munich. A well-known poet and literary critic, Holthusen published three books of poetry, the last one in 1953* (Labyrinthische Jahre). *He has also written a novel. In 1957 he* gave *a talk in Munich on the Hungarian Revolution.*

Gabriela HUNNEUS *(1894—1958) was a Chilean poet. She spent some time in Europe with her father, then Chilean Ambassador in Belgium and in the Netherlands. She has published two books of poetry in her lifetime* (Voces en el tiempo, *1944;* Pradera eterna, *1954) and another book was published after her death* (Ultimos poemas, *1959). She wrote for journals and gave many lectures; she was a close friend of Gabriele Mistral and Madariaga.*

Juana de IBARBOROU, *born in 1895 in Melo, Uruguay, is an outstanding representative of Latin American Spanish literature. In 1950 she was elected President of the Writers' Association of Uruguay. Her four books of poetry* (Lenguas de diamante, Raiz salvaje, La rose de los vientos, Perdida) *reflect the four ages of human life. She has also published books on religious themes and a collection of poetic prose.*

Sofia JANELLO *is an Italian poet, although she was born in the United States. She lives now in Sicily. She has published books of poetry, short-stories and plays, won awards at various Italian literary competitions. Her interests are focused on the basic human and social problems of our age.*

Noemi Eskul JENSEN *is a Danish poetess. She had studied Slavic languages and has become one of the best known Soviet experts in Denmark. She is active in journalism, has published three books of poetry and a book of short-stories.*

Tore JULIUSSEN *is a young Norwegian artist. Some of his illustrations appeared in the anthology of Norwegian poets devoted to the Hungarian Revolution* (Til Ungarn, *Oslo).*

Bernard KANGRO *was born in 1910 in Estonia. He began publishing poetry before the Second World War and completed his studies in 1938. In 1945 he escaped to Sweden where he now lives. A prolific poet, he has continued to publish poetry in Estonian and wrote a trilogy* (The Chosen Country) *which was published in 1950.*

Carl KEILHAN *(1919—1957) was a Norwegian poet and journalist of considerable talent. He published about half a dozen books of poetry. A longing for purity and an extreme sensitivity both in form and thought characterize his lyrical verse.*

Jascha KESSLER, *who edited an anthology of recent American poetry for the Southern Illinois University Press, teaches at the University of California at Los Angeles.*

Lauvi KETTUNEN *(1885—1963) was professor of Finnish and of the Baltic Finno-Ugrian languages at Tartu University in Estonia, later he taught at Helsinki University. In the thirties he lived and taught for some time in Budapest. He spoke fluent Hungarian. His poem printed in our collection was originally written after the last war but Professor Kettunen republished it in 1956 in the Finnish newspaper Kotimaa as a tribute to the Hungarian Revolution.*

Watson KIRKCONNELL, *born in 1895, is professor and university president as well as a widely known linguist and translator. He was educated at Queens and Oxford universities and in Hungary (Debrecen) and in 1964 retired from his position to become president emeritus of Acadia University in Nova Scotia. Among his many books are* European Elegies, Icelandic Verse, The Magyar Muse, Golden Treasury of Polish Lyrics, *and* LittleTreasure of Hungarian Verse.

Petro KIZKO *was born in 1913 in the Ukraine. Originally he wanted to become a teacher but later he went into journalism. He was twice arrested and sent to an internment camp by Soviet authorities. In 1945 he escaped to the West. He has been working for various Ukranian emigre papers and periodicals, recently as editor of the weekly "The Road to Victory". He writes poetry, short stories and political satire.*

Jan KLANSKY *(Ratko K. Jansky), born in 1936, is a young Czech poet who lives in Chicago. He is teaching at a Catholic University, and has been publishing both poetry and prose in Czech emigre publications. He is a frequent contributor to the magazine* Sklizen, *published in Hamburg.*

John KNOEPFLE *is a member of the faculty at Maryville College in St. Louis and was co-author of a book of translations, Twenty Poems of Cesar Vallejo. His first book of poems is being published by The University of Chicago Press.*

Oscar KOKOSCHKA w*as born in 1906 in Pöchlarn, Austria. He is a painter of international fame, best known by his portraits and panoramas of European cities. Kokoschka fought in the First World War and was wounded. Between the two wars he lived in Prague and Vienna and, for political reasons, emigrated to*

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

England. Today, though an English citizen, he lives in Switzerland. Kokoschka has written some plays and poems which were published in a separate volume in Munich. He honoured the memory of the Hungarian Revolution by two litographs which are printed in this collection.

Tom KRISTENSEN, *born 1893, is a central figure in modern Danish poetry. His first book was published in 1920, after his graduation from Copenhagen University. He was greatly influenced by modern painting. His poetry depicts the bustling life of a modern metropolis in vivid colours but he also expresses a restlessness, characteristic of his generation that has lived through two world wars. He has written many short stories and novels and since the nineteen-thirties has been active as a critic.*

Karl KROLOW *was born in 1915 in Hannover, Germany. A well-known and much-translated poet, he has been called "an exponent of neo-surrealism". His books of poetry include* Die Zeichen der Welt, *1952;* Wind und Zeit, *1954;* Fremde Körper, *1959 and* Unsichtbare Hände, *1962. He writes essays and translates from several languages. Krolow lives in Darmstadt. In 1956 he won the Büchner Prize.*

Roman V. KUHAR *was born in 1920 in Western Ukraine. He had studied in Lwów (Lemberg), later he worked as a composer and singer in Vienna. At last he switched to linguistics and emigrated to the United Stales. Now he is teaching at Kansas State College. He has been contributor to Ukrainian reviews. His poem "A Warning" was first published in Kuchar's book of poetry* ("Blazing Hearts") *in New York, in 1964.*

Kai LAITINEN, *born in 1924, is a native of Finland. He is an essayist, critic, literary historian, one time editor of the Finnish literary review* Parnasso. *He is the author of a book of essays, published in 1958. The poem printed in our colleclion was first published in* Helsinkin Sanomat *in November 1956.*

Paris LEARY *was born in Louisiana in 1931 and educated at Oxford; he has taught at Bard College and The University of Kentucky, and is the author of a volume of poems and a novel.*

Dimitru LEONTIES w*as born in 1917 in Vama, Rumania. He studied philology and economics. He lives now in Germany where he publishes poetry both in Rumanian and German.*

Jean LESCURE, *born in 1912, is a French poet. During the war he was active in the Resistance as one of the main organizers of underground literary publications. His short, polished poems indicate a high level of artistic awareness. He is an excellent translator, his French renderings of Shakespeare are amongst the best.*

Libero DE LIBERO *was born in 1906, in Fondi, Italy. Poet, writer and art critic. He has been teaching in an art-school in Rome. He has published numerous books of poetry, amongst them a separate collection of love-poems* (Romanze, *1965). The author of two novels* (Amore e morte, Camera oscura) *and several plays De Libero is one of the most translated Italian poets — his poems were translated into Hungarian as well. He lives in Rome. His books of poetry are* Solstizio, Proverbi, Testa, Epigrammi, Eclissi, II libro del forestiero *and* Banchetto.

Nils LINDSTROM, *born in 1913, is a Swedish scholar and poet who has also done translations. He makes his living by journalism. His first book of poetry was published in 1955.*

Tomasso LISI *was born in Coreno Ausonio, near Frosinone, Italy. He studied philology and wrote his doctoral dissertation on the philosophy of Benedetto Croce. His first book of poetry came out in 1955 with the preface of Corrado Govoni. He lives in Rome, earns his living as a secondary schoolteacher.*

Giuseppe de LORENZO was *born in Palmi, Reggio Calabria, Italy. He teaches in a secondary school in Naples. For some years he has been literary editor of the daily* Il Giornale. *He is a permanent contributor to the journal* II Mattino *and the author of several books of poetry, of which* Incanti, *published in Milan, was well received by the critics.*

Leonida LUTOTOVICI, *born in 1920, in Rumania, is a poet and a scholar. He received his secondary education in Chernovitsy and studied philosophy at Bucarest University. He continued his higher studies and got a degree at Aachen University. At present he lives in Cologne. His collected poems, entitled* Alta lume were published in Madrid in 1965.

Sebastian LYBECK *was born in 1929 in Helsingfors, Finland. He has studied mathematics, chemistry and philosophy. Between 1951 and 1955 he earned his living as a journalist, a mason and a dockworker. Since 1951 he has published five books of poetry and some books for children. In 1959 he won a West German literary award.*

Richard LYONS, *born in 1920, is a member of the English department at North Dakota State University. He has published two books of poetry and his work has appeared in many magazines. His first play was recently given a production.*

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Richard A. MACKSEY, *who is associate professor of comparative literature at Johns Hopkins University, is the author of numerous poems, translations, and critical essays, including work on Proust, Stevens, and William Carlos Williams.*

Salvador de MADARIAGA *was born in La Coruna, Spain. Writer, historian, politician. He began his career as a mining engineer but soon devoted himself entirely to literature. He has been professor at the University of Mexico and at Oxford University, Spanish Ambassador in Washington and Paris, representative of Spain in the League of Nations, Minister of Education, and later of Justice, in the Spanish Republican Government. Since the civil war Madariaga has been living abroad, at present he lives at Oxford. His numerous publications include books of poetry, novels and collections of essays* (Ingleses, franceses, espanoles. El genio del Espana, *etc.) His historical works and biographies are internationally known and highly valued* (Columbus, Cortes, Bolivar).

Lays MASSON, *born in 1915 on the island of Mauritius, is a well-known French poet. He enjoys using vivid, almost garish colours, the bustle of life fascinates him. His Catholicism is coloured by ancient cosmic, primitive religious elements. Masson does not want to impress merely by exocitism, his poetry is firmly devoted to the search for truth and justice.*

Jerome MAZZARO *is best known for his work on Robert Lowell, but he is also the translator of an edition of Juvenal being published by the University of Michigan Press. He has recently held a Guggenheim Fellowship.*

Czeslaw MILOSZ *was born in 1911. He started to publish in the early nineteen thirties and was considered one of the leaders of the Second Vanguard. He has lived in Vilna and Warsaw before and during the war; in 1951 he gave up his position in the Polish diplomatic service and settled down in France. At present he is Professor of Slavic Literatures at the University of California, Berkeley. Milosz has become known in the West as the writer of* The Captive Mind *but he is also a very good poet and a brilliant essayist. His influence, on young Polish poets is considerable both in and outside Poland.*

Jaine MITAUD *is a French poetess. Her poem included in the anthology was first published in the* Hommage des poètes français aux poètes hongrois, *published byPierre Seghers in 1957.*

Ifechukade B. MMOBUOSI *was born in 1939 in Onicha-Ugbo, Nigeria. He writes poetry in English and has a degree in history from Ibadan University.*

Alberto MONDADORI *was born in 1914, in Ostiglia, Italy. Well-known Italian publisher, journalist, literary critic and film-director. He founded the popular weekly* Tempo in *1939 and edited it until 1943. In 1950 it was he who launched* Epoca, *another very successful magazine. His interests are varied and his literary activities are unusually many-sided. Mondadori won for his poetry in 1959 the Premio Viareggio.*

Dom MORAES *was born in 1938. He is Indian by birth; he has been educated in Oxford. He has been writing since childhood and published two books of poetry so far. His first book of poetry "A Beginning" won two literary prizes.*

Samuel French MORSE *was born in Massachusetts in 1916 and educated at Dartmouth, Harvard, and Boston University. He has published two volumes of poems, as well as many works in connection with the writings of Wallace Stevens. He is on the faculty at Mount Holyoke College.*

Lubodar MOSSORA, *born in 1924 in Western Ukraine, is a painter and graphic artist. Since 1945 he has been living in West Germany. He studied in Lwów (Lemberg) and had exhibitions in Berlin, Bonn, Munich, Wiesbaden and Rome. His themes are mainly sacral.*

William T. MOYNIHAN *is an American poet. His poem about the Hungarian uprising was sent to us by American friends.*

Alexander NEJMIR0K, *born in 1911 in Kiev, Ukraine is a Russian poet. He left his native land as a young boy and received his education in Yugoslavia where he graduated at the University of Belgrade in the economics of forestry, he lives now in Munich. He is author of two books of poetry* (Poems, *Kastl, 1946 and* Day after day, *Frankfurt am Main 1954) and of a novel in which he tells of his experiences in German concentration camps.*

Padre Moreira das NEVES, *was born in 1906 in Gandra, Portugal. He is since 1934 editor-in-chief of the Catholic newspaper "Novidades" and also writes for the Lissabon Radio and Television. His principal prosaic works are* Inquietacao e Presenca, O grupo dos cinco, Guerra junqueiro. *His books of poetry are* Sonho azul, A torde e o bén, Mendigo de Deus.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Pierre NOTHOMB, *born in 1887 in Habay la Neuve, Belgium, is a French-speaking Belgian lawyer and writer. President of the Belgian Council of the Paneuropean Union, he has been Senator of Luxembourg for the last thirty years. He is also President of the International Committee of Catholic Writers. He writes both prose and poetry; his books of poetry include* Michel Ange, Roi David, L'Éte d'Octobre.

Gabriel I. OKARA, *born in 1921, is a Nigerian poet and writer who uses English as his literary idiom. He was educated in Umahia and Lagos, and attended a course in journalism at Northwestern University (Ill.) in the United States. He is the author of a novel entitled "The Voice", and a collection of his poetry will soon be published.*

Neil Bradford OLSON is *an American poet. His poem about the Hungarian uprising was sent to us by American friends.*

A. ONYEZHSKAYA *is the pen-name of a young Russian girl, a student who contributed to the Russian illegal periodical* Phoenix *which was "published" in the Soviet Union in 1961. The whole volume of* Phoenix *was reproduced by the Possev Verlag (Frankfurt am Main) in 1963, translated into German and published in Munich in 1964.*

Arnulf OVERLAND, *born in 1889, is the great old man of present day Norwegian poetry. His first book published in 1911 showed him to be an advocate of* l'art pour l'art *poetry but during the war his interest turned towards social problems. He joined the Communist Party but was amongst the first left-wing observers to notice the abuses of power in the Soviet Union. Thereupon he denounced communist and Nazi dictatorship with equal passion. He has published many books of poetry. At the time of the Hungarian Revolution, Overland enthusiastically endorsed the cause of a free Hungary.*

Spyros PANAYOTOPOULOS, *born 1894 in Argos, Greece. Writer and journalist. His principal works are* Mistral Wind *(1923),* Nightly Passer-by *(1944),* The Return of the Prodigal Son *(1945),* Greek Rhythms *(1945). His poem, was published in the Greek review "Nea Estia" in February 1957.*

Siegfried PEDERSEN, *born in 1903 is a Danish poet. He has lived an eventful life: after his student years, he was insurance agent, actor, innkeeper and journalist in succession. His poems are colourful and Bohemian in mood, his chanson-type songs are known all over Denmark. The popularity of these songs has forced his more serious poetry to the background in the mind of the public.*

Ronald PERRY *was born in Florida and for the past five years has worked as an advertising executive in the Bahamas. He is the author of four books of poetry,* The Fire Nursery, The Rock Harbor, The Pipe Smokers, and Voyages from Troy.

A. PETROV *is the pen-name of a young Russian poet, contributor to the illegally produced and distributed Russian periodical PHOENIX which appeared in 1961 in Moscow.*

Ernesto PINTO *was born in San Jose, Uruguay. At present he lives in Rome. His first book of poetry appeared in 1934. He earns his living by journalism but he is also a versatile man of letters: apart from poetry he writes essays, short stories and plays as well. He intends to publish his poems written under the impact of the Hungarian Revolution in a separate volume.*

The Reverend PHAM *Công Thièn, born in 1940, is a teacher of philosophy at Saigon University. An author of seven volumes, Pham Công Thièn has written on such diverse subjects* as *phonetics, Zen Buddhism, western literature and the war in Vietnam. He has also published a book of verse. Rev. Pham is an ardent believer in freedom and human dignity. The translator has made his acquaintance at Yale University where Rev. Pham was attending an orientation course in the summer of 1965.*

Clemens Graf PODEWILS *was born in 1905 in Bamberg, Germany. Poet, writer, essayist. Secretary of the Bavarian Academy of Fine Arts. He has done some translations from Hungarian and edited the poetic anthology* Im Frührot, *München, 1957. His principal works are* Don und Wolga *(1952),* Der Zriny *(1955) and* Savan *(poems 1948).*

Sophie Dorothee Gräfin PODEWILS *was born in 1909 in Bamberg. She has written poetry, essays and novels and took part in the editing of* Im Frührot. *Her best known publications are* Die geflügelte Orchidee *(1941),* Reiter in der Christnacht *(1949),* Der Dunkle und die Flußperle *(1950),* Die Hochzeit *(1955).*

Paul POLJAKOV *was born in Ostrovsskaya, Russia. He comes from a Cossack family. He left Russia in 1920 for Constantinople, from there he proceeded to Yugoslavia where he settled down and lived until the outbreak of the Second World War. He has published four books of poetry, the last which came out in 1956 in Munich.*

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Ralph POMEROY *was born in Illinois and educated at the University of Chicago. He has for the past several years published in literary journals in America and abroad.*

David POSNER *published his first volume of poems in 1955, and he is now preparing a new book from, poems published in The New Yorker, Chicago Review, Encounter, and elsewhere. He is curator of the poetry collection at the University of Buffalo.*

Gerard PRÉVOT *is a French poet. His first poems were influenced by Aragon both in form and content. His poem, addressed to the Hungarian poets, was first published in the collection* Hommage des poètes français aux poètes hongrois *(Seghers, 1957).*

Charles Le QUINTREC, *born in 1926, is a native of Bretagne. His poetry derives its inspiration from popular Christianity but it also grapples with modern problems in a traditional, hard-cut language. Quintrec is a conscious poet who constructs his poems with great care; there is a power in his language that makes his verse greatly impressive.*

Halfdan RASMUSSEN, *born in 1915, is a native of Denmark. He comes from a working-class family and his early poems are characterized by a marked interest in social problems. His poems, circulated secretly during the German occupation, were an important contribution to the cause of national resistance. After the war his interest turned towards more general and universal issues.*

David RAY *was born in 1932 in Oklahoma and was educated at the University of Chicago. He edited The Chicago Review Anthology and has published a volume of poems entitled X-Rays. He was editor of the anthology* "From the Hungarian Revolution", Cornell University Press, *Ithaca, 1966, a volume containing works of contemporary American poets about the Hungarian Revolution and translations of Hungarian poems.*

Felipe Eloir ROJAS, *born 1927 in Danli, Honduras. Teacher and graduate of the Faculty of Law at the University of Honduras. Undersecretary of Education 1958—1963. Editor of the newspaper* El Pueblo. *His best known publications are* Bronces de America, Punos Crispados, Poemas Heroicos, Elegia a Gabriela Mistral.

Jean ROUSSELOT, *born in 1913 in Poitiers, is a French poet and essayist, one of the best foreign friends and interpreters of Hungarian poetry. He translated, amongst others, Illyés's biography of Petőfi, "The Tragedy of Man" by Imre Madách and many poems by Attila József. His excellent translations in Gara's anthology of Hungarian poetry were an important contribution to the success of that collection. Rousselot occupies a special place in contemporary French literature; he has proved his ability as a novelist, editor and literary critic as well as a poet. A collection of his critical writings was published by Seghers in 1959 (*Les Nouveaux Poètes Français).

Ramon Cue ROMANO *was born in 1914 in Puebla, Mexico, of Spanish parentage. He is a Jesuit priest, a popular preacher and orator, and lives in Santiago de Compostela in Spain. In 1957 he published a slim volume of poetry devoted to the Hungarian uprising and struggle for freedom* (Sangre de Hungaria). *His other publications include* Gorano Llora Sevilla *and* Mi Cristo roto.

Lane Kuo RUI *(Mrs. Wu) is a Chinese historian, born in Kuangtung Province, in 1940. She is now an editor of the National Central Library of the Chinese Republic (in Taiwan) and teaches history in the Chinese Cultural College.*

Heinz-Winfried SABAIS *was born in 1922 in Wroclaw (Breslau). Literary scholar, poet, journalist. He has studied in Königsberg, Prague, Vienna and Jena. In 1946/1947 he was editor at a publishing house in Berlin, to become later editor-in-chief for the publications of the German Goethe Committee and research worker in the Goethe-Schiller Archives. He published two books of poetry.*

Robert SABATIER, *born in 1923 in Paris, is a French poet. If it is true that childhood is the source of all poetry then Sabatier is the most poetic poet of his generation. He believes in miracles, in transubstantiations. The central image of his poetry is the sun, he is a fanatic of light and brightness.*

Halvor j. SANDSDALEN, *born in 1911, is a native of Norway. He has published books of poetry, radio plays and books for children. His poetry is dominated by a sort of ironical self-awareness.*

Gustavo Alberto SARAVO *was born in 1920 in La Plata, Argentina. He is one of the best known poets in the Argentine; he has done great service to his country by energetically furthering the cause of cultural development. Member of many literary societies, Saravo is President of the La Plata Section of the Pen Club. He has published many books of poetry.*

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

Hans Hartvig SEEDORF, *born in 1892, is a popular Danish poet. He has superb command over the language. Thanks to his excellent ear, he has become an important upholder of the traditions of Danish poetry, especially that of the Rococo period. His early poems are full of* joie de vivre; *with older age his tone has become graver, his poetry more carefully balanced.*

Pierre SEGHERS, *born in 1906, is a man of action: he is the poet-publisher of contemporary French poets. In his poetry he stands for a more active participation in life. He rejects and deplores aristocratism in art, his poems are realistic in the best sense of the word. In 1959 he won the Apollinaire Prize.*

Tadeusz SLIWIAK, *was born in 1928 in Lwów (now belonging to the Soviet Union). He has been living in Cracow since 1948. His publications include six books of poetry and several books for children. Between 1956 and 1958 Sliwiak was editor of the Avantgarde Cracow magazine* Zebra.

Gabriel SMIT, *born in 1910 in Utrecht, is an outstanding Dutch poet. He is editor of the Catholic daily* Volkskrant, *the author of four books of verse and of numerous radio plays. He has translated English and German ecclesiastical works into Dutch. In 1959 he won the Grand Prize of the City of Amsterdam, and in 1963 another literary award in Hilversum.*

Rafael SQUIRRU, *was born in 1925 in Buenos Aires, Argentina. He studied in Buenos Aires and in Edinburgh, Scotland. After graduation he taught Spanish American literature for twelve years in the Colegio del Salvador. He is the Director of the Department of Cultural Affairs of the Pan-American Union. He has published three books of poetry, numerous essays and articles in literary reviews of his native country, a book on abstract art and a book in English, under the title "The Challenge of New Man", 1964.*

J. E. STIMOL *was born in 1938 in the District of Jenalton and belongs to the Kadazan tribe of the people of Sabah on the Malay Archipelago. At present he is working for Radio Sabah. His poems are being published in the local literary review. The poem published here had been dedicated by the author to the 10th anniversary of the Hungarian Revolution.*

Olaf STUMRS, teas *born in 1931 in Riga, Latvia. Since 1950 he has been living in the United States. He studied sociology. His book of poetry* (Etides), *published in 1960, won the Zinaida-Lazda Award. His poem addressed to the Hungarian revolutionaries was first printed in the Latvian emigre periodical* Juana Gaita in *January 1957. Stumrs has written and published poems in English as well.*

Prasobsukh SUKHSVASTI, *was born in 1911 in Bangkok, Thailand. A grandson of the late King Mongkut of Siam, he received his education in Thailand and in the United States (Chestnut Hill Academy, Princeton, Miami University). Since 1939 he has been working in the Thai diplomatic and civil service, recently as senior editor in the Information Office of the British Embassy in Bangkok. He is the author of textbooks on language and economics; he has also translated some English novels.*

Jules SUPERVIELLE *(1884—1960) Although he was born in Uruguay, Supervielle became one of the most important French poets of our century. Clancier calls him "the lonely great man" of French poetry. He established himself as a major poet in 1925 with his collection* Gravitations. He *has created his own simple and unpretentious style without giving much heed to the noisy literary movements of the age. The clarity and simplicity of his style is somewhat reminiscent of La Fontaine.*

Harald SVERDRUP, *born in 1923, is a Norwegian poet. He published his first book of poetry in 1948. His lyric poetry has a subtle musical character, his usage of images is suggestive and original. He has published several books of poetry.*

Tevfik TANYOLCA *is a well-known Turkish writer and poet. Invalid of the Turkish freedom fight in 1923. The poem — an excerpt of which we cite here — is part of a book of poetry published in Ankara in December 1956.*

Otto von TAUBE, *was born in 1879 in Reval, Estonia. He has published novels, short, stories and reminiscences of his youth entitled "In Old Estonia". His native tongue is German and he lives now in West Germany. He translates from many languages, including Russian, Spanish, French, Italian and Hungarian.*

Torcualo Luca de TENA, *born in 1923, comes from a dynasty of Spanish journalists, at present he is editor-in-chief of the Madrid daily ABC, founded by his grandfather. It is there that his long poem* Larga es la noche, Dios, y sin ventura, *from which we are printing excerpts in this anthology, was first published. He is the author of some popular novels* (La edad prohibida, La mujer de otro, *etc.) and of several books of poetry.*

Jozo Zvonár TIEN, *was born in 1919 in Nestich, Czechoslovakia. Slovak poet, journalist and playwright. He published two baroque mystery plays* (Anima patiens, *1944;* Anima exul, *1945) in Czechoslovakia. He escaped from his native country in 1949 and, after a five year long spell in Germany, emigrated to Canada. At present he lives in the United States. He is known as a translator of German literature.*

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

T. TOWETT *poet, philosopher, politician and head of the Co-operative Movement in Kenya. Ten poems now to be published. Two philosophical works* Role of an African Philosopher *and* The Neo-Realist Philosophy of C. E. Joad.

Maria UNDER, *bom in 1883 in Tallin, Estonia, is an outstanding Estonian poet whose role in the development of modern Estonian poetry is difficult to overestimate. She escaped from her native country in 1944, and lives now in Stockholm. She has published thirteen books of poetry, the first of which (Sonnets) appeared in 1917. Under has translated poems from five languages, won many literary awards and is an Honorary Member of the PEN Club. Her poems have been translated into most European languages, including Hungarian.*

Sava Malonova UNGERER, *was born in Bulgaria. She studied philology in Sofia and Germany and translated German poetry into Bulgarian. She has edited the periodical* Bulgarienwart. *At present, she lives in Munich.*

Müzaffer ÜNKAN, *was born in 1941 in Babacski, Turkey. He won in 1961 the First Prize in the contest of young Turkish poets. At present he is university student.*

Aslaug VAA *(1889—1965) was an outstanding Norwegian poetess. Her rich and many-stringed poetry depicts scenes of Norwegian rural life and the quest of modern man for truth with equal ingenuity. She has published countless books of verse and many dramas.*

Mico VLAHOVIC, *born in 1930, is a talented young Yugoslav emigre poet of Serbian parentage. As a young boy, he took part in the Yugoslav civil war on the side of the anti-communists. Today he lives in West Germany and is a contributor to many German und Yugoslav emigre journals and periodicals.*

Adam WAZYK, *born in 1905, began publishing poetry in the twenties in Cracow Avantgarde periodicals. At the time he was influenced by the French surrealists. During World War II he lived in the Soviet Union and returned to Poland in 1944 as an officer of the Polish Communist Army. For a long time he was regarded as the leading exponent of "socialist realist" poetry but during the "thaw" he emerged a critic of the present social system in Poland. His* Poem for Adults *has been translated to many foreign languages. Wazyk happened to be in Budapest on October 23, 1956, and witnessed the outbreak of the Hungarian Revolution. In 1957 he left the Polish Communist Party.*

Evert WERKMAN, *born in 1915, is a Dutch poet and journalist. He has been living in Amsterdam since 1933. During the German occupation, he was active in the Dutch Underground as editor of the illegal journal* Het Parowl. *After the war he has continued to write for the same paper. At present, Werkman is on the editorial board of the* Groene Amsterdammer. *He has published many books including one dealing with the resistance movement in the Netherlands.*

Wiktor WOROSZYILSKI *was born in 1927 Byelorussia of Polish parentage. In 1945 he returned to Poland and studied Polish literature at Lodz University. Between 1952 and 1956 he was studying in Moscow in the Gorki Literary Institute. At the beginning of his career a champion of Socialist Realist poetry, Woroszylski returned to Warsaw as a spokesman of the young "Revisionists". For some time he edited the weekly* Nowa Kultura *and was sent by that paper to Hungary during the 1956 Revolution. His* Hungarian Diary, *printed in its entirety only in French, is a fine example of objective journalism. Woroszylski published many books of poetry and an interesting novel.*

Kateb YACINE *was born in 1929. He is an Algerian poet who uses French as his literary idiom. He writes for* Esprit *and* Temps Modernes *and won the Jean Amrouche Prize in 1963. He lives in Paris.*

Shr De YI, *born in 1944 in Kaoshiung, Taiwan. He went to school in Taiwan. Well known representative of the young Chinese poet generation. Several of his poems were translated into English and published in English reviews. At present he is student of the French Faculty of the Catholic University Fujon.*

Arahualpa YUPANQUI, *was born in 1908, in Pergamino, Argentina. Already in his early youth he was interested in literature and folklore. He has published works in both fields of his interest, travelling a great deal in Europe and Asia, visiting many countries, including Hungary, where he lectured on Argentine folklore. He won many literary awards.*

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

ZÁRÓSZÓ

„Mi harcoltunk, ha nem is győztünk. Ámbár hazánkat nem mentettük meg, de a zsarnokságnak útját álltuk. Majd ha történelmünket megírják, elmondhatják rólunk, hogy ellenálltunk.

(Kossuth Lajos 1849.)

Gloria Victis: „Dicsőség a legyőzötteknek" című kötet csupán formailag költői antológia, lényegében azonban több: nemzetek, népek lelkiismeretének és együttérzésének dokumentuma, a széles világ tanuságtétele az 1956-os magyar szabadságharc eszméi mellett.

Nem magyarok beszélnek itt magukról, igazságukat és fájdalmukat a világ költői és művészei tolmácsolják, akikben visszhangot vert a budapesti forradalmi rádió utolsó üzenete: „Mi most meghalunk Európáért": meghalunk a szabadságért, a világ szabadságáért.

Tíz év óta sokféle hangon szóltak a forradalomról a világsajtó nagy kommentátorai, a jelenkor történetírói és filozófusai, de mégis a legmélyebb emberi vallomást a kortárs költők tették. Ők a történelem igazi krónikásai és e verseik túlélik a kort, amelyben a zsarnokság tombolt.

Tudjuk, gyűjteményünk nem teljes. Nagyrészt hiányzik az antológiából a ma is elnyomás alatt élő népek visszhangja. Költőik a száműzetésben pedig csak töredékét adják vissza mindannak, amit nemzetük érez. A diktatúrák szigorúan elrejtették a világ elől azt a tényt, hogy a magyar forradalommal az elnyomott népek mennyire együtt éreztek. Mégis kiszivárgott hire és rövidesen megtudtuk: Varsóban egész sorozat vers jelent meg nyomtatásban s Moszkvában is megérezte az orosz ifjúság a tenger rengését. Illegálisan megjelent litografált verseskötettel adtak visszhangot („Phönix" Moszkva, 1961.) s csempészték át a diktatúra határán a fájdalom, a szolidaritás tanuságtételét, az utolsó „romantikus forradalom" mellett. Ugyanaz az orosz lélek szólal meg e verseikben, mely a megszálló katonáik kezéből a forradalom napjaiban kivette a fegyvert s a felkelő nép oldalára állított sokakat, akik soraink közt haltak meg. Ismeretes, hogy a zsarnokságnak új seregeket kellett küldenie szabadságharcunk leverésére.

Bizonyosak vagyunk abban, hogy túl az aknamezőkön, a többi keleteurópai országból még sok ilyen vers kerül elő egyszer, amellyel az utókor kiegészíti majd ezt a gyűjteményt.

Mi kortársak a válogatásnál — meg kell valljuk — nem mértünk mindig a legszigorúbb irodalmi mércével, mert a költeményeknek a pillanatot megőrző dokumentum-jellegét is tekintetbe vettük. A gyűjtést egyéb körülmények is befolyásolták: távoli világrészekben nem tudtunk sok verset elérni, amelyről pedig hírt kaptunk. Igy például Afrikából, ahol Ismail Galaal neves szomál költő 1962-ben arról számolt be, hogy Kelet-Afrika pusztáin tevekaravánok tábortüzeinél a magyar szabadságharcról énekelnek olyan törzsek is, melyek Európáról sem igen hallottak.

A legerősebb költői visszhangot a skandinávoknál és a latin népéknél találtuk, a tengerentúl pedig Észak és Délamerikában. Mindenfelé önálló verseskötetek jelentek meg a magyar felkelésről. Közülük legkiemelkedőbbek a norvég „Til Ungarn", a svéd „Mot valdet", a dán „Sa braendte steppen", az olasz „Canto di liberta", a spanyol „Sangre de Hungria", az amerikai „From the Hungarian Revolution" és az argentin „Liras en las catacumbas".

A magyar nemzetnek volt egy másik szabadságharca is, — a mult században (1848-49), mely a világ költőit hasonlóképpen megihlette, s mely Kossuth, Petőfi nevével forrt össze. Közel száz verset sikerült összegyűjtenünk ebből az időből is. Köztük olyan nagy költőkét, mint Ibsen, Heine, Swinburne, vagy Victor Hugo. Hiszen forradalmunk szelleme az 1848-as szabadságharcban gyökeredzik. Bemutatásuk azonban külön kötetet igényelne.

Tovább mehetnénk a 18. században Rákóczi fejedelem „Pro Libertate" szabadságharca, majd a 16. és 17. században az ozmán elözönlés elleni sorozatos harcok felé vissza, egészen a 13. század tatárjárásának pusztulásáig, amikor az ország királya IV. Béla e terület mély történelmi törvényét ösztönösen és tudatosan *fogalmazta meg IV. Ince pápához írt intő és kérő levelében. E levélben mondja ki, hogy a Duna az „ellenállás vize" („aqua contradictionis") Európa határa, ha itt nem kapunk segítséget, Európa pusztul el.*

A magyarság, a bukott forradalmak és szabadságharcok népe ezer esztendőn át egyedül s *magárahagyottan nemcsak hazáját védte testével és életével, hanem Európát is. Segítség helyett azonban mindig csak részvét jutott osztályrészül. Mégis ma a világ lelkiismeretének hangja ez a részvét: nem a hatalmak szólnak itt, hanem a fegyvertelen költők hajtanak fejet az elnyomottak, a bebörtönzöttek, a halottak előtt s mondják: Gloria Victis, dicsőség a legyőzötteknek, kik győzhetetlenek.*

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

POSTSCRIPT

"We did not win a victory, but fight we did! We could not save our native country, but obstructed tyranny. And once, when our history, will be written we shall be able to say that we offered resistance".

*(*Lajos Kossuth 1849.)

The volume entitled "Gloria Victis" (Glory to the Vanquished) is an anthology only in name: in substance it is a document bearing witness to the profound sympathy of many peoples and nations of the world for the ideas of the Hungarian freedom fight of 1956.

The Hungarians do not speak for themselves here. Instead it is the world's poets and artists who echo the last message of revolutionary Radio Budapest: "We are dying for Europe" — indeed for the freedom of all mankind.

For the last years, the great commentators of many leading Western newspapers as well as contemporary historians and philosophers have extolled the glories of our revolution. The most deeply felt acts of faith, however, came from the poets of our time. They are the true chroniclers of our age and their poems will outlive the era of tyrants.

We know that our collection is far from complete. With only a few exceptions the voice of the peoples still living under oppression is missing and their poets who speak for them in exile can express only part of their feelings. The communist dictatorships have concealed from the rest of the world the great upsurge of solidarity which the subjected nations felt for the Hungarian Revolution. We find this solidarity in some poems actually printed in Warsaw; and in Moscow too, young people sensed the mood, and emotions of the time. Smuggled through the tightly sealed frontiers of totalitarianism came a book of poems, typewritten or litographed by hand ("Phoenix", Moscow, 1961), as a testimonial of sorrow and solidarity for the "last romantic revolution". Those poems revealed the same Russian soul which impelled so many of the occupying army of 1956 to throw away their arms or to join the revolutionaries and die in their ranks.

As far as we are concerned, we have to confess that in making this selection we did not always apply a strict literary yardstick, for we felt that attention had also to be paid to those poems which, although largely documentary in character, nevertheless successfully captured the transient brightness of the moment. There were other circumstances, too, which influenced our selection. Much material has remained inaccessible, even if we knew of its existence. Thus, for example, the distinguished. Somali poet, Ismail Galaal reported in 1962 that by the camp fires of camel caravans plying the desert tracks of East Africa, tribesmen were singing about the Hungarian freedom fight although they hardly even knew of the existence of Europe.

In the last century the Hungarian people fought another struggle for freedom (1848—1849) — a *struggle generally associated with the names of Kossuth and Petőfi — which was also a source of inspiration to the poets as Ibsen, Heine, Swinburne and Victor Hugo. These poems are historical event, some of them written by such important writers and poets as Ibsen, Heine, Swinburne and Victor Hugo. These poems are close to us, since the spirit of the 1956 revolution grew out of the great traditions of 1848—1849. Unfortunately we could not include them in this anthology; we hope that one day they will be published in a separate volume.*

We could go even much farther: from Prince Rákóczi's 18th century war "Pro Libertate", through the resistance against invasions put up during the 16th and 17th centuries, indeed back to the ravages of the Tartar invasion of the 13th century. It was then that King Béla IV wrote his letter to Pope Innocent IV, soliciting assistance and warning against, the peril threatening all Christendom, in which he defined the Danube as the frontier of Europe's resistance to the barbarians (aqua contradictionis). Then, as so frequently later on, the Hungarians bled alone for obtaining no help.

The Hungarians, a people of defeated revolutions and unsuccessful struggles for freedom, have been fighting throughout the centuries for their freedom, and independence — and not for themselves alone. They felt that braving the foreign invader or oppressor they have also been fighting for Europe. They have been expecting help from the West in their struggles but the most they could count on was compassion and sympathy. Today, however, that sympathy expresses the conscience of the world. Not of the world of power but of unarmed poets who bow their heads before the oppressed, the imprisoned and the dead, saying: "Gloria Victis" — glory to the vanquished who are unconquerable.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

POSTFACE

„Nous n'avons pas vaincu mais lutté! Nous n'avons pas sauvé notre patrie, mais nous avons empêché la tyrannie. Et, un jour, en écrivant notre histoire, nous pourrons dire que nous avons résisté".

(Lajos Kossuth 1849.)

Le *recueil intitulé «Gloria Victis» — Gloire aux Vaincus — n'est une anthologie poétique qu'en apparence. Il constitue plutôt un document sur la conscience humaine, sur la solidarité que des peuples et des nations ont témoignée en faveur des idées qui avaient animé l'Insurrection Hongroise de 1956.*

Ce ne sont pas les Hongrois qui parlent d'eux-mêmes. Leur vérité et leurs douleurs sont traduites par des artistes et poètes qui — dans le monde entier — répondirent au dernier appel de Radio Budapest Révolutionnaire: «Ici nous mourons pour l'Europe» — pour la liberté, pour la liberté du monde.

Depuis dix ans, les commentateurs de la presse mondiale, les historiens, les penseurs de notre époque ont évoqué ces événements sous divers aspects. Mais peut-on citer un témoignage plus profond, plus humain que celui des poètes contemporains? Chroniqueurs authentiques de l'histoire, ils ont produit des oeuvres qui survivront à l'époque de la tyrannie.

Notre collection, nous le savons bien, est loin d'être complète. Il y manque la majeure partie des textes écrits dans les pays encore opprimés. Leurs poètes en exil ne peuvent exprimer que partiellement ce que ces peuples ressentent. Les dictatures font tout leur possible pour dissimuler le fait que les réactions enregistrées dans tous les pays de l'Est, étaient favorables aux buts que la Révolution Hongroise s'était fixé d'atteindre. Les bruits avaient couru à l'époque, et ils furent bientôt confirmés, selon lesquels à Varsovie toute une série de poèmes «pro-hongrois» avaient été imprimés, et cette vague de sympathie avait même atteint la jeunesse de Moscou. Des documents émouvants publiés clandestinement sont parvenus jusqu'à nous: des textes tapés à la machine, tout un recueil de poèmes lithographie («Phönix, Moscou, 1961), passé en fraude par des frontières. Ces écrits sont des signes de compassion et de douleur envers la «Dernière Révolution Romantique» ... C'est l'âme russe qui parle dans ces poèmes, le même esprit qui — lors de l'Insurrection incita les occupants à jeter leurs armes à terre, et qui fit que nombre d'entre eux parvinrent aux rangs des insurgés et y moururent. Comme on le sait bien, seule une importante relève de troupes put accomplir l'écrasement définitif.

Nous sommes convaincus qu'un jour la postérité complétera ce recueil appliqué les barèmes les plus sévères. Certains textes ont été retenus moins en raison de leur valeur littéraire que pour leur caractère documentaire, traduisant bien l'état d'esprit du moment. D'autres circonstances sont également intervenues dans le choix: bien que nous en ayons pris connaissance, nous n'avons pu obtenir tous les textes des pays lointains, moins accessibles. Imaï Galaal, illustre poète de la Somalie nous a appris par exemple que certains tribus, en Afrique orientale, chantent autour du feu des caravanes les exploits que les Hongrois avaient exécutés en cette Europe à peine connue.

Le peuple hongrois avait vécu une autre révolution — celle de 1848-49 — qui avait, elle aussi, inspiré un bon nombre de poètes de l'époque. Nous avons réussi à trouver une centaine de poèmes, des textes écrits par des poètes tels qu'Ibsen, Heine, Swinburne, Victor Hugo. Nous devrions faire tout un livre pour démontrer que l'insurrection de 1956 trouve son origine dans la lutte d'indépendance du siècle dernier.

Nous aurions pu aller même plus loin, en évoquant le mouvement du Prince Rákóczi, mené au 18ème siècle sous la devise «Pro Libertate», ou bien les luttes acharnées contre l'envahisseur au cours des 16-et 17ème siècles. Nous aurions pu remonter encore jusqu'au 13ème siècle qui vit la Hongrie, envahie par les Tartares, dans le sang et le feu. C'est à cette époque-la que le roi Béla IV, dans une lettre adressée au pape Innocent IV, formula pour ainsi dire la loi historique de ce territoire, en affirmant que le Danube, cette «eau de la contradiction» (aqua contradictionis), constituait la frontière de l'Europe, en rappelant que sur ses bords le sort de toute l'Europe était en jeu. Depuis un millénaire, les Hongrois, ce peuple des luttes d'indépendance et des révolutions écrasées, croit donc défendre par son corps et sa vie non seulement sa patrie, mais cette Europe chérie.

Mais la conscience du monde s'était tout de même exprimée par la voix de la compassion. Ce ne sont pas les puissances qui parlent ici, mais les poètes sans armes. La tête inclinée, ils s'adressent aux opprimés, aux prisonniers, aux morts, en disant «Gloria Victis» — Gloire aux vaincus qui resteront invincibles.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

SCHLUßWORT

„Wir haben nicht gesiegt, aber gekämpft! Wir haben unser Vaterland nicht gerettet, aber den Lauf der Tyrannei aufgehalten. Und wenn unsere Geschichte einst geschrieben wird, können wir sagen, daß wir widerstanden haben".

(Lajos Kossuth 1849.)

Dieser „Gloria Victis" — Ruhm den Besiegten — betitelte Band ist nur der Form nach eine Anthologie, eine Auswahl von Gedichten. In seinem Wesen ist er mehr, eine Dokumentation des Gewissens, Ausdruck des Mitempfindens, Offenbarung, Manifest und Demonstration von Völkern und Nationen für die Ideale des ungarischen Freiheitskampfes von 1956.

Nicht Ungarn reden über sich selbst, sondern zu Sprechern ihres Rechts und ihrer Leiden haben sich Dichter, Schriftsteller und Künstler aus aller Welt gemacht. In ihnen hallt die letzte Botschaft des Budapester Revolutionssenders nach: „Wir sterben für Europa": wir sterben für die Freiheit, die Freiheit der Welt! Kommentatoren der Weltpresse, Historiker der Zeitgeschichte und Philosophen, sie alle haben seither über die ungarische Revolution gesprochen und geschrieben. Das tiefste, das menschlichste Bekenntnis aber kam von den Dichtern.

Daß unsere Gedichtauswahl unvollständig ist, wissen wir. Der Widerhall, den die ungarische Volkserhebung in der Dichtung der heute unterdrückten Völker gefunden hat, fehlt zum großen Teil. Ihre in der Emigration lebenden Dichter und Schriftsteller vermögen nur ein Teil von dem wiederzugeben, was eine ganze Nation fühlt. Streng waren die Gewaltherrscher darauf bedacht, die Anteilnahme der unterjochten Völker am ungarischen Aufstand vor der Welt zu verheimlichen. Doch die Kunde sickerte durch, und wir erfuhren, daß in Warschau eine Folge von Gedichten in Druck erschien. Aber selbst in Moskau war die Unruhe zu verspüren, die sich der Jugend bemächtigt hatte. Ihr Echo kam aus der Illegalität, es wurde hand- und maschinengeschrieben, vervielfältigt („Phönix", Moskau 1961) und als Gruß „an die letzte romantische Revolution" im Zeichen der Solidarität und der Trauer über die scharf bewachten Grenzen geschmuggelt.

In diesen Gedichten kommt dieselbe russische Seele zu Wort, die auch den zur Niederwerfung angerückten Soldaten die Waffe aus der Hand sinken und. sie an die Seite des gegen die Unterdrückung kämpfenden Volkes treten ließ. Bekanntlich mußten neue, verläßliche Truppen in Ungarn einmarschieren, um den Aufstand endgültig zu ersticken.

Bei der Auswahl haben wir nicht immer und nicht ausschließlich das strenge literarische Maß angelegt. Wir waren auf den den Augenblick festhaltenden Charakter des Gedichts, auf das Dokumentarische bedacht.

Die Sammlung wurde, auch durch andere Umstände beeinflußt und erschwert. In entlegenen Ländern war manches Material nicht zu sichten oder nicht greifbar. So in Afrika, wo der namhafte Dichter Somaliens, Ismail Galaal, uns 1962 von ostafrikanischen Stämmen berichtete, die von Europa kaum etwas wissen: aber an den Lagerfeuern der Karawanen sangen sie vom Freiheitskampf der Ungarn.

Geschichtlich und als Idee hat die Oktoberrevolution von 1956 ihre Wurzeln im 19. Jahrhundert, in dem ungarischen Freiheitskampf von 1848/49, mit dem für uns die Namen Kossuth und Petőfi verbunden sind. Schon damals hat die Volkserhebung die Dichter der anderen Nationen bewegt. Wollten wir aber jenes Echo hier einbeziehen — es sind an die hundert Gedichte — so würde das einen eigenen Band füllen. Heine, Ibsen, Swinburne, Victor Hugo, um nur die Größten zu nennen, haben damals ihre Stimme erhoben.

Wir könnten auch noch weiter in die Vergangenheit zurückgreifen, in das 18. Jahrhundert, in die Freiheitskriege des Fürsten Rákóczi, oder in das 17., 16. Jahrhundert mit den blutigen Abwehrkämpfen gegen die osmanischen Eroberer, oder gar an das 13. Jahrhundert erinnern, an den Mongoleneinfall und die Verwüstung des Landes, Damals schon hat König Béla IV. die geschichtliche und rechtliche Zusammengehörigkeit und das Bestehen des Staates in einem Brief an Papst Innozens IV. hervorgehoben. In seinem zugleich bittenden und mahnenden Schreiben nennt der König die Donau „das Wasser des Widerstandes" (aqua contradictionis) und die Grenze Europas. „Wenn uns hier keine Hilfe zuteil wird, wird Europa vernichtet", schreibt er.

Die Ungarn, ein Volk der gescheiterten Aufstände und Freiheitskriege, haben immer allein gekämpft. Sich selbst überlassen, verteidigten sie nicht nur ihr Vaterland, sondern, in eins damit, auch Europa. Statt Hilfe fanden sie Mitleid, Sympathie. Diese Sympathie ist heute die Stimme des Weltgewissens.

Hier sprechen nicht die Waffen und nicht die Großmächte. Dichter rufen den Unterdrückten, Eingekerkerten, den Toten zu: Gloria Victis — Ruhm den Besiegten — die unbesiegbar sind.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

EPILOGO

„No hemos vencido; pero hemos luchado! No hemos salvado la Patria pero hemos contenido la marcha de la tiranía. Y, cuando una vez, será escrita la historia nuestra podremos decir que hemos resistido".

(Lajos Kossuth, 1849)

El volumen titulado „Gloria Victis", „Gloria a los vencidos", es mucho más que una antología poética. Constituye, en realidad, un documento de la conciencia y solidaridad de las naciones, es el testimonio del mundo entero en pro de los ideales de la guerra de liberación húngara de 1956.

No hablan aquí los húngaros sobre sí mismos, sino que su razón y su dolor son expresados por poetas y artistas de todo el mundo, impresionados e inspirados por el último mensaje de la revolucionaria Radio Budapest: "Ahora moriremos por Europa, por la libertad del mundo ..."

En estos diez anos hablaron mucho y de muchas maneras de la revolución húngara los grandes comentaristas de la Prensa internacional, los historiadores y pensadores de nuestros días. Sin embargo, el testimonio más profundo y más humano es el de los poetas de hoy. Ellos son los verdaderos cronistas de la Historia, y sus versos sobreviven al reinado de la tiranía.

Nuestra recopilación no es completa. Falta en gran parte la voz de los pueblos que continúan viviendo bajo la opresión. Los poetas en exilio expresan sólo fragmentariamente lo que sienten sus compatriotas. Las dictaduras lo hicieron todo para ocultar que los pueblos oprimidos sentían con la revolución húngara. No obstante, llegaron noticias y pronto nos enteramos de que en Varsovia había visto la luz toda una serie de poesías, y de que en Moscú también la juventud rusa habia percibido „el gran terremoto". Desde las cárceles respondió con un volumen litografiado de poesías („Phönix", Moscú, 1961), para pasar de contrabando, a través del bloqueo de la dictadura, el testimonio de su solidaridad hacia „la última revolución romántica". En estos versos habla la misma alma rusa que en los días de la revolución hizo caer las armas de las manos de soldados ocupantes, colocando a. muchos al lado del pueblo insurrecto. Algunos de ellos incluso murieron en nuestras filas. Es conocido que la tiranía tuvo que enviar nuevos ejércitos para aplastar el movimiento de independencia.

Hemos de reconocer que, al realizar la selección, no hemos aplicado siempre el criterio riguroso del mérito literario por tener en cuenta también el carácter documental como reflejo de un momento histórico. El contenido está condicionado asimismo por otras circunstancias. De tierras lejanas no hemos podido conseguir muchos testimonios, a pesar de tener noticias de ellos, por ejemplo, de Africa. Ismail Galaal, notable poeta somalí, nos informó en 1962 de que en las llanuras de Africa Oriental, junto a las fogatas de las caravanas, cantaban sobre la guerra de liberación húngara unas tribus que apenas si habían oído algo de Europa.

El eco poético más amplio lo encontramos en los países escandinavos y latinos y, en Ultramar, en América del Norte y del Sur. En muchas partes del mundo se publicaron volúmenes de poesía dedicados al levantamiento húngaro. Como más destacados citamos „Til Ungarn" (Noruega), „Mot valdet" (Suecia), „Sa braendte steppen" (Dinamarca), „Canto di libertà" (Italia), „Sangre de Hungría" (España), „From the Hungarian Revolution" (Estados Unidos de América) y „Liras en las catacumbas" (Argentina).

Las raíces históricas de nuestra revolución remontan a otra guerra de liberación, la de 1848-49. Esta inspiró también a los poetas del mundo; hemos conseguido reunir cerca de un centenar de poesías de esta época, de Ibsen, Heine, Swinburne y Victor Hugo entre otros. Sin embargo, su proyectada presentación exigiría un volumen aparte. Hubiéramos podido retroceder más: a la guerra „Pro Libertate" del príncipe Rákóczi en el siglo XVIII, a las largas luchas contra la ocupación otomana en el XVI y XVII, hasta a la sangrienta invasión mongólica del siglo XIII, cuando el rey Béla IV intuyó y formuló la ley histórica de esta región en su caria dirigida al papa Inocencio IV: el Danubio es la frontera de Europa, el río de la resistencia („aqua contradictionis"); si los pobladores de sus riberas no reciben ayuda, Europa perecerá. Hungría, la nación de las revoluciones y guerras de liberación, fracasadas, sola y abandonada, no se defendía únicamente a sí misma, sino también a Europa. Pero en lugar de ayuda, lo que recibía era siempre compasión.

No obstante, hoy la expresión de esta compasión es la voz de la conciencia universal: no son las grandes potencias que hablan, sino que poetas sin armas inclinan la cabeza ante los oprimidos, encarcelados y caídos, con un „Gloria Victis!", gloria a los vencidos, que serán siempre invencibles.

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006

PATRONÁLÓ SZERVEZETEK ÉS SZEMÉLYEK (SPONSORS)

Angliai Magyar Szabadságharcos Szövetség (London), Délafrikai Magyar Egyesület (Johannesburg), Freiburgi Magyar Egyházközség, Giesseni Magyar Egyesület, Göteborgi Magyar Egyesület, Karlsruhei Magyar Egyházközség, Könyves Kálmán Szabadegyetem (Sao-Paulo), Lundban összegyűlt délskandináviai magyarok, Magyar Tömörülés (Stockholm), M. Kir. Rendőrség Szolgálata Nyugaton, Mannheimi Magyar Egyházközség, Marburgi Magyar Egyesület, Nemzetőr Baráti Kör (Cleveland, Los-Angeles, Washington), Norvég-Magyar Egyesület (Oslo), Ottawai Magyar Egyesület, Offenburgi Magyar Egyházközség, Philharmonia Hungarica (Mari), Phoenixvillei Magyar Kultur Kör, Piarista Atyák Háza (Washington), Pforzheimi Magyar Egyházközség, Saarbrückeni Magyar Egyházközség, Széchenyi Társaság (New-York).

* * *

Bácskai H. Béla (Phoenixville), Balkó Béla és Teréz (Kitzbühel), Bartha István (Malmő), Bodnár Gábor (Garfield), Bodócs László (Los-Angeles), Béki Zoltán (Washington), Csaszkóczy Emil (Heidelberg), Cserháty István (Los-Angeles), Csihás János (Lund), Dr. Csontos László (London), Czene Ferenc (Los-Angeles), Czuppy Bálint (München), Dálnoki Veress Lajos (London), Dr. Damin Margit (Detroit), Dr. Debreczeni József (Akron), Dr. Deme Károly (Cleveland), Demeter Sándor (Torontó), Ecsedi Antal és Árpád (Los-Angeles), Ekker László és Zsuzsa (Cleveland), Dr. Értavi József és Katalin (Buffaló), Eszenyi László (Washington), Fábián Egon (Los-Angeles), Fábián Károly (München), Fehérváry István (Bécs), Fehérváry József (Ausztrália), Dr. Ferencz Sarolta (Buffaló), Fónagy Dezső (Páris), Füzesi Lajos (New-York), Dr. Gábor Áron (München), Gobóczy Zoltán (Cleveland), Gödri Jenő (Basel), Gyallay Popp Domokos (Montreal), Győrik Józsefné (Washington), Dr. Hanák Tibor (Bécs), Hennyey Gusztáv (Bad Godesberg), Hokky Károly (Cleveland), Dr. Horányi Tibor (New-York), Jancsa István (Windsor), Kecskeméti József (Washington), Kishegyi Elek és József (New-York), Kishorváth Pascal (Dallas), Dr. Klamár Györgyné (Torontó) Klement József (Münster), Koós Maja (London), Koósa Antal és Mária (Detroit), Kovács István (Torontó), Kőmives János (Augsburg), Köteles Béla (Cleveland), Kroyherr Frigyes (Ausztrália), Lendvay-Zivickl Jenő (Ottawa), Lóránt Gábor (Marl), Magyar Harcosok Bajtársi Közössége (Detroiti Csoport), Magyar Misszió (Ottawa), Máday Béla (Washington), Matyasovich Henrik S.J. (Hollandia), Mátyás Erzsébet (München), Mauthner Gabriella (New-York), Milam Péter (Csikágó), Móricz Dénesné (Ottawa), Nagy György (Torontó), Nánási Ilona (Ottawa), Dr. Návory Kornél (Detroit), Németh Antal (Malmő), Németh Ernő (Ottawa), Németh Gyula (New-York), Németh Kálmán (Giessen), Nyiszlor Zoltán (Roma), Papp Iván (Göteborg), Partos László és Magdolna (Lund), Paulay Károly (Bécs), Pálffy-Muhoray Zoltán (Kanada), Pásztor László (Pittsburgh), Petrakovits Jenő (Csikágó), v. Radnóczy Antal (München), Rápolti Nagy Klára (New-York), Sárközy Jenő (Cleveland), Sopronyi Klára (Köln), Sopronyi László (Nürnberg), Dr. Szeberényi László (München), Szegedy Antal (USA), Török Bálintné (New-Castle), Dr. Vareska György (Cleveland), Dr. Zakar Jenő (Sao-Paulo), Zolcsák István (Sao-Paulo).

© Copyright Mikes International 2001-2006, Nemzetőr 1966-2006